

GOVERNMENT
COLLECTIONS OF MANUSCRIPTS
BHANDARKAR ORIENTAL
RESEARCH INSTITUTE

Published by
Bhandarkar Oriental Research Institute
1937

2268

30-70

DEFINITIVE CATALOGUE OF

MANUSCRIPTS

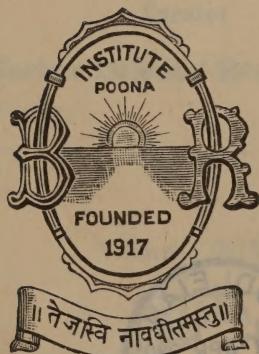
GOVERNMENT MANUSCRIPTS LIBRARY

Published Under THE AUTHORITY OF
THE MANUSCRIPTS DEPARTMENT OF
THE GOVERNMENT LIBRARIES
LONDON, 1893.
5000A

DESCRIPTIVE CATALOGUE OF
MANUSCRIPTS
IN THE
GOVERNMENT MANUSCRIPTS LIBRARY

of Manuscripts
deposited at the
PREPARED UNDER THE SUPERVISION OF
THE MANUSCRIPTS DEPARTMENT OF
THE BHANDARKAR ORIENTAL
RESEARCH INSTITUTE,
POONA

Bhandarkar Oriental Research Institute

POONA

1937

Copies can be had direct from the
Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona 4 (India).

PRINTED IN INDIA FOR THE
THE MUSEUM DEPARTMENT OF THE
THE BHANDARKAR ORIENTAL
RESEARCH INSTITUTE
POONA

Printed and published by Dr. V. S. Sukthankar, M. A., Ph. D., at the
Bhandarkar Institute Press, Bhandarkar Oriental
Research Institute, Poona No. 4.

Descriptive Catalogue of the
Government Collections
of Manuscripts

deposited at the

Bhandarkar Oriental Research Institute

COMPILED BY

PARASHURAM KRISHNA GODE, M. A.

Curator

Bhandarkar Oriental Research Institute

Volume XIV :

NĀTAKA

Bhandarkar Oriental Research Institute

POONA

1937

Descriptive Catalogue of the
Collection of
Museum Specimens
of Molluscs

described in the

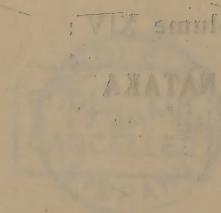
Supplementary Catalogue of the

Orient. 475

COMPILED BY

PARASHURAM DAS
WELLCOME LIBRARY
INSTITUTE

339950

Supplementary Catalogue of the
Collection of Molluscs

475

1911

CONTENTS

	PAGES
PREFACE	ix—x
RULES FOR THE GOVT. MANUSCRIPTS LIBRARY	xi—xiii
LIST OF CATALOGUES AND REPORTS xiv—xvi
SYSTEM OF TRANSLITERATION xviii

NĀTAKA.

No.

1	Aṅgadanātaka	1-2
2	Aṅguliyakāṅkavyākhyāna from Abhiṣekanātaka	2-3
3	Atandracandrikā	3-4
4-5	Aditikuṇḍalāharaṇa	5-8
6-8	Anarghyarāghava	8-12
9	, with Tīkā	13-15
10-14	Anarghyarāghavatīkā	15-20
15	Anarghyarāghava with Tīppaṇaka	20-22
16-17	Anarghyarāghavatīkā	22-25
18	, Called Yaśodarpaṇīkā	25-26
19-30	Abhijñānaśākuntala	27-38
31	, with Tīppaṇa	38-40
32	Abhijñānaśākuntalatīppaṇa	40-41
33-34	Abhijñānaśākuntalatīkā called Arthadyotanīkā	41-43
35-36	Abhijñānaśākuntalaprakṛtachāyā	43-45
37	Abhijñānaśākuntalachāyā	45-46
38	Āścaryacūḍāmaṇī	46-47
39	Uttararāmacarita	47-48
40-42	Kaṁśavadha	48-52
43	Kaṁśavadha with a gloss	52-53

No.		PAGES
44	Kaṁsavadhaṭikā called Padakaumudi	53-54
45	Kaṁsavadhaṭikā	54-55
46	Karpūramañjari with Chāyā (in Sanskrit)	55-57
47-50	Karpūramañjari	57-61
51-52	„ with Bhāṣya Karpūrakusuma	61-63
53-54	„ with Tīkā	63-66
55	Karpūramañjarināṭikā	66-67
56	Karpūramañjarīchāyā	68
57	Kalyāṇasaugandhika	69-70
58	Kāleyakutūhala	70-71
59-64	Kṛṣṇabhakticandrikā	71-77
65-69	Caṇḍakauśika	77-83
70	Dānakelikaumudi with commentary	83-85
71	Dāmacarita	85-86
72-76	Dūtāṅgada	86-91
77	„ with commentary (in Gujarātī)	91-92
78-80	Dhānañjayavijaya	93-96
81	Dharmavijaya	96-98
82-83	„ with Tīkā Arthadipikā	98-101
84	Dharmavijayaṭikā called Arthadipikā	101-103
85	Dharamavijayavyākhyā called Arthadipikā	103-104
86	Dhūrtaviḍambana	104-105
87	Dhūrtasamāgama	105-107
88	Naṭakamelana	107-108
89	Naṭakamelakaprahasana	108-109
90	Narakāsuravadhavyāyoga	109-110
91	Narakāsūravijaya	110-112
92	Nāgānanda	112-113
93	Pañcāyudhaprapañcabhāṇa	114
94-96	Pārthaparākrama	115-118
97	Pārvatipariṇaya	118-120

No.		PAGES
98-112	Prabodhacandrodaya	120-135
113-115	,, with Tīkā Ciccandrikā	135-140
116	Prabodhacandrodayaṭikā called Ciccandrikā	141
117-122	Prabodhacandrodaya with Prakāśa	142-150
123	Prabodhacandrodayaṭikā called Prakāśa	151-152
124-128	Prasannarāghava	152-156
129	Bhāṇanāṭaka	157
130	Mattavilāsaprahasanaṭikā	158
131	Madanasamijivana	159-160
132	Mantrāṇka Nāṭaka	160-161
133	Mantrāṇkaṭikā	161
134	Mahānāṭaka or Hanumānnāṭaka	162-163
135	Hanumānnāṭaka also called Mahānāṭaka	164-165
136-142	Mahānāṭaka	165-172
143-146	,, with Tīkā Bhāvārthadīpikā	172-178
147	Mahānāṭaka with Tīkā Kavyakaumudi	178-179
148-149	Mahānāṭaka with Tīkā	180-183
150-152	Mahāvīracarita	183-186
153-156	Mālatīmādhava	186-191
157-158	,, with Tīkā	191-195
159-161	Mālatīmādhavaṭikā	196-198
162-163	Mālatīmādhavasaṁkṣiptatīppaṇa	199-200
164	Mālatīmādhavaprākṛtavivṛtti	200-201
165	Mālatīmādhavaprākṛtacchāya	201-202
166-167	Mālavikāgnimitra	202-204
168-171	Mithyājñānakhaṇḍanā	205-208
172-173	Mukundānandabhāṇa	208-210
174	Muṇḍitaprahasana	211-212
175-179	Mudrārāksasa	212-217
180-182	,, with Tīkā	217-222

No.	PAGES
183 Mudrāsākṣasātiṣṭikā called Mudrādipikā 223-224
184 Mudrārākṣasaprākṛtachāyā 224-225
185 Mudrārākṣasachāyā 225-226
186 Mudritakumudacandra 226-227
187 Mṛcchakaṭikavṛtti 228
188 Mṛcchakaṭikāṭikā 229
189 Mṛcchakaṭikavivṛtti 230
190-202 Ratnāvalī 230-244
203 Ratnāvaliprākṛtachāyā 244
204 Ratnāvaliprākṛtavyākhyā 245
205 Rambhāmañjari with Tīppaṇa 246-247
206 Rādhāmādhava 247-248
207 Rāmāyaṇa 248-250
208 Laṭakamelananāṭaka 250-251
209-210 Lalitamādhava virh Tīkā 251-255
211 Vasantatilaka (bhāṇa) 255-256
212 Vasumatičitrasena 256-257
213 Vasumatipariṇaya 258-259
214-215 Vikramorvaśiya 259-261
216-217 Vidagdhamādhava 261-263
218 , , with Tīkā 264-265
219-220 Viddhaśalabhañjikā 265-267
221 Vidyāpariṇaya 268-269
222 Vivekacandrodaya 269-270
223-234 Veṇīsaṁhāra 271-282
235 Veṇīsaṁhāraṭikā 283-284
236 Veṇīsaṁhāra (Prākṛtachāyā) 284-285
237 Sañmatanāṭaka 285-286
238 Sāndrakutūhala 286-288
239 Sītāsvayamīvara 288-289
240 Hāsyacūḍāmaṇi 289-290

P R E F A C E

I have great pleasure in presenting to the world of scholars this volume of the Descriptive Catalogue of the Nāṭaka MSS in the Govt. MSS. Library at the Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona. In this connection I have to invite their attention to a brief history of the entire scheme of the Descriptive Catalogue of Govt. MSS, given in the preface to Volume XII (containing Alarikāra, Saṅgīta and Nātya MSS.), published in 1936. As in the preparation of that volume I have followed also in this volume the lines on which the first volume in this series was brought out by the Government of Bombay in 1916. Every attempt has been made to make the description of each MS as objective as possible consistent with the lines already laid down by Govt. in the preparation of the first volume of this Catalogue referred to above. Much as I would have liked to read all unpublished works represented by MSS described by me and record the references found in them to earlier authors and works I was prevented from doing so owing to the limits imposed upon me by the model volume already published by Government. None is more conscious than myself of the utility of these references for historical studies but in view of the inordinate delay that may have resulted from the adoption of such a course I had to forego the temptation of recording and incorporating all historical data of the above nature.

In the preparation of this volume I have availed myself of numerous manuscripts catalogues (descriptive or otherwise) and printed editions of the works described, whenever available. I am particularly indebted to Prof. Keith's '*Sanskrit Drama*' published in 1924.

I take this opportunity of thanking the Executive Board of the Institute for allowing me to continue my work on the Descriptive Catalogue of MSS., the first tangible result of which was the publication of Volume XII of this Catalogue in 1936. I have also to thank Principal R. D. Karmarkar, M. A., Superintendent of the Pub-

Preface

lication Department and Dr. V. S. Sukthankar, M. A., Ph. D. the present Honorary Secretary of the Institute and the Superintendent of the Mss. Dept. through whose genuine regard for the work carried on by me I have been encouraged to apply myself wholeheartedly to a quick preparation of the descriptive catalogue of Mss. I have to thank Messrs, M. M. Patkar, B. A. and S. N. Savadi, B. A. the two cataloguing assistants for their conscientious and efficient discharge of all work entrusted to them as also the entire office staff of the Institute including Mr. G. N. Shrigondevkar, B. A., who spared no pains in the prompt disposal of all press-work connected with the present volume.

P. K. Gode.

Regulations of the Manuscripts Department

1. "The Government Manuscripts Library" formed and maintained by the Government of Bombay, and formerly deposited at the Deccan College, Poona, is now, subject to the general control of the Department of Education, Bombay, placed under the direct charge of the Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona.

2. The Department is administered by a Superintendent appointed by the Executive Board of the B. O. R. Institute subject to the approval of Government.

3. The Manuscripts are available at the Institute, during working hours, for purposes of *bona fide* study.

4. The Manuscripts in the Library, if, in good condition, and subject to the requirements of the Department, are lent out to *bona fide* scholars on their applying for them in writing to the Superintendent of the Department or to the Secretary of the Institute. Such scholars shall, however, execute a bond for the value of the manuscripts required, this value being fixed by the officers in charge of the Library.

5. In the case of scholars from outside India, all requisitions for loans of manuscripts shall be made to the Secretary of State for India in Council, through whom also the transactions in manuscripts shall take place. Such scholars shall execute the necessary bond with the Secretary of State for India in Council, at his discretion.

6. In the case of scholars in India the execution of the bond shall be necessary before the manuscripts are lent out. When the applicant is not sufficiently known to the Superintendent of the Department, this latter officer shall have the power to call upon the applicant to produce a certificate as to his interest in the study of Sanskrit Literature, and of his being a fit person to be entrusted with Government manuscripts. Such a certificate shall have to be

signed by Orientalists of recognised position, or by Government officers of the Provincial or other highest service, not below the rank of a Deputy Collector or Extra Assistant Commissioner. The certificate should contain a reference to works or essays published by the applicant.

N. B. — In the case of scholars residing within the jurisdiction of a Native State, the certificate may be signed either by the Chief Sahib or the Divan or the Administrator of the State.

7. All applications for manuscripts shall state the reasons for which the manuscripts are required and the period for which the loan is sought.

8. If any manuscripts belonging to this Library have been used in the publication of an edition, or in any other learned disquisition, the author should present to the Manuscripts Library a copy of the work or works so published.

9. The number of manuscripts to be lent out at a time to a scholar, and the period of loan, is determined by the officers in charge of the Library. Usually, however, in the case of Indian scholars, not more than five manuscripts are allowed to remain with them at a time, and the period of loan shall not normally exceed six months.

10. Immediately on receipt of manuscripts, the scholars are requested to examine them carefully before signing and returning the receipt-form accompanying the manuscripts, as no complaints will be entertained thereafter.

11. When the manuscripts are returned to the Library they are duly examined, and if found in their original condition, the receipt formerly signed for them is returned and the bond cancelled. The liability of the borrowers ceases only after the return of this receipt.

12. If scholars find that, owing to the work on the manuscripts not being completed within the stipulated period, they cannot return the manuscripts when due, they shall, sufficiently in advance, apply in writing to that effect to the Superintendent of the Department, or to the Secretary of State for India in Council, as the case may be. The period of loan will be extended at discretion. In no case, however, shall any manuscripts be allowed to remain with a scholar longer than two years in India, and five years outside India.

13. The Manuscripts Department reserves to itself the right of refusing to lend out any manuscript to any scholars at any time, and in the case of manuscripts lent out, of demanding their return before the expiry of the stipulated period, if the manuscripts be required for library or other purposes.

14. All postal charges shall be borne by the applicant except in the case of foreign applicants applying for the loan of Govt. MSS. through the Secretary of State for India in Council.

15. The Department undertakes to procure on loan, for the members of the Institute, manuscripts from other lending Libraries.

A LIST OF
PRINTED CATALOGUES AND REPORTS
ABOUT MANUSCRIPTS

The following is the list of works (Catalogues, Reports, etc.) already published embodying the results of the search and preservation of Sanskrit manuscripts in the Bombay Circle from 1863 to 1915. All lists published up to 1884 have been incorporated in our consolidated catalogue prepared by Mr. S. R. Bhandarkar, M. A., in 1888. The lists for the subsequent years are to be found embodied in the various Reports published therefore. These Reports are of considerable value, in as much as they give in many cases the history of individual manuscripts, personal details of authors, their chronology, and such other items. All these works are therefore here put together in one place for ready reference.

Papers relating to the Collection and Preservation of the Reports of ancient Sanskrit Literature, edited by order of Government of India, Calcutta, 1878, by Mr. E. A. Gough. This is a useful work for the general history of the Search during the earlier period upto 1878 and contains, among other things, lists of manuscripts brought for Government during the years 1868-69, 1869-70, 1870-71, 1871-72, 1872-73 and 1874-75. All these lists, originally published at different times, were also included in our consolidated catalogue (to be mentioned below) published in 1888.

Report on results of the Search for Sanskrit Manuscripts in Gujarat during 1871-72, by G. Bühler, Surat, 1872, 11 pages in folio.

Report on Sanskrit Manuscripts 1872-73, by G. Bühler, seven and seventeen pages. Bombay, 1874.

Report on Sanskrit Manuscripts 1874-75, by G. Bühler, 21 pages. Girgaum, 1875.

Detailed Report of a Tour in Search of Sanskrit Manuscripts made (in 1875-76), in Kashmir, Rajputana and Central Indian, by G. Bühler. Extra No. XXXIVA, Vol. XII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1877, Bombay.

Lists of the Sanskrit Manuscripts purchased for Government during the years 1877-78, and 1869-78, and a list of the Manuscripts purchased from May to November 1881, by F. Kielhorn, Poona, 1881.

A Report on 122 Manuscripts, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1880, 37 pages in folio.

Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1880-81, by F. Kielhorn, Bombay, 1880.

A Catalogue of Sanskrit Manuscripts in the Library of the Deccan College (being lists of the two *Viśrāma* collections) Part I prepared under the superintendence of F. Kielhorn ; Part II and Index prepared under the superintendence of R. G. Bhandarkar, 1884, 61 pages in folio.

A Report on the Search of Sanskrit Manuscripts during 1881-82, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1882.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1881-83, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1884.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1883-84, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1887.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1884-87, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1894.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1887-91, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1897.

A Consolidated Catalogue of the Collection of Manuscripts deposited in the Deccan College (from 1868-1884) with an Index, by S. R. Bhandarkar.

A Report on the Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1891-1895, by A. V. Kathawate, Bombay, 1901.

Detailed Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, August 1882 to March 1883, by P. Peterson. Extra No. XLI, Vol. XVI of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1883, Bombay.

A Second Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1883 to March 1884, by P. Peterson. Extra No. XLIV, Vol. XVII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1884, Bombay.

A third Report of Operation in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1884 to March 1886, by P. Peterson. Extra No. XLV of Vol. XVII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1887, Bombay.

A Fourth Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1886 to March 1892, by P. Peterson. Extra No. XLIX A of Vol. XVIII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1894, Bombay.

A Fifth Report of Opetations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1892, to March 1895, by P. Peterson. Bombay. 1896.

A Sixth Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1895 to March 1898, by P. Peterson. Bombay, 1199. This contains also a list of manuscripts purchased by Perofessor Peterson from 1898-99.

Lists of Manuscripts Collected for the Government Manuscripts Library by the Professors of Sanskrit at the Daccan and Elphinstone Colleges containing the following Collections :—

(i) 1895—1902, (ii) 1899—1915, (iii) 1902—1907, (iv) 1907—1915, (v) 1916—1918, (vi) 1919—1924 and (vii) 1865—68.

SYSTEM OF TRANSLITERATION

अ a आ ā इ i ई ī उ u ऊ ū

ऋ r ऋ ū ल l ए e ऐ ai ओ o औ au

क् k ख् kh ग् g घ् gh ङ् n

च् c छ् ch ज् j झ् jh ञ् ñ

ट् t ट् th ड् d ड् dh ण् n

त् t थ् th द् d ध् dh च् n

प् p फ् ph ब् b भ् bh म् m

य् y र् r ल् l व् v श् s

ष् sः स् s ह् h

visarga h, anusvāra m.

NĀTAKA MANUSCRIPTS

NĀTAKA

अङ्गदनाटक

No. 1

Size.— 5 in. by $10\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 7 leaves ; 20 lines to a page ; 16 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear and legible ; contents are written on a long paper and on one side of the folio only ; the folios are folded.

Age.— Samvat 1746.

Author.— Bhūbhaṭṭa (?). Aufrecht ascribes the authorship to Bhūbhaṭṭa—see Cat. Cat. i, 4^b.

Begins.—

॥ श्रीरामप्रसन्न ॥

॥ अथ अंगदनाटकप्रारंभः ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीअद्वैतस्वामिने नमः ॥

॥ रामः अंगदं प्रति उवाच ॥

अज्ञानादथवाधिपत्यरभसादस्मःपरोक्षे हता

सीतेयं परिसुच्यतामिति वचो गत्वा दशास्यं वद ॥

—नोचेष्टकमण्डुकमार्गणगणच्छेष्टाश्चलेष्टाणीत—

उत्तरच्छन्नादिगंतमंतकतुर्द्वयं उत्तर्तो यास्यसी ॥ १ ॥ etc.

Ends.—

ब्रह्मांडस्पृष्टनं ध्रुवस्य पतनं वारांनिधिः कंपनं

कुर्माद्रेस्वलनं कुनाकमिलनं भूभागविध्वंसिनं

देवैर्वानरयुग्मयैरेतिवेन मां शंकितं

श्रीरामे धनुषिं प्रसारितकरे हनुं सुरारोशिरः ॥ २८ ॥

इति अंगदनाटक समाप्त ॥ श्रीरामार्पणमस्तु ॥ शके १७४६ तारणनाम
संवत्सरे माहे श्रावण शुक्ल ७ संसर्णमस्तु ॥ हस्तअक्षर नरहरिणा स्वयं
लोकार्थ स्वार्था सलिलस्थिते ॥ श्रीसांचार्पणमस्तु

References.— 1 MSS— Aufrecht Catalogus Catalogorum i, 4^b.

अङ्गुलीयकाङ्क्षाख्यान
from अभिषेकनाटक

No. 2

Size.— $7\frac{1}{8}$ in. by $1\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 63 + (2 blank) leaves ; 6 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Palm-leaves ; Malyālam characters ; hand-writing very small but clear and legible ; the leaves have two holes to pass the string through ; leaves protected by two wooden planks and the Ms preserved in a wooden box.

Age.— Old.

Author.— Not mentioned.

Begins.—

हरिः श्रीगणपतये नमः । अंगुलीयाकं पुराणा टिनविळक्कवच अष्ट मंगलं वेच्च
मिळा (५०) व ओच्च पेटुति गोष्ठिकोट्टि अरडन्तलिंच्च येवनरीयविट्टिच्च
वायिच्च मरयिलुपटतिच्चाटिनटन्न अंवरयोनंकळि (५) उत्र कितिन्तएन्न
चविट्टितिरि उत्रकक्कलवायमाटि जातियाटि पिन्नयुं कितिन्तएन्नचविट्टि
कल्कल वायमा टि तप्पिएराडिप्पुत्तिलृ चोळाति ताणटि मेयकाट्टि
तट्टकळि (५) त वरिक्रमंकळि (५) तस्तिच्च अणि अरायिलुवक्कमुखनीर
तेलिच्च चारिरण्डान्नट कोण्ड त चारिकेटितिरिठ्ट्र श्लोकं सुरिच्चपाटि प्पु
विनेनमस्फरिच्च मेय कोण्डुं किययाटि याशि याशि पुष्टिरि क्कयुं माट मेद्द
क्कुंवरिक्कम्बुं तटु रक ठ्टि (५) उत्रालृकेशादिपादं आटिकोळ्ळु । हरिः ।
श्रीगणपतये नमः । अविघ्नमस्तु । अरुच्छिच्चेष्टान् अमृतकिरणशोभर प्रियतनयन्
अङ्गुलानुभावन् अञ्जनानन्दनन् मारुत्मात्मजन् श्रीहनूमान् अंभोजसंभवोरु-
वनालृ संभावितनयि. etc.

Ends.— लांगूलाभिकोण्ड लङ्गादाहंचेयतवि भीषणतुटे अर्चनागृहवृं सीतिपिरिकुच उद्या
नदुं वे नितलाभेन्नरित्त्र समुद्रतिच्चाटिटके द्वाति समुद्र तितुटेमस्करये प्रा-
पिच्च ब्रह्मपुत्राकिन जांबवानेप्रणमनं चेष्ट वृत्तान्तनिवेदिनं कोण्ड् सन्तुष्ट
हृदयन्माराकिनवानन्मारो हृंक् टिम ध्रुवनतेप्रापिच्च मधुपानमत्तमुदितन्मारा
किन अंगदादिवानर वीरन्मारो दुकूठि मानेवन्द्र समीपं नोक्ति ए (५) लुन्नरु-
लिनान् मारुतामजन् श्रीहन्मान् । अंगुलीयाङ्कं तित्तरेतमिळु (५) किशामये
शाय वा.....तिपतये नमः ।

अतन्द्रचान्द्रिक

Atandracandrika

No. 3

71

A 1883-84

Size.— $14\frac{1}{4}$ in. by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 36 leaves; 12 lines to a page; 48 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing, clear and uniform but incorrect; complete.

Age.— Samvat 1941.

Author.—Jagannātha. Aufrecht makes the following remarks about the author. He observes “**ଜଗନ୍ନାଥ** son of Pitāmbara, a Maithila Brahman, grand-son of Rāmabhadra, wrote by order of Phatesāh: Atandracandrika nāṭaka”. Cat. Cat. i. 196^a.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः श्रीसीतापतये नमः

श्रीगुरुपरमात्मने नमः श्रीसरस्वतीये नमः श्री हरि

या विद्या कपिलाक्षपादभरतद्वैपायनादीन् पुरा

संश्रित्य न्यवसन् जहन्नं विरहप्रारब्ध द्रुष्टं व (दुःखं?) मिथः ।

ता निधृतवियोगदुःखमवसन्(य)स्मन्सुभद्रोदये

तं विद्यानिधिमादरेण कलये भद्राय पितावरं

अपि च श्रीराम्भोमनिधि मध्यसुप्तमधुजिद्विबच्छटाबंधु-

स्सम्पूर्णमलशीतरश्चिमविलसलुक्ष्मप्रभासोदरः

उन्मीलन्नषुण्डरीकविहरन्मनालिलीलाधरः

पार्वत्या तरलात्कमीक्षितसाच्चिः श्रीकण्ठकंठोज्ज्वतु

नान्दी अंते सूत्रधारः १ अलमति विस्तरेण अहो रमणीयताप्सरसमयस्य
कुल्लारविन्दमकरन्दपरितदेहास्सपछदद्वृतिरेण्डविभिन्नपक्षाः मन्यो विचित्र-
तरवर्णमहोत्सवेन गायंति मंजुमधुयात्मनाः

fol. 2^a आसित्कविर्विद्वद्वन्दवंधमानन्चरणो विद्यानिधिपदलांठनष्टीतांवरो नाम
मैथिलः सूत्रः सकलजननिविदित एव सः कवे रामभद्रस्यात्मजः यस्य दुष्करां
प्रतिज्ञासुदाहरंति न सदाचरितादपैमि मार्गात्परजायां जननीसमामवैमि गुण-
मात्रसुपैमि रामभद्रात्सुकृतागाथमहोदधेस्तेमीति पारि आमनाया इव लोके
सत्पुरुषार्था इवेश्वरात तस्मादजायंत स्वताश्रवत्वारो गुणावत्तराः तेषु विद्या-
भिष्कलाभिर्वयसा च कनीयसो जगन्नाथस्य कवेः कृतिः

सूत्रः—(संस्क्रमं) स्मृतं तर्हि अतंद्रचंद्रिकं नाम प्रकरणम तत् सज्जीभवत
२ etc.

fol. 6^b—आत्मप्रतिकृतिदान(नना)नाम प्रथमोङ्कः

fol. 10^b—संवेशो नाम द्वितीयोङ्कः

Ends.— fol. 36^a

अपि च

यावदेवी भवानी श्रपतीरसवती श्रीगिरीशार्ज्जदेहं

यावच्च चंद्रो निषक्ता विलसति गगने निर्मला चंद्रिकाऽपि

यावद्वात्री भुजंगाधिपस्तुकुटुलामेति तावत्कवीना-

माहादयप्रकाशं प्रकरणमवनीमंडले चाकसीतु छ

इति निष्क्रान्ता सर्वे चंद्रिका प्रत्यानयनन्नाम स(स)मोङ्कः समाप्तं चेदम-
तंद्रचंद्रिकं नाम प्रकरणम् ॥ आश्विने मासे शुक्लपक्षे गुरुवासरो(रे) यां ६
सप्ति ॥ संवत् १९४१ का लिखितं नानु रामब्राह्मण दाय मा शुभं भवतु ॥

यादृशं पुस्तकं.....मम दोषो न दीयते ॥

श्रीरामचंद्राय नमः श्रीसीतापतये नमः छ छ ॥ गुरवे नमः

References— Aufrecht records only two MSS of this work, viz. the present one and a MS. (No. 988) from the Ulwar MSS. Library.

अदितिकुण्डलाहरण

Aditikunḍalāharana

No. 4

120

1866-68.

Size. — $12\frac{1}{2}$ in. 5 in.

Extent.— 51 leaves; 13 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Modern paper with watermarks; blue in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; the Ms is a bound copy and well-preserved.
Contains 1-7 acts.

Age.— A modern copy.

Author.— Kādamba Rāmakṛṣṇa.

Subject.— Stealing away of Aditi's ear-rings by a demon called Narakāsura and their reacquisition by Kṛṣṇa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ सत्यज्ञानसुखात्मकोपि वसुधाक्षेमाथसदिग्रहो

नित्यश्रीरपि सस्पृहो रिपुगतश्रीसंग्रहे सादरं ॥

एकोप्युलुसदंगनातिविशदस्मैहरनेकीकृतो

नानाचित्रचारित्रिंजितसुरः श्रीमान्हरिः पातु नः ॥ १ ॥

नां यंते सूत्रधारः ॥ श्रीमन्तवनवोज्जूङ्भितप्रतापतराणि प्रकाशीकृताखिलभुवन-
कोशजनताजेगीयमानकीर्तिनिवहश्रीदाशरथिरथोत्सवनिरीक्षणसमागतविबुध-
कदंबेन संदिष्टोर्स्मि ॥.....एवं सहृदयप्रेमविषुषाद्र्विकृतमनसि अभिनवस्तुपकाभिनयांकुरः समज्जृभते
मम ॥ तत् गृहिणीमाहूय वर्द्धयामि ॥
—नेपथ्याभिसुखमवलोक्य आर्ये इतिस्तावत ।आर्ये आज्ञापितोऽनया विबुधपरिषदा किमप्यपूर्वे रूपकमभिनेतव्यमिति ॥
तदैतेषां दुर्द्वैक्यमपनेतुं त्वत्साहाय्यमिच्छामि । तवाप्यवाभिज्ञतां मन्मनो
गोचरी करोत्येव ॥ तस्मि संप्रति प्रयोक्तव्यमभिनवरूपकं ।न० ॥ अज्जरखु असाहु दमणाम्मिपतुतस्म भअवदो जैतयातादि अहोन्निषुणी
असत्वाहि इथि अहिघरं रलाजकुप्फद्वापांकुरो वायणा हिं विज असउणाइं
विरह इहाइं तंजेवकाद्वृपं वृत्ता एमहविकहं वेहिष्टुरंगप्यसाहणे अवकासो भवे

॥ सू० ॥ सत्यं तथापि किं न सलु विबुधपरिवृद्धानुशासनं वैजयिकोषकरणं ॥
यतः

जंगमाजंगमा चेति मूर्ती द्वे परमेशितुः ॥
तयोराराधनं तुल्यमभीष्टार्थप्रसाधने ॥ ४ ॥

तस्मनोभिर्यथाज्ञपं परिपालयावः ॥

किं च । विबुधेद्विनियोगस्तु न कैश्चित्प्राप्यते भुवि ॥
प्रातस्मिन् यथुपेक्षा स्वाच्चातुरी कं प्रदृश्यतां ॥ ५ ॥

न० ॥ जुतं कतुए हंसं पदं ॥ जइ अजनउत्तस्स सुहोदकता कोण
आराधणिजम्ह ॥

सू० विभाव्य स्मृतिमभिनीय ॥ सुगृहीतनाम्ना कविकांडनेनाचिरविरचिता
दितिकुंडलाहरणनाटकप्रदर्शनेन ।

न० ॥ ए वीणो कवुएसो कई ॥

सू० ॥ श्रुतियोग्ये रसवति सुवर्णपरिरंजिते ॥

साभिलासुमनसो ग्रंथे किसलये नवे ॥ ६ ॥

न० ॥ तह इति गातुं प्रवर्तते etc.

fol. 8^a इत्यदितिकुंडलाहरणे नाटके प्रथमोक्तः ॥ १ ॥

fol. 14^b इति etc. द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

fol. 21^a इति etc. तृतीयोक्तः ॥ ३ ॥

fol. 28^b इति चतुर्थोक्तः ॥

fol. 35^b इति अदितिकुंडलाहरणनाटके पंचमोक्तः ॥ ५ ॥

fol. 42^a इति etc. पष्ठोक्तः ॥

Ends.-- fol. 51^a

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं ।

विप्रवेदवितानकर्मनिषणा नंदनु संपद्युताः

सर्वरूद्धवपुष्पसःफलकुलैरामोदिनी मेदिनी ॥

कुर्वतु क्षितिपाहुरात्मसुपरं शारूलविक्रीडितं ।

संतस्ते शरदां शातं त्वचिकलं जीवंतु लक्ष्मीभुजः ॥ ६८ ॥

इति निष्क्रान्ताः सर्वे । इत्यदितिकुंडलाहरणे सप्तमोक्तः ॥ ७ ॥

समाप्तमिदं नाटकं ॥ ॥ कविवाक्यं ॥

दिव्यात्कविभ्यः प्रतिभां भगवानिंदुशोखरः ॥ ,

आदिकाव्यलस्त्कीर्तिः पुष्णातु चरधृद्वहः ॥ १ ॥

कदंबरामकृष्णः कृत्वा दितिकुण्डलाहरणसंज्ञः ॥

नाटकमिदं नवीनं श्रीकृष्णपदाब्जयोः समर्पितवान् ॥ २ ॥ छ ग्रंथ-
संख्या ११०० एकोणविशतिशतं ॥ छ ॥

References.— (1) MSS.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 8^a ;
ii, 2^a.

अदितिकुण्डलाहरण

Aditikunḍalāharana

No. 5

104.

1875-76.

Size.— 8 in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 150 leaves; 7 lines to a page; 24 letters to a line.

Description.— Modern blue paper with water-marks (1873); Devanāgarī characters; hand-writing, clear, legible and uniform; complete.

This Ms is a copy of some other Ms. copied in Śaka 1750.

Age.— A modern copy.

Author.— Kādamba Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सत्यज्ञानसुखात्मको etc. as in No. 4

fol. 21^a इत्यदितिकुण्डलाहरणनाटके प्रथमोक्तः ॥ १ ॥

श्रीसीतारामचंद्राय नमोनमः ॥

fol. 40^b इति etc. द्वितीयोक्तः

fol. 59^a अदितिकुण्डलाहरणनाटके तृतीयोक्तः ॥

Ends— fol. 150^a

तथापीदमस्तु । भरतवाक्यं ।

विश्वावेदवितानकर्मनिषुणा etc. up to जीवंतु लक्ष्मीसुजः ॥ १ ॥
as in No. 4

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ।

इत्यदितिकुंडलाहरणनाभिन नाटके सप्तमोक्तः ॥ कविवाक्यं
दिश्यात्कविभ्य etc. up to समर्पितवाक् ॥ १ ॥

as in No. 4

followed by सर्वधार्यद्वग्नभोमासादिम तिथौ विधौ
खेष्वद्विभूमिते शाके समासिं प्राप नाटकं ॥ १ ॥ श्रीर्घ्यात्
श्रीरामं पादाज्वाभ्यां नमः

References.—See No. 4.

अनर्घ्यराघव

Anarghyarāghava

No. 6

318

1884-87.

Size.— $10\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 35 folios; 16-18 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; old and brittle; Jaina Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; hand-writing, clear and legible but not uniform; borders ruled in triple red lines; blank squares in the centre of folios; red pigment used for marking the colophons; folios 3-5 missing and fol. nos. 7 and 8 repeated; moth-eaten.

Complete in seven acts.

Age.— Sativat 1544.

Author.— Murāri, son of Vardhamāna and Tantumati.

Subject.— A drama, by Murāri, based on the story of Rāmāyaṇa.

Begins.— fol.^a

॥ ५० ॥ ३० नमो भग (व) ते ॥

निःप्रयूहसुपास्महे भगवतः कौमोदकीलक्ष्मणः ।

कोकप्रीतिचकोरपारणपद्मयोतिष्ठती लोचने ।

याभ्यामर्द्दविवोधसुरघमधुरश्रीरद्दनिद्रायितो ।

नाभीपलवलंडरीकमुकुलः कंबोः सपत्नकृतः ॥ १ ॥

अपि च ॥

विरमति महाकल्पे नाभीपथैकनिकेतन—

निसुवनयुनः शत्पीयस्य प्रतिक्षणमात्मभूः ।

कमधिकरणा कीटकस्य व्यवस्थितिरित्यसा ।
बुदरमविशत् इष्टुं तस्मै जगन्निधये नमः ॥ २ ॥
नांदंते सूत्रधारः ॥

...

तत्रापि तावन्निरूपयामि रूपकमऽभिरूपमीदशो । शुद्धन्तमिव रिथत्वा
स्मरणमऽभिनीय सोल्लासं ॥ अस्ति मौद्र्यगोत्रसंभवस्य । महाकवेर्भद्र-
श्रीवर्द्धमानततुजन्मनास्तंतुमतीनंदनस्य मुरारे: कृतिरभिनवमऽनर्थ्यराघव
नाम नाटकं ॥ तत्रयुजानाः सामाजिकानुपासमहे ।

fol. 9^a इति सुनीद्रिसंवादो नाम प्रथमोऽकः । संपूर्णः ॥ ७ ॥

fol. 12^b इति कुमारविक्रमो नाम द्वितीयोऽकः संपूर्णः ॥ ८ ॥

fol. 16^b विनायकभंगो नाम तृतीयोऽकः ॥ श्रीः

...

Ends:— fol. 36^a

वशिष्ठः । सहर्षे । रामभद्र किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि ॥

रामः । भगवन्नतःपरमपि प्रियमस्ति ।

ताताज्ञामधिमौलिमौकिकमणि कृत्वा महापोत्रिणो ।

दंष्ट्रा विध्यविलासपत्रशबरी दृष्ट्वा भृशं मेदिनी ।

सेरुदक्षिणपश्चिमौ जलनिधी सीमंतयन्निर्मितः ।

कल्पान्तं च कृतं च विश्वमदशा श्रीवोपसर्गं जगत् ॥ ४४ ॥

तथापीदमस्तु ।

समुन्मीलत्यक्तस्तबकमकरंहैः श्रवणयो- ।

रविश्राम्य द्वारामवनमुपचिन्वतु कवयः ।

न शब्दव्रह्मोर्थं परिमठमनाग्राय च जनः ।

कवीनां गंभीरे वचसि शुणदोषौ रचयतु ॥ ४५ ॥

इति निःक्रांताः सर्वेषि ॥ ८

इति श्रीमहाकविमुरारारिविरचितेऽनर्थ्यराघवाभिधाननाटके ।

नायकानंदो । नाम सप्तमोऽकः ॥ समाप्तः संपूर्णः ॥

सम्यक् संबोधसिद्धां जनविमलमनो दृष्टवस्तुस्थितीना ।

मास्ते किंचिन्मुनीनामभणितमिति मे नैष काव्यावतारः ।

वाल्मीकिरेव वाचामवनितलनवां गंतु वैदेशिकीनां ।

कालेनायं विवर्तः किमपि लिपिकर केवलोऽहं मुरारिः ॥ १ ॥

अदिधर्लीघित एव वानरभट्टः किंवस्य गंभीरता ।
 मापातालनिमग्नपीवरवपुज्ञानाति मंथाच्चलः ।
 देवीं वाचसुपासते हि बहवः सारं तु सारस्वतं ।
 जानाति नितरामसौ युरुकुलकष्टो मुरारिः (कविः) ॥ २ ॥
 अयं नीलकिञ्चधोय इह विहरयं बुजवने ।
 विनिद्रे व्यागुंजन् मधुप इति तं जल्पति जनः ।
 अहं शंके पंकेरुहकुहरवासव्यसानिनीं ।
 श्रियं भूंगच्छद्वामुररिपुरुपेतो रमयितुं ॥ ३ ॥
 यादृशं पुस्तके द्वष्टं । तादृशं लिखितं मया ।
 यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयते ॥ १ ॥

इति श्रीमुरारिनाटकं समाप्तं संपूर्णं ॥ लिखितं ॥ संवत् १५४४ वर्षे
 आवण वदि १४ गुरुपुण्ये ॥ श्रीगच्छनायकप्रभुश्रीसोमसुदरसूरि । श्रीसुधा-
 नंदनसुरिसूख्यशिष्यं पं । श्रीमुमतिरत्नगणिशिष्यमुनिष्यं संयमरत्नगणिनः ।
 स्वपरोपकाराय ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु । श्रीश्रमणसंघस्य ॥ श्रीरस्तु लेखक-
 पाठकयोः । कल्याणमस्तु ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum Part I, page 15^b;
 part II, page 3^b, 186^b; part III, page 4^a.

2 A. B. Keith— Sanskrit Drama, p. 226-31.

3 Descriptive Catalogue of MSS., Madras. Vol. XXI Nos.
 12432-41 and A. S. B. Cat. Vol. VII, Nos. 5302-3; I. O.
 Cat. pt. VII Nos. 4151-55; Keith (I. O. Cat.) Vol. II, ii
 Nos. 7371-5.

4 Printed Editions.—

1 Edited by Premacandra Tarkavāgiśa, Calcutta. 1860-3.

2 Printed in Kāvyamālā 5, Ed. by Durgaprasad and Parab,
 with the commentary of Rucipatyupādhyāya.

अनध्यराघव

Anarghyarāghava

No. 7

426.
1884-87.

Size.— $11\frac{3}{4}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 36 leaves; 11 lines to a page; 65 letters to a line.

Description.— Modern white paper with water-marks, but slightly discoloured; Davanāgarī characters; very small but beautiful and uniform hand-writing; yellow pigment occasionally used for corrections; folios 1-4 missing; incomplete.

Age.— A modern copy.

Author.— Murāri.

Begins—abruptly on fol. 5^a

... रथः सवैलक्ष्यस्मितं विश्वामित्रः राजर्षे प्रत्यासीदिति दीक्षाप्रवेश-
समयस्तदेवंविधे मधुरगोषीभंगतिष्ठुराणां प्रथमे वयमेव तावद्विवृत्तिच्छामः
etc.

Ends—fol. 40^a

सहर्वे रामभद्र किं ते प्रियसुपकरोमि etc. up to केवलोऽहं सुरारिः ५१
as in No. 6

followed by

देवीं वाच्मुपासते हि बहवः सारं तु सारस्वतं

जानीते नितरामसौ युरुकुलक्किष्टो मुरारिः कविः ।

अधिर्लंघित एव वानरभट्टैः किं तस्य गंभीरता-

मापातालनिमग्नपीवरततुर्जानाति मंथाचलः

यद्वालमीकिनिबद्धवास्तवमधुच्छन्नान् निबद्धैरसै

सृष्टं नाथमनध्यं राघवमिदं स्वाहा श्रुतिभ्यः सतां ॥ ५२ ॥

षट्पदीयं इति निःक्रातः सर्वे रामाभिषेकाभ्युदयो नाम सप्तमौकः

समातः महाकाल्ये मुद्रलग्नावसभवस्य नरभटश्चामुरारुक्तमनध्यराघवं नाम-
नाटकं समातं श्रीरामार्पणमस्तु ग्रन्थाग्रस्त्रवल्लोकाः २५०० शुभमस्तु लेखक-
देवभट कासीकर द्वामं (भ) वतु श्रीराम रामचंद्राय नमः

References.— See No. 6

अनर्घ्यराघव

Anarghyarāghava

No. 8

240,

Viśrāma (i)

Size.— $11\frac{1}{4}$ in. by 5 in.

Extent.—78 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing not quite legible and also not quite uniform; red pigment used for marking some portion and yellow pigment for corrections; borders carelessly ruled in double black lines; many folios contain marginal notes; on the fly leaves is written 'मुरारीनाटकग्रामः "and" मुरारी-नाटकं समाप्तं"; fol. 78 appears to be a later addition; edges slightly injured; complete.

Age.—The Ms is fairly old.

Author.—Murāri.

Begins—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

निष्ठत्यूहसुपास्मे etc. as in No. 6

fol. 10^b इति अनर्घ्यराघवे विश्वामित्रागमनं नाम प्रथमोक्तः ॥fol. 21^b कुमारविक्रिमो नाम द्वितीयोक्तः समाप्तः ॥Edds—fol. 78^a

वसिष्ठः सहर्षे । रामभद्र किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to शुण-दोषौ रचयतु ॥ ४० ॥ as in No. 6

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ सप्तमोक्तः

References.—See No. 6.

अनर्घ्यराधव
with टीका

No. 9

Anarghyarāghava
with commentary

144.
1902-7.

Size.— $12\frac{1}{3}$ in. by $6\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 166 leaves; 12-14 lines to a page; 35-40 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing, clear and legible; modern paper used for 1-2 and 5-10 folios and the characters also are in the modern Devanāgarī; last folio pasted with paper slips.

Age.— The Ms appears to be old.

Author (of the text).— Murāri.

,, (,, comm.) — Rucipatyupādhyāya.

Begins—(text) fol. 2^b

३० ॥ ४ ॥ श्रीः ॥

निष्पत्यहमुपास्महे etc. as in No. 6

,, (Com.) fol. 1^b श्रीगणेशाय नमः

दोदैङ्गद्वितयेन खण्डपरशोः कोदंहमारोपयन्

कुर्वाणः सहसा विदेहवृपतिं पूर्णप्रतिज्ञाभरं

सानन्दं कुशिकात्मजेन सुदृशां वृदेन कौतूहलात्

सत्रीङ्गं प्रिययावलोकितसुखो रामोस्तु नः श्रेयसे ॥ १ ॥

अभृदभृतप्रतिपक्षभीतिः सदासमासादितभूरिनीतिः

चिरं कृतार्थं कृतभूमिदेवः स्फुरत्प्रतापो नरसिंहदेवः ॥ २ ॥

सृनुस्तस्य वसुंधरा परिवृद्धः स्यानन्दकंदः क्षिते-

राधारो जगतामशेषविदुषां विश्रामकल्पद्रुमः ॥

दाने कर्णकथाविलोपनिषुणः संसाररन्नांकुरो

भूमीपालशिरोमणिर्विजयते श्रीभैरवेद्रो नृपः ॥ ३ ॥

अर्थिप्रार्थितपूरकोपि रमतां स्वीये बलिर्मदिरे

नाकेनेकलान्वितेषि सुखेनास्तां च देवद्रुमः ॥

श्रीमान् संप्रतिभैरवेद्रनृमणिः सर्वार्थचिंतामणिः

जातो लोचनगोचरो यदि तदा किं तेन तेनापि वा ॥ ४ ॥

अस्मिन्नाराजनि राजनीतिचतुरे पाथोधितीरावधि-
 प्रख्यातप्रचितप्रतापनिचये पृथ्वीमिमां शासति ॥
 कोकं राजकरो न लोकनिकरं संतापयत्युन्नतो
 विख्यातः सुदृशां महोन्सविधौ कांतेन पाणिप्रहः ॥५॥
 सौआलवंशजजातस्या देशान्महेशस्य ॥
 श्रीरुचिपतिरतिगृहाः स्पष्टीकरुते मुरारिकविवाचः ॥६॥

...
 fol. 2^a अब च विशिष्टशिष्टाचारानुमितश्रुतिबोधितकर्तव्यताकं विष्णो-
 न्सारणसाधारणकारणं मंगलं आचरन्नेव ।

देवद्विजनृपादीनामाशीर्वादसमन्विता ।
 अष्टभिर्वा द्वादशभिः पैदै सम्यग्भयानिता ।
 नांदी कार्यातिथनेन बुधीर्विष्णोपलालताग इति । तत्र भगवान्मुगरि भिः
 पद्यद्वयेनाद्यादां नादीमादा निर्दिशति ॥ ॥ निःप्रत्युहमिति ॥ भगवतो
 लोचने चक्षुषी उपास्महे अराधयाम इति संबंधः । यत्त लोचने इत्यस्य पूर्व
 इति तत्पद व्याहृतव्यय यपदाकाक्षिवादिति । etc.

fol. 30^a इति समस्तप्रक्रियाविराजनानुरिगाजकंसनारायणभवभकि-
 परायणश्रीहरिनाशयणपदसमलकृतमहाराजाविराजश्रीमद्वैतवसिंहदेव ग्रोत्सा-
 श्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायां अनन्दराघवटीकायां प्रथमोक्तः ॥

fol. 60^b इति श्रीवैलेजीग्रामवासतव्यत्वौआलवंशप्रभावश्रीरुचिपति-
 महोपाध्यायविरचितायामनर्थराघवटीकायां द्वितीयोक्तः ॥ ॥ श्रीपरम-
 गुरवे नमः ॥ ॥

Ends---(text) fol. 165^b

वसिष्ठः—सहर्षे गमभद्र किं ते पियसुपकरोमि etc. up to सुरारिः
 कविः ॥ as in No. 6

followed by

इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इत्यनन्दराघवनाटके मुरारिक्तौ नायकानंदो
 नाम सप्तमोक्तः ॥ समाप्तमिदं वर्द्धमानतनूजस्य मुरारेनाटिकं महत् ॥ ॥
 शुभमस्तु ॥

Ends---(Com.) fol 166^a

वीरः प्रकृतेरामस्तस्य यश एव रसायनं नित्यं क्रियमाणमौषधं तस्य
 मधुसंदो मधुद्रवः वीरयशोवर्णनेन मधुसंद एवेति भावः मंदाकिनी विय-
 द्वृगेत्यमरः ॥

दोषाकरं समवधीर्य गुणानशेषो-
नाशु प्रकाशयति सूर इवांशुमाली ।
यस्तं प्रति प्रणिहितोऽजलिरेष नित्य-
मालोऽनान्मनक्ततेर्सुदमादधानु ॥

इति श्रीसमस्तप्रक्रियाविराजमानहरिनारायणपदसमलङ्कृतिमहाराजाधि-
राजश्रीमद्भैरवसिंहदेवनिदेशप्रोत्साहितवैद्वलीश्वामवास्तव्यवैआलकुलोद्भवश्री-
रुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामनर्थराघवटीकायां सप्तमौकः सप्तमः ॥
॥ शुभमस्तु ॥ श्रीनारायणाय नमः ॥

References.— 1 MSS.— Aufrecht Catalogus Catalogorum, i, 16^a;
ii 3^b, 186^b; iii, 4^a.

Described MSS.— I. O. Cat. Pt. VII. Nos. 4156-57; A. S. B.
Cat. Vol. VII No. 5304; Des. Cat. Madras Vol. XXI, No.
12442.

Published in the Kāvyamālā, 1887.

अनर्घ्यराघव-
टीका

Anarghyarāghava-
tīkā

No. 10

427.
1884-87.

Size.— $9\frac{4}{5}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 214 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing, clear and legible; borders ruled with double red lines; red and yellow pigment occasionally used for corrections folios numbered in both margins; complete; folios 6-8 missing; fol. 1 slightly damaged.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rucipati Upādhyāya.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
दोहौङ्द्वितीयेन खंडपरशोः etc., as in No. 9.

fol. 46^b इति समस्तप्रक्रियाविराजमानरिउराजकंसनारायणभवभक्तिपरायण-
श्रीहरिनारायणपदसमलंकृतमहाराजाधिराजश्रीमङ्गेशवसिंहदेवप्रोत्साहितश्री-
रुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामन्नर्धराघवटीकायां प्रथमोऽकः॥ १॥

fol. 89^b प्रतिवौजौलीयामवास्तव्यसौआलबंशप्रभवश्रीरु(चि)पति-
महोपाध्यायविरचितायामन्नर्धराघवटीकायां द्वितीयोङ्कः॥ २॥

Ends.— 216^b वीरः प्रकृते रामः etc. up to ममकृतेसुदमादधातु ॥
as in No. 9.

followed by

इति समस्तप्रक्रियाविराजमानहरिनारायणपदसमलंकृतिमहाराजाधि-
राजश्रीमङ्गेशवसिंहदेवनिदेशप्रोत्साहितवैजौलीयामवास्तव्यसौआलकुलोऽव-
श्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामन्नर्धराघवटीकायां सप्तमोङ्कः समाप्तः
॥ ४॥ श्रीकृष्णार्पणभस्तु ॥ ॥ ४॥ ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीरस्तु ॥ ४॥

References:— See No. 9.

अनर्धराघव-
टीका

No. 11

Anarghyarāghava-
ṭīkā

428.

1884-87.

Size.— 11 $\frac{3}{4}$ in. by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 96 leaves; 11 lines to a page; 65 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; discoloured;
Devanāgarī characters; small but beautiful and uniform
hand-writing; corrections recorded in margins; red pigment
occasionally used; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Rucipati.

Begins.— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

श्रीगुरवे नमः ॥ श्रीकुलदेवतायै नमः ॥

दोहडद्वितीयेन खंडपरशोः etc., as in No. 9.

fol. 21^a इति समस्तप्रक्रिया...

... श्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामनर्धराघवटीकायां
प्रथमोऽकः १

fol. 39^a इति... द्वितीयोऽकः २

Ends.—96^b वीरः प्रकृतः राम etc., up to मम कृते मुदमादधातु as in No. 9
followed by

इति समस्तप्रक्रियाविराजमानहरिनारायणपदसमलंकृतिमहाराजाधि-
राजश्रीमद्वरदेवसिंहदेवनिदेशप्रेत्साहितवैजोलीग्रामवास्तव्यर्थैआलकुलोभव
श्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामनर्धराघवटीकायां सप्तमोऽकः

समाप्तः श्रीदुर्गार्पणमस्तु शुभं भवतु श्रीदत्तार्पणमस्तु

भग्नपृष्ठकटिग्रीवा etc.... एवं वदति पुस्तके श्रीरामः
शरणम् स्वार्थं परार्थं च

श्रीरामस्तेहमूलानि दुःखानि रसमूलानि व्याधयः

लोभमूलानि पापानि व्रयः स्यक्ता सुखी भवेत् १

उरवरीवापितं बीजं वंध्यानारीषु मैथुनं

भस्मना आहुतिं दद्यात् मूर्खदानं निरर्थकं १ छ

ग्रंथसंख्या ५०००२०० श्रीविश्वेस्वरसमर्थश्रीसूर्यप्रत्यक्षविष्णुप्रत्यक्ष-
अस्तारदेवभटकाशीकरतदिने मार्गशीषं येकादशी स०

References.— See No. 9.

अनर्धराघवटीका

Anarghyarāghavatīkā

No. 12

369.
1895-98.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 97 leaves; 9 lines to a page; 28 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing, bold clear and legible; borders ruled in double red lines; folios 1-182 missing.

The Ms contains acts 5 (inc) 7.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rucipati.

Begins—abruptly on fol. 183^a

प्रभावोत्साहमंव्रज्ञाः ॥ अभिविच्य आरोप्य कोशो धनं दंडो राज्यं उप-
सुज्यमानः सु(उ)पयुक्तो भवत् ॥ इन्द्रसूनुवालिनं ॥ उपयोऽयमाणेनोपयुक्ती
भविष्यत् । etc.

fol. 190^a इति बैजौलीयामवास्तव्य सौआलकुलोद्वश्रीरुचिपति-
महोपाध्यायविरचितायामनर्घराघवटीकायां पंचमोकः ॥ ५ ॥

Ends.—279^a

वीरः प्रहृते रामः etc. up to मम क्रते सुदमादधातु ॥
as in No. 9.

followed by इति समस्तप्रक्रियाविराजमानहविनारायणपदसमलं-
कृतिमहाराजाधिराजश्रीमद्वरविंहदेवनिदेशप्रोत्साहितवैजौलीयामवास्तव्य-
सौआलकुलोद्वश्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायामनर्घराघवटीकायां
सप्तमोकः समाप्तः ॥ ७ ॥

शुभं भवतु ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ कल्याणमस्तु ॥ ग्रंथांगं ५८८ ॥

भग्नपृष्ठिकटिग्रीवा etc....

followed by यावल्लवणसमुद्रो ॥ ता(या)वन्नक्षत्रमंडितो मेरु(ः) ॥

यावच्चंद्रादित्यौ ॥ तावद्विदं पुस्तकं जयतु ॥ ३ ॥

लेषकपाठकयो शुभं भवतु श्रीरस्तु ॥

हरितकीहरिश्वैर्गायत्री च पुनरुनः ।

अतर्मलाविनाशाय ॥ स्मरणाद्वक्षणा

References.— See No. 9.

अनर्घराघवटीका

No. 13

Size.— 10 in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 15 leaves ; 9 lines to a page ; 32 letters to a line.

Anarghyarāghavatikā

441.

1887-91.

Description.—Country paper; Devanāgari characters; old in appearance; hand-writing bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; corrections made with white chalk; fol. 1 missing; incomplete.

Age.—Appears to be old.

Author.—Rucipati.

Begins.—abruptly on fol. 2^a

श्रीमान् संप्रति भैरवेन्द्रनृमणिः सर्वार्थिचितामणि-
र्जातो लोचनगोचरो यदि तदा किं तेन तेनापि वा ॥ ४ ॥
etc. as in No. 9

Ends.—abruptly on fol. 16^b

उद्गेगंश्वायं सप्तस्वंकेषु बोधव्यः यथा अपि कथमसाविति प्रथमांके अष्ट-
मिष्टामस्वानिति द्वितीयांके कन्यामपेनिजन्मानमिति तृतीयांकादा

References.—See No. 9.

अनर्घ्यराघवटीका

Anarghyarāghavatīkā

No. 14

204.

Viśrāma (i).

Size.—13 in by 4½ in.

Extent.—170 leaves; 9 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.—Modern paper with water-marks, 1819; Devanāgari characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled with double red lines; corrections made with yellow pigment; folio, following fol. 158, is not numbered; name of the work written in the margins and on the fly-leaves; complete.

Age.—A modern copy.

Author.—Rucipati.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥
दोद्देष्टद्वितयेन खंडपरशोः etc., as in No. 9.

fol. 38^a इतिसमस्तप्रक्रियाविराजमानरिपुराजकंसनारायणभवभाकि-
नारायणश्रीहरिनारायणपदसमलंकुमहाराजाधिराजश्रीमद्वैवसिंहदेवप्रोत्साहि-
तश्रीरुचिपतिमहोपाध्यायविरचितायां अनन्धराघवटीकायां प्रथमोंकः ॥
fol. 69^a इति श्रीवैलोजीश्रामवास्तव्यस्वैजा(आ)लवंशप्रभश्रीरुचिपतिमहो-
पाध्यायविरचितायामनन्धराघवटीकायां द्वितीयोंकः ॥ २ ॥

Ends.—fol. 168^b

वीरः प्रकृते रामस्तस्य यश एव etc. up to ...कृतमुद्दमादधातु ॥
as in No. 9

followed by इति श्रीसमस्तप्रक्रियाविराजमानश्रीरुचिपतिमहोपा-
ध्यायविरचितायामनन्धराघवटीकायां सप्तमोंकः

श्रीसांवार्णमस्तु ॥

तैलाद्रक्षेज्जलाद्रक्षेद्रक्षेच्छिथिलवंधनात् ॥

मूर्वहस्ते न दातव्यं एवं रक्षेत्वपुस्तकं ॥ १ ॥

श्रीरस्तु सदा इयं

References.— See No. 9.

अनन्धराघव

with

टिप्पणक

No. 15

Anarghyarāghava

with

Tippaṇaka

238.

1880-81.

Size.— 10 $\frac{3}{5}$ in. by 4 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 64 leaves ; 12 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; old and discoloured ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः ; hand-writing, clear and legible ; borders ruled in two double black lines with red pigment between them ; moth-eaten in the margins ; folios contain designs and red dots in the centre and in the margins ; this is a पञ्चपाठी Ms having text in the middle and the tippaṇaka on all sides ; red pigment used for marking the portion.

Age.— Satīvat 1526.

Author (of the text)— Murāri.

„ („, „, comm.)— Naracandrasūri, pupil of Maladhāri.

Subject.— A glossary on the drama Anarghyarāghava of Murāri.

Begins.— (text) fol. 1^a

॥ ५० ॥ ३० नमः शारदायै ॥

निःप्रत्युहसुपास्महे etc. as in No. 6.

„ — (Tippanaka) fol. 1^a

॥ ५० ॥ निप्रत्युहमित्यादि ॥ कौमोदकीलक्ष्मणः कौमोदक्यभिधानाच्च-
हृस्य निःसाधारणविशेषणाद्वासुदेवस्य भगवतः पूज्यस्य लोचने नेत्रे निर्विघ्नं
विद्वानामभावाय वयं उपास्महे etc.

fol. 6^a मुर्नीद्रसंवादो नाम प्रथमोऽकः ॥ ८ ॥

इति मलधारिशिष्यनरचन्द्रसूरिरुतानर्द्धर्यरा(घ)वटिप्पनके
प्रथमोऽकः ॥ ८ ॥

Ends.— (text) fol. 63^b

वसिष्ठः— सहर्ष किं ते भूयः प्रियमनुकरोमि । etc. up to गुणदोषै
रचयन्तु ॥ as in No. 6

followed by इति निःक्रांताः सर्वे नायकानंदो नाम सप्तमोऽकः
॥ ८ ॥ श्री ॥

सम्यक् संबोधसिद्धां etc. up to केवलोऽहं सुरारिः ॥

as in No. 6

followed by देवीं वाचामुपासते etc., up to श्रुतिभ्यः सतां ॥ श्री ॥
as in No. 7

followed by समाप्तमितिमनर्द्धराघवं नाम नाटकं ॥ श्री ॥

मुरारे शुकवेर्वाचो विन्नरसरंजिताः ॥

समर्थयति कस्यापि दक्षस्य हृदयं मनः ॥ शर्म भवतु ॥ श्री ॥

Ends.— (tippanaka) fol. 64^a

देवीं दृतं ॥ वाग्देवतां हवः । परिशीलयति ।

सरस्वत्या सुसंबंधितत्वं । गुरुकुलोऽनुभूतोस्ति पालेशो मुरारिरेव वेत्ति
हनुमदादयो द्यंभोधिरुपर्येच परिष्ठुतासतद्वाधं तु निश्चिलमपि तलनिलीनपीनदेहो

मंदरगिररेवावगच्छति । जानाति रफलवति । कर्तरि परस्मै पदं । फलवति तु ज्ञो-
नुपसर्गादित्यनेनात्मनेपदं सिद्धं ॥ समाप्तमिदमनन्धराघवटिप्पनकं ॥ छ ॥
५० ॥ जज्ञे हर्षपुरीयगच्छमविता श्रीमान्मुनदिग्रभु-
देवाननद इति प्रभुः । स विजयी देवप्रभुश्च प्रभुः ।
तत्पादाव्जनस्वांशुभिः प्रशमिते ध्वांते मरेदोर्मति-
र्मान्नेस्मिन्पदपद्धतिं व्ययगतव्यासगमस्तत्र यत् ॥ १
मुरारिवाचामुच्चेयो महिमानहिमादृशैः ।
किं तु किंचिन्निबंधोयं । यथाङ्गुद्धि व्यधीयते ॥ २
शब्दप्रमाणसाहित्यविवेणासंगमत्रियां ।
श्रीमद्विमलसूरीणां ॥ इदमुद्यमवैभवं ॥ ३
समाप्तमिदं टिप्पनकां । कृतिरियं श्रीनरचन्द्रसूरीणां ॥ ग्रंथार्थं ६६॥
छ ॥ ग्रंथार्थं २७५० ॥ एवं अंके ॥ संवत् १५२६ वर्षे रजोत्सवदिने युरौ
वाचनाचार्यवर्यजयाकरणीनां शिष्येण धर्मविलासगणिना लिखितं ॥ शुभं
भवतु कल्याणमस्तु श्रीसंघस्य ॥ श्री ॥ छ ॥

अनन्धराघवटीका

Anarghyarāghavatikā

No. 16

239.

1880-81.

Size.— $10\frac{2}{5}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 38 leaves ; 17 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; hand-writing, small but clear, legible and uniform; borders ruled in black lines but thick red lines are to be seen over them; big red dots in the centre and in the margins of folios; red pigment is frequently used for marking the portion while yellow pigment is used for corrections; complete.

Age.— Samvat 1523.

Author. — Naracandrasūri.

Begins.—fol. 1^a

॥ ६० ॥

... *प्रणिधाय विधीयते ।
 इदं मुरारिमाहात्म्याख्यानोत्साहसाहस ॥
 नमस्तेभ्यो मतिर्येषां जगपु(दु)लंघ्य वर्तते ।
 माट्ठशः संति ये केचिन्नदर्थमयमुद्यमः ॥ २
 उच्छायत्सरध्वांतं विवेका लोकसंपदा ॥
 अस्मिन् गुणांश्च दोषांश्च वितन्वन्तु सचेतस ॥ ३ ॥ ४ ॥
 रामावतारस्य विष्णोश्चरितसंदर्भारंभे अधिकृतत्वात्कवियोर्तिर्मयत्वेन नि-
 खिलांगप्रधानयोस्तद्वृच्नायरूपास्ति प्रस्तौति । निष्पत्युहं निर्विन्नं यथा भव ॥
 ति etc.

fol. 6^a इति मलधारिशिष्यनरचन्द्रसूरिकृतानर्धराघवटिप्पनके
 प्रथमोऽकः ॥ ४ ॥ ३२०

fol. 12^a इति etc.... ...द्वितीयोऽकः ॥ ४ ॥ ३६२ ॥

Ends.—fol. 38^a

विकसतां सत्काव्यानां पुरुष्यरूपाणां ये सूचका गुच्छास्तेषां रसैः । कर्ण-
 योः प्रस्तावाज्जनानां निरंतरं धारास्तानं कवयउ एव यं नयन्तु । शब्दब्रह्मय-
 च तत्त्वमज्ञात्वा । अलव्यमध्ये कवीनां वचने जनस्तथाविध प्रतिभाविकलो
 लोको गुणं वा दोषं वा न रचयितुमाकार्षीदिन्यर्थः ॥ ४ ॥ इति मलधारि-
 शिष्यनरचन्द्रकृतानर्धराघवटिप्पनके सप्तमोऽकः ॥ ४ ॥

अथ कविरौद्रूत्यं परिहरति । समदृतं ॥ यथात्रस्थितत्वागम एव सिद्धां-
 जनं तेन निर्मलंय ॥ न्मच्चशुः प्रायं ते ज्ञानवस्तुस्वरूपैर्वाल्मीकिप्रभृतिभिरनुकं
 मया वक्तव्यमिर्ति कारणान्न ममेयं काव्यरच्चना अपवार्थ भणनार्थमियं मम
 कृतिगित्येवं नास्येव । किंतु...ति क्षितौ नृतनप्रायुणकीभूतानामत एव वैदे-
 शिकीनां वाल्मीकिगिरामेव बहुना कालेनायमनर्धराघवप्रबंधरूपः । किमध्य-
 नुपलक्षणीयं पूर्वावस्थः । परिणामो जातः ननु तर्हि कथमत्रत्वायापारो दृश्यत
 इत्याह लिपिकर इति । ऐतत्संबंधरूपाया लिपेत्रेव कर्त्ताहामिति । एवमौद्रूत्यं
 परिहरता वाल्मीकिरार्वभणितिरेव प्रया व्युत्पन्नत्वेन सिद्धेत्यभिप्रायीकृतं ॥ ४ ॥

देवीं वृनं etc. up to श्रीमद्विमलसूरीणामिदमुद्यमैभवं ॥ ३ ॥

as in No. 15

followed by समाप्तमिदं टिप्पनकां । कृतिरियं श्रीनरचन्द्रासूरीणां
 ग्रंथायं ६६१ ॥ ४ ॥ ग्रंथायं २४५० ॥ एवं अंके ॥ संवत् १५२३ वर्षे ॥
 प्रथमभाद्रपदशुद्धि १० सोमे ॥ इदं पुस्तकं लिखितं ॥ ४ ॥ ४ ॥

References.— See as No. 15.

* Portion not legible.

अनर्घराघवटीका

No. 17

Size.— 10 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 93 leaves; 13 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Thin country paper; old but well preserved; Deva nāgarī characters with पृष्ठमात्राः; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines; square blank space in the centre of folios; the post-colophon is written in red ink.

The Ms is complete in 7 acts.

Age.— Saṁvat 1535.

Author.— Jinaharṣaṇa.

Begins.— fol. 1^a

८० ॥ ३० नमः सर्वज्ञाय ॥ श्री ॥

प्रणम्य परमात्मानं । सर्वज्ञं पुरुषोत्तमं ।

अनर्घराघवस्यार्थो लिख्यते स्पष्टताकृते ॥ १ ॥

मुरारिनाटकावचूर्णिः ॥ तत्र निःप्रत्यहमुमास्महे इत्यादि । नांदीश्लोकः ॥
कौमौदीकाग्दैवलक्ष्माचिह्नं यस्य स तथा ॥ । तस्य असामान्यविशेषणत्वात्
पुरुषोत्तमस्य भगवतः पूज्यस्य । लोचने नयने । निःप्रत्यहमिति । प्रत्यहानामभावो
निःप्रत्यहं तस्मै । etc.

fol. 15^b प्रथमोक्तः ॥fol. 31^a इति द्वितीयोऽक्तः ॥Ends.— fol. 92^b

तथा शब्दब्रह्मोत्थं वामद्वयं समुद्वयं तत्वं अनाग्रायाऽबुधना कवीना गम्भीरे
परिच्छेतुं अशक्ये वचसि जनः प्रतिभाशून्यो गुणदोषो न रचयतु । युणदोषो-
द्वावनं माकार्षीत् ॥ ४९ इति मुरारिनाटके सप्तमोक्तः ॥ १ ॥

...

यद्वालमीकीति । यत् यस्मात् वालमीकिनिवद्ववाद्मयं रामायणरूपमेव-
मधुन्छत्रं मधुमंडकस्ततो यहीतैरसः इदं नाटकं सतां श्रुतिभ्यः कर्णेभ्यः स्वाहा
सुधारपर्णं मुरारिणा सुष्टुं रचयांचक्रे । कृतधियः ये विद्वांसः विदंति ते इदं
पठंतु ॥ ७ ॥

इति श्रीमुरारिकवीश्वरविरचितानन्धराधवनाटकटीका विरचिता
तपागच्छनायकश्रीसोमसुंदरसूरिराजशिष्यश्रीमुनिसुंदरसूरिश्रीजयचंद्र-
सुरिशिष्यमुख्यैः सकलकविकुलकमलग्रोल्लासनसहस्रपादैः पं० जिनहर्षगणि-
पादैः ॥ ४ ॥ ॥ एवं ग्रं० ३२५५ ॥ ४ ॥

सं० १५३५ वर्षे राजपुरवासि डीसावालज्ञतेर्मुखमंडलमं० आसाभा०
शाणीषुत्परमनैषिकिशिरोमणि मं० सायरभायरिंगीषुत्परत्नराजसभाङ्गारहार
सकेलव्यवहारिंगुरुरंदरानुकारश्रीजिनशासनप्रभावक । सुश्रावकसंघमुख्यमं०
तुं(?) अचकेन भार्या ढाही प्रमुखकुटुंबनुतेन निजथ्रेयोर्थं ज्ञानाराधनकृते
श्रीमुरारिनाटकपुस्तकमिदं लिखापितं विद्युधेंद्र पं० इन्द्ररत्नगणीनामुपदेशेन ॥
॥ श्री ॥

This is the only Ms. of Jinaharṣaṇī's commentary
on the Anarghyarāghava, recorded by Aufrecht.

अनन्धराधवटीका
called
यशोदर्पणिका

No. 18

Anarghyarāghavaṭīkā
called
Yaśodarpaṇikā

319.

1884-87.

Size.— 10 in. by $4\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 42 leaves ; 12 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; not very old in appearance ; Deva-
nāgarī characters : incorrect and careless hand-writing ;
borders in single black lines.

The Ms is fragmentary.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Dhaneśvara.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणपतये नमः । श्रीअंबिकायै नमः ।

प्रणत निजभक्तसमस्तकमधुकरसुलभप्रसादमकर्दं ।

निजनवरुचि किं ... लक्ष्मिं लंबोदरपादपंकजं नमत ॥ १ ॥

प्राकृतेनापि वितरिणयितुं शक्ययं गीति । etc.

यस्मात्तीरनिधेरजायत पुरा चंद्रः तुरंगान्वितः
क्षीणक्षोभवतो विमार्गनिरतः शुभ्रैकपक्षाविलः ।
अक्षोभ्यः कथमेष तं न हि हसेत्सूतेधिरंगात् कला
पूर्णा सत्पथगानिस्तो भयलसत्पश्नान् द्विजेशान् हि यः ॥ ३ ॥
भारद्वाजीय गोत्राः तत्र जातः कलानिधिः ।
धर्मांगदो योभ्युदये व्यधात्कुवलयोत्सवं ॥ ४ ॥
शलिसत्येरव ततः सुतौ सुचरिताद्बुभौ ।
विजदोदयशर्माणावभूतां विद्वुधप्रियौ ॥ ५ ॥
प्रायो ठो(?)दयसवाक्षः सत्यवृक्षः सुतां त्वरान् ।
धर्मार्थकामानवमीन्मत्सरग्रहवर्जितान् ॥ ६ ॥
विषमा लोकसंपातदग्धवैरपुरव्रजः ।
भूतिभासुरसर्वांगो ज्यायानव विलोचन ।
यथोदयाचितो भास्वदनिरुद्धोदयप्रियः ।
अनंतभोगसंविष्टपद्मानभोव मध्यमः ॥ ८ ॥
तयोः कनीयानवरोवसासद्गौणरपि ।
चतुरास्योपि वादीमपंचास्यः श्रीधनेश्वरः ॥ ९ ॥

धनेश्वरोयं शिशुवोधहेतोमुरारिटीकां तनुते रुक्षटार्था ।
अवोधवै व्यपरिच्छुतार्थो दुधैः सुखुध्याव गवे राषीयः ।

इदं चिकीर्षितस्य संदर्भस्य निर्विघ्नपरिसमाप्तिप्रचयगमनाभ्यां शि(ष्टा)-
चार प्राप्तमेष्टासाधारणुचितेति चिविधदेवतामध्ये इष्टोचितदेवतास्मरणलक्षणं
मंगलाचरणं प्रमाणयन् महाकविर्षुरारिनांदीश्त्रोक्तसुप्रियपति ॥ निःप्रत्यहमिति ।
नन्वेतस्य शोकस्य संदर्भेस्मिन्नन्तर्भाववत्प्रमिष्यते । न वा । आदे एतत्यापि
संदर्भातः पातिवात्तसिद्ध्यर्थं श्लोकांतरं रचनीय । etc.

fol. 26^a

इति श्रीअनर्धराघवटीकायां यशोदर्पणिकायां प्रथमोक्तः ।

Ends.—(abruptly) fol. 42^b

आसाविति । सीरद्वसोमरानान्धो सावर्यं असाविति कः यो सौकमणे-
सूर्यात् देवात् यज्ञवल्क्यस्य मुखेन बह्यसंहिता उपनिषदं अध्येष्टा अपाठीत ।
सूर्यायाज्ञवल्क्या तस्या असाविकव्यवहिततस्मात्तन्मुखेना इ पाठीदिति युक्तं ।
तस्येत्यादि रूपतिव्या ॥

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 19

106.

1919-24.

Size.— $10\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{6}$ in.

Extent.— 46 leaves ; 7 line to a page ; 50-55 letters to a line.

Description.— Modern country paper ; Devanāgarī characters ; borders ruled with double black lines with a thick line between them ; folios 18 and 19 missing ; fol. 1^a and 49^b contain ornamental designs ; almost complete.

The Ms is a printed copy, printed at the Induprakāśa Press, Bombay.

Age.— Śaka 1783.

Author.— Kālidāsa.

Subject.— A well-known drama in seven acts by Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ॥
 या मृष्टिः स्नष्टुराया वहति विधिहृतं या हविर्या च होत्री
 ये द्वे कालं विधत्तः श्रुतिविषयगुणा या रित्यता व्याप्य विश्वं ॥
 यामाहः सर्वभूतप्रकृतिरिति यथा प्राणिनः प्राणवंतः
 प्रत्यक्षाभिः प्रपन्नस्तनुभिरवतु वस्ताभिरटाभिरीशः ॥ १ ॥
 नांयंते सूत्रधारः ॥ नेपथ्याभिसुखमवलोक्य । आर्ये यदि नेपथ्यविधान-
 मवसितं तर्हि इतस्तावदागम्यतां ॥ प्रविद्य नटी ॥ अज्ञउत्त इआहि आणवेदु
 अज्जो को णओओ अणुचिद्विअद्वृति ॥

सूत्रधारः ॥ आर्ये अभिसूपभूयिष्ठा परिविदियं ॥ अय स्तु कालिदास-
 ग्रथितवस्तुना नवेनाभिज्ञानशाकुन्तलाख्येन नाटकेनोपस्थातद्यमस्माभिः ॥
 तत्प्रतिपाद्रमाधीयतां यत्नः ॥ etc.

fol. 7^b प्रथमोऽकःfol. 12^b द्वितीयोऽकः ॥Ends.— fol. 48^b

मारीचः । वत्स । किं ते भूयः प्रियमुपहरामि ।
 राजा । अतःपरमपि प्रियमस्ति । यदिह भगवान् प्रियं कर्तुमिच्छति तर्हि
 इदमस्तु भरतवाक्यं ।

प्रवर्ततां प्रकृतिहिताय पार्थिवः सरस्वतीश्रुतिमहतां महीयतां ॥
 ममापि च क्षपयतु नीललोहितः पुनर्भवं परिगतशक्तिरात्मस्तुः ॥
 इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ ॥ सप्तमौऽकः ॥ ॥ समाप्तमिदं
 अभिज्ञानशाकुन्तलं नाम नाटकं ॥ ॥ शुभं शृयात्
 ॥ रामाष्टसत्तेऽदुमिते शाके सुंबाख्यपत्तने ॥
 इदुप्रकाशसदने सुकृतोयमयोक्षरैः ॥

References.—(1) MSS.—A—Aufrech's Catalogus Catalogorum: i, 23^b; ii 5^a, 187^a; iii, 6^a.

B—Descriptive Catalogues: I. O. Cat. Pt. VII, Nos. 4110-13; A. B. Keith (I. O. Cat.) Nos. 7338-41; Mad. Des. Cat. Vol. XXI Nos. 12465-81 etc.

A. B. Keith—Sanskrit Drama, pp. 152-3.

(2) Printed Editions:—Ed. by M. R. Kale; French trans. by Deveza G.; Ed. by Haridās Siddhāntavāgīśa; Ed. with a Sanskrit comm. by S. D. Gajendragadkar and notes etc. by Prof. A. B. Gajendragadkar; by Cappeller; The Bengali recension, critically ed. by Pischel; Eng. trans. by S. Ray; Essay on the application of a few canons of textual and higher criticism to Kālidāsa's Śākuntala etc.

अभिज्ञानशाकुन्तल

No. 20

Abhijñānaśākuntala

583.
1891-95.

Size.—8 $\frac{1}{3}$ in. by 4 $\frac{3}{5}$ in.

Extent.—55 leaves; 14 lines to a page; 25 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear and legible but not quite uniform; portion marked with red pigment; borders ruled in black lines; complete.

Age.—Samvat 1806 (?).

Author.—Kālidāsa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

या मृष्टिः स्त्रियाद्या etc. as in No. 19.

fol. 10^b इति श्रीकालिदासकवीकृते अभिज्ञानशाकुन्तले प्रथमोक्तः ॥

fol. 16^b द्वितीयोक्तः समाप्तः ॥

Ends.—fol. 55^a

मारीचः । किं ते यूयः प्रियमुपहरामि etc. up to उन्नर्भवं परिगत-शक्तिरात्मधूः ॥ as in No. 19

followed by इति निःक्रातां सर्वे ॥ सप्तमोक्तः समाप्तः ॥

श्लोकसंख्या २४०० ॥ छ ॥ संब्रत् अष्टादशषष्ठप्रवर्तमाने द...र्णयन रवौ अश्वनमासे ॥

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānashākuntala

No. 21

584 (a).
1891-95.

Size.—10 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.—47 leaves; 8-9 lines to a page; 25 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; very old in appearance; hand-writing illegible and careless; borders ruled in black lines; red and yellow pigment used; folios 2, 5, 17, 19, 23, 25, 48-51, 56 and 57 missing; incomplete; fol. 59 pasted with paper slips.

The Ms contains acts. 1-5.

Age.—Appears to be old.

Author.—Kālidāsa.

Begins.—fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

या मृष्टिः स्त्रियाद्या etc. as in No. 19

fol. 10^b प्रथमोक्तः ॥

fol. 18^b शकुन्तलायां द्वितीयोक्तः श्री ॥ २ ॥

fol. 59^b शकुन्तलायामंकोगम पञ्चमः ॥ श्री ॥ ५ ॥

Ends.— fol. 59^b

हं हो कुभीलक कथय एतन्मणिवंधनोत्कीर्ण नामधेयं राजकीयं अंगुली-
यकमासादितं ॥ १ ॥

पुरुषः ॥ भीर्तिं नाटयति ॥ पसीददु भावमिस्तो ॥ प्रसिददु भावमिश्राः १

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 22

584 (b).

1891-95.

Size.— 8 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{1}{3}$ in.

Extent.— 26 leaves ; 9 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; folios 1-58, 60, 61, 63, 69, 70, 71, 82, 89 missing ; the Ms. contains only two acts. viz. 6th (inc) and 7th.

Age.— Samvat 1773.

Author.— Kālidāsa.

Begins (abruptly) :— fol. 59^a

ति तक्यामि । तस्सदस्येन को विअभिरुद्रदो जणो मट्टिणो सुम-
रिदो । etc.

fol. 78^a ॥ वर्णोऽकः ॥

Ends.— fol. 91^b

मारीचः । वच्छ किं ते शूयः प्रियमुपहरामि etc. up to पुनर्भवं परिगत-
शक्तिरात्मसूः ॥ as in No. 19

followed by ॥ इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति सप्तमोक्तः समाप्त ॥ ७ ॥

श्रीरस्तु । संवत् १७७३ वर्षे असाढ़सुदि पष्टमी ६ वार गुरुवासरे
लीषतं रामदासैषावः पठनार्थं भट आत्मारामजी । याद्वाशं पुस्तकं.....मम
दोषो न दीयते ॥

मंगलं च पाठकानां लेषकानां च मंगलं
मंगलं सर्वदेवानां भूमिभुपतिमंगलं ॥ श्रीरस्तु ॥

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 23

521.
1887-91.

Size.— 9 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 51 leaves ; 11 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; very old in appearance ; hand-writing illegible and carelessly written ; borders ruled with double black lines ; white chalk used for corrections ; complete ; fol. 51 pasted with a paper-slip.

Age.— Śaka 1586.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

या सृष्टिः स्नानाद्याथा etc. as in No. 19

fol. 10^a प्रथमोक्तः समाप्तः ॥

fol. 15^a द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 51^a

मारीचः ॥ किं ते भूयः प्रियमुपहरामि etc. up to पुनर्भवं परिगतशक्ति-
रात्मभूः ॥ ३५ ॥ as in No. 19.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमोक्तः समाप्तः ॥ इके १५८६ मार्ग-
शीर्ष वदि ८ बुधे समाप्तिवितं ॥ इदं पुस्तकं लक्ष्मणामजस्त्वारामज्योति-
विदा सदाशिवशास्त्रिणः सकाशातन्मौल्येन क्रीतं श्रीमहागणपतिर्जयत्
॥ श्री ॥ ३६ ॥

अभिज्ञानशाकुन्तल

No. 24

Abhijñānaśākuntala

463.

1884-87.

Size.— 12 in. by 6 in.

Extent.— 61 (43 + 18) leaves ; 10 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in two double red lines ; dāṇḍas marked with red ink ; the Ms is divided into two parts, acts 1-5 containing 43 leaves and acts 6-7 containing 18 leaves ; complete.

Age.— Not very old.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीनकुल्यै नमः ॥

श्रीमोहिनीराजाय नमः श्रीसिद्धेश्वर

या सृष्टिः स्वर्षुशाधा etc. as in

fol. 12^a इति शाकुन्तले प्रथमोक्तः ॥ १ ॥fol. 19^a इति शाकुन्तले द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥Ends.— fol. 61^bमारीचः किं ते भूयः पियमुपकरोमि etc. up to उनर्भवं प्रतिहित-
शक्तिमात्मभृः १ as in No. 19

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे

इति अभिज्ञानशाकुन्तले सप्तमोक्तः ७ श्रीरामचंद्रायै नमः

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

No. 25

Abhijñānaśākuntala

193.

1875-76.

Size.— 10 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 58 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear and legible but not uniform; borders ruled in two double red lines; marginal notes and additions are to be seen on first few folios; colophons and some portion marked with red pigment and corrections made with yellow; borders of last few folios ruled in two double black lines.

The Ms is slightly discoloured, the folios being soaked with water previous to its acquisition.

Age.—Sāinvat 1588.

Author.—Kālidāsa.

Begins.—fol. 1^b

[१० ॥ ३० नमो भगवते गौरीकांताय ॥ कृष्ण ॥

॥ या सृष्टिः प्राञ्छुराद्या etc. as in No. 19.

fol. 11^a प्रथमोऽकः ॥

fol. 17^b द्वितीयोऽकः ॥

Ends.—fol. 57^b

मारी(च) । किं ते भूयः प्रियमुपहरामि etc. up to उन्नभवं परिगतशक्तिरात्मभूः ॥ छ ॥ as in No. 19

इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमोऽकः समाप्तश्च ॥ ॥ संवत् १५८८ वर्षे भाद्रपद शुद्ध एकादश्यां गविवासरे लिखितमिदं उस्तकं ॥ श्री ॥ श्रीयोशीरायस्य धर्मसूत्तिना धमवितारेण दार्त्युर्घुलचक्कूडामणिना ईसरदासेन लिखापितं ॥ ॥ पोद्येन यशवंतास्येन लिखितं ॥

॥ यस्य उस्तकं तस्य कल्याणं भवतु ॥ ॥ चापरमविघ्नमस्तु ॥ श्रीकृष्णाय तु भूयं नमः ॥ ॥ छ ॥ श्री ॥ ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥ श्री ॥

References.—See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

No. 26

Size.—9 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{1}{6}$ in.

Abhijñānaśākuntala

80.

1907-15.

Extent.— 101 leaves ; 7 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing bold, clear and legible; folios 77-80 only have ruled borders; red pigment used only in the beginning; complete.

Age.— Saṅvat 1836.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ ३० नमो भगवते ॥

या सृष्टिः स्त्रबुद्धाया etc. as in No. 19.

fol. 18^a प्रथमोऽक

fol. 27^b द्वितीयोऽकः

Ends.— fol. 100^b

मारीचः किन्ते भूयः प्रियमुष्पहरामि etc. up to पुनर्भवं परिगतशक्ति-
रात्मभूः as in No. 19

followed by मारीचः एवमस्तुः इति निःक्रान्ताः सर्वे सप्तमोऽकः समाप्त-
मिदमभिज्ञानशाकुन्तलं नाम नाटकं काव्यचक्रवर्तिकालिदासविरचितं
संवद १८३६ मिती अगहनषुद्धि ११ वार सनीचके पोथी समाप्त गरतं
संषा १२०४ श्रीरामराम

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 27

87.

1883-84.

Size.— 12 in by $4\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 49 leaves ; 10 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; fol. no. 31 repeated; written part of the folios is discoloured; complete.

Age.—Appears to be old.

Author.—Kālidāsa.

Begins.—fol. 1^b

ॐ श्रीगणेशाय नमः परमेश्वराय नमः

ॐ या सृष्टिः सृष्टुराया etc., as in No. 19

fol. 10^a प्रथमोक्तः ॥

fol. 14^b द्वितीयोऽक्तः ॥ २

Ends.—fol. 48^a

मारीचः किं ते भूयः प्रियमुपहरामि etc. up to उन्नर्भवं परिगतशक्ति-
रात्मभूः as in No. 19
followed by इति निक्रियाः सर्वे सप्तमोक्तः ॥ इति श्रीकविवरकालिदास-
विरचितं शाकुंतलं नाटकं समाप्तिमगमत् ॥ शुभं भूयाद् ॥ अथास्य लक्षणं॥
यदाह भरतः

देवानां च मनुष्याणां राजां लोके महात्मनां
पूर्ववृत्तानुचरितं नाटकं नाम तद्द्वेत्

अथास्य प्रभेदानाह

सप्तांकं नाटकं प्रोक्तं नवां रूपकं स्मृतं
दशांकं तु महत्पूर्वे तदद्द्वेष्ट (ना)टकं विदुः २
नाटिका चतुरंकास्याते च गोपुच्छसंनिभाः
अन्यच्च देशांतरसमानीता नायिका यत्र कल्पिता ३

तस्याः प्राधान्यभाश्रित्य नाटिकां तद्विदो विदुः ।

सटुकं साटकं केचिद्वायनृत्यशुतैव सेति ४

अथ प्रासांगिकत्वादन्यस्य प्रवेदः

उक्तं च नाव्यर्दप्ते

सीमंतांसमारभ्य यावत्पादरुहस्य च
आख्यायते यत्र गद्येन सैवमास्यायिका मतेति ५
गद्यपदमयी वाणी राजवर्णनपुर्विका
चंपूरित्युच्यते तज्ज्ञः कृषिभिर्भरतादिभिः ॥
धना शकुंतलादि । रु. मुरार्यादि म. मालत्यादि त्रो
विक्रमोर्वस्यादि ना. रत्नावल्यादि । आ. वासवदत्तादि ।
च. नलादि ॥ ॥

References.—See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 28

145.

1902-07.

Size.— 9 $\frac{3}{5}$ in. by 4 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 46 leaves ; 10-13 lines to a page ; 30-36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible but not uniform ; red and yellow pigment used ; borders ruled in triple black lines ; edges of folios moth-eaten ; folio 45 missing ; almost complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kalidāsa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

या सृष्टिः स्त्रुताद्या etc., as in No. 19

fol. 9^b ग्रथमोक्तः ॥fol. 15^a द्वितीयोक्तः ॥Ends.— fol. 47^aमारीचः वत्स किं ते भ्यः प्रियसुपहरामि etc. up to पुनर्भवं परिगतम-
(श)किरातमसूः ॥ २ ॥ as in No. 19followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमोक्तः ॥ ॥ समाप्तं चेदं कालि-
दासमहाकविरचितमभिज्ञानशाकुन्तलं नाम महानाटकं ॥ श्रीरामायणमस्तु
॥ शुभमस्तु (स) वर्जगतः ॥ श्रीवासुदेवाय परमात्मने नमः ॥

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

No. 29

51.

1898-99.

Size.— 11 $\frac{1}{6}$ in. by 5 $\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 42 leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgari characters; old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; marginal additions on some folios; borders ruled in triple red lines and edges in single; names of characters written in red ink; yellow pigment used for corrections; complete.

Age.—Appears to be old.

Author.—Kālidāsa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीमङ्गलमूर्तये नमः ॥
या सृष्टिस्मृत्युराया etc., as in No. 19
fol. 7^b शकुन्तलायां प्रथमोक्तः ॥
fol. 11^b द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.—fol. 41^b

मारीचः किं ते भूयः प्रियसुपहरामि etc., up to पुनर्भवं परिगतशर्क्ति-
रात्मसूः ॥ as in No. 19
followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमोक्तः ॥ १ ॥

References.—See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānasākuntala

No. 30

52.
1898-99.

Size.—9 $\frac{3}{5}$ in. by 4 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.—72 leaves; 8 lines to a page; 28 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgari characters; very old in appearance; hand-writing clear and legible; additions noted in margins; borders ruled in two double black lines; names of characters written in red ink; yellow pigment used for corrections; folios 1-4 missing.

Age.—Śaka 1543.

Author.—Kālidāsa.

Begins.—abruptly on fol. 5^a

॥ अपि च ॥

कुल्यांभोगिः प्रसुतिचपलैः शाश्विनो धौतमूला
भिन्नो रागः किसलयरुचामाज्यधूमोऽमेन ।
एते चार्वाणुपवनभुवि छिन्नदभार्कुरायां
नष्टतंकं हरिणशिशावो मंदमंदं चर्तते ॥ २ ॥

fol. 13^a प्रथमोङ्कः ॥

fol. 20^b द्वितीयोङ्कः ॥

Ends.—fol. 75^b

मारीचः ॥ किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि ॥ etc. up to एुर्भवं परिगत-
शक्तिरात्मभूः ॥ १ ॥ as in No. 19

followed by — श्रीः इति निष्क्रान्ता सर्वे सप्तमोङ्कः ॥

॥ श्रीः ॥ इति श्रीकविकालिदासविरचितमभिज्ञानशाकुंतलं नाम
नाटकं समाप्तिमगमत् ॥ श्रीः ॥

शाकेऽश्विवेदेषुशाशांकतुल्ये
१५४३ ज्यैष्यां १५ सृगौ वृत्रहमे च साध्ये ॥
श्रीमाधवो दैवविदीशपुर्यां
शाकुन्तलं नाटकमन्वलेखीत् ॥ १ ॥ श्रीः ॥
श्रीगोविन्दज्योतिर्विष्णुवामाधवस्येदं पुस्तकं ॥

on fol. 76^b we have the following endorsement:—

प्रथमचतुर्थं न ॥ इति श्रीकविकालिदासविरचितमभिज्ञानशाकुंतलं
नाम नाटकं समाप्तं ॥ पत्र ॥ ७६ ॥ राम ॥

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तल

Abhijñānaśākuntala

with

with

टिप्पणी

Tippaṇa

No. 31

409.

1884-87.

Size.— 9 $\frac{1}{5}$ in. by 4 $\frac{3}{5}$ in.

Extent.— (text) 27 leaves; 13-14 lines to a page; 50 letters to a line.

(comm.) 6-8 „ „ „ „ 62 „ „ „ „

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing of the commentary very small but clear and legible; on 1st folio the text is bounded by the commentary on all sides while on the other folios the comm. is above and below the text; names of characters marked with red pigment and corrections made with yellow; right-hand edges of first few folios slightly damaged; folios 25-27 pasted with paper-slips; complete.

Age.—Sāṁvat 1798.

Author (of the text.)—Kālidāsa.

,, (,, comm.)—Not mentioned.

Begins.—(text) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

या सृष्टिः लक्ष्माराया etc. as in No. 19

,, — (टिप्पणी) fol. 1^b

१ ततुः । जलमित्यर्थः । अप एव सप्तर्जदौ ताषु बीजमवासृजदिति
स्मरणात् etc.

fol. 5^b शकुंतलायां प्रथमोक्तः

fol. 8^a इति शकुंतलायां द्वितीयोक्तः ॥

Ends.—(text) fol. 26^b

मारीचः किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to पुनर्भवं परिगतशक्ति-
रात्मभूः ॥ as in No. 19

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे शकुंतलाख्ये नाटके सप्तमोक्तः समाप्तं
चेदम् ॥

वसुनवमुनिचंद्रे वत्सरे पौषमासे

शशिकरततपक्षे सप्तमीसौरियुक्ता

सकलभुवनरम्ये पत्तने कामशात्रो-

रलिखदितिमनोज्ञां नाटकं लक्ष्मादासः १

श्रीमद्रामकृष्णाभ्यां नमः ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभमस्तु ॥

Ends.— (टिप्पण) fol. 27^a

जन्मांतरभू नाशयतु आत्मना भवतीति आःमभूः परिगता व्याप्ता शक्तिः
सामर्थ्यं यस्य

References.— See No. 19.

अभिज्ञानशाकुन्तलटिप्पणि

Abhijñānaśākuntalatippaṇī

No. 32

200.
1879-80.

Size.— $7\frac{1}{2}$ in. by $3\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 43 leaves ; 7-8 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible ; borders ruled with black lines ; folios 10, 11, 31, 33, 34 and 48 missing.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins— fol. 1^b

श्रीसरस्वत्यै नमः ।

अथ नाटकादौ पूर्वंगांगभूतामाशीरुपां चतुस्रतालानुसारिणीमष्टपदां
सूत्रधारो नांदीं पठति । या सृष्टिरिति । etc.

fol. 15^a इति द्वितीयोङ्कः ॥

fol. 18^b इति तृतीयोङ्कः ॥

fol. 25^b इति शाकुन्तलटिप्पणे चतुर्थोङ्कः ॥

Ends.— fol. 48^a

वक्रादुद्वसमेहठादधिवसत्वं वाणिवक्त्रं मतो
गीशानां तव चक्रधा भजतु मां लक्ष्मीरिमानुज्जतु
पश्चात्तेषु पत्त्वु (?)मां प्रति यशोगाथावलंकृष्ट्या
वक्त्रंमप्यनुवक्रयत्यनुभवं चेतेषि तां यातनां ॥ छ ॥ श्री । ॥ छ ॥ सत्
ससा॥श्री ॥ शुभमस्तु ॥ मु । सषु

The following stanza is written in a different hand in the left-hand margin of folio 48^b

जलर्त्यम्यस्तनंदिप्रभूतिविरचित ग्रंथतत्वाः कवीद्वा
भिन्नामेगेवनंगस्थितिमनुदिवसं सुश्रुतोऽस्मन्मते तु
विवोषे पक्षमलाक्ष्यारातिपतिवसुधाधीश्वरो नित्यमास्तु
तासा भूषाय देशाद्विलसति यदिदं छत्रमस्योपस्थितात ॥ १ ॥

अभिज्ञानशाकुन्तलटीका
called
अर्थद्योतनिका

Abhijñānaśākuntalātīkā
called
Arthadyotanikā

No. 33

522.
1887-91.

Size.— $10\frac{2}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 119 leaves; 10 lines to a page; 44 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing small but clear, legible and uniform; borders ruled with two double black lines; the written portion often marked with red pigment; yellow pigment frequently and white chalk occasionally used for corrections; folio 1 missing; incomplete.

The Ms breaks off at the beginning of the 7th act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rāghavabhaṭṭa.

Begins.— (abruptly) fol. 2^a

शयोध्वनितः । अथ च वह्निरित्यौणादिकेति प्रत्यये सिद्धं तदपि
स्मृचितं । या च होत्री यजमानरूपा । etc.

fol. 36^a इति श्रीमदभिज्ञानशाकुन्तलटीकायां अर्थद्योतनिकायां प्रथ-
मोक्षः समाप्तः ॥

fol. 51^a इति... द्वितीयोक्षः ॥

Ends.— (abruptly) fol. 120^b

विदिवं सुखे स्वर्गे च विदिवं...मिति हैमः ।...

References.— See No. 34 below.

अभिज्ञानशाकुन्तलटीका
called
अर्थद्योतनिका

No. 34

Abhijñānaśākuntalatīkā
called
Arthadyotanikā

156.
1866-68.

Size.— 12½ in. by 4 $\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 119 leaves ; 11 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; bluish in colour ; hand-writing clear and legible ; folios 102-19 appear to have been written by a different hand ; colour of some folios faded ; complete.

The Ms is a bound copy.

Age.— A modern copy-Śaka 1786 (cf. the chronogram at the end).

Author.— Rāghavabhaṭṭa.

Subject.— A commentary on Kālidāsa's Śākuntala.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 यत्रेधाजनि दशाधा हिधागतं यद्यज्ञातं दशविधमेति षोडशत्वं ॥
 यद्ग्रीतं सममहदादिकस्य चायं तेजस्तज्यति हिमोऽग्रसृपमग्न्यं ॥ १ ॥
 उद्विश्यामरनिम्नगां गतवतोः श्रुत्वा कलिशैशवे
 यः साक्षात्करवाणि तामिति जटाज्ञटोपकंठं गतः ॥
 पीत्वा पुष्कलपुष्करेण न किमप्यत्रेति विस्मापयन
 पित्रोविंश्यवग्रहं विहितवान् पायाद्ग्रजास्यः स वः ॥ २ ॥
 नात्यवेदादिमालोऽयं तांडवं यो विनिर्ममौ ॥
 स्वात्मनाभिनयतं तं प्रणमासि महानटं ॥ ३ ॥

या लास्यसंप्रयोगेण शिवाराधनतत्परा ॥
 भवतां भूतये भूयात्सा सदा सर्वमंगला ॥ ४ ॥
 वाच्चिकाद्यभिन्योपमनाव्याचार्यमव भरतं मुनिमीडे ॥
 लास्यतांडवनियोजनलीलाकौशलेन परितोषिभर्गे ॥
 अथ नाटकादौ पूर्वरंगांगभूतामाशीस्त्वां चतुरस्तौलानुसारिणीं अष्टपदां
 सूत्रधारो नांदीं पठति ॥ या सृष्टिरिति etc.
 fol. 33^a इति श्रीमदभिज्ञानशाकुन्तलटिकायां अर्थद्योतनिकायां प्रथ-
 मोंकः समाप्तः ॥
 fol. 47^a इति द्वितीयोंकः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 119^a

नाव्यालंकृतिशास्त्रतत्वविद्याभिज्ञानशाकुन्तला
 द्व्याख्येयं सरसा निशातपतिना श्रीराघवेण स्फुटा ॥
 अर्थद्योतनिकाभिधा ध्वनितदर्थालंक्रिया निभरा
 श्रीवि(श्वे)श्वरपत्तने विरचिता तद्दक्षियुक्तामना ॥ १ ॥
 सत्त्वदयद्वयः सुजना निपुणा नित्यं विलोकयत्वेनां ॥
 स्यात्प्रवृत्तिरेव हि न हि न वस्तुकृतिविषयोन्येवां ॥ २ ॥
 इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणपारावारपारीण भद्रश्रीयुथीधरात्मजश्री-
 मत्पदवाक्यप्रमाणपारावारपारीण साहित्यरत्नाकरसकलाशास्त्रप्रवीणभद्रश्री-
 राघवविरचिताअभिज्ञानशाकुन्तलव्याख्या अर्थद्योतनिकाभिधा संपर्णा ॥
 अंगाष्टाद्विवस्तुंधरामितशके विभवनामसंवत्सरे भाद्रपदमासे शुक्लपक्षे
 अद्य १५ भौमवासरे त्रितीयप्रहरे समाप्तः ॥ अंथसंख्या ४०००

References.— 1 MSS— Aufrecht's Catalogus Catalogorum:— i, 24^a ;
 ii 5^a, 187^a ; iii, 6^a.

For other MSS of this comm. cf. Mad. Des. Cat. Vol. XXI. No. 12482 ; B. B. R. A. S. Cat. II, Nos. 1298-9.

This commentary is published by the Nirnaya Sagar Press, Bombay.

अभिज्ञानशाकुन्तल-
 प्राकृतछाया

No. 35

Size.— 10 $\frac{1}{6}$ in. by 2 $\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 8 leaves ; 6-8 lines to a page ; 35 letters to a line.

Abhijñānaśākuntala-
 prakṛtachāyā

523.

1887-91.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible ; folios slightly discoloured ; borders ruled in black lines ; red pigment used ; the Ms breaks off in the beginning of the 4th act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Subject.— Sanskrit rendering of the Prakrit passages from Śākuntala.

Begins.— fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नवा रामेशगुरवे द्विपास्यस्यापि भक्तिः ॥

शाकुंतलप्राकृतस्य संस्कृतिनाथ ईर्यते ॥

नटी ॥ आर्यपुत्र इयमस्मि आज्ञापयत्वार्यः ॥ को नियोगः अनुष्टीयता-
मिति । etc.

fol. 4^b इति शाकुंत(ल)प्राकृतविवृतौ प्रथमोऽकः समाप्त ॥

fol. 6^b इति द्वितीयोऽकः समाप्तः ॥

fol. 8^b इति शाकुंतलप्राकृतविवृतौ तृतीयोऽकः ॥

Ends.— (abruptly) fol. 8^b

अ. य(अ)य राजर्पिरिष्टं परिसमाध्य कविभिर्विसर्जितं आत्मनोगरं प्रवि-
श्यांतःपुरसमागतः ॥

अभिज्ञानशाकुन्तले-

प्राकृतछाया

Abhijñānaśākuntala-

prākṛtachāya

No. 36

472.
1887-91.

Size.— 10 $\frac{1}{2}$ in. by 7 $\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 9 leaves ; 13-14 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing legible but not quite clear ; borders

ruled in double black lines; colophons marked with red pigment; the Ms contains acts 1-5 and a portion of the 6th.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Subject.— Sanskrit rendering of the Prākrit passages from Śakuntala.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीकालिदासकविना प्राकृतमप्राकृतं कृतं । कृतिना ॥

तस्याहममरवाणीं लिखामि वाणीं प्रणम्याशु ॥ १ ॥

नटी० आर्य० ॥ इयमस्मि नटी मुविहतप्रयोगतया आर्यस्य न किमपि
परिहास्यते etc.

fol. 3^a इति श्रीमञ्चतरुदधितटीटीकमानविप्राटयशोराजहंस हंससप्रभ-
प्रतापतपितारातिमेहिनीनयने नीरपूरस्तजगत्यश्रीमद्भूषणं वर्णनानिपुणा-
श्रीकालिदासरचितप्राकृतस्यामरवाणीलेखे प्रथमेकः ॥ १ ॥

fol. 4^b द्वितीयोंकः ॥

Ends.— fol. 9^b

ननु तस्मिन् महार्हतं भर्तुच्छ्रुमतं इति तर्कयामि क्रतमधस्य इति वा
पाठ

अभिज्ञानशाकुन्तलछाया

Abhijñānaśākuntalachāyā

No. 37

India 150

79.

1907-15.

Size.— 9 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 30 leaves; 8 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; hand-writing bold, clear, legible and uniform; dandas in red ink.

Age.— Not very old.

Author.— Not mentioned.

Subject.— Sanskrit rendering of the Prākrit passages from Śākuntala.
Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

नटीवाक्ये ॥ आर्येषु इयमस्मि ॥ आज्ञापयस्तु आर्यः को नियोग
अनुष्टीयतामिति etc.

fol. 5^a प्रथमोंकः समाप्तः ॥

fol. 8^a द्वितीयोंकः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 30^b

शकुं० ॥ मनोरथः ॥ खलु मे भणितो भगवत्या ॥ ॥ ७ ॥
॥ इति सप्तमोंकः छायायां शाकुंतले नाटके संपूर्णः ॥ ७ ॥

आश्वर्यचूडामणि

Aścaryacūḍāmaṇi

No. 38

77.

1919-24.

Size.— 13 $\frac{3}{4}$ in. by 1 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 33 leaves ; 10 lines to a page ; 60 letters to a line.

Description.— Palm-leaves ; *Malyālam* characters ; old in appearance ; hand-writing very small but clear and legible ; square blanks in two places on the leaves with holes to pass a string through ; edges of leaves worn out ; letters inscribed on the leaves ; complete ; leaves are protected by the wooden planks and the whole Ms is preserved in a wooden box.

Age.— Appears to be fairly old.

Author.— Śaktibhadra.

Begins.— fol. 1

श्रीगणपतये नमः ॥

अविद्वमस्तु । नान्यन्ते ततः प्रविशति सुवधारः ।

सूत्रः—वीचिस्थाने सहस्रं मरतकपरिधः स्पर्धि etc.

Ends.— fol. 33

आचन्द्रतारमाश्चर्यचूडामणिरं दृढम् ।
शक्तिभद्रेण कविना कृतो विजयतेराम् । शुभम्

उत्तररामचरित

Uttararāmacarita

No. 39

15.

1872-73.

Size.— $8\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 33 leaves; 15-16 lines to a page; 30-32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing closely written and not quite clear and legible; borders ruled in double black lines; yellow pigment occasionally used for corrections.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Bhavabhūti.

Subject.— A well-known drama by Bhavabhūti in seven acts.

Begins:— fol. 1^b

॥ श्रीनृसिंहाय नमः ॥

दृदं गुरुभ्यः पूर्वेभ्यो नमो वाकं प्रशास्महे ॥

विदेम देवतां वाचमसृतामात्मनः कलां ॥ १ ॥

नांयंते सूत्रधारः । अलमति विस्तरेण । अद्य सलु भगवतः कालप्रिया-
नाथस्त्र यात्रायामार्यमिश्रान्विज्ञापयामि । एवमत्रभवतो विदांकुर्वतुः अस्ति-
सलु तत्र भवात् काश्यपः श्रीकंठपदलांछनो भवभूतिर्नाम ।

यं ब्राह्मणमियं देवी वाग्वश्येवानुवर्तते ।

उत्तरं रामचरितं तत्प्रणीतं प्रयोक्ष्यते । etc.

fol. 6^a चित्रदर्शनो नाम प्रथमोऽकःfol. 9^a द्वितीयोऽकः ॥

Ends.— fol. 33^b

वाल्मी ॥ रामभद्र उच्यते । स्यः किं ते प्रियमुपकरोमि । रामः । अतः
परमपि प्रियमस्ति । तथापीदमस्तु ॥
पापेभ्यश्च पुनाति वर्द्धयति च श्रेयांसि येयं कथा-
मंगल्या च मनोहरा च जगतो गंगेव मातेव च ॥
तामेतां परिभावयन्त्वभिनवैर्विन्यस्तरूपा ब्रुधाः
शब्दब्रह्मविदः कवेः परिणतप्रज्ञस्य वाणीमिमां ॥
इति निष्क्रान्ताः सर्वे गर्भो नाम सप्तमोऽकः ॥ समाप्तं चेदं भवभूतिरचित
मुत्तररामचरितं नाम नाटकं ॥
भवभूतिना विरचितं जगदीशात्मजकेन नाटकमिदं लिखितं च ॥
महतां शुभं रुचिकरं रविवारे प्रतिपत्तिथो सकललोकहिताय ॥ १ ॥

References.— (1) MSS.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:— i, 63^b; ii, 12^b; iii, 14^b.

B-Descriptive Catalogues:—This work is described in various Catalogues.

(2) Printed Editions— 1 Ed. by Siddhanta Vāgiśa; 2 ed. by Haripada Chattopadhyaya; 3 with com. of वीरराघव pub. by Nirnaya Sagara Press; 4 ed. by P. V. Kane and trans. by C. N. Joshi; 5 trans. by V. S. Patawardhan; 6 Ed. by Dr. S. K. Belvalkar in the Harwaad Oriental Series; etc.

कंसवध

No. 40

Kaṁsavadha

210.
Viśrāma (i).

Size.— 13 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 45 leaves; 9 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; hand-writing, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; yellow pigment occasionally used for corrections; marginal corrections also to be seen in some places; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Kṛṣṇapāṇḍita.

Subject.— A drama in 7 acts, describing the destruction of Kāṁsa by Śrīkṛṣṇa.

Beginning.— fol. 1^b

अग्रणेशाय नमः ।

प्रारंभः शुभकर्मण्डिभुवनक्षेत्राभिचारागम-
कांताकर्षणकर्मकारणविधिः कामा द्वितीयः श्रुतिः ॥
हुकारो मदनस्य निर्वितव्यधूमंजीरसेजाध्वनिः
श्रेयः संपदमातनोतु भवतः कंसारिवंशीरवः ॥ १ ॥

अपि च ॥

दृंदारण्ये चरंती विभुरपि सततं भूर्भुवः स्वः सुंजंती
नंदोद्भूताप्यनादिः शिशुरपि निगमैर्लक्षिता वीक्षितापि ॥
विद्युलेखावनद्वोक्त्रमदमलमहांभोदसच्छायकाया-
मायापायादपायादविदितमहिमा कापि पैतांबरी वः ॥ २ ॥ etc.

fol. 9^a कंसवधे प्रथमोक्तः ॥ १ ॥

fol. 12^b इति कंसवधे द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 45^a

किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि

राजा

वासुदेव किमतः परमपि कर्तव्यमवशिष्यते यतः
उत्पन्निप्रभूतिक्रमेण द्वितिजाः सर्वैपि नः शोषिताः
स्वर्वयः पितरौ वयं च निगडैर्बद्धाभिरान्मोचिताः
व्रातं गोकुलमिद्रतः प्रकृपिता उद्धृत्य गोवद्धनं
प्राज्यं राज्यमकंटकं भुजबलेनावर्ज्यं मर्यापितं ७०

तथापीदमस्तु

भूपालाः परिपालयन्तु विधिवद्धर्मेण वर्णाश्रमान्
पृथ्वी कामफला भवत्वाविरतं वर्षतु काले घनाः
इष्वामुद्दिशतु दुर्जनः परगुणव्यासज्जतां सज्जनः
सत्काव्यासृतवर्णिनी कविमुखे वाणी चिरं नंदतु ७१

अपि च

साहित्यासृतसिधुसंद्रलहरी निर्व्याजमज्जमनो
मज्जानः परिशीलितामलकलामोदेन मोदस्थिनः

उद्यतकाव्यकथाप्रवृथमधुरद्राक्षा सदृक्षाक्षराः
श्वैरं कंसवधं द्विधाश्चिरतरं गायंतु कृष्णानुगाः ७२
इति निष्क्रान्ताः सर्वे
इति कंसवधे नाटके कृष्णपंडितलतौ संपूर्णमिदं ॥ ७ ॥

References.— i Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i, 77^a; ii 262^a; iii, 17^b.

He remarks that the drama was composed at the instance of Giridhārin, son of Todara, by Kṛiṣṇa or Śeśakṛiṣṇa. (Cat. Cat. iii, 17^b).

See Oxf. Cat. No. 271 and I. O. Cat. Nos. 4175-76.

A. B. Keith— Sanskrit Drama, p. 247.

Printed Editions— Printed in Kāvyamālā, 1888.

कंसवध

No. 41

Size.— $9\frac{3}{5}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 37 leaves; 13-14 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing careless, illegible and not uniform; borders in double black lines; moth-eaten in some places; corrections made with yellow pigment; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kṛiṣṇapāṇḍita.

Begins.— fol. 1^b

३० नमो गणेशाय ॥

प्रारंभः शुभकर्मण etc. as in No. 40

fol. 8^a प्रथमोऽकः । ७ ॥

fol. 11^b इति द्वितीयोऽकः ॥ २ ॥

Kainsavadha

11.

1874-75.

Ends.— fol. 37^a

किं ते भूयः प्रिपुष्यकरोमि etc. up to गायंतु कृष्णानुगाः ॥

as in No. 40

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमोक्तः ।

समाप्तमिदं कंसवधाभिधं नाटकं । श्री ।

References.—See No. 40.

कंसवध

Kamsavadha

No. 42

16.

1872-73.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 35 leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing small but clear and legible ; borders ruled in two double black lines ; red pigment frequently used ; some folios slightly moth-eaten ; complete.

The contents of the present Ms are exactly identical with those of No. 40 except a small portion of the 7th act. It is, therefore, a work of Kṛṣṇapāṇḍita and not of Damodara as stated in the colophon of the 7th act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Damodara(?)

Begins— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रारंभः शुभकर्मणा etc. as in No. 40

fol. 7^b प्रथमोऽकः ॥

fol. 10^b द्वितीयोऽकः ॥

Ends.— fol. 34^b

राजा सहर्षे । वासुदेव भवदनुग्रहीतानां भवन्सहायानां कियदेतत् ।
तथा हि ।

येषां त्वं दयसे हरे कियदिदं तेषां कृपायाः फलं
राज्यप्राज्यगजादि संपदियती खद्योतिविद्योतिका ॥
ब्रह्मोद्रादि पदानि यस्य करुणा लेशानुषक्तेः फलं
यस्याः सर्वपुमर्थमस्तकमणोर्विद्वाय सिद्ध्यष्टकं ।
अपि चाशीतं चंदनचंद्रिकापरिच्यात्स्फीतं न भोमंडला-
द्वीतं किञ्चरकामिनीपरिषदाधीतं सुधांभोधिना ।
उच्चीतं सकलोपकारकरणाद्वीतं परीवादतः ।
श्रीदामोदर किं भणाभि भवतः सौजन्यजन्यं यशः ।
तद्वानेष सर्वानेतान्समागतान्यकं सवधमाच्छै कंसं धातित्राक्षित्यर्थः ।
तत् करोति तदच्छै इति सुत्रेण तद्वितप्रत्ययः ॥ कंसं हत्वा स्वमातुः पितृराज्यं
दत्वा स्वयं सूखि बध्व ॥ तद्वत् सवेजनः सुखि भवत ॥ इति श्रीदामोदर
सुरिणा विरचितं कंसवधनाटकं समाप्तं ॥ श्रीलेखकपाठकयोः शुभमस्तु ॥

वाचरस्पति सभावक्ता लेखको गणनायकः
लिखन संमृद्धाते सोपि कीं पूनः स्वल्पबुद्धयः १ ॥

संवत् १७२१ एकोर्बिससतिमेवसे भाद्रपदमासे शुक्लपक्षे प्रतीपदरवौ
स्माप्तं चायं पुस्तकं ॥ शुभं भवतु ॥

References.— See No. 40

कंसवध with
a gloss

No. 43

Size.— 10 $\frac{1}{5}$ in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Kainsavadha with
a gloss

177.
1879-80.

Extent.— 10 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible ; borders ruled in double red lines ; gloss above and below the text ; incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kṛṣṇapāṇḍita.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रारंभः शुभकर्मण etc. as in No. 40

आशीर्वद नमस्क्रिया च शशिनः संकीर्तनं वस्तुनो

निर्देशो युरुसंस्थितिमधुलिहां मोदाय पुष्पांजलिः ॥

भव्यद्वादशभिः पदैरथसमैर्यद्वाष्टभिर्निर्मिता

सद्गुरुतेन सुसंधिना च कथिता नांदीति सर्वागमे ॥ <

fol. 9^b प्रथमोंकः ॥ छ छ ॥

Ends— abruptly fol. 10^a

ताल० ॥ सातंकं ॥ तावैतौ नारदशापशादवाप्ततरुभावौ नलकूबरमणि-
यीवौ भगवत्सन्निधानैकापनेयशापांतौ कुवेरतनयौ उनः स्वगतं ॥ तन्नूनमयमेव
भगवतोवतारो बाललीलामनुभवन् भविष्यति । भवतु ज्ञास्यामि तावत्प्रकाशं ॥
अथापरमात्मारो

References.— See No. 40.

कंसवधटीका

called

पदकौमुदी

No. 44

Kaṁsavadhaṭīkā

called

Padakaumudi

13.

1874-75.

Size.— 10 $\frac{2}{5}$ in. by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 71 leaves; 11 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, small but clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.—fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सांबाय नमः । गुरुचरणस्मरणं ममास्तु नित्यं । अविद्वमस्तु ।

ॐ सृगणपतिपदारविदे प्रसृतमरवे सुधास्यंदे ।

मधुपति मदीयमेतच्चपलं चेतः परं तृष्ण(?)कु ॥ १ ॥

श्रीशेषविद्वत्कविकृष्णसुष्टौ विस्तार्यते तुल्यकलावता मया ।

वृत्तानुवृत्या विविधार्य सिद्धै तीकार्यनाम्ना पदकौमुदी...

इह खलु निग्रत्यहमीहितफलसिध्यर्थमत्यर्थसुधीसार्थकीकृतसकलपुरुषार्थः कविकुलशेषात्कृतकीर्तिनृसिंहमूर्तिः श्रीमान कृष्णपूर्णितकविः स्वेष्टदेवतावर्णनरूपमासीर्वादमंगलमादौ निवधनाति । प्रारंभ इति । कंसारि वंशीरवः कंसस्य अरिः शत्रुः श्रीकृष्णः तस्य वंशीवादनवेणः तस्याः रवः etc.

fol. 15^b प्रथमोक्तः ॥fol. 21^a द्वितीयोक्तः ॥Ends.—fol. 71^a

परिशीलिताः अध्यस्ताः अमलाः याः कलास्तासां मोदेन मेदस्विनः मेदवंतः पुष्टा इत्यर्थः मेदोपि धातुविशेषः तदुक्तं शारीरे देहे सप्तधातवः रक्तं मज्जावसा । मांसास्थि मेद इति । उनः उद्याति काव्यकथानां प्रबन्धः प्रलृष्टबंध रचनाविशेषः तेन द्राक्षासद्वक्षाणि द्राक्षातुल्यानि अक्षराणि येषां ते तथा । छंदस्तदेव ॥ २५ ॥ इति कंसवधाटिप्पणसमाप्तिमगात्

कंसवधटीका

Kānsavadhatīkā

No. 45

12.

1874-75.

Size.—10 $\frac{3}{4}$ in. by 4 in.

Extent.—26 leaves; 10 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; red pigment occasionally used; complete.

Age.—Satīvat 1756.

Author.—Not mentioned.

Begins.—fol. 1^b

अगीणेशाय नमः ।
 सूत्रधारः पठेन्नांदीं मध्यसंस्वरमाश्रितः ॥
 नांदीपदैर्वादशभिरष्टाभिर्वाथलंकृतेति भरतोक्तेनाटकादौ पूर्वरंगांगभूता-
 माशीस्त्वां द्वादशपदां नांदीं पठति ॥ प्रारंभ इत्यादि ॥ शुभस्य कर्मणो जन्मांतरा-
 र्जितस्य मुक्ततस्य प्रारंभः फलं नश्यकृतुण्याः प्राकृता भगवदधरसुधासारात्मकं
 तावद्व्रह्मानंदमयमपरोक्षीकर्त्तुमहंति ॥ etc.

fol. 13^a प्रथमोँकः ॥

fol. 20^b द्वितीयोँकः ॥

Ends:— fol. 26^a

कृष्णैकशरणास्तकृतं कंसस्य वधं गायंतु कंसं हत्वा कृष्णे नवपं रक्षिता
 आनंदिताश्रेति । सर्वदा स्तुवन्तु । अथ च कृष्णातुगाः कृष्णेत्यंतानुरक्ताः बृधाः
 पंडिता अपि कंसवधनामनाटकं चिरतरं भगवत्प्रीतये गायंतु गायन् विलङ्घो
 विचनेदसंग इति वचनादित्यर्थः ॥ सप्तमोँकः ॥ कंसवधटीका संपूर्ण ॥
 ॥ श्रीनृसिंहार्णगमस्तु ॥
 संवत् ॥ १७५६ समये मार्गशीर्ष वदी चतुर्दशी उस्तक लिखिष्यतं हरीनारायण-
 कायस्थं ॥ काशीमध्ये सीपपुरी ॥

कर्पूरमञ्जरी with
 छाया (in Sanskrit)

No. 46

Size.— 10 $\frac{2}{5}$ in. by 4 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 23 leaves ; 10 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Smooth country paper ; Devanāgarī characters ; old
 in appearance ; hand-writing, of the text bold and of the
 Chāyā very small but clear and legible ; chāyā, written
 above the lines and in the margin ; borders ruled in double
 black lines ; yellow pigment used for corrections ; fol. 1
 slightly injured ; complete.

Karpūrramañjarī with
 Chāyā (in Sanskrit)

424.

1892-95.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rājāsēkhara.

Subject.— A Prākṛta drama in four acts. This form of drama is classed as a saṭṭaka simply because it is in Prākṛta.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

भइ भोदु सरस्सई कहणो नंदंदु वासाइणो
अन्नाणिपि परं पथदृढपरावाणी छयल्लिपि
वच्छोमी तह मागधी झुरदु णोसा किं पि पंचालिया
रीदी आउलिहं तु कन्वकुशला जुहं चओरा इव १
अपि य अकलिय परिरम्बिज्ञामांइ
अजणिअचुंवनडबराइदूरं
अघाडि अघणताइणा इनिच्चं
णमह अनंगराईण मोहणाणि २ etc.
छाया भइ भवतु सरस्वत्याः कवयः नंदंतु व्यासादयः अन्येषामपि त्यर्थं
प्रवर्ततां उत्कष्टा वाणी थयल्लोदैच्यपंडितवाचकः वैदर्भी तथा मागधी
स्फुरतु अस्माकं प्रसिद्धा पांचालिकारीतिः आलिहंतु आस्वादयंतु
काव्यचतुरा जोत्सनं चकोरा इव ॥ १ ॥ etc.

fol. 8^a पदमं जवनियंतरं समतं

fol. 14^b द्वितीयं जवनियंतरं समतं

Ends.— fol. 23^a

विदू भो वयस्स भामणीओ दिज्जन्तु दुआसणे लज्जाभ्लंगे कीरदुरो तथा
नाटयति राजा योगिनं प्रति
स्वामित्वं चरणप्रसादवशतः शृंगारसर्वविविनी
लब्धापंचशरप्रियातिशयिनी कर्पूरमंजर्यसौ
तल्लभेन तु चक्रवर्त्तिपदवीविश्वातये योगिनां
किं वा नेह करोति हंत महतां सहर्शनं जंतुषु १
सोत्साहः सन् विवाहमंगलं निवर्त्य यथाहमभ्यर्थं च विसर्जये सर्वान् । चक्रवर्तीं
भूत्वा तया सह विषयान् भुक्ते इति परिक्रम्य निष्क्रान्ताः सर्वे इति चतुर्थं जव-
निकांतरं समाप्तं इति महाकविणो सिरिरायसेहरो तस्य कदं सद्यं समतं
ज्यायान् यः कविराजशब्दमवहक्त्येषि भूमङ्गले
ओतस्त्विन्य इवांकुधीनधिगता यस्योज्वलाः कीर्त्यः

तस्येयं भुवि राजशेषरक्वेः कर्णामृतोद्भारिणी
 कल्पांतं कविवक्रपंकजवने हंसायते भारती ?
 लसच्छंगारसौरभ्या रागिभृंगिगणोचिता
 षुष्पमालेव सततं नंदात्कपूरमंजरी ॥ २
 इति कर्पूरमंजरी समाप्ता ॥

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 82^b; ii 15^b, 191^b; iii, 18^a. For described MSS. see I. O. Cat. Pt. VII No. 4162-63; Raj. Mitra, Notices Vol. I, No. 84 (He gives the author's name as Rajanivallabha).

2 A. B. Keith— Sanskrit Drama, pp. 232, 233, 234, 235, 239, 342, 350.

3 Printed Editions.— 1 Edited in Kāvyamālā with a comm. of Vāsudeva (4, 1887); 2 Ed. konow. Trans. Lanman Kars and Erzeroum, 1828-29.

कर्पूरमञ्जरी

No. 47

Karpūramañjari

419.

1882-83.

Size.— 9 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 10 leaves; 8 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; ink slightly diffused on folios; hand-writing, clear and legible; borders ruled in double red lines; fol. 3 missing; the Ms. contains only the 2nd act. As regards the author see remarks on No. 48 below.

Age.— Appears to be old.

Author.— Vāmanācārya (?).

Begins.— fol. 1^b

॥ श्री ॥ ततः प्रविशति राजा । प्रतिहारी च । प्रतिहारी परिक्रम्य । इदो २
 महाराओ... । राजा । कतिचित्पदानि गत्वा । तथानुसंधाय । तर्हि खुअवसरे ॥
 etc.

Ends.— fol. 11^a

राजाह । संणिहिदा संज्ञासमओ वह्वदि ॥
 विदू० । संकेनकालोहिदो मंतीहिं । कर्पूर० वक्ति ।
 सहिवियक्षणे गमिस्संदाव । वियालो संवुत्तो ॥
 विचक्षणा प्राह । सहि एवं कीरदु । इति परिकम्य निष्क्रान्ताः सर्वे ॥
 ॥इति॥ श्रीखुगताणन्धोगणश्रीनिनसागरसूरिशिष्यवाचनाचार्यविरचितायां
 कर्पूरमंजद्याँ द्वितीयं जवनिकांतरं वृत्तम् । श्री चिद्गुणदं लिखिदं दाव-
 दिणेत्सेदियो महिओ । एहि पयद्वुसंतो सच्चं सच्चं हुणांतोव्व ॥१॥ रायुर-
 द्विदेण उदयिजादिसिरोरत्सिरनरसिहस्रणजादेण लिखिदं ज्जेव । कर्पूरमंजरी
 नाडां ॥ श्री श्री ॥

References.—See No. 46.

कर्पूरमञ्जरी

Karpūramañjari

No. 48

418.

1882-83.

Size.—9½ in. by 4¼ in.

Extent.— 8 leaves ; 10 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible but not uniform ; borders ruled in double black lines ; red pigment frequently used.

The Ms contains only the 1st act. Although the colophon at the end of the 1st act states the author to be Vāmanācārya (cf. वामनाचार्यविरचितायां कर्पूरमञ्जरीनाटिकायां etc.) the contents are identical with Rājaśekhara's karpūrmañjari.

Age.— Appears to be old.

Author.— Vāmanācārya (?) Rājaśekhara.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्री गणपतये नमः ॥

भद्रं भोदु etc. as in No. 46.

Ends.— fol. 8^a

द्विं० वैतालिकः ॥

उग्धाडिज्जंति लीला मणिमयवलही चित्तभीताणि वेसा-
पृलं का किं करीहि उद्गुसमयसुहा पछिरंति जाति ।
सेलंधी गंधवर्थं गुलिचलणवसा पद्मसद्मो ष्यद्वौ
हुंकारो मंडेषु विलसदि मुधुरो रुद्धुरुद्धंगणाणं ॥ ३२ ॥

राजा ॥ ॥ अहो विसंत्रां । वंदिदुं गमिस्सामो । ॥ इति परिक्रम्य निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ ॥ इति श्रीखरतानां वर्णेणादिनमणिश्रीजीवसाग्रसूरिश्विष्य वाचनाचार्यविरचितायां कर्पूरमंजरीमहानाटिकायां प्रथमं जवनिकांतरं निवृत्तमिदम् ॥ श्री ॥ श्री ॥ राजन्पुरे लिखितं ।

References:— See No. 46.

कर्पूरमञ्जरी

Karpūramañjari

No. 49

22.

1873-74.

Size.— $10\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.-- 8 leaves; 15 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines with red pigment in the intervening space; ink diffused in some places; complete.

Age.-- Samvat 1600.

Author.—Rājaśekhara.

Begins.— fol. 1^a

॥ ६० ॥ भहं भोदु etc. as in No. 46.

Ends.— fol. 8^b

विदू । भो वयस्य । ताभासरी उदिज्जउ । हुयवहेलाजाक्षिप्तं । भो वयस्य ।
 तद्भासर्यादीयतां हुतवहेलाजाक्षिप्तउतां । भ्रामयर्या नाटयंति । नायकाध्मेन
 व्यावृत्तसुखी । राज्ञी सपरिवारा निक्रांताः । इति चतुर्थं जवनिकांतरं २००
 ॥ इति श्रीकपूरमंजरीनाटिकाकथा समाप्त ॥
 सं० १६०० वर्षे श्रीमहिमनगरे ॥ पं० कुसलाभपठनार्थ ॥ शुभं ॥

References.— See No. 46.

कर्पूरमञ्जरी

Karpūramañjari

No. 50

423.
1892-95Size.— 12 $\frac{1}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 20 leaves; 11 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, legible and uniform but not quite clear; borders ruled in double red lines; right-hand corner of folios moth-eaten and contents damaged to a certain extent; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rājaśekhara.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

भद्रं भोदु etc. as in No. 46.

fol. 7^a प्रथमं जवनिकांतरं ॥ छ ॥fol. 12^b द्वितीयं जवनिकांतरं ॥ छ ॥Ends.— fol. 20^b

तथावीदं होउ दाव ।

सत्थोणं दउस । जुणाण सअलो वग्गोरखलाणपुणेणिच्च
 शिज्जउओ दुव्वहणजणो सच्चासिहो सव्वदा ।

मेहो मुंचदु सचिअंपि सलिलं । सस्सोचिअं भूअले
 लोओ लोअपरम्पु होण दिअह धम्मे मर्ति भाअदु ॥
 इति निःक्रांताः सन्वेष ॥ चतुर्थजवनिकांतरं ॥
 समाप्तमिदं कर्पूरमंजिरी साटकं ॥

References.— See No. 46.

कर्पूरमंजिरी
 with
 भाष्य कर्पूरकुसुम

No. 51

Karpūramañjari
 with
 Bhāṣya karpūrakusuma

23.
 1873-74.

Size.— 12 in by $5\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 46 leaves; 15 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; whitish in appearance; hand-writing, clear, legible and uniform; borders and edges of folios ruled in triple and single red lines; corrections frequently made with yellow pigment; complete.

Age.— Saṁvat 1931.

Author (of the text).— Rājaśekhara.

„ („ „ , comm).— Premarāja. Aufrecht mentions him as Kāmarāja also.

Begins.— fol. 1^b

॥ ८० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कर्पूरमंजिरी नाम नाटिका राजशेषरी तदव्याख्या प्रेमराजेन कर्पूरकुसुमे
 कृत १

भद्रं भोदु etc. as in No. 46.

सरस्वत्याः भद्रं भवतु कवयो व्यासादयो व्यासादयो नंदंतु etc.

fol. 15^a इति श्रीमत्सूर्यवंशोऽद्वसहिगिलकुलावतंसश्रीमत्ययोगदासांगश्री-
 मत्प्रेमराजविरचिते कर्पूरकुसुमनाभिम कर्पूरमंजिरीभाष्ये प्रथमं यवनि-
 कांतरं समाप्तः ॥ ८ ॥

fol. 26^b इति. etc.... द्वितीयवनिकांतरं समाप्तं ॥

Ends.— fol. 46^b

विदूषकः वामरिया उदि जंतुद्युमा सेलज्जमोषकं कीरदु
 भो वयस्स भामर्यो दीयतां हुता शेलाजा मोक्षः क्रियतां
 भ्रामर्यै नाटयतः नायिका ध्रूमेन विमुखी राजीपरिवारा
 निःक्रांता राजा सर्वे करोति विवादं निवर्त्य सोत्साहं
 सर्वानपि यथाहमभ्यर्थ्य विसर्ज्य चाचक्रवर्ती ध्रूवा तथासह
 आसांचके सहर्षी इति निःक्रांताः सर्ववैच्छाः ॥
 ॥ इति श्रीमत्सूर्यवंशोऽवसहिगिलकुलावतंसश्रीमत्प्रयागदासांगलश्री-
 प्रेमराजविरचिते कर्पूरकुसुमनाम्नि कर्पूरमंजरीभाष्यचतुर्थे यवनिकांतंरं
 समाप्तमिति ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ ॥ शुभं भवत् ॥ ॥ संवद्
 १९३१ प्रथम आषाढ शुक्लपक्षे तिथौ पृष्ठचाँ शनीवारे लिखितमिदं व्यास-
 गोपीदासात्मजेन ॥ मलाख्यनाम्ना ॥ ॥ श्रीजयश्शीलनगरे ॥

कर्पूरमञ्जरी

with

भाष्य कर्पूरकुसुम

No. 52

Karpūrāmañjari

with

Bhāṣya Kārpūrakusuma

700.

1899-1915.

Size.— 11 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 15 leaves ; 21 lines to a page ; 60 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः ;
 very old in appearance ; hand-writing, very small and
 closely written but clear, legible and uniform ; borders
 ruled in two double black lines ; square blanks in the centre
 of folios ; portion marked with red pigment and correc-
 tions made with yellow pigment ; complete.

Age.— Samvat 1489-90.

Author (of the text).— Rājaśekhara.

,, (,, , comm).— Premarāja.

Begins.— fol. 1^a

॥ ५० ॥ भद्रं भोदु इति as in No. 46.

सरस्वत्याः भद्रं भवतु ॥ कवयो व्यासादयो नंदंतु ॥ इति.

fol. 5^b इति प्रथमं जवनिकांतं ॥ समाप्तं ॥ छ
fol. 9^b द्वितीयं जवनिकांतं समाप्तं ॥ छ

Ends.—fol. 15^b

विदूषकः ॥ भो वयस्स etc. up to निःक्रांताः सर्वे ॥ छ ॥
as in No. 51.

followed by इति श्रीमत्सूर्यवंशोऽन्नवसहिगिलकुलावतंस । श्रीत्प्रयागदा-
सांगजश्रीप्रेमराजविरचिते कर्पूरमंजरीभाष्ये कर्पूरकुसुमनाम्नि
चतुर्थं जवनिकांतं समाप्तं ॥

इति महाकवेः श्रीराजशेषरस्य कृतं कर्पूरमंजरीत्यभिधानं साटकं ।
संपूर्णं लिखितं देवचंद्रेण मुनिना ॥ छ ॥ सं० १४८९ आषाढादि १० वर्षे ।
कार्तिकमासे । शुक्रपक्षे । दशम्यां तिथौ । शुक्रवारे । श्रीरुद्रपद्मीयगच्छे ।
भद्रा० श्रीहर्षसुदरस्तुरि तच्छिष्य उपा० श्रीदेवानंद तच्छिष्य वा० नरचंद्र ।
तच्छिष्य देवचंद्रेण लिखितेयं कर्पूरमंजरी ॥ शुभं भवतु ॥

यावन्मेरुमहीपीठे यावच्चंद्रदिवाकरौ ।
तावदेव महीपीठे नंदत्वेयं च पुस्तिका ॥
कद्विद्वद्विर्सूयात् ॥ श्रीजिनप्रसादात् ॥

कर्पूरमञ्जरी
with
टीका

No. 53

Size.— 14 in. by 5 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 67 leaves ; 8 lines to a page ; 38-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; white in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; comm. above and below the text ; folios after fol. 60 are numbered as 1, 2 etc. ; complete.

This commentary is noticed in the Notices of Sanskrit MSS. Vol. X. No. 3288, by Haraprasad Sastri.

Karpūramanjari
with
commentary

278.
1884-86.

Age.— Does not appear to be very old.

Author (of the text).-- Rājaśekhara.

„ („ „ , comm). — Vāsudeva.

Begins.—(text) fol. I^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

भइं भोदु etc. as in No. 46.

„ (com.) fol. I^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ।

दशास्योदास्यच्छिदं जानकीशं

कुलोपास्यमानम्य साष्टांगपातं

गणेशं च गंडोलुसद्गंगसंगं

हरांच्चागसगाश्व गगात् रगात्

तात प्रभाकर नत्वा मात्र गमतोमाप
वर्त्तमानं तर्हि तीवा तपात्वे त तपात्वे etc

फण्डूरनजराटाका वासुदेवन तथा ३०३
fol. 30^a इति श्रीमद्विद्वन्दवंदिनारविंदसुंदरपददंकुदप्रतिमयशः प्रकर-
प्रस्तरकठोरकिरणकरप्रभप्रतिभ्रमभाकरतदात्मजवासुदेवविरचितकर्पूरमंजरी-
प्रकाशो प्रथमं यवनिकाच्च रमाप्रिमियाय

fol. 51^a इति etc. ... द्वितीयं ज्ञानिकांतं समाप्तिस्थाय

Ends.-- abruptly (text)

हथे महामंसवली धराओ हुंकार फेक्कारस्वाउ रुहा णिसाअरीणं पडिसी
सएहि अणमसाणा हिणअंकरेति

„ (com.)

इमामसीकज्जलकालदेहाखिकांडचापाविलासिन्यः पुलिंदरूपेण जनस्य
हासं मयूरधिष्फेकाररवा रौद्राः निशाचरीणां प्रतिशीर्षकरैरन्या प्रमशा नाभिनयं
करोति ॥ ९ ॥

कर्पूरमञ्जरी with टीका

Karpūramañjari
with commentary

No. 54

662.

Size.— $12\frac{1}{4}$ in. by $5\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 36 leaves; 13-14 lines to a page; 46 letters to a line.

Description.-- Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing bold, clear and uniform; text in the middle with the comm. above and below it; borders ruled in double black lines; red pigment very frequently used; complete; foll. 35 and 36 much injured; yellow pigment used for corrections.

Age.-- Appears to be old.

Author (of the text. — Rājaśekhara.

„ („ „ , comm.) — Vāsudeva.

Begins.—(text) fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
भद्रं भोद्धु etc. as in No. 46.

„ (com.) fol. 1^b

॥ श्रीकृष्णाय परमात्मने नमः ॥
 तातं प्रभाकरं नत्वा मातरं गोमतीमणि ॥
 कर्पूरमंजरीटीका वासुदेवेन तन्यते ॥ १ ॥
 तत्र मूत्रधार आशीर्णां नांदीं पठति । भद्रमिति । भद्रं भवतु सरस्वत्या ॥

fol. 15^b इति श्रीमद्विवृद्धवंदितारविंदसुंदरपद्वंदकुंदपतिमयशः प्रकरंप्रखर-
कठोरकिरणकरप्रभप्रभाकरभट्टात्मजवासुदेवविरचिते कर्पूरमंजरी-
प्रदाने प्राप्तं तत्त्वात्मनं ॥ १ ॥

fol. 24^b इति वास्तवेष्विगच्चिते कर्परमंजरीप्रकाशे हितीयं ज्ञविक्षितं । ३ ।

Ends.—(text) fol. 36^a

तथावीदं होद दाव ।

सत्थोण etc., up to धम्मे मई आअद् ॥ २२ ॥ as in No. 46

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे चतुर्थे जवनिकांतरं ॥ ४ ॥

इतिश्रीराजशोधरक्षतं कर्पूरमंजरीनाम साटकं समातं ॥

श्रीगोपालकृष्णाय स्वेष्टदेवतायै नमः ॥

Ends.—(com.) fol. 36^a

स्वस्थो नंदतु सज्जनानां सकलोपवर्गाः खलानां उननित्यं स्थितां भवतु
ब्राह्मणजनः सत्याशीः सर्वदा मेयोष्टुः.. चितमपि सलिलं सस्योचितं भूतले
लोको लोभपराड्न्मुखोनुदिवसं धर्मं मतिर्भातु ॥ २२ ॥

इति श्रीमद्विद्वन्दवंयपादारविदश्रीप्रभाकरभट्टामजवासुदेवविरचिते
कर्पूरमंजरीप्रकाशे चतुर्थे जवनिकांतरं ॥ ४ ॥ समाप्तश्वायं ग्रंथः ॥ श्री-
परमात्मने नमः ॥

कर्पूरमंजरीनाटिका

Karpūrramaṇjarināṭikā

No. 55

422.

1895-1902.

Size.— 13 $\frac{3}{4}$ in. by 5 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 11 leaves; 15 lines to page; 54 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमाच्रात्; hand-writing clear, legible and uniform; folios very old and discoloured; borders ruled with two double black lines having thick red line between them; red spots in the margins and in the centre of folios; names of characters marked with red pigment; explanatory notes in Sanskrit written in margins and between the lines; complete.

Age.— Samvat 1532 (= A. D. 1476).

Author.— Rājaśekhara.

Begins.— fol. 1^b

५८० ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ५ ५

भद्रं भोदु सरस्सङ्ग्य etc. as in No. 46.

Ends—fol. 11^a

विदूषकः भो वयस्स भासरीओ दिजेतु ।

हुववहेलाजाशिपिजंतुं भ्रमर्या नाटयंति । नायका धूमेनैव्यावसुखीराजी

सपरिवारा निःक्रांता सब्राणं पञ्चक्षं । परणीदा कप्पूरमंजरी । इति निःक्रांता
सर्वेयवनिकांतरमिति । समप्ता ॥ ४ ॥ श्री ॥ ४ ॥ इति कप्पूरमंजरी
नाम नाडिया । महा कडिणो सिरिराय सेहरस्साकिदा ॥ ५ ॥ इति कर्पूर-
मंजरीनाटिका समाप्ता ॥ ५ ॥ श्री० ॥ ग्रंथाग्र० ॥

प्रत्यक्षरं निरूप्याथ ग्रंथमानं विनिश्चितं ।

अनुष्टुभमसहश्रौ एकं क्षेयं गणनतो भृशं ॥ १ ॥ १०००० ॥

अथ प्रशस्तिश्वेक्रीयते ॥

॥ ६० ॥ नयनशिखिशरेंदौ (१५३२) वत्सरे विक्रमार्कात् ।

वरतरुविषमासे शुक्लपक्षे विद्यशं

वननिधिषुतपुत्रेददश्काभिधाने ।

पुरिवरमिहशास्त्रं नाटकाख्यं लिलेष ॥ १ ॥

अपि च ॥ इन्द्रः सुराणां नृपतिर्नराणां । मेरुगिरीणां शशभृदग्रहाणां ।
मुक्तोपमोभानुरिवापरेषां वृहत्पापगच्छ इति प्रभाति ॥ २
स्वच्छे श्रीमत्तपापगच्छे । हेमहंसयुरोः क्रमात्
वभूवुश्वारुचारित्रिपात्रा: सदगुणशालिनः ॥ ३
मूर्तिर्गीभीरवीरप्रशमरसमयी श्रीमयःपादपांशु-
ज्ञानं तिग्मांशुतेजोमयमशनिमयः सत्वतत्वप्रकर्णः ।
आलापः क्षीरनीरालयलहरिमयो श्रीमयं ज्ञानकृत्यं
चेतः कारुण्यसंपन्नमयमसृतमयो दृष्टिपातश्च येषां ॥ ४ ।
श्रीमद्वेमसमुद्रावहसूरीणां गुणवर्णना ।
क्रियते लोलया बाढं क्रियती जिद्यैक्या ॥ ५

ततश्च ॥ अथः पद्यति पद्य जीवति गिरः प्रोल्लापते रोगवान् ।
मृको वक्ति तथा शृणोति बधिरः पंगुर्जरी नर्तति
ग्रावा विद्रवति फकरक्षिलयः स्थाणुः सपर्यस्पदं
लेषुः सद्गुणिपादपंकजरजः संस्पर्शमात्रादपि ॥ ६
तेषां गणीश्वराणां । विशदगुणानां सुदेव सागराक्षानां
शिष्यः क्षमा समुद्रो व्यतिषक्पूरमंजरीं सकलां ॥ ७
यावन्मेरुगिरीद्वे हिमद्युतिर्भानुवसुमतीपीठं
नदति तावन्नयात्पठितामेषा सुसाध्नां ॥ ८

इति कप्पूरमंजरी नाम नाटिकाप्रीत्यर्थं देवकलोल । य लिपित्वा-
क्षमासमुद्रेण प्रदत्ता ॥ चिरं नयात् ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥

References.— See No. 46.

कर्पूरमञ्जरीचाया

No. 56

Size.— $10\frac{1}{4}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 22 leaves; 11 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing very small and clear but not quite legible; right-hand corners of many folios torn; borders ruled in double black lines; complete; corrections made with pigment;

Age.— Appears to be fairly old.

Subject.— A Sanskrit rendering of Rājaśekhara's Prakrit drama (Saṭṭaka) Karpūramañjari.

Begins.— fol. 8^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

भद्रं भवतु सरस्वत्याः । कवयो नंदतु व्यासादयः ।

अन्येषामपि परमत्यर्थे प्रवर्ततां वरा उत्कृष्टाराणी विद्वधर्षिया ॥ etc.

fol. 8^a (इ)ति निःक्रांताः सर्वे प्रथमजवनिकांतरं ॥fol. 13^b इति परिक्रम्य निःक्रांताः द्वितीयं जवनिकांतरं ॥ छ ॥fol. 18^a इति सर्वे निष्क्रांतस्तृतीयं जवनिकांतरं ॥ छ ॥Ends.— fol. 22^a

विदू । भो वयस्य भ्रयोहीयतां । सुतमुजिनाजाः क्षियंतां । भ्रमर्यनायं नाटनाटयति ।

नायिका । धूपेनव्यादनमुखी राजी समरिकरा निःक्रांता । सर्वेषां प्रत्यक्षं परिणीता कर्पूरमञ्जरी । इति निःक्रांता सर्वे

कुव्रायं कविराजशोस्वर इति क्रासौ वस्तोत्सवो

येनोदासन्त्रुपः क च प्रियतमा कर्पूरमञ्जर्यसौ ॥

योगिन्द्रः क च भृत्यदेशरचना कालः क्रचासौ द्विजः

शुद्धप्राकृतभारतीपथगताकीर्तिः स्थिरा शाश्वती ।

ननु संस्कृतवंधतोधुना कविपीतांवरचारुसरस्वती ॥

इति जल्पति रन्मञ्जरी रचिता साधनसारमंजरी ॥ इति कर्पूरमञ्जरी-साटके चतुर्थं जवनीकसंस्कृतचाया ॥ छ ॥ छ ॥ शिवाभ्यां नमः ॥ छ ॥ छ ॥

References.— See No. 46.

कल्याणसौगन्धिक

Kalyāṇasaugandhika

No. 57

79.

1919-24.

Size.—8 $\frac{1}{4}$ in. by 13 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.—37 leaves; 10 lines to a page; 15-20 letters to a line.

Description.—Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; hand-writing, clear, legible and uniform; complete. This is a copy of a Ms. from Madras recently acquired. This Ms. and the Ms. No. 1282 in the possession of the B. B. R. A. Society appear to have been copied from the same Ms. discovered by Veṅkatanātha Vidyābhuṣaṇa. The present Ms. contains the synopsis of the play at the beginning.

Age.—A new copy.

Author.—Nilakaṇṭha kavi.

Subject.—A drama in one act which describes the exploit of Bhima at the capital of Kubera to obtain the Saugandhika flowers for Draupadi.

Begins.—fol. 1

कल्याणसौगन्धिकं

(नान्यन्ते ततः प्रविशति सूचधारः)

आसीयः स्वनिवासशैलुलनात्प्रीतः प्रसादोन्मुखो

लंकेशस्य ससम्भ्रमाचलसुतासंश्लेषसौख्यप्रदात् ।

हव्यं यस्य शरोद्धवे हुतवहे जातं पुराणां त्रयं

सोयं मुग्धशशांकमण्डितजटाभारो हरः पातु वः ॥

(परिकम्य नेपथ्याभिमुखमवलोक्य) आर्ये इतस्तावत् ।

प्रविश्य नटी—अंभ इयंग्नि

दूत्र अहं सत्वार्थमिश्रैरादिष्टः

नटी कहं विअ आदेसाणुग्महो अंभमिस्साणम् ।

सूत्र आज्ञाणुगेन गुणवद्विरभिषुतानां

कात्यायनीचरणपंकजभक्तिभाजाम् ।

पट्टकर्मिणं निवसतौ परमाग्रहारे

प्राप्तप्रसूतिरूपसेवितवान् गुरुनः ।

तद्यस्य नीलकंठनामः कल्याणसौगन्धिकं नाम निबन्धनशरीर-
मिदमभिनयालंकारालंकृतमनुसन्दर्शयेति etc.

Ends.— fol. 36

हनु कुमार किन्ते भूयः प्रियमुपहरामि ।

भीमः प्रियं प्रियाया विहितं वशीकृता

विजित्य सर्वे परिपन्थिनः पाथि ।

त्रदंगसंगाच्च तनुर्विशोधिता

कृतार्थभूतैः किमिवान्यदिष्यते ॥

(भरतवाक्यं)

तथाप्येतावदस्तु ।

दोषाश्च नाशमुपयान्तु कृतावमुष्यां

भूयो भवं क्षपयतां मम नीलकण्ठः ।

निर्धार्तराष्ट्रनियतिं निविलां धरित्री

पायान्त्रृपः सविजयोयमनातश्चुः ॥

कल्याणसौगन्धिकं समाप्तम् ॥

The Ms. contains some additional folios containing different readings.

For a described Ms. see B. B. R. A. S. Cat. Vol. II.
No. 1282.

कालेयकुतूहल

No. 58

Size.— $8\frac{1}{5}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 49 leaves ; 8 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Blue paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; new in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; folios numbered in both margins ; fol. 26 missing ; complete.

Age.— Samvat 1932.

Author.— Bhāradvāja.

Kāleyakutūhala

116.
1875-76.

Subject.— A prahasana.

Begins.— fol. १^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

जीनच्छातवृषाधिरूढमुरगालंकारमाशां वरं
कूडा बालमृगांकमंवरसरिज्जूटं त्रिलोकीश्वर ॥
दीनातंकवती न ताङ्गुतमयी सर्वा सचित्तोन्नतिः
पश्यती पतिमद्रिराजतनया निःश्रेयसायास्तु वः ॥

...
नायंते सूचधारः ॥

उरतोवलोक्य सप्रमोदं अत्याहं महत्येवोशसि वहुमानमाहूयाज्ञप्तोस्मि
सामाजिकैः यथा किल सुगृहीतनाम्नः सरस्वतीपादलांछनस्य कवेर्भारद्वाज-
स्य कृतिः कालेयकुतुहलं नाम प्रहसनमिति श्रोत्रपर्परातः श्रुतं न च प्रयो-
गतो इष्टं द्रष्टव्यं च तत्प्रयोगातः कीदृग्मिति कुतुहलनीयमस्माकं वासंतिकानां
परिषत् तदेत्यथा प्रयोगमभिनीयं सभा जयतुः भवानिमामिति etc.

Ends.— fol. ५०^a

पुरो. किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि

विर. अतःपरमपि प्रियमस्ति तथापीदमस्तु

भरतवाक्यं

राजानः परिपालयन्तु धरणीमव्याहताज्ञाजनैः

काले वारिमुच्चो भवेत्तु च घना अन्वर्थशब्दोवर्वरा

काव्यज्ञाश्व सभासदः कविगुणान् विज्ञाय निर्मत्सरा

भूयासुः कमलासखस्य पदयोर्भक्तिः सतां निश्वला ॥ ५४

इति निर्कांताः सर्वे इति कालेयकुतुहलं नाम प्रहसनं समाप्तं ॥ संतत
१९३२ ॥ ग्रंथसंख्या ॥ ६७५ ॥ ॥

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, bold, clear, legible and uniform ; corrections occassionally made with yellow pigment.

The name कृष्णभक्तिचन्द्रका नाटक is written on fol. 1^a and 27^b. A Kāvya of the same title is composed by the same author.

Age.— A modern copy.

Author.— Anantadeva, son of Āpadeva.

Subject.— A drama describing the fruit of Kṛṣṇa-worship.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणपतये नमः ॥

कोपि स गोपकुमारः स्फुरति समाजे व्रजस्त्रीणां ।
नवजलधर इव मध्ये तडितां परितः स्फुरतीनां ॥ १ ॥

अपि च । प्रत्येकं तनुरोमश्चितजगज्जालापगोष्टे शिर-
बालाय प्रतिनाशिताति विहुलव्यालाय दृदावने ॥
गोपालाय महीभरक्षितभृता कालाय पद्मस्फुर-
न्मालाय स्फुरपीतदावदहनज्वालाय नित्यं नमः ॥ २ ॥
नांयंते सुत्रधारः

नटः । सविनयं एवं तद्वारभ्यतां परंतु किमारभ्यतां ।

सत्रः । श्रृणु ।

एतस्मिनसमये कलिः किल बली कामादिभिः संवृत्तो
वेदांतश्रवणादिसर्वमक्षरोन्निर्वीर्यसुवीर्तले

तेन व्यासपराशरप्रभृतिभिर्दीने दयासिंशुभिः

श्रेयः साधनमभ्यधायि वहुधा श्रीकृष्णमक्तिः परा ॥ ३ ॥

तमिमं श्रुतिस्मृतिपुराणार्थमवबुध्य श्रीकृष्णभक्तिचन्द्रिकाभिधान-
निवंधं स एव कविर्निर्मितवान् । तमिममस्यां सभायामभिनीय प्रदर्शयावः ।
etc.

Ends.— fol. 27^b

श्रीकृष्ण० । एवं तद्वारगच्छावः श्रीमथुरायामाराधयिष्यावः श्रीभगवंत-
मिति निष्क्रान्तौ ।

कल्पलतेव फलानां ज्योत्स्नेव च भक्तिचित्तकुमुदानां ।

स्वनिरिव मुक्तिमणीनां हरिभक्तिरियं समुद्गुसति ॥ १७७ ॥

श्रीकृष्णं समूपैति कोपि विपुलक्षेशैस्तपस्यादिभिः
 सवः सौख्यधनेन कश्चन पुनः संसेवने नैति तं ।
 पद्भ्यामध्वनि कोपि याति निरुपाद्भ्यामसि(ती)वातये
 काश्चिन्मत्तमतंगजो परिगतच्छ्वेण चालंकुतं ॥ १७८ ॥

केशान्विनाशयति केशव एव पुंसा
 संतोषमेव च संततमातनोति ।
 शीलं त्विदं भगवतः सहजं विबुध्य
 जाता वर्यं जगति सांप्रतमस्य भृत्याः ॥ १७९ ॥

इति श्रीमदापदेवसूनुनानंतदेवेन कर्त श्रीकृष्णभक्तिचन्द्रिकाभि-
 धानं नाटकं समाप्तं ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमरतु ॥

References.— 1 MSS—Aufrecht i, 121^b; ii, 24^a; iii, 27^a. See also.
 Rajendralal Mitra, Notices Vol. I No. 64 and A. S. B. Cat.
 Vol. VII Nos. 5365-67. Peterson observes that Ananta-
 deva styled himself as the son of Mahādeva. (Report II,
 p. 23.).

कृष्णभक्तिचन्द्रिका

Kṛṣṇabhakticandrikā

No. 60

 294.
 1884-86.

Size.— 12½ in. 4 in.

Extent.— 15 leaves; 9 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; white in appearance; hand-writing, clear, beautiful and uniform; fol. 1 missing; incomplete.

The name of the work is written in the left-hand margin of the folios.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Anantadeva.

Begins.— (abruptly) fol. 2^a

... तल्लनादिविषयविषयकप्रवृत्तीनां निरतिशययदुपतिपदारविश्वरिच्चितन-
 जनितानंदनिर्वृत्तिर्व भुक्तिविषयभिलापनेवत्तानां महापुरुषाणां संगतिमात्र-
 ॥० [Nāṭaka]

समधिगम्य सुरं भगवद्भजनमेव कर्तव्यत्वेन सततं निरुपयतानेन कविनानन्द-
देवान्हयेन सक्तलोकसंकोचमेव सुक्तेरिम यद्युत सखे पद्यामि बहुशः सखेदं
त्वामहीनशं संसारे तेन कंसोराराधनमुदाचरेति ३ तदहमस्यामेव सभायाम-
स्यैव कवेरिममेव निवंधमधुनैव निर्नीय प्रतिपाद्यामीति
तावन्नाटः प्रविश्य साटोपं । अये

सभायामुपविष्टायां किं मौनमवलंच्यते
उत्तमासनप्राप्तौ न युक्तं वाकसीवनं ४
सूत्रधारः त्वामेव प्रतीक्षमाणस्य कथमधिक्षेपः क्रियते
नटः सविनयं etc. as in No. 50.

Ends.-- fol. 16^a

अपि च यद्दर्शनाय विदधति द्वास्थानुनयं चतुर्भुवप्रमुखाः
मदनविमोहनमेन ब्रजवासिजना यथेष्टमीक्षंते ४२
कि च सरसिजनिलया विलासचर्याविधिषु सदा हादि यस्य
निरपृहत्वं विभुवनगुरुरेष गोपिकाभिः सह
परिहासकथाः स्वयं तनोति ४३
तस्मात् रूपयति केवलमेष स्वीयजनेषु स्वभो सतो भगवान्

References.-- See No. 59.

श्रीकृष्णभक्तिचन्द्रिका

No. 61

Size.— $9\frac{7}{10}$ in. by $5\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 28 leaves; 10 lines to a page; 26 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing, bold, clear, legible and uniform; red pigment used for marking the portion and the colophons; complete.

Age.— Samvat 1904.

Author.— Anantdeva.

Srīkrṣṇabhakticandrikā

436.
1892-95.

Begins.— fol. 1^b

ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः

कोपि स गोपकुमारः etc. as in No. 59.

Ends— fol. 28^a

श्रीकृष्णभक्तः etc. up to सांप्रतमस्य भूत्याः १ as in No. 59.

followed by इति श्रीमदापदेवस्तुनाऽनंतदेवा...येन रुतं श्रीकृष्ण-
भक्तिचंद्रिकाभिधानं नाम नाटकं समाप्तं शुभं संवत् १९०४ आखाड
कृष्ण द्वादश्यां शृणुवासरे लिपीकृतमिदं ग्रन्थं

References.— See No. 59.

कृष्णभक्तिचंद्रिका

Kṛṣṇabhakticandrikā

No. 62

493.
1887-91.

Size.— 9 $\frac{3}{4}$ in. by 5 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 26 leaves; 11-12 lines to a page; 25 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing, beautiful, clear and uniform; borders ruled in double red lines.

Age.— Śaka 1707.

Author.— Anantadeva.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगुरुजयरामो जयति ॥

कोपि स गोपकुमारः etc., as in No. 59.

Ends.— fol. 25^b

श्रीकृष्णभक्तः ॥ एवं तर्हागच्छावः etc. up to सांप्रतमस्य भूत्याः १७९
as in No. 59.

followed by इति श्रीमदापदेवस्तुनाऽनंतदेवे न रुतं श्रीकृष्णभक्ति-
चंद्रिकाभिधानं नाटकं समाप्तं ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ शके १९०७
विश्वावस्तु नाम संवत्सरे श्रावण शुक्लवृत्तीयायामिदुवासरे समाप्तं ॥ नारायण-
रायण लिखितमिति ज्ञयं ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

References.— See No. 59.

कृष्णभक्तिचन्द्रिका

No. 63

Size.— $6\frac{2}{5}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 28 leaves ; 13-14 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, legible but not quite clear and uniform ; white chalk and yellow pigment used for corrections ; ink on some folios diffused.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anantdeva.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

कोपि स गोपकुमारः etc. as in No. 59.

Ends.— fol. 28^b

॥ श्रीकृष्णभक्तः ॥ एवं तर्हागच्छ गच्छावः etc. up to
 छत्रेण चालंकृतः ॥ ? ॥ as in No. 59.
 followed by इति श्रीमद्दापदेवस्तुनाऽनंतदेवेन पूर्वं श्रीकृष्णभक्तिच-
 द्रिकाभिधानं नाम नाटकं समाप्तं ॥

References.— See No. 59.

कृष्णभक्तिचन्द्रिका

No. 64

Size.— 10 in. by $4\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 22 leaves ; 10 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; red pigment frequently used ; yellow pigment used for corrections.

Kṛṣṇabharticandrikā

152.

1902-07.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anantadeva.

Begins— fol. १^b

॥ श्रीगणपतये नमः ॥

कोपि स गोपकुमारः etc. as in No. ५९.

Ends.— fol. २१^b

कृष्णभक्तः एवं तद्यागच्छावः etc. up to सांप्रतमस्य भृत्याः ६८
as in No. ५९.

followed by इति श्रीमदापदेवष्टुना विरविरचितमनंतदेवेन कृष्ण-
भक्तिचंद्रिकाभिधानं नाम नाटकं समाप्तं ॥ राम ॥

References—. See No. ५९.

चण्डकौशिक

No. 65

Size.— १२ $\frac{1}{2}$ in. by ५ $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— २३ leaves ; १२ lines to a page ; ४०-४५ letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; blue in colour ;
Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and
uniform ; the Ms. is a bound copy ; complete.

The Ms. contains another work viz. मालविकाश्चिमित्र besides the present one.

Age.— A modern copy.

Author.— Kṣemīśvāra.

Subject.— The story of Hariścandra who was cursed by Kauśika
Viśvāmitra.

Begins.— fol. १^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

देवस्त्रैगुण्यमेदात्मजाति वित्तुते संहरत्येव लोका-

स्यैव व्यापिनीमिस्तनुभिरपि जगद्व्याप्तमष्टाभिरेव ॥

Caṇḍakauśika

125 (ii).

1866-68.

वंयो नास्येति पश्यन्निव चरणगतः पातु पुष्पांजलिर्वः
शंभोनृत्यावतारे वल्यफणिकणा फूल्टैर्विप्रकीर्णः ॥ १ ॥

अपि च अरुणनयनं सभ्रुभंगं दरस्फुरितायरं
सुतुशशिनः क्षिष्ठां कांतिं करोतु तवाननं ॥
कृतमनुनयैः कोपयं ते मनस्विनि वर्धता—
मिति गांदितया शिल्षेण देव्या शिवाय शिवोस्तु नः ॥ २ ॥

नायंते सूत्रधारः ॥ अलमति विस्तारेण ॥

आदिष्ठोस्मि अष्टामायशुद्धिवायराठं व्यसिंहरंहसाभ्रमंगलीलासमृद्धतावं
शेषकंटकेन समरसागरांतर्भ्रमज्जुजदं दं मंदराकृष्टलक्ष्मीस्वयंवरप्रणायिना श्री
महीपालदेवेन ॥ यस्येमां उरा विदः प्रशस्तिगायथामुद्दाहरंति ॥ यः संश्लिष्ट्य
प्रष्टुतिगहनामार्यचागणक्यनीतिं जित्वा नंदान् कुषुभनगरं चंद्रघुसो जिगाय ॥

कण्ठाटत्वं ध्रुवमुपगतानय तानेव हंतुं
दोर्दर्पण्यः स पुनरभवच्छ्रीमहीपालदेवः ॥ ४ ॥

प्रविद्य पारिषार्वकः ॥ अज्ज किंउण तेण रयिणा समादिष्ट ॥

सु. ॥ इदमादिष्ट ॥ यथा किल विजयप्रकोष्ठप्रणसुः
कवेरार्थक्षेमी(च्च)रस्य कृतिभिरभिनवं चंडकौशिकं नाम
नाटकं नाटयितव्यं स किल कविनाट्यवेदविशारदान्
विद्याकलाविदो लोकज्ञान् सभासदः प्रत्येकमुक्तवान् ॥

दृष्टं किमपि लोकेस्मिन्ननिर्देषं न निर्युणं ॥

आवृण्णध्वमतो दोषान्विवृण्णध्वं गणान् ब्रुधाः ॥ ५ ॥ etc.

fol. 5^b इति श्रीमत्तचंडकौशिकनाटके प्रथमोक्तः ॥

fol. 9^b इति चंडकौशिकनाटके द्वितीयोक्तः ।

fol. 14^b इति „ तृतीयोक्तः ॥

fol. 18^b इति „ चतुर्थोङ्कः ॥

Ends--- fol 23^a

धर्म । सविस्मयं अहो लोकोत्तरं चरितमस्य राजर्जेः राजन् अनेक(एष्ट-
दानसंभावितेन परेण पुण्यसंभारेण च प्रजानाभ्यनश्वोपार्जिताः शाश्वता लोकाः
तदुच्यतां किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि ॥

रा. भगवन् अतः परमपि प्रियमस्ति तथा हि ॥

विद्यालाभान्मुनिर्यमपि त्यक्तमिथ्याभिसूयो

लब्ध्या प्राणानयमपि शिशुश्वकवर्तित्वमाप्तः

दृष्टः साक्षात्वमपि भगवन् ब्रह्मसालोक्यमात्म

किं वा स्तेयदरपमतो यत्प्रियं प्रार्थयिष्ये ॥ ३० ॥

तथापीदमस्तु ॥ भरतवाक्यं ।

प्रनुदितसुजना समृद्धस्या भवतु मही विजयी च भूमिपालः ॥
 कविभिरुपहिता निजप्रबंधे गुणकणिकाप्यनुगृह्यतां रसज्जैः ॥ ३१ ॥
 अपि च ॥ येनादिश्य प्रयोगं घनपुलकभ(भृ)ता नाटकस्यास्य हर्षा-
 द्रस्त्रालंकारहम्नां प्रतिदिनमक्षशा राशयः संप्रदत्ताः ॥
 तस्य क्षत्र(प्र)स्त्रेत्त्रेमतु जगदिदं कार्तिकेयस्य कीर्त्तिः
 पारे क्षीरास्यसिंधोरपि कवियशसा साधमयेसरेण ॥ ३२ ॥
 इति निष्क्रान्ताः सर्वे पंचमोङ्कः ॥ ५ ॥ इति श्रीमदार्यक्षेमीश्वरकृत
 चण्डकौशिकं नाटकं संपूर्णं श्रीशंकरार्पणमस्तु सं. ७५० छ ॥

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 175^b; ii, 35^b;
 iii, 38^a.

2 A. B. Keith— Sanskrit Drama, pp. 239, 240, 241.

This work is described in (1) the Mad. Des. Cat. Vol. XXI. No. 12514 and (2) the A. S. B. Cat. Vol. VII. Nos. 5315-17. See also J. A. S. B. 1893 pp. 250-252.

3 Printed Editions— Ed. Calcutta, 1884; trans. by L. Fritze, Leipzig, 1883.

चण्डकौशिक

No. 66

Size.— 9½ in. by 3½ in.

Extent.— 30 leaves; 9-10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing, clear and legible; borders ruled in two double black lines; complete.

Age.— Samvat 1815.

Author.— Kṣemīśvara.

Begins.— fol. 1^b

Caṇḍakausīka

353.

1884-87.

श्रीकृष्णाय नमः
 देवस्त्रैयुण्यभेदात्मजति etc. as in No. 65.

fol. 6^b स्वर्विव्वागमो नाम प्रथमोङ्कः ॥ १ ॥

fol. 11^b द्वितीयोङ्कः ॥ २ ॥

Ends. fol. 29^b

पर्मः सविस्मयं अहो लोकोत्तरं चरित्रमस्य राज्येः etc. up to सार्व-
मग्नेसरेण ३१ as in No. 65.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे

विमानरोहणं नाम पञ्चमोक्तः ५

इति श्रीमहाकविराजक्षेमीश्वरविरचितं चंडकौशिकं नाम नाटकं
संपूर्ण छ्यं भवतु संवत् १८१५ समये मार्गशीर्ष छत्ती १२ सोमे लिखितं
व्रजनाथेन पञ्चनदान्वयेन श्रीहरिः ॥ ३ ॥ ॥ श्री ॥

References.— See No. 65.

चण्डकौशिक

Caṇḍakauśika

No. 67

158.

1902-07.

Size.— $12\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 12 leaves ; 8 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, careless and illegible due to the diffusion of ink.

The Ms is fragmentary.

Age.— A modern copy.

Author.— Kṣemīśvara.

Begins.— fol. 1^a

॥ श्री परित्ता अथ अज्जा परित्ता अथ ॥

एदाओ अणवरद्द्वामाणाओ अणा अथाओ असरणा ॥ ओद्वदव हे परि
रिख वियामो मंद भाइणी ओतापरिता अथ अज्जा परित्ता अथ ॥

छाया ॥ परित्तायतार्याः परित्तायत ॥ एता अनपराध्यमानाअनाथा अश-
रणाहृतवहे परिक्षिप्यामहे मंदभाग्यास्तस्मात्परित्तायार्याः परित्तायत ॥ etc.

Ends.— fol. 12^a

वियालाभान्मुनिरपि etc. up to सार्वमग्नेसरेण ॥ as in No. 65.
followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ ३० ॥

इति श्रीआर्यक्षेमीश्वरकृते चण्डकौशिकनाटके पञ्चमोक्तः ॥ ५ ॥

शीगणपतिर्जयति ॥

आस्तीर्यतामुपांते वनवृत्तिनिपुणैर्जालकैर्जालबंधान्
 मुच्यंतां शुखलाभ्यः श्वगणिभिरस्त्री गःहरे सारमेयाः ॥
 आकीर्यतां स्थलानि अमशिथिलहयैः सादिभिः पाशहस्तै-
 व्याधियंतां कृतांतैरिव महिषवरैः दंडिभिः काननानि ॥२ ॥
 दूरं कुतृहलवशात् क्षणदृष्टनष्टमायामिवाश्रितवतापहतस्वयाहं ।
 पंथा मेषि यदि मेयदृशोस्तदार्नीमथनासि दुष्ट न पुनर्नलिनीवनानि ३
 प्रथमौ—

References.— See No. 65.

चण्डकौशिक

Caṇḍakausīka

No. 68

442.

1895-1902.

Size.— 9 $\frac{1}{5}$ in. by 3 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 30 leaves; 10-12 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing, clear but not quite legible and uniform; borders ruled in black lines; fol. 1^a contains a careless sketch of God Gaṇapati; complete.

Age.— Saṁvat 1699.

Author.— Kṣemīśvara.

Begins. fol. 1^b

श्रीमन्त्वडीपते नमः ॥

देवस्त्रैगुण्यमेदान्तू(ज)ति etc. as in No. 65.

fol. 6^a प्रथमोक्तः

fol. 11^b इति द्वि(ति)योक्तः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 30^a

धर्मः सविस्मयं ॥ अहो लोकोन्तरं चरितमस्य राजर्णः etc. up to सार्व
 मध्येसरेण ॥ ३० ॥ as in No. 65.

followed by इति निःक्रान्ताः सर्वे पंचमोक्तः ॥

इति श्रीआर्यक्षेमीश्वरकृतं चंडकौशिकं नाम नाटकं ॥ समाप्तिमगमत्
 निधिगृहरसचंद्रे (१६९९) वासरे विक्रमाख्ये
 गुरुवरदिनशुद्धौ मासि माघे च कृष्णे ॥
 शाश्वतरुपरमध्ये रंगनाथो व्यलेख-
 दिव्यधृदयसारं नाटकं कौशिकाख्यं ॥ छ ॥ छ ॥
 शुभमस्तु ॥ श्रीमद्भवानी कुशलं दिशतु ॥

References.— See No. 65.

चण्डकौशिक

Caṇḍakauśika

No. 69

299.

1884-86.

Size.— 11 in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 32 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear and legible ; borders ruled in black lines ; complete.

Age.— The Ms appears to be old. Samvat 1674.

Author.— Kṣemīśvara.

Begins.— fol. 1^b

॥ ५ ॥ स्वस्ति श्रीबल्लव राजयतु ॥

देवस्त्रैगुण्यभेदात्मृजति etc. as in No. 65.

fol. 6^b प्रथमोक्तः

fol. 12^a द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 32^a

धर्मः सविस्मयं अहो लोकोन्नरं चरितमस्य राज्ञेः । etc., up to सार्वदमयेसरेण ॥ २९ ॥ as in No. 65.

followed by इति निःक्रांता सर्वे पंचमोक्तः ॥

॥ इति श्रीआर्यक्षेमीश्वरकृतं चंडकौशिकं नाम नाटकं समाप्तं ॥
 शुभं भूयात् ॥

युगमुनिरसचंद्रैः संमितेव्यै च मासि
 पौषे पक्षे सिते वै हरनयनमितौ भव्यदायां तिथौ च ।
 गोव्रानदनवासरे शुभादिने ताम्राकरा यत्र हि
 तत्रेदं पुरि नाटकं च लिखितं नागावली नामनि ।
 भूयात् श्रीदमिदं मनोहरलिखि...पाठाय संतुप्यतु ॥
 शुभं ॥

References.— See No. 65.

दानकेलीकौमुदी
 with टीका

Dānakelikāumudi
 with commentary

No. 70

404.

1887-91.

Size.— 11 in by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 50 leaves ; 12 lines to a page ; 36-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgari characters ; old in appearance ; hand-writing, legible and uniform but careless ; portion occasionally marked with red pigment ; yellow pigment and white chalk used for corrections ; folios 1 and 50 slightly injured ; incomplete ; fol. 2^b practically blank.

The date of composition of the दानकेलीकौमुदी as given is the colophons of the Mad. Govt. Ms and the A. S. B. Ms. is Śaka 1471.

Age.— Appears to be old.

Author (of the text).— Rūpagoswāmin.

„ („ , , comm.)— Viśvanāthacakravartin.

Cf. A. S. B. Ms. No. 5349.

Subject.— A short play, known as Bhāṇika, describing the dalliance between Rādhā and Kṛṣṇa.

Begins.— fol. 1^b

नमो ब्रजयुवराजाय ॥
 अंतःस्मरतयोजवलाजलकणव्याकीर्णपक्षमांकुर

किञ्चित् पाटलितं चला रसिकतो लिङ्का पुरः कुञ्चती ।
 रुद्धायाः पथि माधवेन मधुरव्याख्यातारोत्तरा
 राधायाः किल किञ्चित्सतवकिनी हृष्टिः श्रियं वः क्रियात् ॥ १ ॥
 अपि च विभुरपि कलयन् सदाभिवृद्धि गृहुरपि गौरवचर्ययाविहीनः ।
 मुहुरुपचितवक्रिमापि शुद्धो जयति मुरद्विषि राधिकानुरागः ॥ २ ॥
 नायते सूत्रधारः । अलमति विस्तरेण ॥ ३ ॥
 fol. 3^a प्रविश्य नटः सानंदं ।
 अवगणितसंधिभूयानाट्यकलेयं बालिष्ट सप्तांगा ।
 परमसुवृत्तियुगाध्यावरराज्यश्रीरिव स्फुरति ॥ ४ ॥
 सूत्र भोस्तां दवचर्यापां दित्यपारं गतसम्यगभिज्ञातं ।
 यदेष नियोगेन सुहृदासुर्स्पकभिदां दानकेलिकौ मुदी
 नाम भाणिकामभिनेतु मुख्यतोस्मि । तदत्र निजाभीष्टदेवतानुस्मरणमंगलमाचरेयं ।
 इत्यंजलि कृत्वा ॥
 नामाकृष्टसज्जः शीलिनोद्दीपयनसदानंदं ।
 निजरुपोत्सवदायी सनातनात्मा प्रभुर्जयति ॥ १० ॥ etc.

Begins.—(com.) fol. 1^b

श्रीकृष्णो जयति ॥
 दानकेलिकलौ लुप्तधर्ममर्यादयोर्भजे ।
 राधामाधवयोः कामलोभद्रं भ मदानृतं ॥
 अथ सोऽयं रसिकसुकृटमणिरभिनी...गधमाधवादि ॥ न नाटकार्थरत्नो यत्नो-
 रीकृत राधामाधवलीलाविलासाविरामरामणीय कं पीयूषपरिवेषणव्रतः परम-
 भागवतानुराग...य सुहृदोऽनुरजन्यन्निविलकविमंडलाखंडलः श्रीरूपनामा-
 सृतरंगणीमिव दानकेलिकौ मुदीं भाणिकां निर्मिमाणः प्रवरनांदीसुष-
 श्लोक...यन् मंगलमाचरति । अंतः स्मेरतयेति ॥ etc.

Ends.—(text) fol. 50^b.

कृष्णः कृष्णे विषणायितासौ स्ववशा भवत्या
 शुल्केन तदत्र विकीर्ते करिणि किमंकुशे विवादः ।
 इति मंदं मदं पादं स्पंदयति । लङ्किएङ्गभणहिणो णासि ललिदा दुङ्गा-
 लिच्चाणं । ताकिति अप्यणो माहाप्यं पेक्ष्वा विदुं प उत्तोसि ॥ ७ ॥

Ends.—(com.) fol. 50^b

विषणायिता विकीर्ता स्ववशा स्वाधीना पक्षे करिणी । किमंकुशे इ

यदीयं महां विक्रीतैव ततोऽस्याः स्पर्शो किं विप्रतिपथसे इति भावः ॥ ७ ॥
कृष्ण आनभिज्ञो नासि ललिता दुर्लभित्या । तत् किमिति आत्मनो महात्म्यं
प्रेक्षयितुं प्रवृत्तोसि ॥ ७ ॥

References.— 1 MSS—Aufrecht's Catalogus Catalogorum ii 53^b,
205^b (text); iii, 54^a.

For described MSS cf. (1) A. S. B. Cat. Vol. VII;
Nos. 5348-49; (2) Harprasad Śāstri's Notices, Second
Series Vol. I No. 164; Mad. Des. Cat. Vol. XXI.
No. 13521 (text).

दामचरित

No. 71

Dāmacarita

508.
1891-95.

Size.— 8 $\frac{2}{3}$ in. by 4 $\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 79 leaves; 7-8 lines to a page; 20 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; folios 74 to 79, however, appear to have been written by a different scribe corrections made with yellow pigment; incomplete.

Composed in 1681 (Aufrecht).

Age.— Appears to be old.

Author.— Sāmarāja Dikṣita.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

जलधरसद्वरो मुकुंदवक्षस्य चिरसुचिप्रतिभाससुद्वहन्त्याः ॥

हृदि कमलसुवः श्रियं वितन्वनारुडमणोर्हरतादशर्मकृष्णः ॥ १ ॥

नायंते सूत्रधारः । विभाव्य ॥

चित्ते नित्यं च कान्ता नृपवररचनारंभविध्वसहेतु

वेदांतज्ञेयत्वो बहुतरगहनामेयवृत्तप्रपञ्चः ।

यस्या मोधान्युणौधान् कविवरसना वर्णितुं नैवशक्ता
यं हृष्टुं योगिपंकिक्षमतिरसधनागंदसंदोहकंदा ॥ २ ॥

fol. 3^b सूत्र० स्मृत्वेव सहर्षं प्रिये साधूपलव्यमेतेषां रंजकं प्रेक्षणकं ॥ स्मरसि
नरहरिदीक्षितसुनुना दिक्षितसामराजेन आनंदरायरंजनाय श्रीदाम-
चरितं नाम नाटकं स्वयं विरच्य तदशेभिनेतुं महामर्पितमासीत् ॥
नटी० क्षणं स्मृत्वा ॥ सो सामराजो जेण धुन्तणत अंपहसणं कहु
अबअंएट्टा विदा ॥

सूत्र० अथ किं ॥ etc.

fol. 14^a प्रथमोक्तः ॥

fol. 29^a द्वितीयोक्तः

fo. 64^a तृतीयोक्तः ॥ ३ ॥

Ends— abruptly fol. 79^b

गालव ॥ भगवन्यावत्प्रवृत्तिसुपलक्ष्ये ॥ तं प्रति ॥

अपि भोः किमभिधाना तवार्या ॥ कत्तु० वसुमत्यभिधासूनोः पद्माकरस्येद-
on fol. 1^a we have

महाध्वरिधुरीणस्य रत्नाकरमनीषिणः ॥

पुत्रस्य गंगारामस्य जगज्जानात् एस्तकम् ॥ श्रीदामचरित्र

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 250^a; ii, 160^a;
iii, 54^b. Cf. Oxf. Cat. No. 273.

दूताङ्गद

No. 72

Dūtāṅgada

363.

1884-87.

Size.— 8½ in. by 3½ in.

Extent.— 5 leaves; 8-10 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing, small but clear, legible and uniform; right-hand edges of all the folios appear to have been cut off; complete.

The work is also called अङ्गदविद्वि Cf. B. B. R. A. S.
Ms. No. 1279.

Age.— Saññvat 1832.

Author.— Subhaṭa.

Subject.— Embassy of Aṅgada at the court of Rāvaṇa on the eve of war between Rāma and Rāvaṇa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीमते रामानुजाय नमः ॥
 ॥ पायात्स वः कुसुदकुदमृणालगौरः
 शंखो हरेः करतलांवरपूर्णचंद्रः ।
 नादेन यस्य सु...लासिननिं
 कांच्यो भवति शिथिला जघनस्थलीषु ॥ १ ॥
 अपि च । शंभोः कोदंडभंगादविदिताविभवः शक्तसूनोर्विनाशः
 सेतुबंधादपि न परिचितः कैकसीन्दनेन ।
 संवादादंगदस्याप्यनधिगतगतिः कारणान्मर्त्यमूर्ति-
 भूयात.....नानां जयति रघुपतेर्वैष्णवः कोपि भावः ॥ २ ॥
 नांयते सूत्रधारः । २। परिक्रम्य । नेपथ्याभिसुखमवलोक्य । प्रि. भवति
 इतस्तावत् । etc.

Ends.—fol. 5^b

विभीषणो द्रूते ।

बालत्वेषि हता सुकेतुतनया भग्नं धनुः शांभवं
 स्वर्गावासर्गुर्वाज्ञया मेदिनी ।
 त्यक्ता वालिरपि क्षतः कपिपितः सुश्रीव एवाभवत्
 पौलस्य विनिहत्य येन युग.....कृतः ॥ ४६ ॥

इति परिक्रम्य निष्क्रान्ताः सर्वे

सुभटकविविरचित् दूतांगदनामकं नाटकं संपूर्णं संवत् १८३२ माघ
 कृष्ण ३ चंद्रे लिखतः पूर्णं नाटकं श्रीगोपालकृष्णार्पितमस्तु

References.— 1 MSS.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i 257; ii, 55^a, 205^b; iii, 55^b.

For described MSS. see I. O. Cat. Pt. VII No. 4188-89 and Aufrecht, Cat. Bodl. Nos. 276-78.

2 Printed Editions— Published in the Kāvyamālā, 28 (1891).

“According to the editors, the author flourished under Kumārapāladeva of Gujarat (A. D. 1088-1172) in whose honour this work was composed.” I. O. Cat. p. 1604.

दूताङ्गद

No. 73

Size.— $10\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 7 leaves ; 8-9 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing, bold, clear, legible and uniform ; borders ruled in black lines ; red pigment frequently used ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Subhāṭa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

पायात्स वः etc. as in No. 72.

Ends.— fol. 7^a

रावणः सकोपं आः पाप द्वूर्षखमौषर्यदर्शनेन राघवमर्घर्यसि न पुन निदर्शनेन ॥
 अंगदः किमपरमुदाहरणे विलोक्य श्रुण समं प्रतिज्ञया येन तीव्रा दुरतरमण्वं
 वनद्रुमाः सुवेलस्य भज्यते त्वजारव ॥ ४३ ॥ इति श्रीदूतांगं संपूर्ण ॥
 सुभट्टकविकृतम् ॥ शुभंभवतु ॥

References.— See No. 72.

दूताङ्गद

No. 74

Dūtāṅgada

307.

1884-86.

Size.— $7\frac{2}{5}$ in. by $3\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 11 leaves ; 6-7 lines to a page ; 16 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; careless hand-writing and correction frequently made with yellow pigment ; red pigment also used ; folios slightly moth-eaten ; incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Subhāṭa.

Begins.— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः

पायात्स वः etc. as is No. 72.

Ends.— fol. 11^a

मैथिली उवाच ॥ वत्स अंगद ॥ मद्वचनेन प्रतिबोधय राघवं ॥ किल सिञ्च...
वणेन ॥ पडीवो ही ही ॥ राघवं ॥ तु...ज्जसी ॥ राघवं ॥ लज्जयसे ॥ निज-
पितरं ॥ दंताहं ॥ नजह दयेना । राघव ॥ लज्जयसिणिय पिवरंदिक्षाहं
नियहणं यै ॥

References.— See No. 72.

दूताङ्गद

No. 75

Dūtāṅgada

37.

1869-70

Size.— 10 $\frac{1}{2}$ in. by 5 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 6 leaves ; 11-12 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description— Country paper ; Devanāgari characters ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders and edges of folio no. 5 only ruled ; incorrect.

Age.— Samvat 1910.

Author.— Subhāṭa.

Begins.— fol. 1^b

राम प्रति लक्ष्मण ॥
यावद्गुलाट सिखरं भूकुटि न याति
यावन्न कार्म्मकशिग्वामयि रेहिति ज्या
तावन्निशाचारपते: पटिमानमेनु
त्रैलोक्यमूल विभुजेषु(भु)प्नेषुदर्पः ॥ ५ ॥ etc.

Ends.— fol. 6^b

विभीषणः रामासुखो विज्ञापयति देव भव अतापोद्भावनविद्यै चतुराननोथ
चतुरः तथा हि
बालवेपि हता सुकेतुदुहिता भग्नः धनुशांभवं
स्वर्गा वा सर्गवासगतिः कृता भृगुवधूगुरुज्ञया ऐदिनी
त्यक्ता बालिरतः क्षतः कपिषण्ठिः सुश्रीव एव भवतां
पौलस्त्यं विनिहन्य येन युगपल्लकेश्वरोहं कृतः ॥ ६६ ॥
सुनिर्मित किंचनग्रधबधकृतकियः प्राक्तनसत्कर्वीद्रौः
प्रोक्तं प्रगृस्व... ग्रविरच्यतेस्मर साध्यमेतसुभट्टैर्ननायं ॥ ६७ ॥
इति दूतांगद्वानाम नाटकं समाप्तं ॥ संवत् १९१० वर्षे समाप्ते कृष्णपक्षे
द्वितीयातिथै चंद्रवारे लिखित । जनिनाराएगोवंदरामगां मलुणावाडनीत्रिणगनति
अवादि च

References— See No. 72.

दूतांगद

Dūtāṅgada

No. 76

15.

1874-75.

Size.— 10 $\frac{2}{3}$ in. by 4 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 18 leaves ; 12 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; very old but well preserved ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in triple red lines ; portion marked with red pigment ; fol. 18 slightly torn and some portion lost.

This Ms is indentical with I. O. Ms No. 4189.

Age.— 1684.

Author.— Subhaṭa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥
कौशल्यालसदालवालजनितः सीतालतालिंगितः
सिन्धः पंकिरथेन सोदरमहाशास्त्राभिरभ्युज्ञतः ।
रक्षस्तीक्ष्णानदाधपाटनपदुः छाया श्रियानंदकृ-
शुभमद्वांछितसत्कलानि फलतु श्रीरामकल्पद्रुमः । १ । etc.

Ends.— fol. 16^a

मार्गे देहि विभो क यास्यति भवान् कस्मादिहायातवान्
 सीतां दास्यमिचेत्याहि भवता सम्पर्कं चोकं सुनेः ।
 युद्धं देव्यथवा दृथैव कलहे को वा विधत्ते रति
 रामो दाशरथिर्भुवि विसुवने रामोथवा रामगवः ॥ ५७ ॥
 इति श्रीसुभटेन विरचितं दूतांगदं नाम नाटकं समाप्तं ॥ दूतांगदग्रंथः
 समाप्तः ॥ ॥ रामाय नमः ॥

Then follow three more folios

Beginning— अंगद उ ॥ यदाज्ञाप(य)ति देवः ॥

हंतारं हन्मि नोचेत् पितुरपि परमात्मान्तसंपूर्णकार्यं
 तस्माद्युद्दे वधिष्याम्यस्विलकपिभैरुक्तकटो हंतुमेकः ।
 ज्ञात्वा संत्यज्य वैरं गमनमिति समुन्पत्यलंकाभटस्य
 प्रौढः पद्माधिरूपः सुरपतिसुतज तन्महोपात्यकेतुः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 18^b

मूले पंचतत्त्वतुष्ट्यमिति ग्रन्थसंति वेशैः शिरः
 पुष्पैरन्यतमावलोकनमितैरुच्छोणितैर्चितौ ।
 हस्तस्पर्शवज्ञेन मूर्ध्नि दशमं मूर्ख्निमालोकयन्
 शंभोरद्युतसाहसैकरसिकः कैर्न स्तुतो रावणः ॥ ५१ ॥
 इदं शोधपत्रं श्लोकसंख्यया दूतांगदमध्ये ज्ञातव्यं ॥
 इयमियं मयदानवनंदिनी त्रिदशराजजितप्रसवस्थली ।
 किमपरं दशकंधरेगहिनी तव करोति कर्द्यसंपुटं ॥ १ ॥
 संवत् १६८४ वर्षे जैष्ट वदि १४ वार शुक्रदिने some portion
 after this is lost.

References.— See No. 72.

दूताङ्गद
 with
 टीका (in Gujarati)

No. 77

Size.— 10 in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 7 leaves; 10 lines to a page; 26 letters to a line (text).

4 „ „ „ „ ; 30 „ „ „ „ (comm.).

Dūtāṅgada
 with
 commentary (in Gujarati)

306.

1884-86.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgari characters; bold hand-writing for the text and small for the comm.; borders ruled in double red lines; this is a पञ्चपाटी Ms having text in the middle of the folios and the commentary all round; folios 1-3 missing.

Age.— Appears to be old.

Author.— Subhaṭa.

Begins.— (text) abruptly on fol. 4^a

...गरते चंद्रहासेन । शिरः पातयामिति संरंभते ॥ विभीषणः । प्रतिभय-
मपसरति । etc.

,, (com.) fol. 4^a

तिवारे अत्यंतरावनो क्रोध जाणीने विभीषणजे ते । भय पांमीने पाढो
उसस्वो तिवारे मात्यवान् प्रधानवचै पडीने मारतो राष्यो तिवारे मात्यवान्
प्रधानरावणे कहे छे etc.

Ends.— (text) fol. 10^b

अत्रास्तिपणिपाशबंधनविधिः शक्त्या भवदेवरे
गाढं वक्षासि ताडिते हनुमता द्रोणार्दिरचाहृतः
दिवैर्गिन्द्रजिदत्र लक्षणशैरलोकांतरं लंभितः
केनाप्यत्र मृगाक्षिराक्षसपते कृता च कंठावली
इति नव २ गीर्भिर्जानकी प्रीणयन वः
पुलकितललितांगः पैतृकं प्राप्तधाम
सुखमनुकुलराज्यं पालयन तुक्तपौरः
प्रकटितबहुभद्रः क्षुद्रसंहर्तिकीर्तिः ॥
इति कविना सुभटेन निर्मितं द्रुतांगदं नाम नाटकाभासः समाप्तः

,, com.— हवे ग्रंथसमाप्ति करतो कहले जै जे एह वीन वनवीचाणी इकरीने
सीताप्रते संतोष पमाडता छता जे रामचंद्रः ते वः युष्मान तुम सेवको सुष-
करो केहना छे रामचंद्र रोमेल्कंट वीकश्वरथ इने न सुछे ललीत हैं अग
जेहनुं युनः केहवा छे रामपिता नाघर मते पांम्या छे युनः केहना छे रामकुला-
गत राज्यों पालता छता तुक्तपौरः युनः केहवा छे रामः प्रगटकस्याहे । बहु-
कल्याण जेगे अनें टाली छे मीठी कीर्ती ॥

धनञ्जयविजय

Dhanañjayavijaya

No. 78

452.

1899-1915.

Size.— $10\frac{1}{3}$ in. by $4\frac{1}{3}$ in.

Extent.— 4 leaves ; 18 lines to a page ; 48-50 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; hand-writing, small but clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines; red pigment frequently used; square blanks in the centre of folios.

Age.— Saṁvat 1487.

Author.— Kāñcana.

Subject.— Triumph of Arjuna over Duryodhana.

Begins.—fol. 1^a

॥ ५० ॥ हेर्लीला वराहस्य । दक्षादंडः स पातु वः ।
 हेमाद्रिकलशा यत्र धात्री छत्रश्रियं दघौ ॥ १
 तद्वः प्रमार्ष्विषदः प्रणतार्त्तिहङ्ग्या
 न्यस्तं पदं महिषमूर्द्धनि चंडिकायाः ।
 वैरी यदीय नवरांशुपरीतभृंगः ।
 शक्रायुथांकितनवांशुधरप्रभोभृत ॥ २
 अथ च ॥ तद्वः सारस्वतं चक्षुः । समुन्मीलतु सर्वदा ।
 यत्र सिद्धां जनायति गुरुपादावजरेणवः ॥ ३
 नायंते सूत्रधारः ॥ समंतादवलोक्य । अहो रमणीयता प्रभातसमयस्य ॥

 तदिदार्नीं किमपि भारतं नाटकं वीरसौधुररूपकंमाभिनीय गदाधरमिश्र-
 प्रसुखास्मत्पारिषदानंदनीयेति ॥
 कि नाम तादृशं ॥
 पुरुषः स्मृतिमभिनीयः ॥
 कुलंकपि सुनेरस्ति । पुत्रान् यं(य)त्र सरस्वती ।
 संज्ञाक्षयति धात्री च । नितांतं मधुरा गिरः ॥ ४०
 तत्राभवदुपाध्यायो । नारायण समाह्रयः ।
 जितवादि सहस्रौदयः । प्राषवादीश्वराभिधां ॥ ४१

अपि च लोकांतरशृतप्रज्ञा । तस्य नारायणः सुतः ।
य एकां प्रति जग्राह । कन्यकामेव नापरां ॥ १२
अपि च कृथं संन्यसनात्यच्छतोप्यभयं भूतगणाय योगिनः ।
निजमंडलभेदशंकिनो ॥ भयमेकस्य रवेरभूयतः ॥ १३
तत्सूरुः कांचनो नाम । समस्तगुणवत्सलः ।
गोष्ठीशालेव विद्यानां । यस्य जिह्वा विराजते ॥ १४
तेन कृतो धनंजयविजयो नाम व्यायोगेऽभिनेतव्यः । etc.

Ends.— fol. 4^b

विराटः । किं ते भूयः समुपकरोमि ।
नायकः राजन् ॥

निस्तीर्णज्ञातवासो रणसुवि विजिता धार्तराष्ट्रा सकर्णः ।
श्वीरत्नं त्वन्नूजा समजनि तनयस्याभिमन्योः कलत्रं ।
गावः प्रत्याहृतागता सुहृदपि परमस्वं च नः श्लाघनीय-
स्तजाने नैव किर्चिद्विरमपि विमृशेन(त)यन्मया प्रार्थनीयं ॥ ८७
तथार्पीदमस्तु ॥

सौजन्यामृतसिंधवः परद्विताया(प्रा)रव्धवीरव्रता ।
वाचालाः परवर्णने निजगुणालापेषु मौनव्रताः
आवस्वप्यविलुप्तैर्यथनिधपः संपत्स्वनुत्सेकिनो
माध्यवन् खलवक्निर्गतविषम्लानाननाः सज्जनाः ॥ ८८

अपि च सारस्वतं स्फुरतु चेतसि सत्कवीनां
चक्षुर्भवंतु रुतिनो गतमन्सराश्च
भूपाश्वं संतु कवितारससानुरागाः ।
संत्यज्य दंभनिरतप्रणयानुवर्धं ॥ ८९
इति निःक्रांता सर्वे इति धनंजयविजयो नाम व्यायोगः । रंगमंगलं
नाम नाटक समाप्तं ॥ ८९ ॥ बहुकाव्यमांहितमिति ॥ शुभं भवतु श्रीश्रमणसंघस्य
संवद् १४८७ वर्षे आ० शु० १४ लिखितं ॥ ८९ ॥
साहाश्रीवच्छा भार्या बाई गुरुदेशु० साहसकेरिणेन भंडारे यहीत्वा
सुतवर्द्धमान शांतिदाशपरिपालनार्थे

References.— 1 MSS.—Aufrecht Catalogus Catalogorum, i 266^b ;
ii, 57^b ; iii, 58^a.

Cf. also A. S. B. Des. Cat. Vol. VII. Nos. 5335-37.

2 A. B. Keith—Sanskrit Drama, p. 266.

3 Printed in Kāvyamālā, 1885.

धनञ्जयविजय

Dhanañjayavijaya

No. 79

160.

1902-07.

Size.— 8 $\frac{2}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 13 leaves ; 9-10 lines to a page ; 30-35 letters to a line.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear and legible ; borders ruled in double black lines ; complete.

The present Ms appears to be a copy of some other Ms written in Śaka 1681.

Age.— A modern copy.

Author.— Kāñcana.

Begins— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

हरेलीला वराहस्य etc. as in No. 78.

Ends.— fol. 3^b

विराटः राजपुत्र किं ते भूयः प्रियसुपकरोमि etc. up to प्रणयातुवंधं
॥ ८७ ॥ as in No. 78.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ ८ ॥ इति श्रीधनंजयविजयव्या-
योगो नाम नाटकं संपूर्ण ॥

श्रीगजाननार्णणमस्तु ॥ ९ ॥

शके १६८१ प्रमाथी नाम संवत्सरे सप्तम्यां गुरुवासरे सार्वद्यामद्वये
काळविं...पनाम्ना सोयरोपतेन लिखितं तत्पुस्तकं विजेय ॥ ९ ॥

छदेने भेदने चैव पैतृके रौद्रराक्षसे ।

आत्मभिमर्शनं चैव निरस्याप उपस्थृतेत् १

References.— See No. 78.

धनञ्जयविजय

No. 80

Dhananjayavijaya

19.

1872-73.

Size.— 11 in. by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 10 leaves ; 10 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; extremely worn out ; hand-writing, at times clear but in some places very careless ; borders in single black lines ; the Ms is very much injured and all the folios are pasted with paper-slips to preserve the mutilated leaves ; yellow pigment used for corrections.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Kāñcana.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणपतये नमः ॥

हरेलीला वराहस्य etc. as in No. 78.

Ends.— fol. 71^a

विराटः किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि । etc., up to प्रणायानुवंश
as in No. 78.

followed by इति श्रीमहाकविश्रीकांचनविरचितो धनञ्जयविजयनामा
व्यायोगः समाप्तः शुभं

References.— See No. 78.

धर्मविजय

No. 81

Dharmavijaya

248.

1880-81.

Size.— Not uniform.

Extent.— 31 leaves ; 13 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.—Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; careless and illegible hand-writing, many folios contain endorsements in Gujarāti on one side; much of the portion scratched out; corrections made with yellow pigment; folios are not of uniform size; complete.

Age.—Sāṁvat 1837.

Author.—Bhūdeva Śukla.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रकटितनिजरूपो द्वादशाराभिरामे
विभुरपि हृदयावजे दीपवहिव्यमूर्तिः ।
त्रिभुवनभिद्मोतप्रोतमेवास्ति यस्मि-
न्स जयति जगदीशः शास्त्रसिद्धांतगम्यः ॥ १ ॥

नायंते सूत्रधारः । अलमतिविस्तरेण अथ तावदाहूय समादिष्टोस्मि-
दिल्लीदियतवेतनदानामायेन महितचरितश्रीमहता केशवदासेन यद्यन्यं धर्म-
शास्त्रानुसारिप्रयोगभिन्नेनात्मानं विनोदियत्वमिच्छामस्तदभूदेवशुकृथितेन
धर्मविजयनाम्ना नाटकेन संभावनीयेयं स्मार्त्तसभेति । सदनसुपेत्य कांता-
माहूय सांगीतकमनुतिष्ठामि etc.

fol. 7^b इति श्रीभूदेवशुकृविरचिते धर्मविजयनाम्नि नाटके प्रथमोक्तः ॥
fol. 17^a इति श्रीमच्छुकृभूदेवविरचिते धर्मविजयनाम्नि नाटकेऽधर्मोयोगो
नाम द्वितीयोक्तः ॥

fol. 21^b इति etc.... ... तृतीयोक्तः

fol. 25^a इति etc.... ... व्यवहारविहारो नाम चतुर्थोङ्कः

Ends.—fol. 31^a

विद्या: । वत्स वयं तावदेतैस्तवसुचरितैः संतुष्टाः स्म स्तधिद्यतां तावद-
भीष्मितं ।

राजाः । देवीनां दर्शनादेव फलितमनोरथोस्मि । यतः

युष्मन्त्रसादवशातः प्रियमक्षतं मे यातः क्षणाक्षयमशेषविषपक्षः ।

साक्षात्कृतौ स्फुरति दक्षसुताधिनाथः क्षौणीभृदावृततला वशगा क्षमा च ।

तथापीदमेवास्तु

आयासाद्वासुदेवोवतु भवतु भवो भव्यदः पद्मिनीनां
प्राणाधीशः प्रियाणि प्रथयतु हरताद्विप्त्रार्णि गणेशः ।
हन्यालकन्या हिमाद्रेः कलिबलमविलं किं न वर्णश्रमाणां
श्रौतस्मान्तेकनिष्ठा हहिहरपदयोर्भक्तिरव्याहतास्तु ।

विद्याः । वत्स जगत इव तवापीशीः । यथा
विष्णुवर्यपकतां दधातु जगतामैर्वर्यमीशो गिरे-
स्तेजस्तीत्रकरस्तनोतु विषुलां शक्तिश्च शक्तिं परां ।
विष्णु विष्णुहरो हरत्वविरतं रात्रीशखंडोल्लुस-
द्दले भक्तिरच्चलास्तु भवतो देवे च लक्ष्मीपतौ ॥
राजा । पुनः काशीदर्शनकामुकोस्मि यदि भवेदभिमतं भवतीनां ।
विद्याः । तदेहि वत्स सहैव तावत्माधयाम इति नाव्येन निःक्रांताः सर्वे
इति श्रीमच्छुक्लभूदेवाविरचिते धर्मविजयनाम्नि नाटके नायकनंदनो
नाम पंचमोक्तः ॥
सप्तव्यष्टिदु संख्येव्वदे कृष्णो भाद्रेष्टमी दिने ।

नाटकं धर्मविजयमलिखनमधुसूदनः ॥ संवत् १८३७ समाप्तं नाटक-
मिदम्

References.— i MSS—Aufrech's Catalogus Catalogorum, i 269^b ;
ii 58^a, 206^a ; iii, 58^b.

See also I. O. Cat. No. 4182.

Printed Editions—Printed in the Grantharatnamālā,
Bombay, 1889.

धर्मविजय
with
टीका अर्थदीपिका

No. 82

Dharmavijaya
with
Commentary Arthadipikā

225.
Viśrāma (i).

Size.— 14 in. by 7 in.

Extent.— 53 leaves ; 6-8 lines to a page ; 38 letters to a line (text).

4-6 „ „ „ „ ; 48 „ „ „ „ (com.).

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, beautiful, clear, legible and uniform ; text in the middle with the commentary above and below it ; borders ruled in double red lines ; corrections made with yellow pigment.

This commentary is described in the I. O. Ms. No. 4183.

Age.— A modern copy.

Author (of the text).— Bhūdeva Śūkla.

„ („, „, comm.).— Bhavāṇī Śāṅkara.

Begins.— (text) fol. 1^b

॥ श्री ॥ प्रकटितनिजस्त्वये etc. as in No. 81.

„ (com.)— fol. 1^b श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ श्रीभूदेवशून्नत्वा सांबशंभुस्त्रस्त्वपिणः ॥

भवानीशंकरेणास्य क्रियते द्वार्थदीपिका ॥ १ ॥

अथात्रभवतः श्रीमद्भूदेवशूक्रधर्मविजयाख्यनाटकव्याजेन धर्मशास्त्रार्थं विवक्षवस्तत्रचयन्ति स्म । यत्रायपये । नांदीसंज्ञकेऽविघ्नसमाप्तये कृतं मंगलं शिष्यशिक्षायै निवाप्नति प्रकटितेति तेजोमयमूर्तिव्यापकोपि द्वादशदलसुंदरे-हृष्णव्यौ दीपवत्प्रकाशितस्त्रस्त्वः शास्त्रनिर्णातार्थं प्राप्तयो यः स विश्वेशः सर्वोत्कर्षेण वर्तते यस्मिन्नगदीशो त्रैलोक्यं तंतौ पटवत्प्रोतं स्वयं च तंतुवदनुस्थृतः दूत्रधारो वदतीति शेषः etc.

fol. 11^a इति धर्मविजयार्थदीपिकायां प्रथमोक्तः ॥

इति धर्म० दीपिकायां द्वि । तीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.— (text) fol. 52^a

विद्याः वत्स वयं तावदेत्सत्व सुचरितैः संतुष्टाः etc. up to निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ as in No. 81.

followed by इति श्रीमच्छुक्रभूदेवविरचिते धर्मविजयनाम्नि नाटके नायकनन्दनो नाम पंचमोक्तः ॥ समाप्तः । छ ॥ श्री ॥

Ends.—(com.) fol. 56^a

शाश्वतांडेन चंद्रकल्या उष्णसद्विराजमानं भालं यस्य तस्मिन् शिवे लक्ष्मीपतौ विष्णौ च भवतस्तवाविरतं सततमचंचला व्यभिचारिणी भक्तिरस्तु श्रीमद्भूदेवशूरुतो ज्ञान धर्मशूतादिकं इति ज्ञापितमस्माभिनवं नात्र प्रकल्पितं छ

अर्थः शब्दश्च सर्वोपि ब्रह्मात्मानौ बभूवतुः
 ययोस्तथापि चक्राते नाटकं दीपिकां च यत् १
 सर्वथा व्यवहारस्य निषेधदुं नार्हतायतः
 लोको धर्मस्य विजयं बुध्वा धर्मे प्रवर्ततां २
 न प्रातिपदिकं किंचित् स्याययोः प्रतिपादकं
 तौ भूदेव भवानीशंकरास्यौ नाम कीर्तनात् ३
 असंबद्धमिमं लोकं कुर्वनेहतकिलिवं
 तौ ब्रह्मं कृतस्थां वीशोंतरात्माहं तु जीवकः ४
 इत्येवं चिच्चतुद्देति ससराद्विविभाव्यतां
 नवत्वपृष्ठुधांश्वदेशं भुनैतद्विभावितं ५
 मार्गमस्तककृष्णायां पंचम्यां पुस्तकं सुदा ६
 इति श्रीमद्भूभवानीशंकरविरचितायां धर्मविजयश्याख्यायामर्थ-
 दीपिकाख्यायां पंचमोक्तः समाप्तमिदं नाटकं ॥ ७ ७

References.— i MSS.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i 269 ;
 ii, 58^a.

धर्मविजय
 with
 टीका अर्थदीपिका

No. 83

Dharmavijaya
 with
 Commentary Arthadipikā

453.
 1899-1915.

Size.— 10 in. by $5\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 36 leaves ; 11-12 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing, bold, clear and legible but not uniform ; incomplete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author (of the text).— Bhūdeva Śukla.

„ („ „ , comm.).— Bhavāni Śaṅkara.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

प्रकटितनिजरूपः etc. as in No. 81.

,,—(com.) ol. 1^b ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीभूदेवगुरुन्नत्वा etc. as in No. 82.

fol. 13^b इति श्रीच्छुक्लभूदेवविरचिते धर्मविजयनाम्नि नाटके आरविचारो
नाम प्रथमोंकः ॥

fol. 25^b इति... अथर्मोद्योगो नाम द्वितीयोंकः ॥

Ends.—abruptly (text) fol. 36^b

व्यव० अवलोक्य संक्रोधं । आ० का पुरुष शतशोपि शासितः किमिति
पापान्न विस्मसे

पंचमहा० । उरापानादविरामे तु सोमपश्चरितमेव युहः ।

व्यव० कथमिव ।

पंचम० पश्य स्वर्गाय जुष्ट चमसे मिलितैर्निपीतः

सोमः कदुर्यदि भवेत्किल याज्ञिकानां ॥

किं पीयते न मधुरा विधुरैर्धियात्-

त्सार्द्दे सुखाय मदिरा मदिरेक्षणाभिः ॥ १५४ ॥ दंड० ॥

,,—(com.) fol. 36^b

जुष्टचमसे यज्ञपात्रे मिलितैः स याज्ञिकैर्निपीतः कदुः सोमो यदि
याज्ञिकानां स्वर्गाय भवेत् । तर्हि बुद्धिशून्यैः पुरुषैः स्त्रीभिः सह मधुरा मदिरा
किमिति न पीयते ॥ हेयमिति ॥ निपुणबुद्धिभिश्वौर्ये त्याज्यं शिरच्छेदेपि
अविधेयं here the Ms breaks off.

References.— See No. 82.

धर्मविजयटीका

called

अर्थदीपिका

No. 84

Size.— Not uniform in size.

Extent.— 26 leaves ; 14 lines to a page ; 36 letters to a line.

Dharma vijaya tīkā

called

Arthadīpikā

249.

1880-81.

Description.— See No. 248 of 1880-81.

The two MSS viz. 248 and 249 have been written by the same scribe whose name was Madhusūdana.

Age.— The MS is old—Sāmīvat 1837.

Author. Bhavāniśāṅkara.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीमंतं परमेश्वरं परसुखप्राप्त्येकहेतुं भुद्दु—
र्नत्वा श्रीगुरुपादप्रकल्पमथ ध्यावा तयोरेकतां ।
श्रीभूदेवकृतेव धर्मविजयार्थ्ये नाटके शंकरो
व्याख्यामल्पपदां करोति सुगमामीशाश्य संतुष्टये । १ ।

अथात्रभवतः etc. as in No. 82.

fol. 4^b इति श्रीभूदेवशुद्धविरचितधर्मविजयव्याख्यायां प्रथमोऽकः ॥

fol. 12³ इति धर्मविजयव्याख्यायां द्वितीयोऽकः ॥

Ends.— fol. 26^a

रात्रीशब्दंडेन चंद्रकलया etc. up to भक्तिरस्तु as in No. 82,
followed by

यच्छास्त्राणि विलोक्य पंडितसभामध्ये प्रवेशोत्र मे
वेदांतैर्जगतीतले पुनरहं ज्ञानं परं प्राप्तवान् ।
कामक्रोधमदादिशत्रुनिचयैश्वरतं न मे संश्रितं
श्रीभूदेवगुरुप्रसादमहिमा सोयं समुज्जृभते ॥ १ ॥
श्रीमच्छुभूस्मरणरसिकान् ज्ञानविज्ञाननिष्ठान्
श्रौतस्मार्ताचरणनिषुणान्सूरिधुर्यन्प्रणम्य ।
भूयो भूयो निजकर्णयुगं संपुटीकृत्य सज्जि—
गैरथो हृश्यो विमलमतिभिः प्रार्थनेयं मर्दाया ॥ २ ॥
भारद्वाजकुले महामतिरभूच्छ्रीमाधवस्तत्सुतो
विख्यातो रणछोडनीः कुअरजीत्सुरासीच्च मे ॥
तातस्तत्कृपयेह शंकरबुधः कृष्णांविकायाः चुतः
श्रीभूदेवकृतेऽकरोत् सुविशदां व्याख्यां शिवप्रीतये ॥ ३ ॥

इति श्रीमद्भूदेवशुकुविरचित धर्मविजयव्याख्यायां भवानी-
शंकरकृतायां नायकनंदनो नाम पंचमोक्तं ॥
सप्तश्चाष्ट्यष्टैदुसंख्येन्द्रे इष शुक्राष्टमीदिने ॥
व्याख्यामिमां सुविशदामलिखन्मधुसदनः ॥ १ ॥
संपूर्णेण धर्मविजयव्याख्या ॥

References.— See No. 82.

धर्मविजयव्याख्या
called
अर्थदीपिका

No. 85

Dharmavijayavyākhyā
called
Arthadipikā

710.
1886-92.

Size.— $9\frac{1}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 37 leaves ; 9-10 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgari characters ; hand-writing legible but not quite clear ; borders and edges ruled in double red lines ; complete ; red pigment used for colophons etc.

Age.— Samvat 1832, Śaka 15(16)97.

Author.— Bhavāniśāṅkara.

Begins.—fol. 1^a

श्रीमन्महागणाधिपगुरुसरस्वतीभ्यो नमः ॥
सकलसिद्धिकरः शिवनंदनो भवति भक्तमनोरथकृत सदा ॥
तमहमत्र विधीद्रसुरस्तु तं गणपतिं हृदये प्रभुमाश्रये ॥
श्रीभूदेवगुरुन् नत्वा etc. as in No. 82.

fol. 9^a इति श्रीमद्भूदेवशुकुरचितधर्मविजयनाटकस्यार्थदीपिकायां
प्रथमोक्तः समाप्तः ॥

fol. 16^a इति etc.... ... द्वितीयोक्तः समाप्तः ॥

Ends.— fol. 36

गात्रीशसंडेन चंद्रकलया etc. up to नात्र प्रकलिपतं ॥
as in No. 82.

followed by इति श्रीमद्भृत्यानीशकरविरचितायां धर्मविजयं
व्याख्यायामर्थदीपिकाख्यायां पंचमोऽः समाप्तः ॥ श्री ॥ श्री ॥

भटदेवशंकरेण लिखितेयमर्थदीपिका ॥ संव० १८३२ शके १५(६)८१
प्रवर्त्तमाने आषाढसितपष्टयंतरसप्तमी ७ भौमवासरे लिखितेयं ॥ श्री ॥

भारद्वाजकुले महीमतिरभूद्धीमाधवस्तत्त्वुतो
विख्यातो रणछो(ड)नीः कुअरजीस्तत्त्वुतुरासीच्च मे ॥
तातस्तत्कृपयेह शंकरबुधः कृष्णांविकायाः सुतः
श्रीभृदेवकृतेऽकरोत्तुविशदां व्याख्यां शिवग्रीतये ॥ १ ॥

References.— See No. 82.

धूर्तविडम्बन

Dhūrtavidambana

No. 86

510.

1891-95.

Size.— $11\frac{4}{5}$ in. by $7\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 20 leaves ; 8-10 lines to page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, careless and illegible ; borders ruled in double black lines ; yellow pigment used for corrections ; fol. No. 20 pasted with paper-slips.

Age.— Sarīvat 1888.

Author.— Amareśvara (Cf. A. S. B. Ms. No. 5339).

Subject.— A prahasana.

Begins.— fol. 1

श्रीगणेशाय नमः

गौरीस्तपविभीषणांवरधरां कृत्वा परां कन्यकां

प्रस्तावोचितहासकेलिचतुरैरालीजनैर्वचितः ॥
तत्कालं कुलपालिकाविहसितं श्रुत्वा विवाहोत्सवे
विश्वेषामभिवांच्छितं वितनुतां सत्री(व्री)ङ्गहासो हरः ॥ १ ॥

अपि च

चारिकाविहरणे क्रवो... धर्मा झुलितहंसकस्वनं
भूतये भवतु तत्समासदां चंद्रशेषरपदांबु(ज)द्वय(य) ॥ २ ॥
नायेते सुत्रधारः ॥

अलमतिविस्तरेण ॥ आज्ञापितोस्मि परिपदा यत्वया भरतवंशावतंसेन
धूर्तविडंबनं नाम प्रहसनं प्रयोक्तव्यमिति॒तदधुना कुदुंचिनीमाहूय संगीतक-
मनुतिष्ठामि etc.

fol. 12^b प्रथमोक्तः १Ends—fol. 20^a

तथापीदमस्तु

विप्राः संतुःसुखाचि(न्व)ताः सुकृतिनो नंदंतु विदंतु शं
पाविष्टाः परवंचका निकृतिनः सीदंतु गर्वाचिताः
धर्मो दृष्टि(द्वि)मुषैतु संमतिकविः प्रभो(प्राप्नो)तु कीर्तिं परां
सम्भ्याः संतु निरामयाः सुत्सुहृद्वात्रादिभिः संततं
इति निष्क्रान्ताः सर्वे द्वितीयोक्तः २
समाप्तं १ लेह किं तेमि यमः । न्यत्करोमि कुमा.
किमतःपरीमियं इति धूर्तविडंबनं समा(सं) ॥
सं १८८८ का पौस वदी १२ श्रीकृष्णनमा

This work is described in the A. S. B. Des. Cat.
Vol. VII. 5339.

धूर्तसमागम

Dhūrtasamāgama

No. 87

80.

A. 1883-84.

Size.—12 $\frac{3}{4}$ in. by 5 in.

Extent.—7 leaves; 12 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; not very old
in appearance; hand-writing, clear, legible and uniform;
complete; incorrect.

Age.— Saṁvat 1940.

Author.— Jyotiśvara Kaviśekhara.

Subject.— Rogues meeting rogues and trying to deceive one another.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः श्रीकृष्णाय नमः
हर्षदंभोजजन्मप्रभृति दिविषदां संसादि प्रीतिमत्या
श्वश्रामौलौ पुरारेहुहितृपरिणये साक्षतं चुंब्यमाने
तद्वक्त्रं मौलिवक्त्रे मिलितमिति भृशं वाक्ष्य चंद्रः सहासो
द्रष्ट्वा तद्वृत्तमाशु स्मितसुभगमुखः पातु वः पंचवक्त्रः १
अपि च ॥

वक्रांभोरुहि विस्मिताः स्तवकिता वक्षोरुहिस्फारिता
श्रोणी सीमनि गुणिताश्वर(ण)योरक्षणोः पुनर्विस्तुताः
पार्व(वं)याः प्रतिगात्रभिन्नगतयस्तन्वांति भद्राणि वो
विद्वस्यांतिकपुष्यशायकशरैरीशस्य दृश्यंगयः २
नांयंते सूत्रधारः अलमतिविस्तरेण यदय
नानायोध(ध)निवद्धनिर्जितसुरवाणवसद्वाहिनी
नृत्यद्वीमकवंधमेलकरलद्वृभिर्भमद्वृधः
आस्ति श्रीहरसिंहदेववृपतिः कार्णाटकूडामणि-
(द्व)प्यत्पाथि(थिव)सारथमौलिमुकुटन्यस्तान्निपक्षेरुहः
तस्योदंडभुजप्रतापदहनज्वालानिरस्तापदो
राज्ञः सर्वगुणानुरागपदवीविद्योतना चार्चकः
योधे(धी)रेश्वरवंशमौलितिलको दातावदाताशय-
स्तस्य श्रीकविशोखरस्य कविता मच्चित्तमालंबते ४
अनेन सकलसंगीतविद्यानवद्यविद्योतनाभिनवभरतेन उरमथनपदारविंद-
वंदारुकरपल्लवेष्टेन निश्चिलभायो(षो)पभाषासुभगभावुक्तसरस्वतीकंटाभरणेन
अनवानवरतसोमरसास्वादकषायकंउलुठन्मीमांसामहोस्वस्य रामेश्वरस्य पौत्रेणः
(ण)तत्रभवतः पवित्रकीकीर्त्तद्विरेश्वरस्थात्मजेन महरशासनश्रेणिशेखरश्रीमत्य-
लीनन्मभूमिना कविशोखराचार्येण श्रीजयोतिरोश्वरेण निजकुतुहलविरचितं
धूतसमागमं नाम प्रहसनभिनेतुमादिष्टोस्मि etc.

Ends.— fol. 7^a

तथापीदमस्तु

काले संततवर्षिणो जलसुचः सस्यैसमुद्धा धरा
भूपाला निजधर्मपालनपरा विप्राश्चयीनिर्भरा

स्वादुक्षीरनतोधसः प्रतिदिनं गावो निरस्तापदः
संतः शांतिपरा भवंतु कृतिनः सौजन्यभाजो जनाः

इते निष्क्रान्ताः सर्वे द्वितीयसंविः इति श्रीकविशेखराचार्यश्रीज्यो-
तिराश्वरविरचितं धूर्त्तसमागमाभिधं प्रहसनं समाप्तं श्रीहरिः संवत् १९४०
फाल्गुण कृष्ण ३० भौमवासरे श्रीहरिः श्री श्री

References.— i MSS—Aufrecht Catalogus Catalogorum, i 272^b ;
ii 59^a.

For details cf. A. S. B. Des. Cat. Vol. VII No. 5341.

नटकमेलन

Nāṭakamelana

No. 88

408.

1887-91.

Size.— 9 in. by $3\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 20 leaves ; 7 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible but not uniform ; portion on many folios scratched out ; borders ruled in triple black lines ; edges of folios damaged ; fol. 1 missing ; red pigment used.

Another name for this work is लटकमेलन.

Age.— Saṁvat 1608.

Author.— Śaṅkhadhara.

Subject.— A Prahasana enacted before Govindadeva.

Begins.— (abruptly) fol. 2^a

मंडलिकाधिराजः । कविप्रियो नाटकनर्तनार्थमादेशयन्मां रणरगमलः ॥
यदय वसन्तसमयसमुच्चितेन कविराजश्रीशंखधरविरचितेन नटकमेलनाम्ना
प्रहसनेनास्मात्विनोदयेति । etc.

fol. 13^a लज्जाविक्रयो नाम प्रथमोक्तः ॥ ४ ॥

Ends.— fol. 21^a

भूदेवास्वस्तिवाचस्तिग्यतु दुरितं नीरुजः सन्तु संतः ।
 सन्तु प्रौढारिवीरवज्ञतिलककलाशालिनः क्षोणिपालाः ।
 आस्तां विद्वन्त्प्रकाण्डश्रवणपुटचमत्कारिकाव्यं कवीना-
 मस्तु व्यामोहशान्तिः सृजतु हदि मुदं निश्वलां चंद्रवूडः ॥ छ ॥
 इति निष्कान्ताः सर्वे ॥ दन्तुरापरिणयनाम द्वितीयोक्तः ॥ समाप्तमिदं
 नटमेलकं नाम नाटकं ॥ शुभमस्तु ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥ संवत् १६०८
 पौषे मासि १२ ॥ गोपालेन लिख्यापितं । कृष्णदासेनालेखि ॥

References.— MSS Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 542^a;
ii, 128^a; iii, 115^a.Cf. Mad. Des. Cat. Vol. XXI No. 12642 and A. S. B.
Cat. Vol. VII No. 5334.

Printed in Kāvyamālā 20, 1889.

नटकमेलकप्रहसन

Natakamelakaprahasana

No. 89

21.

1872-73.

Size.— 10 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 12 leaves; 8-9 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in triple black lines; red pigment used; white chalk used for corrections; marginal notes; right-hand edges worn out and moth-eaten; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śāṅkhadhara.

Begins— fol. 1^a

॥ ३० नमः श्रीगणेशाय नमः ॥

गौरीचुंबनचंचलं चलचलचंद्रप्रभामंडलं

न्यावलग्नफणिकुंडलं रतिरसप्रसिद्धगंडस्थलं ।

प्रौढवेमपरं परापरिचयप्रोत्कुलुनेत्रांचलं ।

शंभोरस्तु विभूतये विजगतामुन्मत्तमंगं शिरः । २

नांयंते सूत्रधारः अलमतिविस्तरेण ॥ यतः

गोविंददेवः प्रथितः पृथिव्यां श्रीमन्महामंडलिकाधिराजः ॥

कविप्रियो नाटकनर्तनार्थमादेशयन्मां रणरंगमलुः ॥ ४

यदद्य वसंतसमयसमुचितेन महाकविराजश्रीमन्महामतिशंखधरविरचितेन
लटकमेलकनाम्ना प्रहसनेनास्मान्विनोदयेति । etc.

Ends.— fol. 21^a

तुंवंतः सरसीमुखरांबुजवनं पांथ प्रमोथर्च्छदः

प्रोन्मीलब्रवमल्लिकासुरभयः श्रीखंडसंबंधिनः

संभोगाश्रमवैरिणः स्मरशरव्यापारविस्तारिणः

कार्णार्टीभुजवल्लिबंधविकलाः सर्पति मंदानिलाः

अपै च

भूदेव स्वस्ति वाचास्तिरयन् द्वीरितं निर्जराः संतु संतः

संतु प्रौढारिवीरवृजविजयकलाशालिनः क्षोणिपालाः ।

आस्तां विद्वचकोरश्रवणपुटचमत्कारिकाऽयं कवीना-

मस्तु व्यामोहशांतिः सृजसुहृदि सुदं निश्वलां चंद्रचूडः । ४१

इति निष्क्रान्ता सर्वे ॥ इति कविशंष(ख)धरविरचितं नाटकं संपूर्णे ॥

॥ श्रीकल्याणमस्तु ॥ छ ॥

References.— See No. 88.

नरकासुरवधव्यायोग

Narakāsuravadhvayāyoga

No. 90

624.

1882-83.

Size.— 9 $\frac{7}{8}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 11 leaves; 11 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; hand-writing bold and clear but not uniform; borders ruled in double black lines; incomplete.

Age.— Not very old.

Author.— Dharma, son of Parvateśvara.

Subject.— Fight between Kṛṣṇa and the demon Narakāsura.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कस्तूरीपरिदिग्धमुग्धकमलावक्षोयुध्या दृढं
नीलाद्रिः शिखरेषु नियकुत्कैदैत्यारिरव्यात्स नः ॥
प्रत्यंगाभरणेषु दीप्तवयुषो सेवालुदेवास्फुटं
यस्याशेषसुरात्मतां विदधते चंद्रार्जुन्चूडादयः ॥ १ ॥

...

...

विस्थाते जनि पर्वतेश्वरसुधीः क्रीडारुणस्यान्वये
षणां दर्शनकारिणां सुमनसामेकात्मलीलायितं ।
धर्मास्थ्येन मनीषिणा विरचितस्तत्पूर्तुना तादृश-
न्यो(व्या)योगोरसज्जन्मितोस्ति नरकध्वंसाभिधो नृतनः ॥१३॥ etc.

Ends.— fol. 11^b

ना० ॥ मुरुधे मा भैर्वीः ॥ तान्यसंडयदसंडचंडिमापंडितः म युधि कांडमंडलैः
॥ ५९ ॥ तु. ॥ ततः २ ॥ ना० ॥ तदनु ॥ हरिणांकांबैवपरिणामवंधुरं प्रहितं
प्रदीपिपिहितं सुदर्शनं ॥ तरसा जहार शिरसामरे भृशं

References.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i 277^a; ii, 60^a;
iii, 59^b.

For described Ms. see I. O. Cat. No. 4185.

नरकासुरविजय

Narakāsuravijaya

No. 91

441.
1884-87.

Size.— 8 $\frac{4}{5}$ in. by 3 $\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 30 leaves; 7 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform;

borders and edges ruled with red, and yellow lines ; yellow pigment used for corrections ; fly leaf decorated with beautiful designs.

Age.—The Ms appears to be old.

Author.—Dharmasūri.

Subject.—A Vyāyoga.

Begins.—fol.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीवागीश्वर्यै नमः ॥ श्रीगोपालकृष्णो विजयतेतराम्

जयति जयति देवो देवकीनन्दनोयं

जयति जयति कृष्णो वृष्णिवंशप्रदीपः ॥

जयति जयति मेघश्यामलः कोमलांगो

जयति जयति पृथ्वीभारनाशो मुकुंदः ॥ १ ॥

श्रीराधारमणो विजयतेतराम् ॥

fol. 1^a ओं नमो भगवते वासुदेवाय ॥

कस्तूरीपरिदिग्धसुग्रहकमला etc. as in No. 90.

Ends.—fol. 29^b

„ 30 -

कृष्णः ॥ किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि ॥

पुरंदरः ॥ इतःपरं किमुपकर्तव्यं ॥

दुर्वारासमरे मुरेण सहिता सर्वापि रक्षश्वम्—

र्गर्वांधो गलितश्व सोपि नरकः पूर्वामराणां प्रभुः ॥

निर्वाणं गमितश्व शोकदहनो गीर्वाणमातुस्ततो

सर्वाण्यस्मदपेक्षितानि भगवन्निर्वाहितानि त्वया ॥ ८३ ॥

तथाप्येतदस्तु भरतवाक्यं ॥

मामत्युल्लासिताः रता विवरणे तंत्रे निरूहिं गता

संचितामण्यः समुज्जवलयशो लीलावतीवल्लभः ॥

सांख्यान्यायविचारचुन्दुमतयः प्राभाकरप्रक्रिया

—धौरेयस्फुरणा भवन्तु सततं विप्राश्व नित्योच्छवाः ॥ ६४ ॥

आविष्रताश्रियमुरस्यथवा शिरोधा—

वद्जं च नामिषुषिरे यदि वा कपदे ॥

पाणौ सुदर्शनवताप्यथवा ललाटे

देवेन केनचिदिदं जगदेतु मोदं ८५

इति श्रीवारणास्यन्वयसंभूतसुधाकरश्रीधर्मसूरिविरचितो नरकासुरविजयो
नाम व्यायोगः ॥ ॥ श्रीगोपालकृष्णार्पणमस्तु ॥

श्रीरस्तु मंगलं जगतः

भाग्याभिधाननगरे वासुदेवेन शास्त्रिणा ॥
लिखितो नरकध्वंसव्यायोगोऽध्रस्य पुस्तकात् ॥ १ ॥
श्रमेण बालकृष्णस्य पठनार्थमयं सुदा ॥
दृषाद्वे श्रावणे कृष्णद्वादश्यां भृगुवासरे ॥ २ ॥
अद्वैतवादी कुचमंडलस्ते मध्यश्वकोराक्षि च शून्यवादी
तर्योर्विवादं परिहत्कामा शून्यचलं पश्यति दृष्टिरेषा ॥ ३ ॥

References.— Same as in No. 90.

नागानन्द

Nāgānanda

No. 92

455.
1899-1915.

Size.— $11\frac{1}{3}$ in. by $5\frac{1}{3}$ in.

Extent.— 37 leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; hand-writing very beautiful, clear, legible and uniform ; red pigment occasionally used ; complete. The Ms belonged to one Paraśurāma Godbole and was copied by one Haripanta for him at Poona in Śaka 1783.

Age.— Śaka 1783.

Author.— Śri Harṣa.

Subject.— A drama describing the story of Jimutavāhana.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीकृष्णाय नमः ॥
ध्यानव्याजमुपेत्य चितयसि कामुन्मील्य चक्षुः क्षणं
पश्यानंगशरातुरं जनामिमं त्राताऽपि नो रक्षसि ॥

मिथ्याकारणिकोसि निर्घृणतरस्त्वतः कुतोऽन्यः पुमान्
त्सेष्ये वारवद्धभिरत्यभिहितो बुद्धो जिनः पातु वः ॥ १ ॥

नां यंते सूत्रधारः ॥ अयाहमिद्रोत्सवे सबहुमानमा(हूय)कार्यनानादिग्देशागतेन
राजः श्रीहर्षदेवस्य राजर्षेः पादपद्मोपजीविना राणसमूहनोक्तः ॥ यथा ॥
यदस्मत्स्वामिना श्रीहर्षदेवेनापूर्ववस्तु रचनाऽलंकृतं विद्याधरजातके प्रतिनिबद्ध
नागानंदनाम नाटकं कृतमित्यस्माभिः श्रोत्रपरंपरया श्रुतं न च प्रयोगतो
दृष्टं ततस्यैव राजो बहुमानादस्मासुवाऽनुग्रहबुध्या यथा प्रयोगेण त्वया
नाटयितव्यमिति ॥ etc.

fol. 7^b इति श्रीहर्षकृतस्य नागानंदनाटकस्य प्रथमोक्तः ॥ १ ॥

fol. 15^b इति श्रीहर्षकृतौ नागानंदनाटके गांधर्वविवाहे जीमूतवाहनपरिणयो
नाम द्वितीयोक्तः समाप्तः ॥ २ ॥

fol. 22^a इति तृतीयोक्तः समाप्तः ॥ ३ ॥

fol. 28^a इति चतुर्थोक्तः समाप्तः ॥ ४ ॥

Ends— fol. 36^b

तथापीइमस्तु भरतवाक्यं
वृष्टिं हृष्टश्चसंडितांडवकृतो सुंचंतु कालांऽबुद्धाः
कुर्वेतु प्रतिरूपसंततहरित्सोमोन्तरीयां क्षितिं
चिन्वानाः सुकृतानि वीतविपदो निर्मत्सरैर्मानसै--
मौदंतां सततं च वांधवसुहङ्गेष्ठी प्रमोदाः प्रजाः ४०
इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति श्रीहर्षकृतौ नागानंदनाटको जीमूतवाहन-
जीवनो नाम पंचमोक्तः ॥ ५ ॥ श्रीगोपालकृष्णार्पणमस्तु ॥ श्रीहरये नमः ॥ ५ ॥

References.— 1 MSS.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 283 ;
ii, 61^b ; iii, 61^a.

Descriptive Catalogues Mad. Des Cat. Vol. XXI,
Nos. 12532-4 ; I. O. Cat. No. 4161.

A. B. Keith : Sanskrit Drama, p. 174-5.

2 Printed Editions— 1 Ed. Calcutta 1886 ; 2 ed. by
M. R. Kale ; 3 ed. by R. D. Karmarkar ; 4 by Bergaigne,
French translation ; 5 trans. by P. Boyd, London 1872
etc.

पञ्चायुधप्रपञ्चभाण

Pañcāyudhaprapañcabhāṇa

No. 93

191.
1879-80.

Size.— 12½ in. by 5¼ in.

Extent.— 42 leaves ; 10-12 lines to a page ; 25-30 letters to a line.

Description.— Modern bluish paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, bold but careless and not uniform ; folios 11-14 missing ; incomplete.

Age.— A modern copy.

Author.— Not mentioned (ascribed to Trivikrama).

Begins.— fol. 1^b

पञ्चायुधप्रपञ्चभाणोयं नाम्नास्य(स्वा)तोस्तिचाँपेयतरुः
 आताञ्चे नयने फुरत्कुचभरश्वासो न विश्राम्यति
 स्वेदांभः कणदंतुरं तव मुखं हेतुस्तु नो लक्ष्यते ॥
 धिकोवेदमनः स्त्रिया इति गिरारुष्टां प्रियां भीष्यं—
 स्तस्यास्तत्क्षणकातरेक्षणपरिस्पृष्टो हरिः पातु वः ॥ १ ॥
 विलिष्य सत्याकुचकुंभसीम्नि पत्रावलिन्यासमिषेण राधां ॥
 लीलारविदेन तथा सरोषं पायाद्विटः कोप्यमिहन्यमानः ॥ २ ॥
 नांयंते सूत्रधारः ॥ etc.

Ends.— abruptly fol. 46^a

अयि कमनज्योत्स्ने कदाचागतासि । त्रिभिरप्यस्माभिर्न लक्षिता ॥ अनाकर्णित-
 केन । किं ब्र० विजयतामुत्कोशलेशविष्वुरः ॥
 कंदर्पविलासः ॥ उपेक्षारसनापीतरक्कांतासु मारुते ॥
 भुजंगशब्दो रसिकनूनमेवार्थ वास्तवयि ॥ ६१ ॥
 सहर्षौत्सुक्यं ॥ अयि कमनज्योत्स्ने मदुपालंभगर्भोपितावकवचनसंदर्भोयमनु-
 रक्कांतागमशुष्ठिरोमे समास्वायतापदमधिरोहति मत्स्यंडिका

References.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 317^b ; ii 70^a, 209^a.

पार्थपराक्रम

Pārthaparākrama

No. 94

20.

1872-73.

Size.— 10 in. 4 in.

Extent.— 12 (24) leaves ; 12 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgari characters with वृष्टमात्राः ; old and discoloured ; hand-writing closely written but legible and uniform ; the Ms contains very thin folios which are pasted on other thick folios ; square blanks in the centre ; borders ruled in triple black pencil lines ; corrections recorded with pencil in margins ; the Ms is very incorrect.

This Ms is a tracing of a Ms in the Bhaṇḍāra of the Limbdi's Pādā (Cf. Introduction to Pārthaparākrama, ed. in the Gaikwad Oriental Series, No. IV. p. vi.).

Age.— Saṁvat 1426.

Author.— Pralhādanadeva Paramāra. (For details see G. O. S. Vol. IV. Introduction).

Subject.— The valour of Arjuna in recovering the cows from the Kauravas for the King of Virāṭa.

Begins.— fol. 1

॥ ६० ॥ अर्ह ।

देवः स वः शिवशतानि तनोतु शौरि-

र्यः शैशवेऽपि तुलयन्नतुलं नगेन्द्रं ।

लज्जां विजित्य परिभूय मियं गुरुणां ।

गोपीणैः सरभसं परिरभ्यते स्म । ५

नांयते स्थापकः ।

तन्न जाने भगवतः श्रीमद्चलेश्वरदेवस्य पवित्रीकारोपणपर्वणि केनापि रूपकेणाय प्रमोदनीयाः सभासदः । इति चितां नाटयति ।

प्रविश्य पटक्षेषण नटः

नटः आर्य तदेतदतुलपराक्रमचमत्कारितास्विलभारते वर्षस्य श्रीधारा-वर्षस्य पर्षदा प्रहितं प्रवक्तं तन्निरूपयतु भवान् । सूत्रधारः । यहीत्वा आचयति ।

यत्र क्षत्रनिकारकारणरणप्रेमा कुमारः प्रभुः
 सदर्भः सुकवेः समाधिसमतार्गमः कुमारस्य च ।
 तत्रास्माकमकुंठिताद्भुतरसश्रोतः प्लुते रूपके
 चेतः कौतुकलोल्पुं सपदि तत्संपायतासुयमः ॥
 एतेन व्यायोगप्रयोगेनियोगः सामाजिकानां इति तर्क्यामि । स हि
 दीप्तिरसतरंगितो राजव्यतिरक्तनायकोपेतश्च ।
 नटः स्मृत्वा भाव । अस्थेव युवराजप्रलहादननिर्मितपार्थपराक्रम-
 नामा व्यायोगः ।
 सूत्रः सानंद । अहो प्राचीनपुण्यसपदां संप्रदायः ।
 तथा हि । प्रलहादनस्य कविता वसतिः प्रसन्नेः
 संतोषकारि चरितं कपिकेतनस्य ।
 निर्मित्सरा च परिषत् पद्मरस्मि नाट्ये
 तत्सर्वथा फलितमय मनोरथैर्नः ॥ ५ etc.

Ends.— fol. 24

वासवः— वत्स सात्विकशिरोमणे युधिष्ठिर वीरोत्तंस सद्यसाचिन् । तथापी-
 दमस्तु ।

अन्नैरस्तु निरंतरा वसुमती तत्संपदं वारिदाः ।
 काले कंदलयन्तु भेकनिकरप्राणप्रदैरंशुभिः ।
 तत्संतामतिदानमश्चिषु वषट् कुर्वतु हव्यं द्विज- ।
 स्तद्रक्षा सुविचक्षणाः क्षितिभुजो राज्यं भजन्तु स्थिरं ॥ ६१
 इति निष्क्रान्ताः सर्वे समाप्तोर्य पार्थपराक्रमनामा व्यायोगः ॥ छ ॥
 ग्र. ४३२ ॥ छ ॥

द्युम्बं भवतु ॥ छ ॥
 श्रीविक्रमाद्यतुविलोचनवेदचंद्र
 वर्षे नभस्यविशदे प्रतिपद्विने व (च)
 व्यायोगमेतमिति पार्थपराक्रमास्य
 सन्नाटकं लिखितवान् जिनदेवसूरिः । कल्याणं भूयात् श्रीसर्वज्ञदेवचरण-
 कमलयुगलप्रसादात् श्रीअथमणसंघस्य ॥ श्री:
 दा (!) ८ प्र. १९ अर्जुननाटक छें

References.— 1 MSS—Aufrecht i, 335^b; ii, 74^b.

2 Printed editions—The work is published in the
 Gaikwad Oriental Series, Vol. IV, 1917.

पार्थपराक्रम

No. 95

Pārthaparākrama

37.

1873-74.

Size.— $10\frac{2}{5}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 5 leaves; 18 lines to a page; 60 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; fairly old but in good condition; hand-writing very small and closely written but clear, legible and uniform; borders on either side of the text ruled in triple black lines; a square blank space in the centre of each folio; red pigment frequently used; slight additions recorded in margins; complete.

Age.— Fairly old.

Author.— Prahlādanadeva Paramāra.

Begins.— fol. 1^a

॥ ५० ॥ श्रीशारदायै नमः ॥

देवः स वः etc. as in No. 94.

Ends.— fol. 5^b

तथापीदमस्तु ।

अन्वैरस्तु etc up to राज्यं भजन्तु स्थिरं as in No. 94.

followed by इति निष्क्रान्तास्सर्वे समाप्तोयं पार्थपराक्रमनामा व्यायोगः

॥ छ ॥ ग्र. ४५५ ॥ छ ॥

References.— See No. 94.

पार्थपराक्रम

No. 96

Pārthaparākrama

728.

1886-92.

Size.— $10\frac{2}{5}$ in by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 4 leaves; 20 lines to a page; 66-70 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; hand-writing, very small and closely written but

clear, legible and uniform ; a blank space partially filled by a red circle in the centre of each folio and similar circles in either margins ; catch-words and colophons marked with red pigment ; borders ruled in triple red lines ; folios slightly moth-eaten ; complete.

Age.— Saṁvat 1492.

Author.— Prahlādanadeva Paramāra.

Begins.— fol. 1^a

॥ ५० ॥ श्रीशारदायै नमः ॥

देवः स वः etc. as in No. 94.

Ends.— fol 4^b

तथापीदमस्तु ॥

अन्नरस्तु etc. up to राज्य भजन्तु स्थिरं ॥ ६२ as in No. 94.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ छ ॥ परिसमाप्तोऽयं पार्थपराक्रमनामा
व्यायोगः ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥ संवत् १४९२ वर्षे फालगुनशुद्धि ९
आदित्यवारे लासापुरवरेऽलेख ॥ छ ॥ छ ॥ शुम्भवतु ॥ छ ॥ श्रीः ॥

References.— See No. 94.

पार्वतीपरिणय

Pārvatīparinaya

No. 97

148.
1875-76.

Size.— 8 $\frac{2}{5}$ in. by 13 $\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 67-leaves ; 16-18 lines to a page ; 15 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; bluish in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; written on one side of the folios ; complete ; corrections recorded in margin ; fol. 24 repeated.

Age.— A modern copy.

Author.—Bāṇabhaṭṭa. Cf. the following remarks of Keith “The *Pārvatīparinaya* once ascribed to Bāṇa is now allotted to Vāmana Bhaṭṭa Bāṇa (A. D. 1400).” Sanskrit Drama, p. 221.

Subject.—Describes the nuptials of Śiva and Pārvati.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

आदौ प्रेमकषायिता हरमुखव्यापारलोला शनै—
त्रीडाभरविघूर्णिता सुकुलिता धूमोद्रजन्व्याजतः ।
पत्थुः सम्मिलिता दृशा सरभसव्यावर्तनव्याकुला
पार्वत्याः परिणीतिमङ्गलविधौ दृष्टिः शिवायास्तु वः ॥ १ ॥

अपि च । संपदमतरलभ्यामनन्यसामान्यवाहृदर्पनिधेः ।
पुष्णातु चित्तयोनेरघटिगठटनापटीयसी विभुता ॥ २ ॥

नान्यन्ते सूत्रधारः । सप्रणाममञ्जिलिं बध्वा ।
ब्रह्मस्तम्बकुटुम्बस्य योगक्षेमविधायिनौ ।
आनन्दविग्रहौ भूत्यै भूयास्तामादिदंपती ॥ ३ ॥

इति पुष्णाञ्जाले विकीर्य । नेपथ्याभिसुखमवलोक्य । आर्ये इतस्तावत् ।

प्रविश्य नटी । अज्ज इअङ्गि ।

सूत्रधारः । आर्य अद्य सलु किमप्यभिनवं पार्वतीपरिणयं नाम नाटकं
द्रष्टुमभिलषति परिषदेषा ।

नटी । अज्ज त उण अभिणवं कस्य कयिणो किदी भाविस्सदि ।

सूत्र ० । अस्ति कविसावभौमो वत्सान्वयजलधिकौस्तुभो वाणः ।
नृत्यति यद्रसनायां वेधोमुखरङ्गलासिका वाणी ॥ ४ ॥

तदिरचितेन विचित्रसंविधानेन वस्तुनानेन सामाजिकानवस्थास्यामहे ।
etc.

fol. 13 प्रथमोङ्कः ॥

fol. 25 द्वितीयोङ्कः ॥ २ ॥

Ends.—fol. 66

समधिगतसकलमनोरथागां नः किमतः परं प्रार्थनीयम् ।
तथापीदमस्तु भरतवाक्यम् ।
पर्जन्यो दृष्टिमिष्टां प्रदिशतु जगतो भद्रसंपादायित्री
शश्वत्सस्यैः प्रस्तुर्भवतु पुलकिता सर्वतो भूतधात्री

वर्धन्तां वीतविघ्नाः खुरदुपकृतयः संपदः सज्जनानां
 नित्यानन्दो महेशो निरतिशयसुखप्राप्तये कल्पतां वः ॥ ११० ॥
 इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ पञ्चमोऽुः ॥ इति श्रीभट्टबाणाङ्कतं पार्वतीपरिणयं नाम
 नाटकं समाप्तम् ॥

References.— 1 MSS— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 336^a ;
 ii, 75^a ; iii, 72^a.

Descriptive Catalogue ; Cf. Mad. Des. Cat. Vol. XXI
 No. 12539.

2 Printed Editions— 1 Ed. by Glaser, Wien 1883 ;
 2 Published by the Vani Vilasa Press, Shrirangam, 1906.

प्रबोधचन्द्रोदय

No. 98

Prabodhacandrodaya

239.

Viśrāma (i).

Size.— 9 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 19 leaves ; 11 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing beautiful, clear and uniform ; complete.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Kṛṣṇamiśra. According to Goldstücker, the author flourished about the end of the 12th century.

Subject.— A philosophical drama in six acts, treating of the different sects of religions and showing the superiority of the Advaita philosophy.

For further particulars see No. 26 of M. Seshagiri Shastri's Report No. 2. p. 67.

Begins.— fol. 1^a

श्रीमंगलसूर्ये नमः ॥

मध्यान्हार्कमारीचिकास्विव पथः पूरो यदज्ञानतः
 स्वं वायुर्ज्वलनो जलं क्षितिरिति बैलोक्यसुन्मीलति ।

यत्तत्वं विदुषां निमीलति उनः स्त्रगोगिभोगोपमं
 सांक्रान्दमुपास्महे तदमलं स्वात्मावबोधं महः ॥ १ ॥
 अंतर्नाडीनियमितमरुलं धितब्रह्मरंभं
 स्वांते शांतिप्रणयिनि समुन्मीलदानंदसांद्रं ॥
 प्रत्यरज्योतिर्जयति यमिनः स्पष्टलालाटनेत्र-
 व्याजव्यक्तीकृतमिव जगद्वचापिच्चार्थमौलेः ॥ २ ॥
 सूत्रधारवाक्यं ॥ नीताः क्षयं क्षितिभुजो नृपतेर्विपक्षा
 रक्षावती क्षितिरभूत्प्रथितैरमात्यैः ॥
 साम्राज्यमस्य विहितं क्षितिपालमौलि-
 मालार्चितं भुवि पयोधरमेखलायां ॥ ३ ॥
 अस्ति प्रत्यर्थिवृथवीपतिविषुलबलारण्यमूर्च्छत्प्रताप-
 ज्योतिर्ज्वर्लालीढत्रिभुवनविवरो विश्वविश्रांतकीर्तिः ॥
 गोपालो भूमिपालान् प्रसभमासिलतामात्रमित्रेण जित्वा
 साम्राज्ये कीर्तिवर्मा नरपतितिलको येन भूयोभ्यषेचि ॥ ४ ॥
 तेन च शांतप्रथप्रस्थितेन आत्मविनोदार्थं प्रबोधचंद्रोदयाभिधानं नाटकं
 अभिनेत्रुमादिष्टेस्मि ॥ etc.

fol. 3^a इति प्रथमोक्तः

fol. 7^a इति द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.—fol. 18^b

तथाप्येतदस्तु ॥

पर्जन्योस्मिन्नगति महतीं वृष्टिमिष्टां विधत्तां
 राजानः क्षमागालितविविधोपष्ट्वा: पालयन्तु ॥
 तत्वोन्मेषोपहततमसस्त्वत्प्रसादान्महांतः
 संसारार्थं विषयममतात्कपंकं तरंतु ॥
 इति पट्टोक्तः ॥ ५ ॥

References.— I MSS.—Aufrecht, i 352^b; ii 78^b, 211^b; iii, 75^a.

Also See Madras Triennial Cat. of Sanskrit MSS. Vol. II. No. 1108 and I. O. Cat. Pt. VII Nos. 4138. Often printed with or without commentaries.

प्रबोधचन्द्रोदय

No. 99

Prabodhacandrodaya

526.

1891-95.

Size.— $9\frac{3}{5}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 75 leaves; 8-9 lines to a page; 28-30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, bold, clear and legible; borders ruled in triple black lines; folios 39 and 42, repeated; fol. 61^b, blank; fol. 63 is whitish in appearance and the hand-writing on it is different; the last colophon is written in red ink; complete.

Age.— Sainvat 1670 (Śaka 1535).

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 12^a इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रोदयनाटके कामापयानो
नाम प्रथमोक्तः ॥ १ ॥fol. 27^b इति ... द्वितीयोक्तः समाप्तः ॥Ends.— fol. 72^bपर्जन्योस्मिन् जगति etc. up to संसाराद्विधि विषयमतातंकपंक्तं तरंतु ॥
as in No. 98.

followed by इति तिःक्राता सर्वे जीवन्मुक्तिर्नाम षष्ठोक्तः ॥

इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रोदयनाटक संपूर्णे शुभं शृणात् ॥

॥ संवत् १६७० वर्षे शाके १५२५ प्रवर्त्तमाने महामांगल्यप्रदमार्गशिर-

मासे शुक्लपक्षे तिथौ तृतीयायां वासरे अमरसरमध्ये ॥ लिखिते नरि:

सिंहेण ॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ पुत्रपौत्रादिपठनार्थैः ॥ श्री ॥ श्री ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

No. 100

Size.— 10 $\frac{1}{2}$ in. by 3 $\frac{1}{4}$ in

Extent.— 101 leaves ; 5-6 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in two double black lines ; red pigment used ; edges of folios worn out ; occasional notes ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

श्रीमहागणपतये नमः ॥

मध्याह्नार्कमरीचि etc., as in No. 98.

fol. 12^b इति ब्रह्माद्वैतमहाकविश्रीकृष्णमिश्रकृतौ प्रबोधचन्द्रोदये कामापयानो नाम प्रथमोक्तः ॥fol. 31^b इति महामोहप्रयाणो नाम द्वितीयोक्तः ॥Ends— fol. 100^bपर्जन्योस्मिन्जगति etc. up to संसाराद्विध विषयममतातंकपंकं तरन्तु ॥३०॥
as in No. 98.followed by इति सर्वे निःङ्कान्ताः ॥ छ ॥ श्री ॥ इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते
प्रबोधचन्द्रोदये पट्टोकः ॥

भूम्याकाशरसेन्दुभिर्विगणिते श्रीविक्रमार्कप्रभोः

शाके श्रावणमासि सोमादिवसे पक्षेव लक्षेतरे ॥

एकादश्यभिधे तिथौ लिखितवान्श्रीविष्णुदेवात्मजो

विद्वान्विद्वान्प्रबोधसहितं चन्द्रोदयं नाटकम् ॥ १ ॥

श्री ॥ ॥ छ ॥ श्रीमहागणपतये नमः ॥ शुभमस्तु

References.— Same as in No. 98.

Size.— 9 in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 37 leaves; 13-14 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear and legible; borders ruled in single black lines; red pigment used; folios worn out; folios 1 and 38 missing, otherwise complete.

Age.— Śaka 1546.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— (abruptly) fol. 2^a

तिवाहिता दिवसाः ॥ इदार्नी तु कृतकृत्या एव वर्यं ॥ यतः
 नीताः क्षर्य क्षितिभुजोर्नृपतेर्विषयका
 रक्षावती क्षितिरभूत्प्राथितैरभाव्यैः ॥
 साग्राज्यमरस्य विहितं क्षितिपालमौलि-
 भालार्चितं भुवि पयोनिधिमस्वलायां ॥
 तद्वयं शांतरसप्रयोगाभिनयेनात्मानं विनोदयितुमिच्छामः etc.

as in No. 98.

fol. 7^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयनामनाटके कृष्णमिश्रविरचिते मंत्रसूत्रो
 नाम प्रथमोऽकः समाप्तः ।

fol. 15^a द्वितीयोऽकः समाप्तः ।

Ends.— fol. 39^a

पर्जन्योऽस्मिन् जगति etc. up to संसाराद्विं विषयममतात्कपंक
 तरंतु ॥ १ ॥ as in No. 98.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोध-
 चन्द्रोदयनाटके पट्टोऽकः समाप्तः ॥ नाटकमपि समाप्तिमगमत ॥
 शाके १५४६ प्रवर्त्तमाने ॥ उत्तरायनगते श्रीमिन् दिनमणौ ॥ श्रीम-
 कृतावाषाढमासे कृष्णपक्षे ७ रवौ नागमंडलवासिनो दीव्यज्ञातीये नव्य ॥
 श्रीगणेशात्मजेनेदमलोहि । स्वार्थं

शाके पद्मयुगवाणचंद्रसुमिते मासे शुचौ पक्षके
कृष्णे चोत्तरमार्गमाश्रित...नेचेह भास्वतिथौ ।
भानोश्वाथ दिने हि सर्वगणितज्ञानैकग...गैकदं
तास्यस्यार्थसुतोऽलिखाक्षिजक्ते रुद्रः शुभं नाटकं ॥ १ ॥ श्री ॥

fol. 37^b इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रोदयनाटके पष्टोऽक समाप्तः
॥ नाटकमपि समाप्ती गममत् ॥ राम ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhaacandrodaya

No. 102

527.

1891-95.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 35 leaves ; 12 lines to a page ; 35-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in triple black lines ; red pigment used ; edges of folios worn out ; fol. 24 missing ; occassional notes in the margins ; complete.

Age.— Samvat 1650.

Author.— Kṛṣṇamīśra.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगोपालाय नमः ॥

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 6^a इति प्रबोधचन्द्रोदयाभिधाननाटके प्रथमौकः ।

fol. 13^a द्वितीयौकः ।

Ends.— fol. 36^a

पर्जन्योस्मिन् जगति etc. up to संसाराद्विध विषयममतात्कर्पकं तरंतु
as is No. 98.

followed by इति निःक्रांताः सर्वे ॥

इति प्रबोधचन्द्रोदयाभिधाने नाटके पर्षोक्तः ॥
 संवत् १६५० वर्षे चैत्रशुद्धि ११ दिने लिखितं ॥ छ ॥ छ ॥ श्रीः ॥ रा ॥ मा
 ॥ य ॥ न ॥ मः ॥ ॥ छ ॥ छ ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

No. 103

Prabodhacandrodaya

377.
1884-87.

Size.— 8 $\frac{1}{2}$ in. by 5 in.

Extent.— 55 leaves ; 12 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgāī characters ; old in appearance ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in double black lines ; red pigment used ; folios worn out and moth-eaten ; complete.

Age.— 1672.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीकर्दमेश्वराय नमः । श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ।

श्रीगणाधिपतये नमः ।

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as No. 98.

fol. 10^a प्रबोधचन्द्रोदयनाटके प्रथमोक्तः समाप्तः ॥ छ ॥

fol. 21^b इति प्रबोधचन्द्रोदये द्वितीयोक्तः । समाप्त । छ ॥

Ends.— fol. 55^a

पर्जन्योस्मिन् जगति etc. up to संसाराद्विधि विषयममतातंकपंकं तरंतु ॥३४॥
 as in No. 98.

followed by इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदये जीवन्मुकिर्नाम पर्षोक्तः समाप्तः ।

समाप्तः प्रबोधचन्द्रोदयाभिधानं नाटकं ॥ श्रीरस्तु ॥ छ ।

काल्याणमस्तु ॥ श्रीकर्दमेश्वरप्रसादालिखितोयं ग्रंथः ।

श्रीगोपीजनवल्लभो जयतु ॥ संवत् १६७२ वर्षे कार्तिकशुद्धि ५ तिथौ
 भल्लुपुरीनिवासी भट्टश्रीबलभद्रस्यामजगणेशाभिधानेन लिखितं ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

No. 104

Prabodhacandrodaya

459.

1895-1902.

Size— 10 $\frac{1}{2}$ in. by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 54 leaves ; 8 lines to a page ; 30-35 letters to a line.

Description.— Old country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting clear and legible except some folios where some letters cannot be deciphered ; borders ruled with double black lines ; edges of folios worn out and moth-eaten ; red pigment used ; white chalk also used ; complete.

Age.— Saṁvat 1595.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins— fol. 1^b

सिद्धिः ॥ गणपतये नमः ॥

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 9^b प्रथमोङ्कः ॥fol. 20^b श्रद्धापकर्षणं नाम द्वितीयोङ्कः ॥Ends.— fol. 53^b

पर्जन्योर्स्मिन्नगति etc. up to संसाराद्विंश विषयममतात्कर्षकं तरन्ति । छ ॥
as in No. 98.

followed by इति निःक्रान्ता सर्वे प्रबोधचन्द्रोदये जीवन्मुक्तिनाम पष्ठोङ्कः ॥

॥ इति ब्रह्म...महाकविकृष्णमिश्रविरचितं प्रबोधचन्द्रोदयात्यं

नाटकं समाप्तं ॥ शुभमस्तु ॥ गोपालाय नमः ॥ ॥ कृष्णार्पणमस्तु ॥

संवत् १५९५ वर्षे वैशाषवदि भौमे ॥...तंवतभद्रेण नाटकोन्तम् ॥

कृतो यत्कृष्णमिश्रैस्तु नाम्ना चन्द्रोदयं स्मृतम् ॥

References,— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

No. 105

Size.— $7\frac{7}{10}$ in by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 70 leaves ; 9 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear and legible but not uniform ; borders ruled in double black lines ; yellow pigment used for corrections ; edges moth-eaten ; complete.

Age.— Śaka 1629.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as is No. 98.

fol. 13^b इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रोदये प्रथमोङ्कः ॥ १ ॥fol. 31^b द्वितीयोङ्कः ॥ २ ॥ छ ॥Ends.— fol. 69^bपर्जन्योर्मिन्जगति । etc. up to संसाराब्धे विषयसमतांकपंकं तरंतु ॥
as in No. 98.followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रो-
दये नाटके पष्ठोङ्कः ॥ ॥ श्रीः ॥शके १६२९ सर्वजित्संवत्सरे पौषकृष्णादशम्यां भौमे लिखितमिदं समाप्ति-
मगमत ॥on fol. 70^b there is an endorsement in Kanarese characters.

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 106

426.

1877-91.

Size.— $10\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 43 leaves; 10 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Country paper, old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment often used; edges of folios worn out; complete.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Kṛṣṇamīśra.

Begins.— fol. 1^b

॥ ५० ॥ ३० नमो ब्रह्मणे ।

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 7^b प्रथमोक्तः ॥ ४ ॥fol. 17^b द्वितीयोक्तःEnds.— fol. 43^bपर्जन्योस्मिन् जगति etc., up to संसाराद्विध विषयममतात्कर्पकं तरंगु ॥
as in No. 98.followed by इति निःक्रांताः सर्वे षष्ठोऽकः समाप्तः ॥ समाप्तमेतत्प्रबोधचन्द्रोदयं
नाम नाटकं ॥

Reference.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 107

149.

1882-83.

Size.— $7\frac{3}{4}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 60 leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing small, but clear and legible ; borders ruled in double black lines ; complete.

Age.— Samvat 1676 (Śaka 1542).

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

श्रीवरदम्भूतिर्विजयते ॥

॥ मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 10^a इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदये नाटके प्रथमोऽकाण्डः १ ॥

fol. 20^b इति „ „ „ द्वितीयोऽकाण्डः २ ॥

Ends--- fol 59^b

पर्जन्योस्मिन्नगति etc. up to संसाराद्विधि विषयममतात्कपंकं तरन्तु ॥
as in No. 98.

followed by इति निष्कांताः सर्वे ॥ इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रो-

दयो नाम पठोऽकाण्डः ॥ समाप्तिमगमत् ॥

संवत् १६७६ वर्षे शके १५४२ प्रवर्त्तमानेऽधूरं खुरनिवासिना ज्योतिर्बिद्धोवा-

लस्यात्मजेन भट्टकल्याणेन लिखितमिदं प्रबोधचन्द्रोदयाभिधानं नाटकं ॥

मासि भाद्रपदे शुक्ले प्रतिशुक्रुवासरे ।

लिखितं नाटकं चैतकल्याणेन द्विजन्मना ॥ १ ॥

श्रीरस्तु ॥ कल्याणं सूयात् ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 108

464.

1899-1915.

Size.— 10 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{3}{10}$ in.

Extent.— 41 leaves ; 11 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in two double black lines ; red pigment used for marking the portion ; yellow pigment used for corrections ; occasional notes in the margins ; complete.

Age.— Saṁvat 1665.

Author.— Kṛṣṇamīśra.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६० ॥ मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 7^a प्रथमोक्तः समाप्तः ॥

fol. 15^a द्वितीयोक्तः समाप्तः ॥

Ends.— fol. 14^b

पर्जन्योस्मिन्नजगति etc. up to संसाराद्विंश विषयमतात्कपंकं तरंतु । ३१ ।
as is No. 98.

followed by इति श्रीनिःक्रांताः सर्वे जीवन्मुक्तिः नाम षष्ठोऽकः । समाप्तं चेदं
प्रबोधचन्द्रोदयं नाम नाटकं ॥ ॥ संवत् १६६५ वर्षे आसो जवदि
१० दिने मिश्रद्वारका ग्रंथं लिषावतं ॥ पं० नरबदलिषतं ॥ कल्याणं
विषुलं भूयात् ॥ श्रीरस्तु । श्री ॥

अङ्गजाः पक्षिसर्पायाः । पोतजाः कुंजरादयः ।

सजाः मद्य कीटाया नृगवाया जरायुजाः ॥ १ ॥

युकायाः स्वेदजा मस्यादयसमुच्छ्वनोद्भावाः

उद्दिद्वंजना सोयपादूकादेव ना रका ॥ २ ॥

विलासिनीनां स..... जाविलासास्त एव मृदस्य हृदि स्फुरन्ति
रागो नलिन्या हि निसर्गसिद्धस्तत्र भ्रमत्येव सुधा पमंहि ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 109

446.
1884-87.

Size.— 11 $\frac{3}{4}$ in. by 4 in.

Extent.— 144 leaves ; 7 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; red, pigment used.

The Ms. contains acts 3-6.

Age.— Not old.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ ततः प्रविशति शांतिः करुणा च ॥ शांतिः साम्रू ॥ मातः २

कासि देहि मे प्रियदर्शनं

मुक्तातंककुरंगकाननभुवः शैलाः स्वलद्वारयः

पुण्यान्यायतनानि संततपो निष्टाश्व वैश्वानसः ॥

यस्या ग्रीतिरमीषु सात्र भवती चंडालवेशमोदरं

प्राप्ता गौः कपिलेव जीवति कथं पाषंडहस्तंगता ॥ ७० ॥ etc.

fol. 14^b इति पाषंडविडंबनो नाम तृतीयोङ्कः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 43^b

पर्जन्योस्मिन्नजगति etc. up to संसारार्द्धं विषयममतातंकणकं तरंतु ॥ १८३ ॥
as in No. 98.

followed by ॥ इति निःक्रांताः सर्वे ॥ इति पष्टोङ्कः समाप्तः ॥ छ ॥

इति प्रबोधचन्द्रोदयनाम नाटकं समाप्तं ॥ छ ॥

श्रीपांडुरंगार्पणमस्तु ॥ श्रीविट्ठलार्पणमस्तु ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 110

731.

1886-92.

Size.— 8½ in. by 5 in.

Extent.— 37 leaves ; 15 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible ; borders ruled in double black lines ; red pigment used ; complete.

Age.— Samvat 1688.

Author.— Kṛṣṇamiśra.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥ श्रीविश्वेश्वराय नमः ॥ श्रीहृदाकालाय नमः ॥
मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 8^a इति ब्रह्माद्वैतमहाकविश्रीकृष्णमिश्रकृतौ प्रबोधचन्द्रोदये कामापयाने
नाम प्रथमोक्तः ॥

fol. 14^b इति प्रबोधचन्द्रोदये द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 37^a

र्जन्योस्मिन् जगति etc. up to संसारान्धि विषयममतात्कपकं तरंतु ॥
as in No. 98.

followed by इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचन्द्रोदये नीवन्मुकिर्नाम
पष्टोक्तः ॥ संवत् १६८८ वर्षे श्रावणमासे कृष्णपक्षे ब्रयोदशां शनौ
लिखितमिदं मनोहरेण वाचकेन स्वपठनार्थं परोपकृत्यै च ॥ शुभं
भवतु ॥ छ ॥ श्रीरस्तु ॥ छ ॥ छ ॥ स्वस्त्यस्तु ॥

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

No. 111

Prabodhacandrodaya

730.

1886-92.

Size.— $8\frac{3}{4}$ in. by $3\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 59 leaves ; 8 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Old country paper ; Devanāgari characters ; handwriting clear, legible and uniform ; borders of folios 1-28 ruled in two double red lines, the rest in two double black ; some of the folios yellowish in appearance ; edges of some folios torn ; fol. 1 seems to be pasted on another leaf ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kṛṣṇamīśra.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्री० ॥ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

fol. 10^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदये नाटके प्रथमोंकः ॥

fol. 22^b इति „ „ „ द्वितीयोंकः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 59^a

पर्जन्योस्मिन् जगति etc. up to संसाराद्विविषयममतातकपं तरंतु ३४
as in No. 98.

followed by इति उल्का निःक्रांताः युरुषं विष्णुभक्तिप्रबोधचंद्रादयः सर्वे ॥

बोधचन्द्रोदयं नाम द्वूमोहतमसो रविं ॥

निर्मितं वृषभायित्रायैस्तत्त्वबोधाय नाटकं ३५

इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदये नाटके पुरुषस्य जीवन्मुक्तितत्वज्ञानं नाम पठोंकः
समाप्तमिदं प्रबोधचंद्रोदयं ना

References.— Same as in No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय

Prabodhacandrodaya

No. 112

152.
1875-76.

Size.— 6 $\frac{3}{5}$ in. by 8 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 43 leaves; 17-23 lines to a page; 19-21 letters to a line.

Description.— Country paper; Śāradā characters; hand-writing clear and legible but not uniform; yellow pigment used for corrections.

Age.— Appears to be fairly old.

Author.— Kṛṣṇamīśra.

Begins.—

ॐ नमो युरवे सरस्वतीरूपाय ॥ शुभमातु ॥ तत्सत् ॥

ॐ मध्यानाके मरीचिकास्त्रिवपयः पुरोयदज्ञानतः ।

रवं वायुज्वलनोजलंक्षितिरिति बैलोक्यसुन्मीलति ॥

यन्तर्वं विदुषां निमीलति पुनः स्त्रभोगिभोगोपम ॥

सांद्रानंदमुपास्महे तदमलं स्वात्मावबोधे महः ॥

अपि च । अंतर्नाईनियमित मरुष्टेवितव्रह्मारध्रम् ।

स्वांते शांति प्रणयनिस्त्रुन्मीलदानंदं सांद्रम् ॥

प्रत्यर्ज्योतिर्जयति यमिनः स्पष्टलालाटनेव-
 व्याजव्यक्तीकृतमिव जगव्यापि चंद्रार्थमौलेः ॥
 नांयंते सूत्रधारः आदिष्टोस्मि सकलसामंतचकचूडामणि मरीचि मंजरी
 नीराजितचरण कमलेन बलवदरि निवह वक्षस्तटकवाटपाटन-

Ends.—

पर्जन्योस्मिन् जगति महर्ती वृष्टिमिष्टां विधत्तां
 राजानः क्षमां गालितनिखिलोपप्लवां पालयंतु ।
 तत्तन्मेषोपहततमसस्वत्प्रसादान्महांतः
 संसारांते विषममतात्कंपकान्तरं ॥ ४४ ॥
 इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ ४४ ॥
 इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयनाटके श्रीकृष्णमिश्रविरचिते जीवन्मुक्तिर्नाम षष्ठोऽकः
 ॥ ५० ॥ समाप्तं चेदं प्रबोधचन्द्रोदयो नाटकम् ॥
 जयत्यनन्त्य(न्य)सामान्य(न्य)प्रकृष्टगृणवैभवः ।
 संसारनाटकारभ निर्वाहण कविः शिवः ॥ ३० ॥ ४४ ॥

References.— See No. 98.

प्रबोधचन्द्रोदय
 with
 टीका चिच्चंद्रिका

No. 113

Prabodhacandrodaya
 with
 Commentary Ciccandrikā

92
 1919-24.

Size.— $12\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{4}{5}$ in.Extent.— 105 leaves; 2-3 lines to a page; 40 letters to a line (text).
 6-8 " " " 45 " " " (com).

Description.— Smooth country paper; Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible but not uniform; borders ruled in two double black lines; red pigment used; some folios without borders; text in the middle with the comm. above and below it; complete.

Age.— Samvat 1842.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ , , comm.)— Gaṇeśa, son of Viśvanātha Dikṣita.

Subject.— A commentary on the Prabodhacandrodaya of Kṛṣṇamiśra.

Begins— (text) fol. 2^a

श्रीपरमात्मने नमः ॥

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 98.

„ (com.) fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः

पदमानादिदं विश्वं यद्गानान्नेह किंचन
तन्महः परमानन्दं वदे निर्विघ्नकारणं १

अथास्य प्रबोधचन्द्रोदयाभिधेन नाटकस्य प्रवृत्तिप्रयोजनमभिधीयते ।
ब्रह्माज्ञानजनितादि संसारसागरनिमग्नानासुन्तिर्तीर्णासुपनिबद्धनाटकादि-
कथास्वादमनसां संसारिणां परमकारणिकः श्रीकृष्णमिश्रः संसार समुच्छे-
दाय नाटकव्याजेन शृंगारादिरसैरुपसिद्ध्य वेदांतसिद्धांतमंतःकरणेषु दृढयन
नाटकमारब्धवान् । तत्र च यथोपि विवरणोपायाः पूर्वसूरिभिर्निर्स्तुपिता बहव
उपलभ्यते । तथाप्यनभ्यस्तकाव्ययकरणानामनधीतशास्त्राणामेतद्विविरह-
व्याकुलितचेतसां सचेतसां प्रयोजनाय नालमिति चिच्चन्द्रिकाविवरणं संक्षिप-
न्नतिसुबोधमारब्धसुपकल्पतेतिशयेन भवानीं भावयन् भावागणेशस्तत्र प्रारो-
प्नित् प्रतिचंथकविघ्नविघातसुद्विश्य रुतं भंगलं शिष्यशिक्षार्थं ग्रंथादावृप-
निवधनति ॥ मध्यान्हेहि वयमित्यध्याहारः । महस्तेजः प्रकाशरूपमिति यावत् ।

उपासमहे संचितयामः । etc.

fol. 18^b इति श्रीभावाविश्वनाथदीक्षितस्तुगणेशाविरचितायां प्रबोधचन्द्रो-
दीय चन्द्रिकायां प्रथमोक्तः ॥

fol. 37^b प्रबोधचन्द्रोदयीचिच्चन्द्रिकायां द्वितीयोक्तः ॥

fol. 53^a इति तृतीयोक्तः ॥

Ends.— (text) fol. 104^a

उत्तिष्ठ वत्स किं ते भूयः प्रियसुपकरोमि । etc. up to संसाराद्विविषय-
ममतातकपंकं तरंतु ॥ as in No. 98.

followed by ॥ विल्लाभकिः । तथास्त्रिविति निष्क्रान्ताः सर्वे षष्ठोक्तः ॥ इति
श्रीकृष्णमिश्रविवरचितं प्रबोधचन्द्रोदयं नाटकम् समाप्तम् संवत्
१८४२ माघमासे सुकृतापक्ष ७ रवीवार

Ends.—(com.) fol. 105^a

जीवस्य हि मोहतुरःसराः कामक्रोधलोभादयो मुक्तिपरिपंथिनः पाषंड-
शास्त्राणि । तदागमाश्व । एवं सति विष्णुभक्त्यैकसहायेन मुख्याणा वस्तु-
विचारेण कामं क्षमया क्रोधं संतोषेण लोभमित्यादि पूर्वोक्तरीया कामादीन्
पाषंडागमशास्त्राणि च विजित्य श्रवणं विधाय पश्चाद्विवेकसहायेन मनसा-
मननं कृत्वा निदिध्यासनं च विधाय तत्वसाक्षात्कारो जननीयः तेन च मोह-
नाशः संपादनीयः । एवं च सति प्रारब्धे जीवन्मुक्तिरसति च परममुक्तिरित्यल-
मतिविस्तरेण ।

आसीद्धावोपनामा भुवि विद्वित्यशा रामकृष्णोति विज-

स्तस्माद्गौर्यो विनीतो विविधगुणनिधिर्विश्वनाथोवतीर्णः

तस्मात्प्रख्यातकीर्तिविधमन्वकृतः प्रादुरासीद्धवान्यां

श्रीमत्यां यो गणेशो भुवि विदितगुणा तस्य चिच्चंद्रिकास्तु ।

न प्राकृतं त्यक्तमिहास्ति किंचिन्मयेति संतः श्रुतिगोचरम् वः ।

करोमि तेनास्तु निरक्षयेण चित्तचन्द्रिकानं द्विबोधनाय ।

ज्ञानतोऽज्ञानतो वा पि सुष्टु वा असुष्टु यत् कृतम् ।

तद्दो क्षमध्वं सद्वत्ताः परीक्षयत सादरम् ॥ ८ ॥

इति श्रीभावाविश्वनाथदिक्षितसूत्रगणेशाविरचितायां प्रबोधचन्द्रोदयीय-
चिच्चन्द्रिकायां पष्टोंकः समाप्तः ॥

References.—1 MSS—Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 353^a;
ii, 79^a; iii, 75^a.

Descriptive Catalogue I. O. Cat. Pt. VII. No. 4143.

प्रबोधचन्द्रोदय
with
टीका चिच्चन्द्रिका

No. 114

Size.—10 in. by $4\frac{4}{5}$ in.

Extent. - 74 leaves ; 4-6 lines to a page ; 35-40 letters to a line (text).

7-10 *...*, (com.).

18 [Nātaka]

1 Description.— Thick country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and legible but not uniform ; borders and edges of folios 1-23 ruled in double red lines ; the rest have no ruled borders ; red pigment used ; yellow pigment used for corrections ; text in the middle with the commentary above and below it ; folios 59-74 seem to be written in a different hand ; folio 1 is torn ; complete.

Age.— Not very old.

Author (of the text).— Kṛṣṇamīśra.

“ (,, , com.).— Gaṇeśa.

Begins— (text) fol. 1^b

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. III.

,, (com.) fol. 1^b

॥ ५० ॥ श्रीअधनाशनकीर्तनाय नमः ॥

रामं विनायकं वंदे सदानन्दगुणाकरं

संसारतापसंहारकारणं विनायकारणम् १

अथ कथम्यन्देवासेन बहुशोध्यापितवेदांतसिद्धान्तमपि तत्वावबोधपराङ्मुखं नाटकादि रसिकाः परम्परारुणिकाः श्रीकृष्णमीशाः प्रबोधचन्द्रोदयाख्यनाटकव्याजेन तं द्वुवोधयिष्ववस्त्रद्रव्यान्ति । नम । तत्राद्य पद्यद्वये तांदीसंज्ञके निर्विघ्नपरिसमाप्तये कृतं मंगलं निवधाति ॥ मध्याह्नेति वर्यं तद्वैपनिषदमहत्तेज उपास्महे सेवयामः etc.

fol. 11^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयव्याख्याने प्रकाशे प्रथमोक्तः ॥

fol. 24^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयप्रकाशे द्वितीयोक्तः

Ends.— (text) fol. 73^a

उत्तिष्ठ वत्स किं ते भूयः प्रियसुपकरोमि etc. up to संसारादिं विषयममतात्तकपंक्तं तरंतु ३३ as in No. III.

followed by तथास्विति निष्क्रान्ताः सर्वे समाप्तोयं वष्टोक्तः ६

इति श्रीकृष्णमीश्रविरचितं प्रबोधचन्द्रोदयं नाटकं समाप्तिमगात् ६ प्रीरस्तु ॥

Ends.— (com.) fol. 73^b

जीवस्य हि मोहपुरःसगः etc. up to परीक्षयत सादरम् १
as in No. 113.

followed by इति श्रीभावाविवरनाथदीक्षितसूत्रगणेशविरचितायां प्रबोध-
चन्द्रोदयीयचिच्चन्द्रिकायां पष्टोङ्कः समाप्तिमगमत् ।
शुर्भं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥

On folio 1^a we have—

नाटकादौ च विघ्नविघाताय नांदी कार्या यदाह भरतः
 यद्यप्यंगानि भूयांसि संति वै नाटकादिषु
 तथाप्यवश्यं कर्त्तव्यं नांदी विघ्नप्रशांतये
 देवद्विजनृपादीनां(ना)माशीवर्चनपूर्विका
 नांदी कार्या बुधैर्नम्ना नमस्कारेण संयुतेति नांदीलक्षणं
 काचिद्वादशपदा नांदी काचिददृष्टपदा तथा
 सूखधारं पठेदेनां मध्यमस्वरसंयुतमिति ॥
 रंगं प्रसाद्य मधुरै श्लोकैः काव्यार्थसूचकै
 स्त्रपकस्य कवरास्यां गोत्राय च कीर्तयेदिति भरतशास्त्रात्
 रुणद्वि रोदर्सी चास्य यावत्कीर्तिश्नीश्वरी ।
 तावकिलायमध्यास्ते सुड्ठती वै बुधपदमिति श्रुतेश्च
 कवेगेन्वत्तानामादिकीर्तिनमप्यचित्तमिति स्वनाम कीर्तयति कृष्णमित्रेति

References.—Same as in No. 113.

प्रबोधचन्द्रोदय
with
टीका चित्रनिका

Prabodhacandrodaya
with
Commentary Ciccandrikā

No. 115

460.
1895-1902.

Size.—9 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 103 leaves; 5 lines to a page: 36 letters to a line (text).
8 " " " " 45 " " " " (com.).

Description.—Country paper; Devanāgari characters; old in appearance; hand-writing legible but not quite clear; borders ruled in double red lines; some in triple; white chalk used for corrections; edges of folios worn out; slightly moth-

eaten ; folio 1 pasted with paper-slips ; text in the middle with commentary above and below it ; commentary incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author (of the text).— Kṛṣṇamīśra.

” (, , com.).— Ganeśa.

Begins.— (text) fol. 2^a

मध्याह्नार्कमर्गित्वि etc. as in No. 111.

” — (com.) fol. 1^b

॥ ५० ॥ ३० नमो श्रीगणेशाय नमः श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

यदभावनादिदं विश्वं etc. as in No. 113.

fol. 19^b इति श्रीभावाचिश्वनाथदीक्षितसूत्रगणेशाविरचितायां प्रबोधचन्द्रो-
दयांकचिच्चान्द्रकायां प्रथमोक्तः

fol. 38^b इति द्वितीयोक्तः

Ends.— (text) fol. 103^b

उत्तिष्ठ वस्तु किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to सं...विंश्च विषयममता-
तंकपंकं तरंतु ॥ as in No. 111.

followed by विष्णुभक्तिः तथास्तु ॥ इति निःक्रान्ताः सर्वे पष्टोऽकः ॥

इति श्रीप्रबोधचन्द्र...नाटकं समाप्तम् ॥

Ends.— (com.) fol. 103^b

तथा च ज्ञानिनो विरक्तसर्वथा प्रयोजनाभावाक्षगमनादिद्रियामान
किञ्चिच्च...चरिष्यन्यर्थं स्थलनियमोपेक्षित इति तात्पर्यं प्रशांतारातिं...मोहं...
परं उत्कृष्टम्

References.— Same as in No. 113.

प्रबोधचन्द्रोदयटीका

called

चिच्चान्द्रिका

No. 116

Prabodhacandrodayatikā

called

Ciccaṇḍrikā

447.

1884-87.

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent.— 53 leaves; 13-14 lines to a page; 40-45 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; folios numbered in both the margins; fol. 43 slightly moth-eaten; folio 53 slightly torn; complete.

Age.— Not very old.

Author.— Gaṇeśa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः

यदभानाशिदं विश्वं etc. as in No. 113.

fol. 10^a इति श्रीभावार्थविश्वनाथदीक्षितसूनुगणेशाविरचितायां प्रबोधचन्द्रो-
दयीयचन्द्रिकायां प्रथमोऽकः १

fol. 19^a प्रबोधचन्द्रोदयीयाचिच्चान्द्रिकायां द्वितीयोऽकः २

Ends.— fol. 52^b

जीवस्य हि मोहपुरः etc. up to परीक्षयत सादरम् १

as in No. 113.

followed by इति श्रीभावाविश्वनाथदीक्षितसूनुगणेशाविरचितायां प्रबोध-
चन्द्रोदयीयचिच्चान्द्रिकायां पष्ठोऽकः समाप्तः ३ ३ ३
श्रीगजाननार्णणमस्तु

References.— Same as in No. 113.

प्रबोधचन्द्रोदय
with
प्रकाश

No. 117

Size

Size.— 12 $\frac{2}{5}$ in. 8 in.

Prabodhacandrodaya
with
Prakāśa

Prakāśa

卷之三

55.

1869-70.

Size.— 12 $\frac{2}{5}$ in. 8 in.
Extent.— 82 leaves; 4-6 lines to a page; 32 letters to a line (text)
8-10 " " " " 40 " " " (com.)

Description.— Blue paper with water-marks; Devanāgari characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; comm. above and below the text; complete; last folio slightly torn.

Age.— A modern copy.

Author (of the text).— Kṛṣṇa-miśra.

„ („ , comm.). — Rāmadāsa Dīkṣita.

Begins.— (text) fol. 1^a

श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥

मध्याह्नार्क्कमरीचि etc. as in No. 111.

,, (com.) fol. 1^a

अीगणेशाय नमः ॥

रामं विनायकं वंदे सदानन्दं गुणाकरं ॥

संसारतापसंहारकारणं विघ्नवारणं ॥ २ ॥

अथ कमप्यंतेवासिनं बहुशोध्यापितवेदांतसिद्धांतमपि तत्रावबोधपराद्वसुखं नाटकादि रसिकं परमकारुणिकाः श्रीकृष्णमिश्राः प्रबोधचन्द्रोदयाख्य- नाटकव्याजेन तं बोधविषयस्त्रिचर्चयंति रम । तत्रायपद्यद्वये नांदीसंज्ञके निर्विघ- परिसमाप्तये कृतं मंगलं निवधनंति । तत्र नांदीस्वरूपं ।

नन्दंति काव्यानि कर्वीद्रवर्गाः कुशीलवाः परिषदाश्व संतः ।

यस्मादलं सज्जनसिंधुहंसी तस्मादियं सा कथितेति नांदी ।

इति नांदीस्वरूपं । तलुक्षणं च । आशीर्नमिक्त्यावस्तुश्लोकः काव्यार्थं मूत्रकः । नांदीति गद्यगदितपदैद्वृद्धिं (ग)भिस्तथा । इति नांदीस्वरूपलक्षणलक्षितमाय-पद्यद्वयं । तत्रायं पद्यं व्याख्यायते । मध्याह्नेति । पद्यं तत् । औषतिवद्य-यद्याह्नेति । कुपास्थिते । सेवयामः । etc.

fol. 12^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयव्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमोऽकः ॥

fol. 28^b इति० प्रकाशो० द्वितिं०

Ends.—(text) fol. 82^a

तथाप्येतदस्तु । पर्जन्योस्मिन् etc. up to संसाराद्विं विषयममतातंकपंक्तं तरंतु ॥ ३२ ॥ as in No. III.

followed by इति निःक्रांताः सर्वे । इति श्रीमत्प्रबोधचन्द्रोदयाख्ये श्रीकृष्ण-मिश्राविरचिते नाटकसारे षष्ठोऽकः ॥ ६ ॥ राम ॥

Ends.—(com.) fol. 82^a

श्रीकृष्णमिश्राः ग्रंथांते आशीर्लक्षणं मंगलमाचरंति । तथाप्येतदस्तु । पर्जन्य इति । पर्जन्यो जलपूर्णमेघः । आर्मिन जगति अस्यां भूमौ महर्तीं मिष्टां समये यावदपेक्षितामिष्टामिति पदेनातिवृष्टि निवारयंति विधनां करोति । गलितो नष्टः उपद्रवोदेशराज्यायुपद्रवो येभ्यस्ते राजानः क्षमां पृथिवीं पालयन्तु । संसारभ्य आशिषो दत्त्वा ज्ञानिभ्योपि ददाति । महांतः ज्ञानिनस्त्वप्रसादा-द्विष्णुभक्तिप्रसादात्संसारएवाद्विंशिः(:) समुद्रः तं तरंतु कीदृशं समुद्रं । विषयाः स्नागदयः ममत्वाभिमानिनः आतंको भयं एताच्येव पंक कर्दमो यस्मिस्तं । कीदृशा महांतः । तत्वानां उन्मेषः साक्षात्कारः तस्माद्गृहतं नाशितं तम अज्ञानं येषां ते । विष्णुभक्तेः प्रसादात्सर्वं प्राप्यत इति भावः ॥ ३२ ॥ अंक-समर्पित्योत्थयति । इति निःक्रांताः सर्वे ॥ इति अंकसमाप्तौ सर्वेषां निष्क्रामण-मित्यर्थः ॥ ॥ इति श्रीभट्टविनायकात्मजदीक्षितरामदासाविरचिते प्रकाशाख्ये प्रबोधचन्द्रोदयनाटकाख्याने षष्ठोऽकः समाप्तः ॥ ६ ॥ ४ ॥ ४ ॥

References.— I. MSS.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 353^a; ii, 79^a, 211^a; iii, 75^a.

Descriptive Catalogues—I. O. Cat. Pt. VII. Nos. 4139-42.

2 Printed Editions— Printed by R. S. Gondhalekar Poona, 1886.

प्रबोधचन्द्रोदय

with

प्रकाश

No. 118

Prabodhacandrodaya

with

Prakāśa

255.

1880-81.

Size.— 14 in. by $5\frac{2}{5}$ in.Extent.— 70 leaves ; 3-5 lines to a page ; 40 letters to a line (text).
6-8 „ „ „ „ 55-60 „ „ „ „ (com.).

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible but not uniform ; borders ruled in two double black lines ; red pigment used ; folios numbered in both margins ; text in the middle with the commentary above and below it ; yellow pigment used for corrections ; folios 68, 69 and 70 have yellow appearance ; fol. 1 slightly torn ; some edges worn out ; complete.

Age.— Samvat 1753.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ „ , com.)— Rāmadāsa.

Begins—(text) fol. 1^b

श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. III.

„ (com.) fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ रामं विनायकं वंदे etc. as in No. 117.

fol. 11^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयव्याख्याने प्रकाशारत्ये प्रथमोक्तः ॥fol. 24^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयप्रकाशो द्वितीयोक्तः समाप्तः ।Ends.—(text) fol. 69^bउत्तिष्ठ वत्स किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to संसारात्मिति विषयमप्तता-
तंकपंक्तं तरंतु as in No. III.

Ends.—(com.) fol. 69^b

श्रीकृष्णमिथाः ग्रंथांते etc. up to सर्वे प्राप्यत इति भावः ३३
as in No. 117.

followed by अंकसमाप्तिं योतयति ॥ इति निःक्रांताः सर्वे इति अंकसमाप्तौ
सर्वेषां निष्क्रामणमित्यर्थः छ

इति श्रीमद्भृतिविनायकात्मजदीक्षितरामदासविरचिते प्रकाशास्ये प्रबोधचन्द्रो
दयनाटकव्यास्याने जीवन्मुक्तिनिरूपणं नाम षष्ठोक्तः ६

सप्राकृतं etc....up to विद्वयैर्न सूर्यैः १ as in No. 120 below

followed by मंत्रत् १७५३ ॥

References.— Same as in No. 117.

प्रबोधचन्द्रोदय

with

प्रकाश

No. 119

Prabodhacandrodaya

with

Prakāśa

78.

1883-84.

Size.— 13 in. by 6 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 70 leaves ; 5-7 lines to a page ; 40 letters to a line (text).

6-9 „ „ „ „ 45 „ „ „ „ (com.).

Description.— Smooth country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; red pigment used for certain words and colophons ; text in the middle with the commentary above and below it ; yellow pigment used for corrections ; folios numbered in both margins ; complete.

Age.— Not very old.

Author (of the text).— Kṛṣṇamīśra.

„ („ „ com.)— Rāmadāśa.

Begins—(text) fol. 1^b

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 111.

,, (com.) fol. 1^b

ॐ श्रीगणेशाय नमः

रामं विनायकं वंदे etc. as in No. 117.

fol. 11^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदये व्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमो अंकः १

fol. 24^b इति प्रबोधचन्द्रोदयप्रकासे द्वितीयो अंकः संपूर्णम् ॥

Ends.—(text) fol. 69^b

उत्तिष्ठ वत्स किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to संसाराद्विध
विषयममतात्कपंकं तरंतु as in No. 111.

followed by इति निष्कांताः सर्वे इति

Ends.—(com.) fol. 69^b

श्रीकृष्णमिश्रः ग्रथांते etc. up to सर्वे प्राप्यत इति भावः
as in No. 117.

followed by अंकसमाप्ति योंतयति इति इति निष्कांताः सर्वे इति अंकसमाप्तौ
सर्वेषां निष्कामणीमित्यर्थः इति श्रीभट्टविनायकात्मजदीक्षितरामदास-
विरचिते प्रकाशाख्ये प्रबोधचन्द्रोदयनाटके जीवन्मुक्तिनिरूपणं नाम
षष्ठोऽकः समाप्तः ६ ॥ समाप्तोऽनाटकं ॥

References.— Same as in No. 117.

प्रबोधचन्द्रोदय

with
प्रकाश

No. 120

Prabodhacandrodaya

with
Prakāśa

224.

— Viśrāma (i).

Size.— 14 in. by 7 in.

Extent.— 70 leaves ; 4-7 lines to a page ; 40 letters to a line (text).

8-10 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ (com.).

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; folios numbered in both margins ; text in the middle with the commentary above and below it ; yellow pigment used for corrections ; certain words and lines smeared off with black ink on many folios ; the edges of last few folios torn ; complete.

Age.— Saṃvat 1746.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („, „, com.).— Rāmadāsa.

Begins—(text) fol. 1^b

मध्याह्नकर्मरीचि etc. as in No. 111.

„ — (Com.) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा परात्मानमशेषदेहिनामात्मानमस्यैव सुखप्रबोधनं ॥

कर्तुं प्रबोधास्थ्यनिबंधने मया प्रकाशनाम्नी । क्रियते हि टौक १

विनायकस्थ तनयो दीक्षितस्थ करोदिमां ॥

रामदासोति सरलां टीकां संतोत्र मेऽरणं २

मध्याह्नेति ॥ अहो मध्यो मध्याह्नस्तस्मिन्नकः सूर्यस्तस्य मरीचिकासु
किरणेणु पयः पूरः पृथग्सां जलानां पूरः etc.

fol. 11^b इति श्रीप्रबोधचंद्रोदयव्याख्याने प्रकाशास्ये प्रथमोक्तः श्रीः
श्रीः

fol. 24^b इति... ...द्वितीयोक्तः समाप्तः ॥

Ends—(text) fol. 69^b

उत्तिष्ठ वत्स किं ते भया प्रियमुपकरोमि etc. up to संसाराद्विध विषय-
ममतातकपके तरंतु ३३ as in No. 111.

followed by इति निःक्रान्ताः इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचंद्रो-
दये जीवन्मुकिर्नाम षष्ठोक्तः समाप्तश्वार्यं प्रबोधचंद्रोदयो नाम ग्रंथः ॥
श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

Ends.—(text) fol. 70^a

पर्जन्य इति etc. up to सर्वं प्राप्यत इति भावः ३४ as in No. 117.

followed by अंकं । कमास्ति योक इति क्रांता सर्वे इति अकसमात्रौ सर्वेषां निष्क्रामणमित्यर्थः ॥४॥ इति श्रीमद्भृविनायकात्मजदीक्षितरामदास-विरचितं प्रकाशाख्ये प्रबोधचन्द्रोदयनाटकव्याख्याने जीवन्मुक्तिनिरूपणं नाम षष्ठोङ्कः ६

स्वप्राकृतसंकृतमत्र किंचिद्याख्यायतात्ययमवर्णि किंचित्
तत्राप्यशुद्धं यदि किंचिदस्ति तच्छोधनीयं विद्युधैर्न मुखैः १ ॥
संवत् शके १७४६ व्याख्यादेन ०

References.— Same as in No. 117.

प्रबोधचन्द्रोदय

with

प्रकाश

No. 121

Prabodhacandrodaya

with

Prakāśa

378.

1884-87.

Size.— 15 $\frac{1}{4}$ in. by 6 $\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 70 leaves ; 4-8 lines to a page ; 40-44 letters to a line (text).

8-10 „ „ „ „ 45 „ „ „ „ (com.).

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible but not uniform ; borders ruled in double red lines ; some in triple ; edges in single ; folios numbered in both margins ; red pigment used ; text in the middle with the commentary above and below it ; white chalk used for corrections ; edges worn out ; the first folio has two numbers 1 and 2 ; complete.

Age.— Not very old.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ , com.).— Rāmadāsa.

Begins.—(text) fol. 1⁴

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 111.

Begins—(com.) fol. 1^a मध्याह्नेति ॥ वर्यं तत् औपनिषदं महसेजः ब्रह्माद्यं
उपास्महे । सेवयामः । etc.

fol. 12^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयव्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमोऽकः ॥१॥

fol. 25^b इति... द्वितीयोऽकः ॥ २ ॥

Ends.— (text) fol. 70^b

उत्तिष्ठ वस किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc. up to मंसारान्धि
विषयममतात्कपंकं तर्गतु as in No. 111.

Ends.— (com.) fol. 70^b

श्रीकृष्णमिश्राः ग्रंथांते etc. up to सर्वे प्राप्यत इति भावः
as in No. 117.

followed by अंकसमाप्तिं योतयति इति निष्क्रान्ताः सर्वे इति अंकसमाप्तौ
सर्वेषां निष्क्रामणमित्यर्थः ॥ इति श्रीमद्भृविनायकात्मजदीक्षित रामदास-
विरचिते प्रबोधचन्द्रोदयनाटकव्याख्याने जीवनसुकिं निरूपणं नाम षष्ठोऽकः
॥ ६ ॥

सप्राकृतं संस्कृतमब्र किंचिच्व्याख्यायायतात्पर्यमवर्णं किंचित्
तत्राप्यशुद्धं यदि किंचिद्दरित तच्छोधनीयं विद्युथैः—

References.— Same as in No. 117.

प्रबोधचन्द्रोदय
with
प्रकाश

No. 122

Prabodhacandrodaya
with
Prakāśa

503.
1887-91.

Size.— 12 $\frac{1}{4}$ in. by 8 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 69 leaves ; 4-5 lines to a page ; 35-40 letters to a line (text).
8-12,, „ „ „ „ 40-44 „ „ „ „ (com.).

Description.— Modern country paper ; Devanāgarī characters ;
hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled
in double red lines ; text in the middle with the comment-
ary above and below it ; folios numbered in both

margins ; white chalk used for corrections ; the first folio is numbered as 1 on one side and as 2 on the other ; complete.

Age.— Śake 1747.

Author (of the text).— Kṛṣṇamiśra.

„ („ , com.).— Rāmadāsa.

Begins.—(text) fol. 1^a

मध्याह्नार्कमरीचि etc. as in No. 111.

„ (com.) fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा परत्मानमशोष etc. as in No. 120.

fol. 12^a इति श्रीप्रबोधचंद्रोदयव्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमोंकः ॥

fol. 25^a इति श्रीप्रबोधचंद्रोदयप्रकाशो(शे) द्वितीयोंकः ॥ २ ॥

Ends.—(text) fol. 70^a

उत्तिष्ठ वत्स किं ते भूयः प्रियमुपकरामि etc. up to ससाराद्विधि विषयमतातंकपंके तरंतु ॥ ३३ ॥ as in No. 111.

followed by इति निःक्रांताः ॥ इति श्रीकृष्णमिश्रविरचिते प्रबोधचंद्रोदये जीवन्मुक्तिर्नाम षष्ठोंकः ॥ समाप्तश्वार्यं प्रबोधचंद्रोदयो नाम ग्रंथः सर्वे शुभं भवतु ॥ ४ ॥

Ends.—(com.) fol. 70^b

पर्जन्य इति etc. up to सर्वं प्राप्यत इति भावः ॥ ३४ ॥

as in No. 117

followed by अंकसमाप्ति योतयति ॥ इति निःक्रांताः सर्वे इति ॥

अंकसमाप्तौ सर्वेषां निष्कामणमित्यर्थः ॥ ४ ॥

इति श्रीमद्भृविनायकात्मजदीक्षितरामदासविरचितं प्रकाशाख्ये प्रबोधचंद्रोदयनाटकव्याख्याने जीवन्मुक्तिनिरूपणं नाम षष्ठोंकः ॥

सप्राकृत etc. up to विद्युधैर्नमुख्यैः ॥ as in No. 120

followed by इदं उस्तकं समाप्तं ॥ शके १७४७ पार्थीव नामावृद्दे माघमासे इदुवासरे.....वासिना...तं प्रबोधचंद्रोदयाख्यनाटस्य सव्याख्यां...इदं उस्तकं संपूर्ण ॥

References.— Same as in No. 117.

प्रबोधचन्द्रोदयटीका

called

प्रकाश

No. 123

Prabodhacandrodayatīkā

called

Prakāś

463.

1899-1915.

Size.— $9\frac{1}{3}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 90 leaves ; 9 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing legible but neither clear nor uniform ; borders ruled in black and red lines ; red pigment used ; yellow pigment used for corrections ; folios numbered in both margins ; edges worn out ; slightly moth-eaten : complete.

Age.— Saṁvat 1806.

Author.— Rāmadāsa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ ओं महाशुभ्रे नमः ॥

रामं विनायकं बंदे etc. as in No. 117.

fol. 11^b इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयव्याख्याने प्रकाशाख्ये प्रथमोऽकः ॥

fol. 26^a इति श्रीप्रबोधचन्द्रोदयप्रकाशाख्ये द्वितियोऽकः संपूर्णः ॥

Ends.— fol. 89^b

श्रीकृष्णमिथाः ग्रंथांते etc. up to सर्वे प्राप्यत इति भावः ॥

as in No. 117.

followed by अंकसमाप्ति योतयति ॥ इति निःक्रांताः सर्वे इति ॥ अंक-
समाप्तौ सर्वेषां निःक्रमणमित्यर्थः ॥ इति श्रीमन्दृविनायकात्मजदीक्षित-
रामदासविरचिते प्रकाशाख्ये प्रबोधचन्द्रोदयनाटकव्याख्याने जीवन्मु-
क्तिनिरूपणं नाम षष्ठोऽकः ॥ ६ ॥ संवत् १८०६ वदी आषाढ शुक्रवार ॥

यादृशं पुस्तकं...

... एवं वदंति पुस्तकं ॥

लिखितं गन्धारामिश्रेण ॥ ललितां मध्ये ॥ इदं पुस्तकं योः शुभं
स्थात् ॥ शुभमस्तु ॥ सिद्धिरस्तु ॥ ३० नीलकंठाय नमः

On fol. 90^b we have—

मांडव्यग्रामवासिना सप्तर्ष्युपनामकेन मनोहरेण काश्यामिदं पुस्तकं
लिखापितं शोधितं च

References.— Same as in No. 117.

प्रसन्नराघव

Prasannarāghava

No. 124

448.

1884-87.

Size.— 10 $\frac{1}{6}$ in. by 5 in.

Extent.— 49 leaves ; 13 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; lacunae supplied in the margins ; complete.

Age.— Śaka 1707.

Author.— Jayadeva.

Subject.— A drama in seven acts by Jayadeva, son of Mahādeva

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ चत्वारः प्रथयंतु विदुमलतारक्तांगुलिश्रेणयः

श्रेयः शोणसरोजकोरकरुचस्ते शार्दिणः पाणयः ॥

भालेष्वद्वजभुवो लिखंति युगपये पुण्यवर्णवालाः

कस्तुरीमकरीः पयोधरयुगे गंडद्वये च श्रियः

fol. 9^b प्रथमोक्तः ॥

fol. 14^b द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends— fol. 48^b

तथापीदमस्तु ॥

आबाल्याद्वदनांद्वजे तनुभृतां सारस्वतं ज्ञानम्

द्वे कौस्तुभधाम्नि चंद्रसुकुटाद्वैतामतिः खेलतु

वाग्देव्या सह सुक्तवैशसरसा देवी च दीव्यादियं
शेषस्येव फणांचले वसुमती लक्ष्मीः सतां सद्गुणं ॥ १२ ॥
रामः ॥ तदागच्छत पुष्पकादवतीर्य गुरुं वंधुजनं
पौरांश्वानंदयाम इति पुष्पकादवतरणमभिसंवृत्तं ॥
इति निःक्रांता सर्वे ॥ सप्तमोऽक्षः ॥ १३ ॥
जायंतामभिरामरामचरिताकीडाभिरामाः सता-
मुन्मीलक्ष्मद्विकाविरचितस्त्रामरम्या गिरः ॥
या: कंटे विनिवेश्य पेशलधियो रोमांचलीलांचिताः
क्रांतावाहुलूताविलासमहिमाश्चेषांस्त्वर्णं मन्वते ॥ १४ ॥
इति श्रीजयदेवकविविरचितं प्रसन्नराघवं नाम नाटकं समाप्तं ॥
स्वस्ति श्रीमन्नृपशालिवाहनशके १७०७ विश्वावसु नाम संवत्सरे ज्येष्ठकृष्णद्व
क्तुर्दश्यां भौमे कुतुलापुरस्थेनोपासन्न्युपनामकेनावाभिधानेन लिखितमिदं
प्रसन्नराघवाभिधानं नाटकं संपूर्णतामगमत् श्रिये भूयात् ॥ शुभं भवतु ॥
॥ ४ ॥ ४ ॥

References.—(१) MSS.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum:-
i, 359^b; ii 81^a, 211^b; iii, 76^b.

Descriptive Catalogues :- I O. Cat. Pt. VII. No. 4158;
A. B. Keith (I. O. Cat.) Nos. 7394-6; Mad. Des. Cat.
Vol. XXI. Nos. 12562-8.

A. B. Keith-Sanskrit Drama, pp. 244-6.

(२) Printed Editions :- Published by the Nirnayasagar
Press, Bombay; 2 Edited in the Pandit (1867-9);

(३) Ed. by Pandita Govinda Deva Śāstri, Benares
(1868);

(४) Ed. by Jivananda Vidyāsagara Scrampore, 1872;

(५) Ed. S. M. Paranjpe, Poona 1894.

प्रसन्नराघव

No. 125

Prasannarāghava

167 (a).
1882-83.

Size.— 12½ in. by 5 in.

Extent.— 14 leaves; 9 lines to a page; 42 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in-
appearance; hand-writing legible and uniform but some-
times not quite clear; borders ruled in two double black

lines with a thick red line between them ; some folios have yellow appearance ; edges worn out and moth eaten ; incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Jayadeva.

Begins.— fol. 1^a

श्रीमहागणपतये नमः ॥ ॥ रामजय ॥

॥ चत्वारः प्रथयन्तु etc. as in No. 124.

fol. 13^a प्रथमौकः ॥

Ends.— (abruptly) fol. 14^b

रामः । वत्स अलमनेन तथावता अयं भगवान् ।

विश्वामित्रस्तवभवतो याज्ञवल्क्यस्य समागमसुखमनुभवति ।

तावत्तदीयसायंतनदेवार्चनोचितकुषुमान्यपची

References.— Same as in No. 124.

प्रसन्नराघव

Prasannarāghava

No. 126

426.

1892-95.

Size.— 10 $\frac{4}{5}$ in. by 5 $\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 88 leaves ; 9 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Thick country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and legible ; borders of folios 1-37 ruled in triple red lines and edges in single ; some folios have blackish appearance ; edges of first three folios moth-eaten ; complete.

Age.— Saṁvat 1896.

Author.— Jayadeva.

Begins— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ॥

चत्वारः प्रथयन्तु etc. as in No. 124.

fol. 16^b इति श्रीजयदेवविरचिते प्रसन्नराघवनाम्नि नाटके प्रथमोंकः १

fol. 25^b द्वितीयोंकः २

Ends.— fol. 85^b

तथापीदमस्तु भरतवाक्यम्

आबाल्याद्वाद्वान्द्वजे etc. up to इति पुष्पकादवतारणमभिनन्दयंतः सर्वे निक्रियाः ॥ as in No. 124.

followed by इति श्रीजयदेवविरचिते प्रसन्नराघवनाम्नि नाटके सप्तमोंकः ॥ समाप्त ॥ ७ ॥ संवत् १८९६ का ॥

References.— Same as in No. 124.

प्रसन्नराघव

Prasannarāghava

No 127

427.

1892-95.

Size.— 9 $\frac{4}{5}$ in. by 4 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 44 leaves; 10 lines to a page; 33 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing bold, clear and legible; borders ruled in double red lines.

The Ms. contains acts 1-4 and some portion of the fifth act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Jayadeva.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगोविंदाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्री...सः ॥

चत्वारः प्रथयंतु etc. as in No. 124.

fol. 13^b प्रथमोंकः ॥

fol. 21^a द्वितीयोंकः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 37^a

कतेनाथप्रणयमधुरं किंचिदाच्चलेन

श्रांताश्रांता जनकतनया वल्कलस्याच्चलेन ।

चक्रे पीतश्रमजलकणस्त्रिग्धमुग्धानश्रीः

श्रांतः सांतः स पुनरनपा लोचनस्थाच्चलेन ॥ गं

References.— Same as in No. 124.

प्रसन्नराघव

No. 128

Size.— $12\frac{3}{5}$ in. by 5 in.

Extent.— 55 leaves; 10 lines to a page; 44 letters to a line.

Description.— Modern blue paper with water-marks; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; complete.

Age.— Śaka 1789.

Author.— Jayadeva.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीधारणासरस्वत्यै नमः ॥

चत्वारः प्रथयंतु etc. as in No. 124.

fol. 11^b प्रसन्नराघवनाटके प्रथमोंकः पर्याप्तः ॥fol. 17^a इति श्रीप्रसन्नराघवनाटके श्रीजयदेवकृते द्वितीयोंकः ॥Ends--- fol 55^a

तथापीदमस्तु ॥

आबाल्याद्वदनांबुजे etc. up to इति पुष्पकादवतरणं सवृत्तमिति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ as in No. 124.

followed by इति सप्तमोंकः

जायंतामभिराम etc. up to श्लेषांस्तुणं मन्यते ॥ १ ॥

as in No. 124.

followed by नाटकघटितमदः पद्य ॥

इति श्रीजयदेवकवौद्रचूडामणीविरचितं प्रसन्नराघवनाटकं संपूर्णं ॥
श्रीदंतिलपननीलांबाभगचरणेषुनतिर्विजयतुतरां ॥ स्वस्ति श्रीशालिवाहनशके १७८९ प्रभवसंवत्सरे माघशुक्लपक्षे समाप्तं ॥ छ ॥

ग्रन्थसंख्या १८०० श्रीकृष्णनाथप्रसन्नोरु

References.— Same as in No. 124.

भाणनाटक

No. 129

Size.— 7 in. $1\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 14 leaves; 11 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Palm-leaves; *Malyālam* characters; old in appearance; hand-writing very small but clear, legible and uniform; leaves slightly worn out; leaves have holes to pass a string through; letters inscribed.

Age.— Appears to be fairly old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— श्रीगणपतये नमः ॥

अविघ्नमस्तु ।

केळीकोप दशा सुतन्वत.....न किञ्चन्द्रार्थं चूडामणौ

चूडा चन्द्रकलानुरंगकलया यद्युते कोमळं,

यद्वा कर्केशकासराषुरशिरो निष्पेषणे निर्दयं

पायाद्रतिदिदं गिरीन्द्रद्वुहितुः पादारविन्दद्वयम् । नायन्ते ततः प्रविशति सत्रधारः । सूत्रः । यमाद्वस्सं सारेप्रकृतिरसं वस्तुमुनयो यदास्वादेतिक्तस्स च परचिदाग्रेडन रसः । कुचा भोगानग्राः कुवलयद्वशो यस्य करणं तृतीयो विश्यातो जगति सपुमर्थो विजयते । अपि च नितंबालसयातानां स्मितं जयति योषितां । विधने विहृतिं यत्वं जगत्वयमयीस्मरः । अलमतिविस्तरेण । किंचिद्दृपसूत्य । साजलिबन्धं ।

Ends.— इयं कल्याणांगीर मयतुचिरायैनमुचितं । समारूढप्रेमा भवतु मुहुरस्यामयमपि विधातुः पञ्चेषेरपि च युवयोरस्य मम च । प्रयासाभ्याषुः प्रगुणफल संयोग सुभगाः ॥ किं ब्रूथः । परिगृहीतमिदमस्माभिः सुरतदेशिकवदनेन्द्रुबिविनिसृतमाशीरमृतमिति । प्रतीर्चीं विलोक्य । हन्त अतिक्रामति सन्ध्यासमयः तत् प्रस्थातुकामा वयं । चित्रलतामदनरथौ किं ब्रूथः । भवदसंनिधाने प्रियसखी प्रियसखयोर्महती पीडेति । संक्षिहितौ ननु युवां । अवश्यं च गन्तव्यं । अनंगपताकानंगकेतु किं वथः । अवश्यञ्चेत् गन्तव्यं । अतिनिर्बन्धो न शोभते । कदापुनद्रेक्ष्याव इति । ताविनिगयते । निद्राभंगनिकामरक्तनयनौ मुद्रादर्शस्मरक्रीडासंभृतसादवे.....

Bhāṇanāṭaka

 94.
 1919-24.

मत्तविलासप्रहसनटीका

Mattavilāsaprahasanaṭikā

No. 130

96.

1919-24.

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by 1 in.

Extent.— 12 leaves ; 7 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Palm-leaf use; *Malyālam* characters; old in appearance; hand-writing very small but clear, legible and uniform; leaves with holes to pass a string through; incomplete.

Age.— Fairly old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— श्रीगणपतये नमः ।

अविघ्नमस्तु । आर्य किं चिरस्य कालस्य यौवनयुणभरमत्तविलासप्रहसनं दर्शयितुमयागतासि तस्यै इदानीं दर्शय या त्वया रमयितव्या किन्तया एव-नियुक्तोसि तथा एवं खलु एतत् युज्यते एवं लब्धः आर्यसिद्धाणां प्रसादः यदेवं किन्ते प्रियाख्यानि तकन्दिदामि किमिदानीमायेण नाटकं नाटयितव्यं आम इत्यहुवादे अस्मिन् पक्षपाती मे कोपः येन अभिप्रायानुसूपं भणितास्मि आर्य कतमः पुनः स कविः । यः अनया ऋत्या आत्मानमेवं प्रकाशयिष्यति

Ends.— भगवन् चन्द्रसमागमिवपदोषं भगवन्तं पश्यन्त्या मे अद्य आनन्दतीवद्वष्टिः किमेतदभ्यर्थनीयं किन्ते प्रियं करोमि गच्छामि तावदहं तथा भवतु विधवा मुण्डा भिष्मुका धर्मदारा: मयम्मांसं पीयते खाद्यते च भिक्षा भोज्यं चर्म-खण्डव्यं शश्या । कौऽहः धर्मः कस्य नो भाति रम्यः । मुक्तिं भणन्ति हरिब्रह्मादिदेवाध्यानेन वेदपठनेन क्रतुक्रियाभिः । एकेन केवलमुमादयितेन दृष्टो मोक्षः सम सुरतकेळि सुरारसैः । पञ्चताम्बूलं पञ्चसुगन्धोत् बोधितं । एलत्तरि इलवङ्गं जातिका करां पूर्ववश्यवाशि इव पञ्चसुगन्धम् । शाणं शण विकारं क्षौमं अतसीसूत्रानिर्मितं चीरं दर्भादि निष्पन्नं कुतपं पार्वतीया हजरोमानिर्मितकबङ्गं अविक आहताः तुद्धाः क्षपणकाः नग्नाः अवगीतं विप्रतिपत्ति ।

मदनसंजीवन

No. 131

Madanasamjīvana

470.

1899-1915.

Size.— 10 in. by $4\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 44 leaves ; 6-8 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgari characters ; not very old in appearance ; hand-writing, clear and legible but not uniform ; borders ruled in double red lines ; red and yellow pigment applied to some folios.

Age.— Does not appear to be very old.

Age.— Not mentioned.

Begins.— 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

भद्रायास्तु स गेहेषु यद्वाहो गृहतस्करः ॥

य नायकनामापि लालंसीति विवर्णवत् ॥ २ ॥

अपि च

क्षेमायास्तु दिग्बररस्य वयुषसौदर्यलेशः पुरा

यं दृष्ट्वा किल दारुकावनसुनिश्चैणं पुरोवर्तित ॥

द्रुव्यकुचुकमस्तकां यि विगळक्षीविप्रहृष्टन्मुखं

सर्वाणीणानिरुद्धरोमविततस्वन्नां गम्भुकंपनं ॥

...

नायंते सूत्रधारः

...

विचित्य सहर्षे ॥ कविदस्ति भवादशानसूयरसिकमानसानंदगुणगर्भितः
मदनसंजीवनो नाम भाणः । तमहं प्रयुंजानोनुरंजयाम्यार्थमिश्रात् ॥ etc.Ends.— fol. 44^a

गाढमालिंग्य सस्मितं किं ब्रवीषि । मंचमारोहेति ॥ सानंदं प्रेयसि
परिगृहीतसंभारः तूर्णमागच्छामि । मंडुष्णः तावदत्रैव तिष्ठति ॥ कथय किं
भूयः प्रियमुपकरोमि ॥ किं ब्रवीषि नन्वितोषि प्रियमस्तीति ॥
तथापीदमस्तु भरतवाक्यं ॥

सर्वत्रापि सुभिक्षमेवसतरं भूमंडले वर्धतां
 भक्त्या यज्ञकृतो भवंतु सुजनाःश्वंद्राध्यचूडार्चकाः ॥
 श्रीमंतः कवयो भवंतु परितः कल्याणपारं परी—
 माचंद्रार्कमवर्गलं विजयतां मद्वैतमव्याहतं ॥ १०० ॥
 अपि कसंतत चित्रलेखाख्य शिवकामिन्यलंकृतः ॥
 कुलभूषणनामायं पातु विश्वं सभापतिः ॥
 ॥ इति निक्रांतः ॥ संपूर्णोयं मदनसंजीवनयो नाम भाणः ॥ छ ॥

Aufrecht does not mention any Ms. of this work in his Catalogus Catalogorum.

मन्त्राङ्कनाटक

Mantrāṅka Nāṭaka

No. 132

103.
1919-24.Size.— $7\frac{1}{8}$ in. by $1\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 153 leaves ; 6 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Palm-leaves ; *Malyālam* characters ; old in appearance ; hand-writing small but clear, legible and uniform ; letters inscribed on the leaves ; leaves have holes in the middle to pass a string through ; wooden-planks above and below the leaves ; the Ms is preserved in a wooden-box.

Age.— Fairly old.

Author.— Bhāsa.

Subject.— Nāṭaka.

Begins.— हरिः श्रीगणपतये नमः ॥

अविद्वमस्तु । ततः प्रविशति दिण्डकवेषोवसन्तकः । पूर्वे कैशिकायेद्
 रण्डुमूळि रण्डूपाटि पिन्नेआळामं चोल्लू डिण्डीदण्डं दधानः भसितसितततुः
 भस्मक्षत्रियुण्डीभास्वकौपीनवासाः प्रविशति गणयन दक्षिणामाषकाणां ।
 मन्त्रार्थे वद्विशाला प्रतिकृतसमयस्तत्सवीभ्यासुभाभ्यां । नोपद्यामीति जल्पन्
 जल्ल इव मतिमान मोदकं देवपीठे ।

Ends.—

स तेन रामो रचितेन सेतुना पथा समुत्तीर्य महार्णवं क्षणात् ।
 पुरीं सुवेलाचलमस्तकं श्रितामवाप लङ्गाममरावतीसिमां ।
 तौ सुग्रीवविभीषणौ रघुपतिं पार्वद्येमानयन
 सौमित्रिं पुरतः प्रभञ्जनमुतं भृत्यं पुरस्कृत्य च
 युक्तो वानरसेनया सकलया राजन्यचूडामणि-
 स्तीत्वीभोनिधिमास्पदं च विदधे लङ्गोनरद्वारि सः ।
 व्याधस्त्रीं तुंगपीनस्तनकलशमिठत् कुंभिकुंभाभिमान
 प्रत्यागच्छन्मदान्धद्विरद् वररदशुणकूटे चिकूटे
 स्कन्धावारं विधाय स्थितिमक्ततिरा रामभद्रस्य लङ्गा-
 आतातङ्गांविधास्यन् सहवलनिवैश्वक्रवर्तीं कपीनाम् ।

मन्त्राङ्कटीका

No. 133

Mantrāṅkatiśā

98.

1919-24.

Size.— 8 $\frac{1}{2}$ in. by 13 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 84 leaves ; 9 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description.— Modern foolscap paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; written on one side only ; copied by one Venkatarāmaśāstri.

Age.— A modern copy.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणपतये नमः । अविघमस्तु ॥
 आसीदशैषभुवनप्रथिता पृथिवीतले ।
 कौशाम्बी नाम नगरी यस्या यौन गरीयसी ॥
 तत्राभूत्पाथिवः श्रीमानिन्द्रतुल्यपराक्रमः ।
 प्रणाताखिलभूषणालः शतानीक इति श्रुतः ।
 लावण्यस्यन्दनीवाङ्मीर्णिनदशोषगुणस्तनभूः ।
 तस्य राजवरस्यासीनमहिषीं सुगयावती ॥ etc.

Ends.— fol. 83-84^b

अहमिदानीं स्वामिनोऽमद्वचनानवस्थितवात् निरुद्धारम्भः स्यामिति च
 मूच्यते । ब्राह्मणोपासकेत्यत्र उपासकशब्दं उपहासयोतकः । मा भैर्णीरित्यत्र
 सर्वथा वर्यं कार्यं साधयिष्याम इति योन्यते । अथ वसन्तकः । अधं ब्राह्मणंभावं
 धिक् । ब्राह्मणवं ब्राह्मणजन्म वा अत्र हेतुमाह मात्रेण चेष्टामात्रस्मरण
 प्रत्यक्षप्रमाणैकतानेन कुत्सितेन श्रवणकेनाहतेनाभयं दीयते इत्येकत्र ॥

महानाटक or हनुमन्नाटक

Mahānāṭaka or Hanumannāṭaka

No. 134

826.
1886-92.Size.— $12\frac{3}{4}$ in. by $5\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 24 leaves; 15 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing, clear and legible but not uniform; occasional marginal notes; yellow pigment frequently used for corrections; red pigment used for marking the portion; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Hanumat—in the recension of Dāmodara Miśra.

Subject.— A drama based on the story of Rāmāyaṇa and ascribed to Hanumat. It is supposed to be in two recensions one by Dāmodara and the other by Madhusūdana.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्याणानां निधानं पावनं पावनानां
 पाथेयं यन्मुष्ठोः सपादि परपदप्राप्तये प्रस्थितस्य
 विश्रामस्थानमेकं कविवरवच्चसां जीवनं सज्जनानां
 बीजं धर्मदुमस्य प्रभवतु भवतां भूतये रामनाम । १ ।
 पातु श्रीस्तनपात्रभंगमकरी मुद्रांकितोऽस्थलो
 देवः सर्वजगत्पर्तिमधुवधुवक्राव्यचंद्रोदयः
 क्रीडाक्रीडतनोनवेंद्रविशदे दंष्ट्रांकुरे यस्य भ-
 र्भाति स्म प्रलयादिपलवलतलोत्खातैकमुस्ताकृतिः ॥ २ ॥
 यं शैवाः समुपासते शिवं इति ब्रह्मेति वेदांतिनो
 बौद्धा बुद्ध इति प्रमाणपटवः कर्त्तैति नैयायिकाः ।
 अहिन्द्रियथ जैनशासनगता कर्मेति मीमांसकाः
 सोयं वौ विदधातु वांच्छितफलं बैलोक्यनाथो हरिः । ३ । et c.
 fol. 3^b इति श्रीहनुमन्नाटकजानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोक्तः
 fol. 5^a इति श्रीहनुमन्नाटकजानकीरामविलासो नाम द्वितीयोक्तः २ ।

...

Ends— fol. 24^b

यद्यग्नं धनुरीश्वरस्य समरे यज्ञामदग्न्योजित-
 स्त्यक्ता येन गुरोर्गिरा वसुमती सेतुः पयोधौ कृतः
 एकैकं दशकं धरक्षयकृतो रामस्य किं वर्ण्यते
 देवं वर्ण्य येन सोपि सहसा नीतः कथा शेषतां ८७
 रम्यं श्रीरामचंद्रं प्रबलभुजवृहतां च कांडसौड-
 व्यात्रं ब्रह्मांडभांडे रणशिरासि महानाटकं पाटवार्द्धि
 पुण्यं भक्ष्यां जेनयविरचितमिदं यः शृणोति प्रसंगात् ८८
 मुक्तोसौ सर्वपापाहरिभिर्विजयी रामवत्संगरेषु ८९
 चतुर्दशभिरेवांकैर्भवनानि चतुर्दश
 श्रीमद्यनाटकं धते केवलं ब्रह्मनिर्मलं ९०
 रचितमनिलपुत्रेणाथवा वाल्मीकिना-
 निहितमसृज्वद्यचा प्राग्महानाटकं यत्
 सुमतिनृपतिभोजेनोद्भूतं तत्क्रमेण
 ग्रथितमिव तु विश्वं मिश्रदामोदरेण ९०
 माधुरकुलसंभूतः शुद्धगर्वेदिवोथ विश्वातः ।
 हैमो रसो विजयते कमलापतिरीश्वरः ९१
 एतद्रंथर्थांकित्रमैकादिकृपति श्रियो रामः
 तुष्टा निजपदभक्ति दिशतु दयावानुरूकरः स्वर्वप्य ९२
 तत्पुत्रेण भयेयं मोहननाम्नाय रन्नानां
 मंज्रा कापि विहिताप्यविधीनसलेन संविवृतम् ९३

इति श्रीहनुमन्नाटकचतुर्दशांकः । इति श्रीहनुमन्नाटकः संपूर्णता-
 मगात् शुभं भवतु ॥

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 438^a; ii 100^b,
 216^b; iii, 94^b.

Aufrecht remarks—“ It exists in two recensions, the more ancient by Dāmodara and explained by Mohanadāsa, and a recent one edited by Madhusūdana.”

For described MSS see I. O. Cat. pt. VII, Nos. 4144-48; Mad. Des. Cat. Vol. XXI No. 12581; A. S. B. Cat. Vol. VII Nos. 5307-11.

2 A. B. Keith—Sanskrit Drama, pp. 271-75.

3 Printed Editions—Repeatedly printed.

हनुमन्नाटक

also called

महानाटक

No. 135

Hanumannātaka

also called

Mahānātaka

485.

1887-91.

Size.— 12 $\frac{1}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 54 leaves ; 8 lines to a page ; 32-34 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in triple red lines some of the last folios in double lines ; red ink used for marking the portion ; yellow pigment used for corrections ; complete.

Age.— Samvat 1790.

Editor.— Madhusūdana.

Subject.— Nātaka.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्याणानां निधानं etc. as in No. 134.

हृदये यत्प्रेरणया समुद्यतोहं विमूढतरबुद्धिः ॥

तत्पदकमलं वंदे गोकुलनाथस्य वेदादिः ॥ १ ॥

हनुमन्नाटकसागरशब्दार्थागायतां सुगाधत्वं

नेतुं कृतसाहसतां मम सुधियः क्षंतुमहंतु ॥ २ ॥

तावच्छ्रीरामचंद्रगुणचक्रवालर्वणेनच्छुः कविः स्वामीष्टदेवतानामांतरि-
ताशीः पूर्वो नांदीमवतारयति etc.Ends.— fol. 53^b

एवं दोहृष्टदर्पणे दिशि दिशि परमाश्रव्यकं गापयित्वा

कृत्वः दुर्वृत्तशांत्या त्रिभुवनमस्तिलं स्वस्वर्धमवृत्तं ॥

लंकाराज्यं सहस्राधिकमयुतमधोवत्सरान् पूर्णकामः

सार्द्दे पौरैः समस्तै रंगमदतिकृती राघवः स्वीयलोकं ॥ ४२ ॥

विक्षिप्तमध्येकमनेकयत्नायोग्यं तु यद्यत्र तदानुपूर्व्या ॥

निवद्धमास्तां परितोषहेतोरमत्सराणां मधुसूदनेन ॥ ४३ ॥

इति श्रीहनुमत्कृतं महानाटककाव्यं संपूर्णं ॥

संवत् १७९० प्रथम आषाढ शुद्धि १४ भूगु दिने उत्तकं लिपतं ॥

शुभमस्तु । कल्याणमस्तु मिश्रनाथुरामगौडान्वय लिपित्वा

References.— Same as in No. 134.

महानाटक

No. 136

Size.— $9\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

$9\frac{3}{4}$ " " "

Extent.— 70 leaves ; 10 lines to a page ; 28-32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing, careless and illegible ; modern paper also used ; borders of some folios ruled in black and red lines ; corrections made with yellow pigment ; folios 11 and 12, missing ; complete.

The Ms. contains 13 acts.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Hanumat - Damodara Miśra.

Begins— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्याणानां विधानं etc. as in No. 134.

fol. 9^b इति श्रीहनुमद्विरचिते महानाटके जानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोक्तः

fol. 15^a इति श्रीहनुमद्विरचिते महानाटके सीताविलासो नाम द्वितीयोक्तः २

Ends.— fol. 72^b

यद्यग्ने धनुरीश्वरस्य etc., up to मिश्रदामोदरेण ॥ १६ ॥

as in No. 134.

followed by रामरामेति रामेति रामे रामे मनोरमे ॥

सहस्रनामतनुल्यं श्रीरामनामवरानन्ते ॥ १७ ॥

इति श्रीहनुमन्नाटके हनुमद्विरचिते श्रीरामचंद्रविजये नाम ब्रयो-

दशोकः समाप्तः ॥ १८ ॥ इदं सखा(रा)म उराणिकेन लिपितं ॥

References.— See No. 134.

Mahānāṭaka

181.

1902-07.

महानाटक

No. 137

Size.— 11 in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 12 leaves ; 8-9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters ; old and discoloured ; hand-writing, careless and illegible ; borders ruled in double black lines ; red pigment used occasionally.

The Ms is fragmentary.

Age.— Appears to be old.

Author.— Hanumat.

Begins.— fol. 1^a

सिद्धिः श्रीगणेशाय नमः । श्रीरामचंद्राय नमः ॥

शृणुत जनकशु...कं क्षविया सर्वं एते

दशवदनभुजानां कुंठिता यत्र शक्तिः

नमयति धनुरैश्च यस्तदारोपणेन

त्रिभुवनजयलक्ष्मीमैथीली तस्य दारा । १ ।

शतानंदवाक्यं माहेश्वरो दशश्रीवः श्रुद्राश्वान्ये महीभुजः ।

पिनाकारोपणं शुक्लं हासीते किं भविष्यति । २ । etc.

Ends.— fol. 12^a

विजेतव्या लका चरणतरणीयो जलनिधि-

र्विष्क्षः पौलस्त्यो रणभुवि सदा यश्व कपयः ।

तथाष्येको रामः सकलमवधीद्राक्षसकुलं

क्रियासिद्धिः सत्वे वसति महतां नोपकरणे ॥ १०५ ॥

॥ इति श्रीहनूमस्तुतं महानाटकं ॥ ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥

लिखितमिदं शुक्लचक्रपाणिना ॥ गोविंदे भक्ति-

अतिपरिचयादवज्ञा संततगमनादनादरो भवति ।

मङ्ग्ये भिष्मुरुण्डी चंदनतरुमिधनं कुरुते ॥ १ ॥

Mahānāṭaka

650.
1883-84.

दुःख महत्प्राप्य खलादवश्यं संस्मृत्य पुमान् विभेति ।
 उष्णेन दग्धा खलु पायसेन फुक्त्य फुक्त्य पिचंति तक्रं ॥ २ ॥
 प्राक् शिरः शयने विद्या दक्षिणे सुखसंपदा
 पश्चिमे प्रबला चिंता हानिसृत्यू तथोत्तरे ॥ ३ ॥
 शठे प्रति शठं कुर्यात् आदरे प्रतिमादरं
 आगते सुस्वागतं कुर्यात् गच्छतं न निवारयेत् ॥ ४ ॥

References.— See No. 134.

महानाटक

No. 138

Mahānāṭaka

506.

1899-1915.

Size.— 10 in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 23 leaves; 16-19 lines to a page; 55 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; hand-writing, clear and legible but very closely written; borders ruled in two double black lines; very old in appearance; square blanks in the centre of folios; red pigment frequently used; folios 1 and 2 missing; complete.

Age.— Saṁvat 1657.

Author.— Hanumat—Damodara Miśra.

Begins.— (abruptly) fol. 3^a

न भुजविषनच्छेदलीलाविद्युयः ।
 केयूरग्रंथिरस्तोन्करकपणरणत्कारघोरः कुवारः ।

तेजोभिः कुत्र गोत्रप्रलयसमुदितद्वादशाकर्त्तुकारः

किं न प्राप्तः स्मृतिं ते स्मरदहनधनुर्भेगपर्युत्सुकस्य ॥ ३२ ॥ etc.

fol. 3^b इति श्रीमद्भुतमता विरचिते महानाटके जानकीस्वयंवरो नाम
 प्रथमोक्तः १ ॥

fol. 5^b इति श्रीमद्भुतमता विरचिते महाना० जानकीविलाशो नाम द्विती-
 योक्तः २ ॥

Ends.— fol. 25^a

यद्ग्रन्थं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिश्रदामोदरस्य ॥ ३० ॥

as in No. 134.

followed by यःशृणोति च भक्त्या वै रात्रौ नित्यं च मानवः ।

अग्निष्टोमस्य यज्ञस्य फलं प्राप्नोति स ध्रुवं ॥ ३१ ॥

इति श्रीमद्भुत्तमता विरचिते महानाटके रामवर्णनो नाम चतुर्दशीकः ॥ १४ ॥

मुनीषुरसचंद्रे च । वर्ष उर्जेसिते तिथौ ।

दशम्यायां चांद्रिघस्ते । क्षमानाटकमालिखत ॥ १ ॥

श्रीमन्त्कृष्णर्पिंगच्छे भ श्रीश्रीपद्मचंद्रसूरीणां शिष्य ० श्रीकर्मसागरास्तेषां
शिष्यः क्षमा लिलेख ॥

॥ दातं वित्तादृतं वाचः । कीर्तिधर्मौ तथायुषः ।

परोपकरणं कायादसारात्सारसुद्धरेत ॥ १ ॥

अस्तन्यपानाज्जननी पश्चानामादारलाभाच्च नराधमानां ।

अगेहकम्मैव तु मध्यमानामाजीवितं तीर्थमिवोत्तमानां ॥ २ ॥

अर्थनि कवयति २ ।

पठति पठतःस्तवोद्यस्तौति ।

पश्चाद्यामीन्युक्ते क्षणणः प्रणतोंजलिं कुरुते ॥ ३ ॥

References.— See No. 134.

महानाटक

No. 139

Size.— 13 $\frac{2}{3}$ in by 5 $\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 45 leaves ; 12-13 lines to a page ; 35-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, careless and illegible ; red ink occasionally used in writing ; borders ruled in double red lines ; complete.

Mahānāṭaka

210.

1875-76.

Age.— Saṃvat 1680.

Author.— Hanumat—Dāmodara Miśra.

Begins.—fol. 1^b

॥ सिद्धिश्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीरामाय नमः ॥

॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ ॥ श्रीगुरवे नमः ॥

॥ श्रीपुराणपुरुषोत्तमाय नमः ॥

कल्याणानां निधानं etc. as in No. 134.

fol. 5^a इति श्रीहनुमद्विरचिते महानाटके जानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोक्तः

॥ १ ॥

fol. 7^b इति... रामजानकीविलासो नाम द्वितीयोक्तः ॥ २

Ends—fol. 45^a

यद्गङ्गं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिश्रदामोदरेण ॥ १५ ।

as is No. 134.

followed by इति हनुमद्विरचिते महानाटके रामविजयो नाम चतुर्दशोकः ॥ १४ ॥ समाप्तः सुभमस्तु ॥

संवत् १६८० वर्षे वैसाष वदि ४ रविवासरे लिषितं पं । मिश्ररामदास-
दीक्षित ॥ आत्मार्थे सुभं सुभः ॥

References.— See No. 134.

महानाटक

No. 140

Size. — $10\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{3}{5}$ in

Extent.— 9 leaves ; 13 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old and discoloured ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; verse-numbers marked with red pigment.

See remarks on Ms. No. 141 below.

Mahānāṭaka

326.

1884-86.

Age.— Saṁvat 1753.

Author.— Hanumat.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

विघ्नेशो वस्सपायाद्विदतिषु etc. up to नक्तादिचक्रं

as in No. 141 below.

Ends.— fol. 9^b

शिरो मात्रं गात्रं रिपुरजयदिनं सा किल कुहूः

प्रतिदेवीकृष्णः स खलु सुरलोके निवसतिः ॥

तथाप्येको राहूः कलयति मार्त्तण्डमपि च

क्रियासिद्धिः सत्वे वसति महतां नोपकरणे ॥ ३८ ॥

इति श्रीहनुमत्कृतं महानाटकं समाप्तं ॥ शुभं भवतु ॥

॥ संवत् १७५३ ना वर्षे मार्गशीर्षमासे कृष्णपक्षे नवम्यां सोमवासरे
आन्मपटनार्थं लिपितं

महानाटक

Mahānāṭaka

No. 141

432.

1887-91.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 51 leaves ; 8-9 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; very old and worn out ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in two double black lines ; incomplete and incorrect.

The present work though styled as a *naṭaka* really appears to be a *kāvya*. It contains more than 400 stanzas and has characters such as Rāma, Rāvaṇa, Sītā etc. But it does not possess the requirements of a drama.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ३० नमः शिवाय ॥
 विघ्नेशो वः स पायाद्विदिषु जलधीनपुष्करायेण पीत्वा
 यस्मिन्नुद्भृत्य तोयं वमति हुतरं दृश्यते व्योम्निं देवैः ।
 क्राप्यंभः कवलकमभूः क्राप्य...श्रीः
 क्राप्याद्वैः क्रापि शैलाः क्ववणमणिगणाः क्रापि नक्रादिचक्रं १
 जयति रघुवंशातिलः कौशल्याहृदये नो राम
 दशवदननिधनकारी दाशारथिः पुण्डरीकाक्ष २
 रामं लक्ष्मणपूर्वजं रघुवं सीतापतिं सुन्दरं
 काकुत्स्थं करुणाकरं गुणनिधिं विप्रप्रियं धार्मिकं ॥
 राजेन्द्रं सत्यदशरथतनयं द्यामलं शान्तमूर्तिं (त्वं)
 वंदे लोकाभिरामं रघुकुलतिलकं राघवं रावना(णा)रिं ३ etc.

Ends.— (abruptly) fol. 51^b

यावद्रामचरित्रद्वार्घजलधिः प्राय...स्फुरन...स्फीतरसावलोकनरणन्मं-
 थानजातै...श्रीमान् । रनैः श्रुकमयैः प्र.....

The Ms contains the following endorsement on fol.
 1^a:—अथ महानाटकं प्रारम्भते ॥ गुर्जरज्ञातिश्चक्षोपाख्यवत्सराजात्मजपूर्णा-
 नंदस्येदं पु. तत्त्व. ५२

महानाटक

No. 142

Size.— 10 $\frac{2}{3}$ in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 24 leaves; 18 lines to a page; 45-50 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; white in appearance; hand-writing, small but clear, legible and uniform.

The Ms contains 13 acts.

Age.— Appears to be old.

Mahānāṭaka

60.

1871-72.

Author.— Hanumat.

Begins.— fol. 1^a

॥ ए ॥ जयति रघुवंशतिलकः कौशिल्याहृदयनंदनो रामः

दशमुखनिधनकारी दाशरथिः पुण्डरीकाक्षः १

कल्याणानां निधानं etc. as in No. 134.

fol. 3^b इति हनुमद्विरचिते महानाटके जानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोक्तः १

fol. 4^b इति... ... जानकीविलासो नाम द्वितीयोक्तः २

Ends.— (abruptly) fol. 24^b

श्रीराम सानंदं

वहिं गताया जनकात्मजायाः प्रोत्कुल्लराजीवसुखं विलोक्य

उवाच रामः किमहो सुरादीन्नंगारमध्ये जलजं विभाति ५१

जानकी सानंदं

श्रीरामे दयिताविनोदविषुलप्रीतिप्रसूतीभव-

त्यस्वेदांबुकणाव्रतास्य कमले दिव्योत्थिता जानकी

सा गत्याशु ससंभ्रमं बहुतरां भक्तिं दधाना पुन-

स्तत्पादौ मणिकंकणोज्जलकरा नैवास्पृशात्यद्भुतं ५२

अहिल्यावच्चरणस्पर्शं

References.— See No. 134.

महानाटक

with

टीका भावार्थदीपिका

No. 143

Mahānāṭaka

with

Commentary Bhāvārthadīpikā

827.

1886-92.

Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 5 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 117 leaves ; 12 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, bold, clear and legible but not uniform ; borders and edges ruled in double and single red

lines respectively ; portion marked with red pigment and corrections made with white chalk ; text in the middle and the commentary above and below it ; complete.

Age.— Saṁvat 1849.

Author (of the text).— Hanumat—Dāmodara Miśra.

„ („ „ , comm.).— Mohanadāsa.

Begins— (text) fol. 1^b

कल्याणानां निधानं etc. as in No. 134.

„ (com.) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

हृदये यत्प्रेरणया समुद्यतोहं विमृद्धतरबुद्धिः

तत्पदकमलं वंदे गोकुळनाथस्य वेदादेः ॥ १ ॥

हनुमान्नाटकसागरशब्दार्थागाधतां सुगाधत्वं ।

नेतुं कृतसाहस्रातां मम सुधियः क्षंतुमहंतु ॥ २ ॥

तावच्छ्रीरामचंद्रगुणचक्रवालवर्णनेच्छुः । कविः स्वाभीष्टदेवतानामांतरिताशीः ।
पूर्वी नांदीमवतारयती कल्याणानामित्यादि द्वादशपदैः ॥ etc.

fol. 13^b इति श्रीकालीदासवी(वि)रचीते हनुमान्नाटके ज्यानकीस्वयंवरो
नाम प्रथमोंकः ॥ १ ॥

fol. 21^b इति श्रीदीपिकायां मोहोनदासविरचितायां द्वितीयोंक ।

Ends.— (text) fol. 116^b

यद्यग्नं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिश्रदामोदरेण ॥ ८८ ॥

as in No. 134.

followed by इति श्रीहनुमतविरचिते महानाटके श्रीरामविजये नाम
चतुर्दशोंकः ॥ समाप्तोयं ग्रंथोयं हनुमानाटकोयं

Ends.— (com.) fol. 117^a

ननु हनुमतः प्राकालकर्तृत्वं एतस्यायतनीनाविर्भावत्वं तत्कथमंत्रपद्यमव-
तारयति ॥ असृतवदसरसमिदमिति बुद्ध्या वाल्मीकिना ॥ क्रमेण कथापद्य-
नुक्रमेण भोजेनोद्धतमंत्रेयं कथापूर्वमेत हनुमता नस्वटकैर्गिरिशिलासु विलि-
पितं न तु वाल्मीकिना दृष्टं तदैतस्यातिमधुरत्वं माकप्यरामायणप्रचार ॥ भाव-

शंकया ॥ हनूमानुकृतः त्वमेतत्सुष्ट्रेनियोहीति तथेति तेनाध्वौ प्रापितं ततो
गंधवर्वावतारेण भोजेन बलज्ञानैरुद्धतमिति ॥ ८८ ॥

माशुरकुलसंभूतिः शुद्धचतुर्वैदिबोधविख्यातः ।

हेमौ रसौ विजयते कमलापतिरीश्वरप्रेमा

तत्युव्रेण मयेयं मोहनदासनाम्नार्थरत्नानां

मंजूषा कपिपिहिता व्यभिधातशलेन संवृत्ता ॥

एतद्वंथार्थेन्किथर्मैकविज्ञः पतिः क्रियते

तुष्टवा निजपदभक्तिं दिशतु दयावानुरुक्त ॥ ९ ॥

इति श्रीमीश्रमोहनदासविरचितायां भावार्थदीपीकायां श्रीराम-
वीजयो नाम चतुर्दशोंक ॥

सुभं भवतु कल्याणमस्तु संवत् १४४९ मीति आसादकृष्ण तिथौ २ त्रुध-
दीने लिषतं चोवीसाकरणे सुरजीतस्य सुतेन वैजनाथेन लीषतं

References.— i MSS—Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i 438^b ;
ii 100^b, 216^b ; iii, 94^b.

This commentary is described in the I. O. Cat.
No. 4149.

महानाटक
with
टीका भावार्थदीपिका

No. 144

Size.— 12½ in. by 5¾ in.

Extent.— 75 leaves ; 16 lines to a page ; 48-50 letters to a line.

Description.— Smooth country paper ; Devanāgarī characters ;
white in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ;
comm. above and below the text ; borders and
edges ruled in double and single red lines respectively.

The Ms breaks off at the 78th stanza of the 14th act.

Age.— Does not appear to be very old.

Mahānāṭaka
with
Commentary Bhāvārthadīpikā

438.

1892-95.

Author (of the text).— Hanumat—Dāmodara Miśra.

„ („ , comm.).— Mohanadāsa.

Begins.— (text) fol. 1^b

॥ श्रीरामानुजाय नमः ॥

कल्याणानां निधानं etc. as is No. 134.

„ — (com.) fol. 1^b

॥ श्रीमंगलमूर्तये नमः ॥

हृदये यत्प्रेरणया etc. as in No. 143.

fol. 11^a इति श्रीमिश्रमोहनदासविरचितायां हनुमन्नाटकदीपिकायां
स्वजानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोक्तः १

fol. 17^a इति... जानकीविलासो नाम द्वितीयोक्त ॥ २ ॥

Ends.— (text) fol. 75^b

किञ्चित्कोपकलाविलासविभवव्यावलामूर्तेभुजो

विशेषादकरोन्निशाचरवलं प्रत्यर्थिनां यत्पुरः

क्रंदकेरुरटकफेरुविटहारुकटत् गुगुलु

प्रक्रीडन्तपि विश्वसत्कणिरटद्विलिङ्गमद्वि (द्वी)पि च ७८

„ — (com.) fol. 75^b

रावणवलमूर्तपदिद्यत द्विजयिनो रामस्य वलमूर्तपदिद्यति वृत्रदुहो महेद्रस्य
सा वाहिनी सेनापि ज्ञानविकारिणः ज्ञ(ज्ञा ?)नै रामादात्मनिधनज्ञाने सति
विक्रमाणस्य रावणस्य भुजयुगं दृष्ट्वा पटमतिविस्तारं शैलं औग्रयाभावं
अनयत् प्रापयामास पटच् विस्तारे साकायस्यां इन्द्रसेनायां रवेरपि मयूरवाः
शिविराजाताः सैन्यरेणुबहुत्वादाच्छादकतया धर्माभावाच्छि-

References.— See No. 143.

महानाटक

with

दीका भावार्थदीपिका

No. 145

Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 6 in.

Extent.— 82 leaves ; 12-17 lines to a page ; 35-40 letters to a line.

Mahānāṭaka

with

Commentary Bhāvārthadīpikā

439.

1892-95.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, clear and legible but not uniform ; borders ruled in double black lines ; mostly the text is in the middle with the comm. above and below it ; red pigment occasionally used ; complete.

Age.— Saṁvat 1768.

Author (of the text).— Hanumat—Dāmodara Miśra.

„ („ „ comm.).— Mohanadāsa.

Begins.— (text) fol. 1^b

कल्याणानां निधानं etc. as in No. 134.

श्रीगणेशाय नमः

„ — (com.) fol. 1^b

हृदये यत्प्रेरणया etc. as in No. 143.

fol. 10^b इति श्रीमिथ्रमोहनदासाविरचितायां हनुमच्चाटकदीपिकायां ज्ञानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोऽक्षः १

fol. 16^a इति द्वितीयोऽक्षः

Ends.— (text) fol. 81^b

यद्भग्नं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिथ्रदामोदरेण ८९

as in No. 134.

followed by माधुरकुलसंभूतिः etc. up to दयावानुरूपकरः स्वल्पं ९२
as in No. 143.

followed by इति श्रीहनुमद्विरचितमहानाटके श्रीरामविजयो नाम चतुर्दशोऽक्षः १४ समाप्तोयं महानाटकः श्री

Ends.— (com.) fol. 92^a

ननु हनुमतः etc. up to ज(ब)लज्जानैरुद्धृतमिति ९१

as in No. 143.

followed by इति श्रीमिथ्रमोहनदासाविरचितायां हनुमच्चाटकदीपिकायां श्रीरामविजयो नाम चतुर्दशोऽक्षः १४ समाप्तः शुभं भूयाल्लेखकपाठक-योरनेनैव

नागांगाद्रिहिमांशुभिः परिमिते संवत्सरे श्रावणे

मासे कृष्णदले तिथौ मधुभिदसपाश्वधरत्रे शुभे

श्रीमद्वंधवहामजोदितमिदं श्रीमन्महानाटकं

श्रीधरजेनमिथ्रहरिलालनेव लिप्तीकृतम् १

References.— See No. 143.

महानाटक
with टीका
भावार्थदीपिका

No. 146

Mahānāṭaka
with commentary
Bhavārthadīpikā

209.
1875-76.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 92 leaves ; 4-6 lines to a page; 35-36 letters to a line (text)
8-10 „ „ „ ; 40 „ „ (com.).

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, small but clear and legible ; borders and edges ruled in red lines ; text in the middle and the comm. above and below it ; hand-writing of the text is bold ; red and yellow pigment used ; complete.

Age.— Appears to be pretty old.

Author (of the text).— Hanumat-Dāmodara Miśra.

„ (, „, comm.).— Mohonadāsa.

Begins.— (text) fol. 1

॥ ५० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्याणानां निधानं etc. as in No. 134.

„ — (com.) fol. 1^b

॥ ५० ॥ हृदये यत् प्रेरण्या etc. as in No. 143.

fol. 11^a इति श्रीमिश्रमोहनदासविरचितायां हनुमन्नाटकदीपिकावां
जानकीस्वयंवरो नाम प्रथमोद्यायः ॥

fol. 18^b इति... जानकीविलासो नाम द्वितीयोऽकः २

Ends.— (text) fol. 91^b

यद्यग्नं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिश्रदामोदरेण १०

as in No. 134.

followed by माशूरकुलसंभूतः etc.

Ends.— (com.) fol. 92^a

नक्षु हनुमतः etc. up to ज्ञानैरुद्धिपिति १०

as in No. 143.

followed by इति श्रीमिथ्रमोहनदासविरचितायां हनुमन्नाटकदीपि-
कायां रामविजयो नाम चतुर्दशोऽकः ॥ १४ ॥
विख्याताः सकलपुरस्सरगणनाम पूज्याना निखिलबुधाग्रकोविदानाम्
श्री... *

तेषां हि शिष्योजसस्यजित्कः अ...भ्रसधांतविचारयक्षः
जितेत्रियः कर्मविदारणेच्छुः बृश्व सद्गमपरायणोरम् ॥ २० ॥
स्तिलेश्वरस्योषणमयूषतेजसः समीपवर्ती कृतवृद्धसेवनः
सुदीपिकामल्यविचारसंयुतं संमीरसुनोः चरितस्य प्रीतिसंषुदे ॥

* This portion is not legible owing to the diffusion of ink.

References.— See No. 143.

महानाटक
with टीका
काव्यकौमुदी

No. 147

Mahānāṭaka
with commentary
Kāvyakaumudī

505

1899-1915.

Size.— $14\frac{3}{4}$ in. by $6\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 86 leaves ; 12-16 lines to a page ; 40-50 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; occasional marginal notes ; complete ; fol. 1 pasted with paper slips on all sides.

Age.— Saṅvat 181 (?) . The day कार्तिंग शुद्धे १३ सोमवार mentioned in the colophon falls in the year (saṅvat) 1814.

Author (of the text).— Hanumat-Dāmodara Miśra.

, (,, , comm.).— Rāghavendra Sarasvati.

Begins.— (text) fol. 2^b

पातु श्रीस्तनपत्रभंगिमकरी etc. as in No. 134.

, — (com.) fol. 1^b

॥ दृः ॥ इवस्तु श्रीः ॥

शंपांभोवाहदं भो भयदलनवुः कुलुदंभोजनेत्रो-
 निस्तंभोजंभशत्रोररिकुलटशदो भेददंभोवत्रं
 दंभोलि इत्यामरलिदंभः ।
 अंभोजा शातकुंभस्तनकलशपरीरंभसंभोगलंभो
 भव्यं देवप्रगल्भो दिशतु जनकजा वल्भो दुर्लभं ॥ १ ॥
 व्याख्यातुं न हि कोपि मारुतकृतं काव्यं क्षमायां क्षमो
 तिष्प्रत्यूहदुसहमञ्जुतपदं वक्त्रेतसोर्वाक्षपतेः ।
 यद्येष्येयमथापि तक्षकरुणया प्रेक्षावतां प्रीतये
 व्याख्यामो यशसां सतां रघुपतेर्विज्ञापकं नाटकं ॥ २ ॥ etc.

fol. 11^b इति श्रीराघवेद्वसरस्वतीहनुमनाटकस्य टीका प्रथमांकः

fol. 16^b इति श्रीराघवेद्वसरस्वतीकृतीकृतायां महानाटकटीकायां काम-
 कौमुद्यां द्वितीयोंकविरचनं ॥ २ ॥

Ends.— (text) fol. 85^a

यद्यनं धनुरीश्वरस्य etc. up to मिश्रदामोदरेण ॥ ३२ ॥

as in No. 134.

followed by इति श्रीहनुमद्विरचिते महानाटके रामविजयो नाम चतुर्दशीं
 शैकः ॥ १४ ॥

Ends.— (com.) fol. 86^a

प्रेक्षावतः क्षमध्यं पवनसुतकृतश्रीमहानाटकस्य
 व्याख्याने मादृशानां सखलनमनुपदं प्रायसो वाक्षपतीनां
 प्रागलभ्यं नः सहध्वं यदकृत तदिदं साधवो वाग्विलासे
 कौसुदीधाष्यामयं रुकुरतु हृदि शतां राघवेद्रप्यनीता ॥ १ ॥
 राघवेदपदांभोजे राघवेद्रेण भिक्षुणा
 महानाटकटीकेयमर्पिता काव्यकौमुदी ॥ २ ॥
 शाके शाशांकेषु रुकुषांके वृद्धावने भागवतप्रधाने ।
 श्रीराघवेद्रेण कृता गुधानां सुदे महानाटकटिष्पनीय ॥ ३ ॥
 इति श्रीराघवेद्वसरस्वतीकृतायां श्रीमहानाटकटीकायां काव्य-
 कौमुद्यां चतुर्दशीं शैकः संपूर्णः ॥ श्रीहनुमान् नाटिकग्रंथसंपूर्णः ॥ संवत् १८१ वर्षे
 कार्त्तिंग सुदि ११ सोमवारः ॥ श्रीरस्तुः ॥

Aufrecht does not refer to this comm. in his Catalogus Catalogorum.

महानाटक
with टीका

No. 148

Mahānāṭaka
with commentary

96.
1883-84.

Size.— $13\frac{1}{8}$ in. by $6\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 102 leaves; 14-15 lines to a page; 38-40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear and legible but not uniform; commentary above and below the text; red pigment occasionally used; fol. 94^b blank: the Ms. is very incorrect.

Author (of the text).— Hanumat.

“ (,, , comm.) — Balabhadra Miśra. Aufrecht remarks :—
“ बलभद्र son of Kāśinātha, grandson of Kṛṣṇadatta, wrote in
1562 : Mahānāṭakadipikā— ” p. 367.

Begins.— fol. (text) 1^b

कल्याणानां निधानं etc., as in No. 134.

,, — (com.) fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

शृंगारी क्षितिजामुखजकरुणोऽहल्पासु वीरः स्वरै
वीभत्सुश्व जये शैश्व भयङ्गद्वाधिरत्यहुतः
रोद्वी रावणमहेने कपि सद्वौ हासः सुशांतो गुरौ
भन्कः सर्वरसात्मको रघुपतिर्वर्वर्ति सर्वोपरि १
प्रस्तारात्रापि पञ्चीत्व यांति वारि तरंति च
यत्कृपा चंद्रिकास्पर्शाद्वामचंद्रं नतोस्मिं तं २
स्वा राम राम चरजनीचर दुर्विणातं
कल्पांतपावकनिजोतमनामधेयं
नाथत्व...सरसी हहपद्रदानां
यस्माद्यन्त्वन्तुत मया कुरुतस्ततो द्राक् ३
रामायणमर्यां नावं संसारार्णवतारिणीं
यश्वकार मुनिः सम्यक् तस्मै वल्मीकये नमः ४

आसीच्छ्रीकृष्णदनः सकलयुणनिदिवादिनागेंद्रसिंहं
तत्पुत्रः काशिनाथः समजनि वलभद्रः (भिषततनूजः
नवा श्रीरामभद्रं निविलयनु(ण)निर्धि श्रीपतेः प्रीणनाय
व्याचष्टे नाटकं श्रीसकलबुधनना क्षम्यतां धार्ष्यमेतत् ५ etc.
fol. 12^b इति श्रीहनुमन्नाटकदीपिकायां प्रथमः प्रकाशः ॥ १ ॥
fol. 21^b इति श्रीवलभद्रमिश्रविरचितायां द्वितीयः प्रकाशः ॥

Begins.— (text) fol. 102^a

यद्गनं धनुरीश्वरस्य etc., up to मिश्रकाशीश्वरेण २२
practically as in No. 134.

followed by इति श्रीहनुमतविरचिते महानाटके ब्रह्मादिकृतस्तुतिवैकुंठ-
विजयो नाम पंचदशोकः समाप्तः १५

Ends.— (com.) fol. 102^a

यागीजनपियस्यापि स्तवो येन विनिर्मतः
तत्कृता दीपिक(का) चेयं चकास्तु महतां हृदि १
कीर्तिब्रह्मांडस्वं डेत्प्रचरतु सततं भर्ति सत्पेक्षयुक्ता
ज्ञानैजा(जी)लं रुकुरतु हृदि परं सच्चिदानंदस्पं
स्वस्ति स्याद्गोद्विजेन धुकरनुपत्तेऽले खंडलाश्री-
रामः धृष्टश्व देहे रिषुषु सविजयं राजराजवमस्तु २
श्रीकृष्णदन्तपदपंकजपद्मपदस्य श्रीकाशिना(थ) तनयस्य सनाद्वजाते
श्रीकुंभवारिधिविधोर्वलभद्रकर्ष्य वाक्यं रव्या सुदेस्तु रुक्नाथपरायणा३

एतद्विचारसंतुष्टस्त्रिसंमोदसंभवात्

सुकृतात् श्रीपतिः प्रीतिं प्रयातु प्राणतप्रियः ४

श्रीकृष्ण क्षम्यतां भूदेवश्व सतां सुहृत्

कालातिपाताद्रथस्य धद्यं मे स्थिरात्मनः ५

वद्ययन्निरसचंद्रश्व गणिते व्ययवत्सरे

सिद्धै याचैत्र शुक्लास्य श्रीरामनवमीदिने ६

इति श्रीमत्सनादाककुलकुमुदिनीकातदांतरुक्मणीहृदयांदनेनसश्रीवल-
भद्रेण विरचितायां श्रीहनुमन्नाटकदीपिकायां पंचदशप्रकाशः १५
सिद्धाकाशवस्त्रिज्ञेन्द्रगग्ने ते भागो विषेवत्संरहेमंतरुयेते
लिंग दिनकरे मासे वक्षदलेवाखोर्द्धिसुता त्यजे भवति
द्वौमे कृतिकायां शुमै श्रीमद्रामचरित्रविच्रमिदं चालेख्य साधोर्ष्वदे २
यादृशं पुस्तकं... मम दोषो न विद्यते

References.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 438^b; ii, 100^b.

महानाटक
with टीका

No. 149

Mahānāṭaka
with commentary

466.
1884-87.

Size.— $11\frac{4}{5}$ in. by $3\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 104 leaves; 7-9 lines to a page; 55-60 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; slightly discoloured; hand-writing very small but beautiful, clear and legible; commentary above and below the text.

The Ms breaks off at the 17th stanza of the 14th act.

Age.— A modern copy.

Author (of the text).— Hanumat.

,, (,, comm.).— Balabhadra Miśra. On fol. 101^a the commentator refers to his comm. on the *Mudrārākṣasa*.Begins.— (text) fol. 2^a

कल्याणानां निधानं etc. as in No. 134.

,, — (com) 1^bश्रीगणेशाय नमः ३० नमो भगवते रामचंद्राय
शृंगारी क्षिरितजामुखे etc. as in No. 148.fol. 13^a इति श्रीहनुमन्नाटकदीपिकायां प्रथमः प्रकाशः १fol. 23^b इति श्रीबलभद्रमिश्रविरचिताया द्वितीयः प्रकाशः २fol. 101^a सुद्रारक्षो नाटकस्य टीका येन विनिर्मिता

तस्येण बलभद्रस्य कृतिर्भूयात्सता सुदे १

इति श्रीहनुमन्नाटकदीपिकायां ब्रयोदशोकः

Ends.— (abruptly) (text) fol. 104^b

तत्र मारो नाम राक्षसस्तुमलयुद्धे

अध्यारूढस्तु यावद् ब्रजति न शिविरं वाजिनः पूर्वमर्द्दे

धावतं स्वदितस्य स्वमरिकुलबलात्पादयुग्मे न धीरः

मारः क्रव्यादवीरः शिरसि करतलोत्थापितेनांगदेन
कुञ्जेनाताडितोद्राक् शिवशिव समरे पश्चिमार्धेन तावत् १८७

Ends.— (com.) fol. 140^b

अश्वारूढो मारो राक्षसश्रेष्ठः तत्र युद्धे पश्चिमार्धेन संडितस्य वाजिनः
पूर्वमर्द्धे पादयुग्मेन धावतं अध्यारूढः सन् अरिकुलबलात् यावत्स्वं शिविरं न
दु(ब्र)जति तावकुञ्जेनांगदेनाश्वस्य पश्चिमार्धेन करतलोत्थापितेन द्राक् शीघ्रं
मेव शिरसि आसमंताताडितः पपातेत्यन्वयः १८०

References.— See No. 148.

महावीरचरित

No. 150

Mahāvīracarita

152.

1866-68.

Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 5 in.

Extent.— 50 leaves; 10 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; blue in appearance; hand-writing, clear, legible and uniform; folios numbered in both margins; the Ms. is a bound copy.

Age.— Śaka 1789.

Author.— Bhavabhūti.

Subject.— A play based on the life of Rāma.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगुरुदेवदत्त ॥

अथ स्वच्छाल(स्था ?)य देवाय नित्याय हतपाप्सने ॥

त्यक्तक्रमविभागाय चैतन्यज्योतिषे नमः ॥ १ ॥

नायंते सत्त्वधारः अये खलु भगवतः कालप्रियता(ना)थस्य यात्रायामार्य-
मिभ्याः समादिशांति ।

महापुरुषसंरभे ग्रन्थं पंभीरभीषणः ।

प्रसन्नकर्कशा यज्ञ विपुलार्था च लाली ॥ २ ॥

अप्राळुतेषु पात्रेषु यत्र वीरः स्थितो रसः ॥
 भेदैः सूक्ष्मरभिद्यकै मथाधारं विभज्यते ॥ ३ ॥
 संसद्भार्भिनेतव्य इति । सहर्ष । महावीरचरितं तर्हि मधोल्लभ-
 वित्यादिष्टमर्थं भवति ।

वद्यवाचः कवेः काव्यं सा च रामाश्रयां कथा ।
 लब्धव्य वाक्यनिष्पृद्दिविषयिको जनः ॥ ४ ॥

सोहमेतद्विज्ञापयामि । अस्ति दक्षिणापथे पद्मपुरं नाम नगरं तत्त्वं
 केचित्तैतिरियिणः काव्यपाश्वरणगुरुवः पंक्तिपावनाः पंचाग्नयो धृतव्रताः सोम-
 पीथिनहुदुवरनामानां ब्रह्मावादिनः प्रतिवसंति । तदामृष्यायणस्य तत्र भवतो
 वाजपेययाजिनो महाकवेः पंचमः सुगृहीतनाम्ना भट्टगार्पलस्य पौद्रः पवित्र-
 कीर्तेनालिङ्कं तस्यावसंभवः श्रीकंठपादलाङ्घनो भवभूतिनाम जातुकर्णीष्वः
 मकविर्मित्रधेयस्माकं मित्यत्र भवते विदां कुर्वतु ॥ etc.

fol. 7^b कौमारो नाम प्रथमोक्तः ॥ ४ ॥

fol. 14^a परशुरामसंवादो ना(म) द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 50^a

वि. वत्त रामभद्र
 निव्युदं गुहशासनं यहतरं धर्मोपि संरंक्षितो
 रक्षं संहरणाच्चिकितमनोरोगात्रिलोकीकृता
 सिद्धार्थोश्च सुरा सहारुजसुहृदारेण राज्यं उन-
 लेवं किं करणीयमेतदधिकं श्रेयरतदप्युच्यतां ४०

रामः इतोधिकमपि श्रयोस्ति तथापिदमस्तु भगवत्प्यादप्रसा(दा)त् भरतवाक्षं
 क्षमापालाः क्षीणतंद्राः क्षितिवलयमिदं पांतु ते कामवर्चा
 वार्वाहाः संतु राष्ट्रं पुनरश्विलमपासेति संपन्नसस्य
 लोको नित्यं प्रमोदं विदधतु कवयः श्लोकमाप्तप्रसादं
 संख्यावतोपि भूम्ना प्रकृतिषु सुदं संप्रथार्य प्रयांतु ४१

वि. एवमस्तु इति निक्रांताः सर्वे ॥
 जातोयमकञ्चरमोत्तरपत्रे समाप्तमिदं वीरचरितं नाम नाटकं ॥
 भवभूतिकृतं वीररामस्य चरितं सिते ॥
 शुचौ वर्याक्षयोगे च नक्षत्रे उत्तराभिष्टे ॥
 लिखितं रामचंद्रेण श्लोकैषां च तारणे ॥ ४२ ॥
 संपूर्णं रामचंद्रप्रसादं ॥ समाप्तः ॥
 लेखकालकृष्णरामचंद्रपाठके लिखितं ॥

शके १७८९ फाल्गुन वद्य १ सोमवार तदिनं रात्रौ समाप्तः शुभं भवतु
 ॥३॥ ॥३॥ लि ॥
 वीररामनाटक समाप्तः ॥

References.— 1 MSS.—Aufrecht, i 443^a; ii 102^a, 217^a. This work is described in various catalogues and repeatedly printed.

महावीरचरित

No. 151

Mahāvīracarita

471.
 1899-1915.

Size.— 9½ in. by 4½ in.

Extent.— 42 leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgari characters; old in appearance; hand-writing, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; red ink used for dandas and colophons; folios slightly moth-eaten; fol. 33-36 missing; almost complete.

Age.— The Ms is considerably old.

Author.— Bhavabhūti.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ ॥ शुभमस्तु ॥

अथ स्वस्थाय देवाय etc. as in No. 150.

fol. 13^a प्रथमोक्तः ॥

fol. 22^b इति द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 46^b

दौरात्म्यादरिभिन्नजार्जवश्चौ मायाविभिर्विचिते

धर्मात्मन्यतिथौ निरागसि जगत्पूज्ये गृहानागते ॥

एतस्मिन्नुचितं न नाम विहितं वाचापि न वेदितं ॥

इति श्रीवश्यवाचा भवधूतिमहाकविना विरचितं

References.— See No. 150.

महावीरचरित

No. 152

Size.— $9\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 31 leaves; 12 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, legible but not quite clear borders ruled in double black lines; folios slightly moth-eaten; complete; incorrect.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhavabhūti.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ स्वस्थाय देवाय etc. as in No. 150.

fol. 7^b कुमारो नाम प्रथमोक्तःfol. 14^a परशुरामसंवादो द्वितीयोक्तः ॥Ends.— fol. 31^b

कर्णावर्जितदिङ्गमतंगजयुगद्विद्वापमर्दाश्व ते

षू ... च्छाटरलत्समुद्रविवरैः पीतालरं पाश्वताः ।

काये यस्य च पौरुषस्य च तथा प्रेणोगरिगणाश्व

यद्वोपासुन्मथितद्विषां सुसङ्गां तन्मात्मगे विस्मर च ॥

इति निष्क्रान्ताः सर्वे । महावीरचरिते आरण्यकं नाम पञ्चमोक्तः ॥५॥

समाप्तं चेदं वीरचरितं नाम नाटकं कृतश्रीकंठापरताम्नो भट्ट भवभूतः राम

References.— See No. 150.

मालतीमाधव

No. 153

Size.— $12\frac{3}{4}$ in. by 5 in.

Extent.— 62 leaves; 13 lines to a page; 54 letters to a line.

Mālatīmādhava

145.

1806-68.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgari characters ; blue in appearance ; hand-writing, very small but clear, legible and uniform ; folios slightly moth-eaten ; a bound copy ; complete ; folios 1-3 pasted with paper-slips.

Age.— A modern copy.

Author.— Bhavabhūti.

Subject.— A well-known comedy containing the love-story of Mālati and Mādhava.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीच्यंबकाय नमः ॥
 चूडापीडकपालसंकुलगलन्मंदाकिनीवारयो-
 विशुद्धायललाटलोचनपुटज्योतिर्विरमिश्रत्विषः ॥
 पांतु त्वामकटोरकेतकशिखा संदिग्धमुग्धेदवो
 भूतेशस्य भुजंगवल्लिवलयस्तडनद्दः जूटाजटाः ॥ १ ॥
 अपि च ॥ सानंदनंदिहरताहतसुरजरवाहृतकौमारबर्हि-
 त्रासन्नासायरध्रं विशति फणिपतौ भोगसंकोचभाजि ॥
 गंडोड्डीनालिमालासुखरितककुभस्तांडवे शूलपाणे-
 वैनायक्यश्चिरं वो वदनविभृतयः पांतु चीकारवत्यः ॥ २ ॥
 नायंते सूत्रधारः

...

अस्ति दक्षिणपदे पद्मपुरं नाम नगरं तत्र केचित्तैन्निरेयिणः काश्यपा-
 श्वारणगुरुवः पंक्तिपावनाः पंचाश्रयो वृत्तवताः सोमपीथिनः उद्वरनामानो
 ब्रह्मवादिनः प्रतिवसंस्ति ते श्रोविध्यासतत्विनिश्चयाय सूरिश्रुतं शाश्वतमाद्रि-
 यंते ॥ इष्टाय पुर्ताय च कर्मणेर्थान दाशनपत्यायत्तपोर्थमायुः ॥ १ ॥ तदा-
 मुष्यायणस्य तत्र भवतः सुग्रहीतनाम्नो भट्टगोपालस्य पौत्रः पवित्रकीर्ते-
 नीलकंठस्यात्मसंभवः भट्टश्रीकंठपदलांछनो भवभूतिनामा जातूकर्णी
 एवः कविर्निर्सर्गसौहृदेन भरतेषु वर्तमानः स्वकृतिमेवं प्रायगुणभूयसीमस्माक-
 मर्पितवान् यत्र खल्विष्यं वाचोशुक्तिः
 ये नाम केचिदिह नः प्रथयंत्यवज्ञां जानंति तै किमपि तान् प्रति नैष यत्नः ॥
 उत्पत्यतेस्ति मम कोपि ममानजन्मा कालोद्यायं निरवधिर्विपुला च पृथ्वी ॥
 etc.

fol. 6^a मालतीमाधवे बकुलवीधी नाम प्रथमोऽकः ॥

fol. 8^b „ धवलगृह नाम द्वितीयोऽकः ॥ २ ॥

fol. 11^b „ शार्द्दलविद्राविणो नाम तृतीयोऽक ॥ ३ ॥

Ends.— fol. 31^b

कामं ॥ वत्स ॥

यत् प्रागेव मनोरथैर्वृतमभृत कल्याणमायुष्मतो-

स्तत्पुण्यैर्मदुपक्रमैश्च फलितं क्लेशोपि मन्दिष्ययोः ॥

निष्णातश्च समागमोपि विहितस्वत्प्रेयसः कांतया

संग्रीतौ नृपनंदनौ यदपरं प्रेयस्तदप्युच्यतां ॥

माध. ॥ सहर्षे प्रणमन् ॥ भगवति अतःपरमपि प्रियमस्ति ॥

तथापीदमस्तु ॥ भगवतीपादप्रसादात् ॥

संतः संतु निरंतरं सुकृतिनो विध्वस्तपापोदया-

राजानः परिपालयन्तु वसुधां धर्मे स्थिताः सर्वथा ॥

काले संततवर्षिणो जलमुच्चः संतु क्षितौ पुण्यतो

मोदंतां धनवंयुवांधवसुहृद्गोगप्रसोदाः प्रजाः १ ।

कामं ॥ एवमस्तु ॥

इति श्री परिक्लम्य निष्क्रान्ताः सर्वे मालतीमाधवे दशमोऽकः ॥ १० ।

इति मालतीमाधव नाम नाटकं समाप्तं ॥ ग्रंथसंख्या १३६५

References.— 1 MSS-Aufrecht, i, 453^b; ii, 104^b; iii, 98^a. This work is described in various Catalogues.

Printed editions.— 1 with the commentaries of Tripurāri, Nānyadeva and Jagaddhara, pub. by Nirṇaya Sagara Press; 2 with the comm. of Jagaddhara ed. with a literal English Translation, notes, and intro, by M. R. Kale, 3 with comm. of Jagaddhara, ed. by Dr. R. G. Bhandarkar, Bombay Sanskrit Series, No. 19; 4 ed. by Kuñjavihāri Tarkasiddhānta; 5 French translation by Foucause; 6 in Marathi by M. V. Lele, etc.

मालतीमाधव

No. 154

Size.— 10 in. $4\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 47 leaves ; 13 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; white in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders and edges ruled in red lines ; red and yellow pigment used ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhavabhūti.

Begins.— fol. 1^b

श्रीमन्हा (मन्महा) गणपतये नमः ॥

त्रुट्टापीडकपाल etc. as in No. 153

fol. 8^a बक्तुलवीथी नाम प्रथमोक्तः समाप्तोऽयम्fol. 12^b द्वितीयोऽक्तः ॥ २ ॥Ends— fol. 46^b

कामं वत्स माधव etc. up to प्रमोदाः प्रजाः

as in No. 153

followed by इति श्रीकविचूडामणिभवभूतिकृतौ मालतीमाधवाख्ये
प्रकरणे मालत्याहुनर्लभो नाम दशमोक्तः ॥ १० ॥

References.— See No. 153.

मालतीमाधव

No. 155

Size.— $10\frac{3}{5}$ in. by $3\frac{3}{5}$ in.

Mālatīmādhava

386
1884-87.

Extent.— 56 leaves ; 8 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing, clear and legible; borders ruled in double black lines; red and yellow pigment frequently used; lacunae recorded in margins; folios moth-eaten and pasted with blue slips of paper; incomplete, abruptly breaking in the middle of the 10 act.

Age.—Does not appear to be very old.

Author.—Bhavabhūti.

Begins.—fol. 1^a

॥ श्रीविघ्नराजाय नमः ॥ अथ मधुमालतिनाटक लिख्यते ॥

सानंदं नंदिहस्ता etc. as in No. 153

fol. 9^a प्रथमैङ्कः ॥

fol. 14^a द्वितीयैङ्कः ॥

Ends.—abruptly fol. 56^b

माधवः श्रुतमिदानीं च । सर्वतः कृतार्थोऽस्मि मालती दिघिया । एका-
हेज्जेवगदं हि ययस्सनो आसंकासल्लु । लवं । संपदं पिरव्वसेसं माहवस्स
फलिया मणोरहा । मक । कथमवलोकिता बुद्धरक्षिता कलहंसकञ्चदूरतः ।
प्रसुदि

References.—See No. 153

मालतीमाधव

Mālatīmādhava

No. 156

387
1884-87.

Size.—9 $\frac{1}{4}$ in. by 4 in.

Extent.—100 leaves; 6-7 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.—Country paper having yellowish appearance; Devanāgarī characters; very old and worn-out; hand-writing, clear and legible; borders ruled in two double black lines; red pigment used; almost complete; folios 2-4 missing.

Age.—The Ms appears to be old.

Author.—Bhavabhūti.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

पक्षाली पिंगलिम्लः कण इव तडितां यस्य कृतः समूहो

यस्मिन्ब्रह्मांडमीषद्विघटितमुकुले कालयज्ञा ज्ञहाव ।

विर्द्धिनिष्टप्तचूडाशशिगलितसुधासारभांकारिकोण

तार्तीयीकं पुरारेस्ततं चनुमदन...षणां लोचनं वः ॥ १ ॥ etc.

fol. 20^a प्रथमोंकः समाप्तः ॥

fol. 31^a द्वितीयोंकः ॥

Ends.—fol. 102^a

कामदंकी ॥ वत्स माधव etc. up to प्रमोदाः प्रजाः ॥

as in No. 153

followed by इति निःङ्कांता सर्वे दशमोंकः समाप्तः ॥ ८ ॥ शुभं भवतु ॥

॥ श्री ॥ मालतीमाधवाभिधं नाटकं नेति

References.—See No. 153

मालतीमाधव
with टीका

No. 157

Mālatīmādhava
with commentary

146
1866-68.

Size.—12 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{3}{4}$ in.

Extent — 62 leaves ; 4-6 lines to a page ; 48 letters to a line. (text)
8-10 „ „ „ „ 52 „ „ „ „ (comm.)

Description.—Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; blue in appearance ; hand-writing, small but clear and legible ; comm. above and below the text ; lacunae recorded in margins ; corrections made with yellow pigment ; a bound copy ; fol. 1 pasted with a paper-slip.

The Ms breaks in the middle of the 6th act.

Age.—A modern copy.

Author (of the text)—Bhavabhūti.

„ „ „ comm.—Jagaddhara.

Begins—(text) fol. 1^b

सानंदं नंदिहस्ता etc. as in No. 153

„ (com.) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

चंचचंद्रिकचंद्रचारुकुसुमो माघजटापलुवो
दृप्यहारुणदंदगूकमणिमान् तथंचशाखालयः ॥
स्थाणुमेंकलदो भवत्वतितरां गौरीसुखैदुद्रव-
त्पीयूषद्रवदोहदादिव दधेवद्रुमत्वं सदा ॥ १ ॥

नत्वा गुरुन् गुणगुरुनवलोक्य टीकां
विश्वादिकोशभरतशृतिशब्दविद्यां ॥
छंदास्यलंकरणमर्थगतिं विचित्य
श्रीमान् जगद्वरकविविर्तनोति टीकां ॥ २ ॥
श्रीकंठकंठविलुठत्पदुनाटकेस्मिन्
टीका मयाल्पमतिनापि वितन्यते यत् ॥
हासाय दुर्जनगणस्य भवेन्नचैत—
दुच्चैः पदं यदभिकांक्षति सर्वं एव ॥ ३ ॥

इह तावदष्टपदां नांदीं विदधान एव कविरप्त्युहमीहतसिद्धिमनुरुध्य
प्रचंडचडीनते (चंडपते) प्रकांडतांडवांडवरेण स्वदेवतोत्कीर्तनरूपं मंगलं प्रक-
रणादौ निबध्नाति ॥ सानंदमिति ॥ वैनायक्यो वदनविधुतयश्चिरं वो युष्मान्
पांतु इति श्रोतृन् सामाजिकान् कविराशास्ते ॥ etc.

fol. 23^b इति श्रीजगद्वरविरचितायां मालतीमाधवप्रकरणटीकायां
प्रथमोक्तः ॥ संपूर्णतामियात् ॥ ४ ॥

fol. 32^b इति द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥ ४ ॥

Ends.—(text) fol. 62^a

माव० ॥ नैराश्यकातरधियो हरिगेक्षणायाः
श्रुत्वा निकामकरुणं च मनोहरं च ॥
वात्सल्यमोहपरिदेवि तसुद्दहामि

चिताविषादविपदं च महोत्सवं च ॥ १ ॥
लवं० ॥ अष्ट पद्धिहं दाणिदे अमंगलं णादोवि अधिअं शुणिस्सं ॥

Ends.--- (com.) fol. 62^a

इह हेतुफलभावेनान्वयः ॥ तथाहि नैराद्यकातरबुद्धित्रादात्सल्यं ॥
ततः परिदेवनं तत श्रुत्वा मनोवसादः ॥ हस्तिषेक्षणत्वेनापहृतचिन्तस्य ममा-
लाभान्मनोज्ञपरिदेवि तं श्रुत्वा महोत्सवः ॥ स उनः कंदनैः मोहः प्रलापैः
परिदेवनैः देहाया साभिधातैश्च करुणाभिनयो भवेदिति भरतः ॥ १ ॥
लवं० ॥ अयि प्रतिहतमिदानीं अमंगलं नातोधिकं श्रोष्यामि ॥ छ ॥ ग्रंथ-
संस्था अक्षरांहा २८८० ॥ ये० छ ॥

References.— 1 MSS- Aufrecht, i, 453^b; ii, 104^b; iii, 98^a. For described MSS. see I. O. Cat. Pt. VII, No. 4131 and Mad. Des. Cat. Vol. XXI, No. 12601. This commentary is included in Dr. Bhandarkar's edition of the Mālatīmādhava published in the Bombay Sanskrit Series, No. 15.

मालतीमाधव
with टीका

No. 158

Malatīmādhava
with commentary

437.
1887-91.

Size.— 11 in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 113 leaves; 17 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, very small, closely written and careless; additions in margin; comm. written above and below the text; fol. 1 missing and fol. no 76 repeated; borders ruled in double black lines, almost complete.

The commentator gives his genealogy in the post-colophon.

Age.— Saṁvat 1803. The chronogram gives the date as 1703 Saṁvat. On verification, however, the chronogram app-

ears to be correct. (Vide, the Indian Ephemeris, by D. Swami kannu Pillai, Vol. VI. p. 94).

Author (of the text) — Bhavabhūti.

,, (of the comm.) — Jagaddhara, son of Ratnadhara.

Begins.—(text) fol. 2^a

गडोडुनालिमालासुखरितककुभस्तांडवे शूलपाणे-
वैनायक्यश्विरं वो वदनविशुतयः पांतु चीकारवत्यः ॥ १ ॥

अपि च ॥ चूडापीडकपाल etc. as in No. 153

,, — (Com.) fol. 2^a

हर्षः ॥ यद्वा ॥ सानंदं यथा तथा पांत्विति योजयं ॥ यद्वा ॥ सानंद-
मित्याहतविशेषणां सापेक्षत्वेषि गमकत्वात्सत्समाप्तः ॥ etc.

fol. 29^a इति मालतीमाधवटीकायां प्रथमोक्तः

fol. 38^b इति ,,, द्वितीयोक्तः ॥

Ends.—(text) fol. 111^b

कामं ॥ वर्त्स माधव etc. up to प्रसोदाः प्रजाः ॥ २३ ॥

as in No. 153.

followed by एवमरु इति निःक्रांताः सर्वे ॥

इति श्रीमालतीमाधवै दशमोक्तः ।

Ends.—(com.) fol. 112^a

प्रजानां लोकानां उण्याप्रजायिष्यतां धनवद्धो निरंतरलक्ष्मे वांधवानां
संबंधिनां सुहृदां गोष्टीए प्रकृष्टहर्षों याभिरताः । तदनेन प्रशास्तिरुक्ता ।
काव्योपसंहारोप्यनेतैव कृतः ॥ यद्वाह ॥ वरदानस्य उक्तियां सा काव्ये उप-
संहितिरिति ॥ २३ ॥ इति दशमांकटीका ॥

लघ्ये दुर्लभशासने सुरगणग्रामश्व कैवर्त्तिका

विद्यावशाविभृणेष्वपि शुभे चंडे शुभे धारिते ॥

येनायं समभूद्विज्ञातितिलकश्चुडेश्वरः पंडितो

मीमांसैकरहरयवद्यहृदया दातावदाताशयः ॥ १ ॥

देवेशं समसृतं सोयममलं मीमांसकं सत्कवि

सोप्युच्चैरजनिष्टं जैमिनिमते रामेश्वरं सुदृशं ॥

सुतेरमायमपि प्रतापजयिनं मीमांसयालकृतं

शुद्धं धीरगदाधरं कविवरं पुत्रं पवित्राशयं ॥ २ ॥

विद्याधरं वरमजिजनदेष धीरं
हीरं जनेषु जयिनं युरुणोक्तशास्त्रे ।
प्रासूत सोयममलं गुणिनं सुपुत्रं
तं रत्नपूर्वधरमेष जगद्वरं च ॥ ३ ॥

येनापाठिकगेरगोतममतं वैशोषिकं खंडनं
येनाश्रावि सकोषकाव्यनिवहं तत्पाणिनीयं मतं ॥
चंदोलंकरणं च भव्यभरते येनाध्यगायिश्रुति-
स्तस्या सुख्यजगद्वरस्य कवितुष्टीकेयमुज्जूंभतां ॥ ४ ॥
असूत यं रत्नधरोति भव्योति भव्यरूपा मद्यंति (इमयती) कापि ॥
जगद्वरं तत्कतटिप्पणोकः समाप्तिमापहशमोनवदः ॥ ५ ॥
इति श्रीमहामहोपाध्याय धर्माधिकरणिकश्रीजगद्वरकृतीकायां दश-
मोकः समाप्तः ॥ समाप्तिमिदं नाटकं ॥ श्री

ज्वलनगगनभूभृद्भूमिभिर्मावितेव्वे
शुचि बहुलदशम्यां वासरे तिगमभानोः ॥
उदयपुरपुरेदः पुस्तकं संप्रपूर्णे
लिखितमलघुविद्यारामभट्टेन भृयं ॥ १ ॥
यदत्र वर्णभ्रमतः रवघुद्देशियतपावानवधानतो वा ॥
स्यादन्यथा लेखनमुत्तमैस्तच्छुभं विधेयं शुभकृत्स्वभावैः ॥ २ ॥
कल्प्याणं कमलापतिः कल्प्यतां सर्वस्य शर्वः श्रियं
भासुभृतिरतामरुतद्रुजामयाहितं व्याहतात् ॥
दुर्गादुर्गहनेषु विश्वमवताद्वैमात्रुः सर्वदा
निःप्रत्यहमथा दधातु सकलासंभेषु सिद्धिं परां ॥ ३ ॥
श्री श्री ॥ लेखितमिदं विद्यारामेण उदयपुरमध्ये सं० १८०३ वर्षे
आषाढ़कल्प्यादशम्यां रवौ

तातो यस्याभिजातः सहृदयहृदयो वेणिरामाभिधानो
गीर्वाणाचार्यदेव्यो व्रजपतिरितियन्नाततातोथचाभृत् ॥
भट्टो यस्यावटको विशालनगरजब्रह्मणेषु प्रस्तुति
विद्यारामस्य तस्यास्त्यमलतरमिदं पुस्तकं नाटकस्य ॥ १ ॥
अपि च । आलीच्छीव्रजनाथभट्ट इति यन्नातस्य तातस्तथा ।
वेणिराम बुधश्वयज्जनयिता श्रीमान् गुणैकार्णवः ॥
तस्य श्रीवरसेविनो निजभुजन्यस्ताक्षरं पुतस्कं
विद्यारामकवेरिदं विजयते पापग्रमानं सदा ॥ २ ॥

मालतीमाधव टीका

No. 159

Size.— $9\frac{2}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 10 leaves; 12-13 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgari characters; old in appearance; hand-writing; small and not quite clear and legible; borders in double black lines; edges of folios worn out; incomplete.

The Ms contains only the 1st act (in).

Age.— Appears to be old.

Author.— Jagaddhara.

Begins.— 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

चंचरचंद्रिकचंद्रचारुकुष्मो etc. as in No. 157

Ends.— (abruptly) fol. 14^b

एवमन्यत्रापि सूचितस्ये प्रवेशः । आन्वीक्षिकी न्यायशास्त्रं । तत्र तर्क-
 च्छलादि नि...कनेन तदभ्यासात् ॥ माधवस्यत्रोरिका विवाहे कौशलमुक्त-
 पा...कुंडिनपुरं वैदर्भेनृप...

References.— See No. 157.

मालतीमाधवटीका

No. 160

Size.— $10\frac{4}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 60 leaves; 10 to 16 lines to a page; 34 to 52 letters to a line.

Mālatīmādhavatīkā

67.

1869-70.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, upto fol. 28, bold clear and uniform; thereafter, very small and closely written but clear and legible; borders ruled in double black lines: right-hand corners of folios 61-83, moth-eaten; incomplete; folios 1-17 missing.

Age.—Appears to be old.

Author.—Jagaddhara.

Begins.—abruptly fol. 18^a

जनमास्कंदति । विकर्तुं शीलमस्येति विकारिं पूर्वदशान्यागेन दशांतर-
योगो विकारस्तयोगियौवनं अयं तु युक्तेयर्थः ।
fol. 31^b इति प्रथमोऽकः ॥ छ ॥
fol. 36^b इति द्वितीयोऽक ॥

Ends--- fol 82^b

मम जीवने नेति भावः इतरः ॥ सुप्रसन्नातः कनिष्ठा भगवती ॥ अवत्व
ज्येष्ठा कामदकी अस्माकं यथा सुप्रसन्नारा...मिनिमते रामेश्वरं सद्बुधं etc.
up to समाप्तिमापहशमोऽनवदः ॥ ५ ॥

as in No. 158.

followed by इति महामहोपाध्यायधर्मधिकारिजगद्वरकृतायां मालती-
माधवटीकायां दशमोऽकः ॥ ॥ षाठवदि ५ लिखितां सुकुदेन ॥ छ ॥ ॥

References.—See No. 157.

मालतीमाधवटीका

No. 161

Mālatīmādhavaṭīkā

147.

1866-68.

Size.—12 $\frac{1}{2}$ in. by 3 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.—124 leaves; 10 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.—Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; blue in appearance; hand-writing, clear and

legible but not uniform; lacunae recorded in margins; yellow pigment used for corrections; after fol. 76 the numbering is not properly done; instead of fol. 77, the folios are numbered 107 etc.; two blank folios are to be seen; last few folios not numbered at all; folios slightly moth-eaten.

Age.— Śake 1789.

Author.— Jagaddhara.

Begins— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नम ॥

चंचच्चन्द्रिकचंद्रचारुकुसुमो etc. as in No. 157

Ends.— प्रजानां लोकानां उण्यात । यदाह । प्रजाभाग्य निवर्धते वर्षीते च पतिव्रता । इति प्रजास्यात्संततौ जने इत्यमरः । पुरापत इति पंचस्यात्स्तसिः ॥ प्रजा हृष्यंतां घनबाह्यो निरंतरकृतो गांधवानां संवंधिनां सुहृदामित्राणां गोष्टीषु प्रकृदृहर्षीयो भिस्तातदनेरप्रशस्तिरुक्ता । यदाह । आशीकृपे च देशादौः प्रशस्तिः साभिधीयते इति । काव्योपसंहारारप्यनैव कृतः । यदाह । वरदानस्य शक्तिर्या सो काव्यो उपसंहरतिरिति । सर्वे निरवद्यमिति ।

यदि भवति मदीय ग्रं...प्रमादः

कच्चिदपि समाहिन्ना शोथनीयो महद्विः

सखलति गमनकारी मार्गाणो नात्र चित्रं

भवति न युहस्तालवतोपि प्रकारः ॥

लघ्यो दुर्लभशासनं etc. up to वासेश्वरं सद्बुधं

practically as in No. 158

followed by आपत्सोपि गदाधरं गुरुमते दीक्षा सुदीक्षा क्षमं लेभे सोपि महामति गुरुमते विद्याधर ॥

शके १७८९ प्रभवनामसंत्वसरे फालगुन वद्य १ तद्विने पुस्तकं समाप्तं ॥
इदं पुस्तकं रुक्तीकरेत्यपनामक गण(श)शास्त्रिणा यथामति अशोधि ग्रंथं संस्था ३७००

References.— See No. 157.

मालतीमाधव
संक्षिप्तटिप्पण

No. 162

Mālatīmādhava
saṅkṣiptatippaṇa

438.
1887-91.

Size.— $13\frac{2}{5}$ in. by $7\frac{4}{5}$ in.

Extent.—12 leaves; 16 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; white in appearance; hand-writing, legible and uniform, complete.

Age.—Does not appear to be very old.

Author.—Dharānanda.

Subject.—A small commentary on Mālatīmādhava by Dharānanda.

Begins.—fol. 1^b

३० श्रीगणेशाय नमः

सानन्दमित्यादिना अष्टपदानान्दी विघ्नप्रशांतये नांदी कर्तव्या नाटके
बुधैरिति नाश्रस्य यदनुष्टानं तत्सूत्रं स्थात्सवीजकं रंगदैवतपूजाकृत्स्वधार
उदीरितः देवद्विजनृपादीनामाशीर्वचनपूर्विका नांदीकार्यानुधैर्यतन्मस्कारेण
संयुता etc.

fol. 3^b इति मालतीमाधवे धरानंदकृते लघुविवरणे द्वितीयोङ्कः

fol. 5^b इति मालतीमाधवे शोकग्रहं नाम तृतीयोङ्कः ३

Ends.—fol. 12^b

माधवस्य मालत्याश्व सममेव पूर्णा मनोरथाः जयतु भगवती कार्य-
निर्वाहणे साधनर्द्धिः जयमकरंदानन्दनपूर्णचंद्रमाधवादिष्ट्या वर्द्धसे कोवा
अस्मिन् सर्वप्रकारपरिभूषितमहोत्सवे न नृत्यति कथमिव भगवति विप्रति
पतितन्यं आश्वर्यं संवरणम् इति संपन्डितधरानंदकृते मालतीमाधवप्रकरण-
स्य संक्षिप्तटिप्पणे दशमोङ्कः समाप्तः शुभं भवतु लिप्यकृतं लक्ष्मीनारायण
ब्राह्मणगौड श्रीरस्तु शु

References.—1 MSS-Aufrecht refers to only two MSS in his Catalogus Catalogorum, viz. Nos. 438 and 430.

मालतीमाधव
संक्षिप्तादिप्पण

No. 163

Mālatīmādhava
saṅkṣiptatippaṇa

430.

1892-95.

Size.— $10\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.—26 leaves; 8 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, clear, legible and uniform; folios pasted with paper-slips; red and yellow pigment occasionally used; complete.

Age.—Appears to be old.

Author.—Dharānanda.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

सानन्दमित्यादिना etc. as in No. 162

fol. 4^a इति मालतीमाधवलघुविवरणे धरानंदकृते प्रथमोक्तः १fol. 7^b इति... द्वितीयोक्तः २Ends.—fol. 85^b

माधवस्य मालत्याश्रव सममेव etc. up to आश्चर्यं संवरणम्
as in No. 162

followed by इति पंडितधरानंदकृते मालतीमाधवप्रकरणस्य संक्षिप्तादिप्पणे दशमोक्तः समाप्तः शुभं भवतु

मालतीमाधव
प्राकृतविवृत्ति

No. 164

Mālatīmādhava
prākṛtavivṛtti

33.

1870-71.

Size.— $10\frac{1}{4}$ in. by $3\frac{4}{5}$ in.

Extent.—19 leaves; 11-12 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, small but clear and uniform; portion marked with red pigment and corrections made with yellow; borders ruled with double black lines.

Age.—Appears to be old.

Author.—Not mentioned.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अबलोकिता वाक्ये । आज्ञापयतु भगवती ।

अ. महान् खलु भगवत्या एष चित्तविक्षेपः etc.

fol. 2^b इति मालतीमाधवनाटके प्राकृतविवृत्तौ प्रथमोऽकः ॥

fol. 5^b इति द्वितीयोऽकः ॥

Ends.—fol. 19^a

लवं । सांप्रतं निरवशेषं माधवश्रियः मालत्या:

फलिता मनोरथाः । अव । बुद्ध । कल । जय

भगवति कार्यनिधाने । जय मकरंदनंदनमाधववृण्णचंद्र दिष्ट्या वर्ज्जसे ।

लवं । कोवा अमिन् पूरितसर्वप्रकारमहोत्सवे न नृत्यति

मा. । कथमिव ।

लव । भगवति किं प्रतिपत्तव्यं ।

भा. । अहो संवरणं ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ राम ॥ राम ॥

मालतीमाधव

Mālatīmādhava

प्राकृतच्छाया

prakṛtacchāyā

No. 165

451.
1884-87.

Size.—9 $\frac{2}{3}$ in. by 4 in.

Extent.—14 leaves; 11-12 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, careless and not uniform; edges of folios moth-eaten and considerably damaged; complete; one additional folio at the end is blank.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः श्रीपांडुरंगः शरणं ॥ श्रारामः शरणं ॥
 अब्लोकिता ॥ आज्ञापयतु भवती ॥
 अ. । महान् खलु भग... अपि चित्तविक्षेपः | etc.
 fol. 2^a प्रथमोक्तः ।
 fol. 3^b इति द्वितीयोक्तः ।

Ends.— fol. 72^b

सांप्रतं निरवशेषं माधवस्य फलितमनोरथः । सर्वो भगवति कार्यनिर्वा-
 हने अय मकरंदनंदनमाधवपूर्णचंद्रदिष्ट्या वर्धसे ।
 ल. । को वाऽस्मिन् पूरितसर्वप्रकारमहोत्सवे न सानंद इति ।
 मा. । कथमिव ।
 ल. । भगवति किं प्रतिपत्त्यन्यं ॥
 इति मालतीमाधवप्राकृतछायायां दशमः
 श्रीराम जयराम ॥ श्रीरामार्पणमस्तु ॥

मालविकाश्चित्र

Mālavikāgnimitra

No. 166

473.
 1899-1915.

Size.— 12 in. by 5 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 38 leavas; 10-11 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing bold, clear, legible and uniform; no borders for folios, folios numbered in both the margins; yellow pigment used for corrections; complete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Kalidasa.

Subject.— A well-known drama by Kālidāsa.

Begins— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

एकैश्वर्यस्थितोपि प्रणाति बहुफलो यः स्वयंकृत्तिवासाः

कांतासंमिश्रेदेहोप्यविषयमनसां यः परस्ताद्यतीनां ॥

अष्टामिर्थस्य कृत्वं जगदपि तनुभिर्विश्रतो नाभिमानः

सन्मार्गालोकनाय व्यपनयतु सनस्तामसीं दृक्तिमीशः ॥ १ ॥

नांदयंते मूर्च्छादः नेपथ्याभिसुस्वभवलोक्य मारिष इतस्तावत् । प्रविश्य पारिपार्श्विकः ॥ २ ॥ भाव अयमस्मि

सूत्रः अभिहितोस्मि परिषिदा कालिदासग्रथितवस्तु मालाविकाश्मित्रं नाम नाटकं अस्मिन् वसंतोत्सवे प्रयोक्तव्यमिति तदारभ्यतां संगीतकं etc.

fol. 9^a प्रथमोंकःfol. 12^b द्वितीयोंकः २Ends.— fol. 38^a

राजा । किमतःपरं तथापि भवत्वेवं तावत्

त्वं मे प्रसादं सुमुखी भव चांडि नित्य-

मेतावदेव सृगये प्रतिपक्षहेतोः

आशास्यमित्यधिगमप्रभृति प्रजानां

संपत्स्यते न खलु गोत्तरि नाश्मित्रे २१

इति निष्क्रान्ताः सर्वे पंचमोंकः ५ ॥ ३ ॥

मालाविकाश्मित्रं नाम नाटकम् संपूर्णमस्तु ॥ ३ ॥

References.— (1) MSS-A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:-i, 453^b; ii, 104^b; iii, 98^a.

B-Descriptive Catalogues:- I. O. Cat. vol. VII Nos. 4122; A. B. Keith (I. O. Cat.) Nos. 7348-9; Mad. Des. Cat. Vol. XXI No. 605-8 etc. A. B. Keith Sanskrit Drama pp. 147-149.

(2) Printed Editions :— 1 Ed. with comm. of काल्यवेम by the Nirnaya Sager Press, Bombay; 2 ed. by M. R. Kale with notes and Eng. Translation; 3 ed. with notes by S. P. Pandit; 4 French translation by G. Strehly 1885; 5 German translation by A. Weber (1856) and L. Fritze 1881; trans. into Italian, by F. Cimmino. etc.

मालविकाश्चिमित्र

No. 167

Mālavikāgnimitra

125 (i).
1866-68.Size.— 12 $\frac{3}{5}$ in by 5 in.

Extent.— 20 leaves ; 12 lines to a page ; 48-50 letters to a line.

Description.— Modern blue paper ; with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; folios numbered in both the margins ; complete.

The Ms. is bound and contains another work called चण्डकौशिक.

Age.— A modern copy.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^b

॥ ५ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

एकैश्वर्यस्थितोषि etc. as in No. 166

fol. 5^b प्रथमोक्तः ॥fol. 7^a द्वियोक्तः ॥ ८ ॥Ends.— fol. 20^a

गजा । किमतःपरं etc. up to गोप्तरि नाश्चिमित्रे ॥ २१ ॥

as in No. 166.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति श्रीकालिदासस्तते मालविकाश्चिमित्रनाटके पंचमोक्तः ॥ ५ ॥ समाप्तं चेदं नाटकं ॥ ८ ॥ ग्रंथसंख्या ७५१ अक्षरे १४ श्रीगौरीशं वंदे

References.— See No. 166.

मिथ्याज्ञानखण्डन

No. 168

Size.—8 $\frac{2}{5}$ in. by 5 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.—13 leaves; 11 lines to a page; 26 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgari characters; hand-writing, beautiful, clear and legible; borders and edges ruled in red ink; yellow pigment used for corrections; complete.

Age.—Saṁvat 1903.

Author.—Ravidāsa.

Subject.—An allegorical play.

Begins.—fol. 1^b

श्रीसहजानंदस्वामिने नमः ॥

श्रीदेवी वः सुखायाविलजनजननी पार्वती पात्रनी स्या—
 द्वाग्नेवी वाक्पदास्तु शुभमिरपि परां सिद्धिद्विंदि ददातु ॥
 रामः कामं निकामं वितरतु सततं धामधामा सुधामा
 देवश्वेद्राद्वचूडो डमरुवरकरा कीर्तिकांतिप्रदोऽस्तु ॥ १ ॥

अपि च ॥ सतां संनिहितो नित्यं पापंडिपथदूरगः ॥

स श्रीपतिः परामृद्धिं सर्वसिद्धिं च यच्छतु ॥ २ ॥

नांदिते सूत्रधारः ॥ इह सूत्र भरतखण्डमनीभूतगुर्जरदेशो द्वारावतीपतेः
 प्रियाय कविरविदासक्तस्य मिथ्याज्ञानखण्डनाभिधस्य नाटकस्याभिनयार्थं
 प्रवृत्तोऽस्मि ॥ तदा कायैवनटी ॥

सूत्रधारः प्रिये इतस्तावत् ॥

प्रविश्य नटी । अज्जउत्त कं कज्जनम् ॥ आर्यपुत्र किं कार्यम् ॥

सूत्रधारः प्रिये नाटकमभिनेतव्यमस्मामिः ॥

अज्जउत्त कंकवन्धम् ॥ आर्यपुत्र तत्किमर्थम् ॥

सूत्रधारः प्रिये भगवद्वक्त्यर्थमेव । etc.

Ends.—fol. 25^a

भगवती वाग्देवी वेदाश्र जयश्रिया सेव्यमानाः सकलमुनिगणैः प्रस्तूयंते ।

तथथा ।

Mithyājñānakhaṇḍana

474.

1899-1915.

नमोस्तुते देवि सविनृशारदे नमोस्तु वेदाः सकलेश्वरेश्वराः ।
 सच्छास्त्रसंघाश्व पुराणसंहिता नमोस्तु वो धर्मपथप्रवर्तकाः ॥
 वेदाः कुर्वतु कल्याणं श्रीरस्तु सदने हि नः ।
 शारदासंपदे नः स्यात्कारुण्यांबुतरंगिणी ॥
 ॥ इति श्रीकविरविदासविरचितं मिथ्याज्ञानखण्डनं नाम नाटकं
 समाप्तम् ॥ ॥ संवत् १९०३ वर्षे कान्तिकमासे शुक्लपक्षे १४८्यां भौमवामरे
 नारायणभट्टेन लिखितमिदं नाटकम्

References.— Aufrecht i, 455^b; ii, 105^a; iii, 98^b. Cf. also, I. O. Cat. pt. VII. No. 4200.

मिथ्याज्ञानखण्डन

No. 169

Mithyājñānakhaṇḍana

439.

1887-91.

Size.— 9½ in. by 4½ in.

Extent.— 11 leaves; 8-10 lines to a page; 34 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, clear but not quite legible; portion marked with red pigment and corrections made with yellow; borders ruled double black lines; the name of the work written at the right-hand corner of every folio.

Age.— Saṁvat 1673.

Author.— Ravidāsa.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६० ॥ श्रीगणाधिपतये नमः ॥

॥ श्रीदेवी वः सुखायास्त्रिलज्जननी etc. as in No. 168.

Ends.— fol. 11^b

नमोस्तु ते etc. up to करुणांबुतरंगिणी ॥ as in No. 168
 followed by इति श्रीविदासकृत मिथ्याज्ञानखण्डनं नाम नाटकं
 समाप्तं ॥ श्रीरस्तु । स्वस्ति श्री संवत् १६७३ वर्षे वर्षे अप्रमाण अश्वनवदि

प्रतिपत्तीथौ चंद्रदिने श्रिया उपलक्षितस्तंभती... श्ववर्त्तमानं कोटितार्थेन
धपलक्षितं नारदपुरं तस्मिन्निवासिना तपत्या पुनीतमर्यपुरसमीपे उरपतने
छाववस्थायिना त्रि हरिवत्य आक्षमजेन हरिदेवेन लिङ्गितमिदं मिथ्याज्ञान-
संडनं ॥ श्रीरस्तु सर्वेषां

सत्य सहीमहीरे हाअसहि महिउ आहधधो ।

बहु ए उभपणाः मोदु ततण सुरसई करई १ ॥

सुणियं पुनिषुणाणं सरियासंगेणो होयिपायाह ।

रसिपासगो तश्यविकिकिज्जे सगामगोण ॥ २ ॥

References.— See No. 168.

मिथ्याज्ञानखण्डन

Mithyājñānakhaṇḍaṇa

No. 170

510.
1887-9.1.

Size.— $12\frac{1}{5}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 8 leaves; 8-10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; hand-writing, legible but careless, complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Ravidāsa.

Begins—fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगु(रु)भ्यो नमः ॥

श्रीदेवी वः सुखायाविलजनजननी etc. as in No. 168.

Ends— fol. 7^a

भगवती वाग्देवी etc. up to कारुण्यांबुतरंगिणी ॥ ४७ ॥

as in No. 168.

followed by इति श्रीकविरविदासविरचितां मिथ्याज्ञानखण्डनं नाटकं
समाप्तं ॥ श्री ॥

References.— See No. 168.

मिथ्याज्ञानखण्डन

No. 171

Size.— $13\frac{1}{5}$ in. by $4\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 8 leaves ; 10 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; new in appearance ; hand-writing, beautiful, clear, legible and uniform, complete ; the letters मि० ज्ञा० are written in the left-hand margins of the folios ; foll. 7^b and 8^a blank ; borders ruled in double red lines ; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Ravidāsa.

Begins—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

श्रीदेवी वा सुखायाखिलजनजननी etc. as in No. 168

Ends.— fol. 8^b

भगवती वाग्देवी etc. up to कारुण्यांबुतंगिणी ॥ ४७ ॥

as in No. 168

followed by इति श्रीरविदासविरचितं मिथ्याज्ञानखण्डनं नाम नाटकं
समाप्तं ॥ ८ ॥ ८ ८

References.— See No. 168.

मुकुन्दानन्दभाण

No. 172

Size.— $13\frac{1}{6}$ in. by $4\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 39 leaves ; 9 lines to a page ; 40-42 letters to a line.

Mukundānandabhāṇa

219.

Viśrāma (i).

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform right-hand margin of folios spoiled with spots ; left-hand corner of fol. 39 torn ; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Kāśīrājā.

Subject.— A drama describing the love of Mukunda (Śrīkrṣṇa) Mañjari.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥
 वंदे वंदारुमंदारमिदुभूषणनंदनं
 अमंदानंदसंदोहबंधुरं सिंधुराननं १
 कंठालिंगनमंगलं धनकुचाभोपभोगोत्सवं
 श्रोणीसंगमसौभगं च सततं सत्येयसीनां पुनः ।
 प्राप्तं कोयमितीर्थं यैव यमुनाकूले बलाद्यः स्वयं
 गोपीनाममदुक्लनिचयं कृष्णः स पुष्णातु नः

नायंते सूत्रधारः

आकाशे कर्णं दत्वा किं ब्रूथ साधु भरताचार्यपुत्र साधु वयमपि चिरात्कस्यापि सरसकवेः सूक्तिसुक्तामणिग्रथितमभिनवं भाणमलोकितसुकंठिताः तदृयं ताडशमेव कमपि भाणमभितीय दर्शयतु भवानिति अनुगृहीतोस्मि etc.

Ends.— (com.) fol. 70^b

तथापीदमस्तु

वर्षेन्तु कामं भुवि वासिवाहा गोब्राह्मणेभ्यः कुशलानि मंतु
 तुष्यन्तु संतः सुकविप्रवृंधैस्तेषां च शास्यन्तु खलोपसर्गाः ५६
 मुकुंदानंदनाम्ना मे भाणेनानेन ते षितः
 कमलाकमनः कामं कल्पोलयतु मंगलं ५७
 कृतिं लसदलंकृतिं रसविद्वो बृधाये मम
 प्रसन्नहृदयादयाजिलधयो बहू कुर्वते
 तदीयपदपद्मयोररथमप्यं प्रणामःजालिः
 सरोजसुक्लाकृतिः शिरसि श्यये ५८

इति श्रीकाशीपतिकविराद्विवरचितो मुकुंदानंदनामाय मिश्रभाणः
संपूर्णः श्रीरामचंद्राय नमः श्रीमुकुंदानंद नाटक समाप्तः श्रीकृष्णाय नमः
श्रीसरस्वत्यै नमः श्रीगणपतिगुरुचरणाभ्यां नमः श्रीरस्तु ॥

References.—(1) MSS—A-Äufrecht's Catalogus Catalogorum, i, 459^a; ii, 106^a; iii, 99^a.

B-Descriptive Catalogues :—I. O. Cat. pt. VII. No. 4195, 7410-12; Mad. Des. Cat. Vol. XXI. No. 12613.

(2) Printed Editions :—Printed in Kāvya-mālā 16 and at Madras 1882.

मुकुन्दानन्दभाण

Mukundānandabhāṇa

No 173

51.
1887-91.

Size.—11 $\frac{1}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{6}$ in.

Extent.—35 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.—Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; hand-writing, not quite clear and legible; white chalk used for corrections; folios 1-8 missing; incomplete.

Age.—A modern copy.

Author.—Kāśirāja.

Begins.—(abruptly) fol. 9^a

किं तु द्रप्रवासिनस्तस्या संभावितमालोकनं ॥ अथवा स्वप्राविजूभित-
प्रेतत्रियसस्वस्य भवितव्यं ॥ किं ब्रह्मिषि ॥ वयस्य नायं स्वप्न इति ॥ कथं तर्हि
तव पुनरागमनं ॥ etc.

Ends.—fol. 43^b

तथापीदमस्तु ॥ वर्षेतु कामं etc. up to शिरसि संततन्यस्यते ॥ १५८
as in No. 172

followed by इति श्रीकाशीपतिकविराद्विवरचितो मुकुंदानंदनामाय
मिश्रभाणः संपूर्णः ॥

References.—See No. 172.

मुण्डितप्रहसन

No. 174

Size.— 15 in. by 6 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 12 leaves; 15 lines to a page; 54 letters to a line.

Description.— Modern country paper; Devanāgarī characters; hand-writing, clear, legible and uniform; complete; margins not ruled with border-lines.

Age.— Samvat 1940 (= A. D. 1884).

Author.— Śivajyotirvīt.

Subject.— A farce in three acts.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कटिनकुचयुगं ते चंचलाक्षिद्यं ते
 कुटिलकच्चयस्ते मंद्यानं त्वदीयं
 अतिकृशतमध्यस्ते भिथः केलि तल्पे-
 प्रलयनमिति रोषात् पातु गौरीशयोर्वः १

नांयते सूत्रधारः

After Some lines:—

भद्रादिष्टास्मः परिषदा दांभिकहासोपन्यासाय तत्र जानीमः केन विनोदे-
 नैनामाराधयाम इति

नटः कथं विसुमारिंद अज्जमिस्सेहिंजसवच्छरि आसिवकिदंडुदुजनाविद्धं करण-
 समर्थं मुण्डितप्रहसनं णाम णाडअं तं पओए अधिकरा अडुति

सूत्र भद्र सम्यग्दृष्टवानासि यत्सत्यं शिवज्योर्तिर्विळक्तं मुण्डितप्रहसनं
 धर्मे रतानां किलधर्मवृद्धि पासेडिनिदावशतो विधत्ते

ये दांभिकावचनमावनिष्टास्तेषां विधेः केवलवत्रपातः २
 यदनुकर्णद्वयमपि धर्माप्सभागिनो भवामस्तदेहि कुशलिलवानां प्रतिपात्र
 यत्वमाज्ञापयाम etc.

Ends.— fol. 12^b

इत्याशास्ते राजा मुण्डित कथय किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि गंड अतः
 परमापि प्रियमस्ति किंचित् दविशालाधि परः विडलीकुशलिन्यास्ते प्रालीला-
 वती मया २७

Munditaprahasana

83.
A. 1883-84.

तथापि पदोच्छसि तर्हीऽमस्तु blank lines
 नरता वर्षेत् धाराधरा दुष्टाः संक्षयितां व्रजेत् सुजनाः
 कुर्वत् भक्तिः हरेः कांतागाढतरं प्रियानरत... द्वंबतु
 भो राजेन्द्र त्वसि शासति द्वितीतलं नंदंतु सर्वाः प्रजाः २४
 श्यालादयः तह भोद्वु इति निष्क्रांता सर्वे मुङ्डितप्रहसने शिवज्योति-
 विकृतं तृतीयोङ्कः ३
 समाप्तं चेदं मुङ्डितप्रहसनं नाम नाटकं ॥
 संवत् १९४० का फाल्गुण कृष्ण ११ भृगुवासरे समाप्तोयं ॥
 शुभं भृयात् ॥ लिखिनातुराब्राह्मणः ॥ शुभमस्तु ॥

References.—(1) MSS-A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum. i, 461^a.

B-Descriptive Catalogues : Rajendralal Mitra, Notices Vol. I No. 125.

मुद्राराक्षस

Mudrārāksasa

No. 175

216.
Viśrāma (i).

Size.— 13½ in. by 4½ in.

Extent.— 50 leaves ; 9 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters : hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; portion marked with red pigment and corrections made with yellow ; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Viśakhādatta.

Subject.— A drama of political intrigue, centred in the persons of Rākṣasa, the minister of the Nañdas and Cāṇakya the minister of Candragupta.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः श्रीमरस्वत्यै नमः श्रीमत्कालिकायै नमः

धन्या केयं स्थिता ते शिरसि शशिकला किन्तु नामैतदस्या

तामैवास्यास्तदेत्यरिचितमपि ते विस्मृतं कल्पहेतोः
 नारीं पृच्छामि नेंदुं कथयतु विजया न प्रमाण यदीम्बु-
 देव्या निहोतुमिन्देशिरिति भुरसरितं शाङ्कमःयाद्विमोर्वः ॥ १ ॥
 अपि च पादस्याविर्भवंतीमवनतिमवने रक्षतः स्वरपातैः
 सकोचेनैव दास्तां भुदुरभिनयतः सर्वलोकातिगानां ॥
 दृष्टि लक्ष्येषु नोग्रज्वलनकणमुचं विभ्रतो दाहभीते-
 रित्याधारानुरोधात्रिपुरविजयिनः पातु वो दुःखनृतं ॥ २ ॥
 नायंते सूत्रधारः ॥ अलमति विस्तरेण आज्ञापितोस्मि परिषदा ॥
 यथात्र त्वया सामंतवटेश्वरदत्तपौत्रमहाराजपृथुसूरोः
 कवेर्विशाखदत्तस्य कृतिरपूर्वं मुद्राराक्षसं नाम नाटकं नाटयितव्य-
 मिति ॥ etc.

fol. 12^a इति मुद्राराक्षसनाम्नि नाटके मुद्रालाभः प्रथमोक्तः १ ॥

fol. 20^a इति „ „ „ द्वितीयोक्तः २ ॥

चा० भो राजन(न) चंद्रगुप्त भो अमात्य राक्षस उच्चतां भूयः किं वा प्रिय-
 मुपकरोमि ॥

राजा किमतःपरमपि प्रियमस्ति ॥

राक्षसेन समं मौत्री राज्ये चारोपिता वयं ॥

नंदाश्रोन्मूलिदाः सर्वे किं कर्तव्यमतः प्रियं । १९ ॥

रा० तथापीदमन्तु । इत्थमत्रातिगंभीरशुभोदर्कचाणक्यनयसंविधानेन चंद्र-
 गुप्तसाचिव्य दलाभपरितुष्टो महामात्यो राक्षस इत्याशास्ते ॥ भरतवाक्यं ॥

वाराहीमाः सयेनेस्तनुवनविधावस्थितस्यानुरूपां

यस्य प्राक्दंतकोटिं प्रलयपरिगता शिश्रिये भूतधात्री ॥

म्लेच्छैरुद्धिज्यमाना भुजयुगमधुना संमिता राजमूर्तेः

स श्रीमद्धंधुभृत्याश्विरमवतु महीं पार्थिवश्वंद्रगुप्तः २०

इति निष्क्रान्ताः सर्वे इति श्रीमन्महाराजपदभाजः पृथोः सुनुना श्री-

विशाखदत्तमहाकविना विरचिते मुद्राराक्षसनाम्नि नाटके सप्तमोक्तः । श्री

References.— 1 MSS-Aufrecht, i, 461^b; ii, 106b, 218^a; iii, 99^b.

For described MSS see Mad. Des. Cat. Vol. VII, Nos.

12616-19; I. O. Cat. Pt. VII. Nos. 4165-69; Keith (I.

O. Cat.) Vol. II, pt. ii Nos. 7366-69.

2 A. B. Keith-Sanskrit Drama, pp. 205-12.

3 Printed Editions:— 1 With the commentary of शुण्डराज, ed. with an English translation, critical and explanatory

notes by M. R. Kale; 2 by K. V. Abhyankar; 3 by Prof.

Dhruva; 4 by S. R. Ray etc.

मुद्राराक्षस

No. 176

Size.— $13\frac{2}{5}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 83 leaves ; 9 lines to a page ; 35-40 letters to a line.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī characters ; bluish in appearance ; hand-writing, legible but careless and not uniform ; complete ; in many places every alternate folio is numbered.

Age.— Śaka 1780 ; Saṁvat 1915.

Author.— Viśakhadatta.

Begins.— fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः श्रीगुरुभ्यो नमः श्रीसरस्वत्यै नमः अथ मुद्राराक्षस नाम नाटक प्रारंभः

स जयति सिद्धुवदनो देवो यत्पादपंकजस्मरणं
वासरमणिरिव तमसां राशीं नाशयति विद्वानां
अथ नान्दी धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175
fol. 16^b इति प्रथमोऽङ्कः ॥ समाप्तः ॥

fol. 29^b इति द्वितीयोऽङ्कः ॥Ends.— fol. 83^a

चाण ॥ अमात्य राक्षस ॥ तदुच्यतां किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc.
up to पार्थिव चंद्रगुप्तः as in No. 175

followed by इति निष्कान्ता सर्वे ॥ इति सप्तमोऽङ्कः समाप्तः ॥ इति
मुद्राराक्षसनाम नाटकं समाप्तं ॥ शके १७८० ॥ संमत १९१५ ॥ मास
मार्गशिर्ष शुध १० बुधवार तत दिवे समाप्तं ॥ श्रीगुरुचरणार्पिदेभ्यो नमः ॥

References.— See No. 175.

Mudrāraksasa

168.
1902-07.

Size.— $13\frac{2}{5}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 83 leaves ; 9 lines to a page ; 35-40 letters to a line.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī characters ; bluish in appearance ; hand-writing, legible but careless and not uniform ; complete ; in many places every alternate folio is numbered.

Age.— Śaka 1780 ; Saṁvat 1915.

Author.— Viśakhadatta.

Begins.— fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः श्रीगुरुभ्यो नमः श्रीसरस्वत्यै नमः अथ मुद्राराक्षस नाम नाटक प्रारंभः

स जयति सिद्धुवदनो देवो यत्पादपंकजस्मरणं
वासरमणिरिव तमसां राशीं नाशयति विद्वानां
अथ नान्दी धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175
fol. 16^b इति प्रथमोऽङ्कः ॥ समाप्तः ॥

fol. 29^b इति द्वितीयोऽङ्कः ॥Ends.— fol. 83^a

चाण ॥ अमात्य राक्षस ॥ तदुच्यतां किं ते भूयः प्रियमुपकरोमि etc.
up to पार्थिव चंद्रगुप्तः as in No. 175

followed by इति निष्कान्ता सर्वे ॥ इति सप्तमोऽङ्कः समाप्तः ॥ इति
मुद्राराक्षसनाम नाटकं समाप्तं ॥ शके १७८० ॥ संमत १९१५ ॥ मास
मार्गशिर्ष शुध १० बुधवार तत दिवे समाप्तं ॥ श्रीगुरुचरणार्पिदेभ्यो नमः ॥

References.— See No. 175.

मुद्राराक्षस

No. 177

Size.— $11\frac{3}{4}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 28 leaves; 11 lines to a page; 65 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; slightly discoloured; hand-writing, small but very beautiful, legible and uniform; complete.

Age.— modern copy.

Author.— Viśākhadatta.

Begins.— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः

धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175

fol. 6^a प्रथमोऽकः ॥ छ ॥ १ ॥fol. 11^a द्वितीयोऽकः २Ends.— fol. 28^a

चाण. भो राजन् चंद्रगुप्तः etc. up to पार्थिवश्चंद्रगुप्तः २०

as in No. 175.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे (स)त्तमोऽकः ॥ ७ ॥

समाप्तमिदं मुद्राराक्षसं नाम नाटकं ॥ विशाखदत्तकवेः कृतिरिदं
नाटकं समाप्तं मुद्राराक्षसं नाम ॥

References.— See No. 175.

मुद्राराक्षस

No. 178

Size.— $12\frac{3}{4}$ in. by 4 in.

Extent.— 16 leaves; 8-9 lines to a page; 35 letters to a line.

Mudrārākṣasā

452.

1884-87.

Mudrārākṣasā

547.

1891-95.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī characters ; new in appearance ; hand-writing, legible but careless ; borders ruled in double red lines ; 1st and the last folio contain floral designs and the name of work and its autor.

Age.— modern copy ; Śake 1745.

Author.— Viśākhadatta.

Subject.— The Ms. contains only the verses from Mudrārākṣasa.

Begins— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमत्कलिकायै नमः ॥
धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175

Ends.— fol. 16^a

वाराहीमात्मयोने etc. up to पार्थिवश्वद्रगुप्तः
as in No. 175.

followed by इति श्रीमहापृथुमनोराज्या श्रीविशा(ख)दत्तकविना विरचिते मुद्राराक्षसनाटके समर्मांकः मुद्राराक्षसनाटकस्थाः केवल श्लोका एवात्र लिखिताः तत्रापि बालभाषया लिखिताः ते त्यक्ताः ॥ इदं पुस्तकं सखारामेण लिखितं स्वार्थं परार्थं च ॥ श्रीमहागणपतिः प्रसन्नोस्तु शके १७४५ मार्गशीर्ष ऋष्ण १४ बृधवारे समाप्तमिदं पुस्तकं ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीराम जयति

मुद्राराक्षस

Mudrārākṣasa

No. 179

167.

1902-07.

Size.— 9 $\frac{2}{3}$ in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 44 leaves ; 10-13 lines to a page ; 28-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old and mutilated ; hand writing, careless and not uniform ; borders ruled in double black and red lines ; much of the portion scratched out ; red and yellow pigment used ; edges of folios moth-eaten ; some folios stuck together and some extremely damaged.

Age.— Appears to be old.

Author.— Viśākhadatta.

Begins.— fol. 1^b

.....शाय नमः ॥

धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175

fol. 13^a मुद्रालाभो नाम प्रथमोक्तः ॥

fol. 21^a इति राक्षसविचारो नाम द्वितीयोक्तः ॥

Ends—fol. 44^b

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं

वाराहीमात्मयोने etc. up to पार्थिवश्वद्गुप्तः ॥ १९ ॥

as is No. 175.

followed by इति निष्क्रान्ता सर्वे ॥ ॥ इति श्रीमन्महाराजपदभाजः
पृथोः स्तुता श्रीविशाखदत्तमहाकविना रचिते मुद्राराक्षसनाटके निर्वहणं
नाम सप्तमोक्तः ॥ ७ ॥

शुभं भूयात् सततम्.

References.— See No. 175.

मुद्राराक्षस
with टीका

No 180

Mudrārākṣasa
with commentary

431.
1892-95.

Size.— 12 $\frac{1}{4}$ in. by 5 $\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 100 leaves; 2-6 lines to a page; 32 letters to a line. (text)

6-8 „ „ „ 40 „ „ „ (com.)

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; white in appearance ; hand-writing, bold, clear and legible ; borders ruled in double red lines and edges in single ; yellow pigment used for corrections ; portion of the commentary added in the margin on some folios ; complete.

Age.— Saṁvat 1896.

Author of the text.— Viśākhadatta.

„ „ comm.— Dhuṇḍirāja.

Subject.— A commentary on the Mudrārākṣasa “ by Dhuṇḍirāja composed for king Shahji of Tanjore in 1714.” Keith, however remarks that the comm. was composed for king Tryambaka.

Begins.— fol. 1^b

धन्या केयं स्थिता ते etc. as is No. 175.
 || श्रीगणेशाय नमः ॥
 मिदूरारुणगंडमंडलमदामोद्भ्रमदंगिका
 ...करेण कलेन कण्ठुरजध्वानेन मंद्रेण च ।
 तनौर्यत्रिकरीति मेति शिरसः शश्वन्मदांदोलनं ।
 यस्य श्रीगणनायकः स दिशतु श्रेयांसि शूर्यांसि वः ॥ १ ॥
 पद्मभिरंगैरुपेताय पुमर्थामरभूरुहे ॥
 शंकराय नमस्कुर्मो निगमाय नयाय च
 दुंडिनामना बृद्धेनेदं सुद्राराक्षसनाटकं ॥
 सांगमञ्जुतवृत्तं तत्कुटं व्याख्यायतेषुना ॥ ३ ॥
 श्रीमद्विशाखदत्तीये सुद्राराक्षसनाटके ।
 कथोपोद्धातमाचक्षे सविधानावद्युद्धये ॥ ४ ॥
 नंदांतं क्षत्रियकुलमिति पौराणशासनात् ।
 कल्पादौ नंदनामानः केचिदासन्महीभुजः ॥ ५ ॥
 सर्वार्थसिद्धिनामासीतेषु विश्वातपौरुषः ।
 स चिरादाशिषत्पृथ्वीं नवकोटिशतेश्वरः ॥ ६ ॥
 वक्रनासादयस्तस्य कुलामात्या द्विजातयः ।
 वभूत्सेषु विश्वात आसीद्राक्षसभसुरः ॥ ७ ॥
 दंडनीतिप्रवीणः स वाङ्गुण्यप्रविभागवित् ॥
 शुचिः शूरतमो नंदैर्मन्यो राजधुरामधात् ॥ ८ ॥

 उपोद्धातोव दृत्तायाः कथाया एवमीरितः ।
 अतःपरं कविर्वस्तु नाटकीयं प्रयोक्षयते ॥ ९ ॥
 कूर्याहः स इत्यस्मिन्दये प्रस्तावनामुखे ।
 उक्तमर्थं श्लेषदिशा कविरन्तवदन्मनाक् ॥ १० ॥
 इत्युपोद्धातः ।

अथेदं नाटकं सांगं सलक्षणमिहोच्यते
तत्राप्रत्यूहसंपूर्त्यै कविनाशीर्निवध्यते । १ ।

अब श्रीमान्विशाखदत्तनामा महाकविः प्रारीपिसतस्य नाटकस्य निर्विपरिसमाप्तिप्रचयसिध्यर्थे स्वेष्टदेवतागुणसंकीर्तनपूर्वकाशीर्वचनरूपं मंगलं शिष्यशिक्षायै नांद्या निबध्नन्मनागर्थतः । शब्दतश्व नाटकीयं वस्तु ध्वनयति । नांदीलक्षणमध्ये वक्ष्यते । तत्राये नांदीपद्ये । धन्या केयमिति । जटादूटकुहर-निलीनां दिव्यस्त्रीस्त्रपधारिणीं । गंगामवलोक्य सेष्यायाः । शिवाया इयसुक्तिः etc.

fol. 27^a इति श्रीवृंबकयज्वप्रभुवर्याश्रितहुंदिराजव्यासयज्वविरचिते मुद्राराक्षसव्याख्याने प्रथमोक्तः ॥ १ ॥

fol. 42^a इति... ... गर्भसंधिरूपो द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.— (text) fol. 98^b

चाणक्यः भो राजन् चंद्रगुप्त etc. up to पार्थिवश्वंद्रगुप्तः ॥ १९ ॥
as in No. 175.

followed by इति निष्क्रांताः सर्वे ॥ इति श्रीमन्महाराजपदभाजः पृथोः
सूरुना श्रीविशाखदत्तमहाकविना विरचिते मुद्राराक्षसनाटके सप्तमोक्तः । ७ । समाप्तं चेदं नाटकं

Ends.— (com.) fol. 99^a

नाटकसमाप्तौ च वाराहीमात्भयोर्नैरिति पदेनादि वराहरूपिणो भगवतो
महापुरुषस्य जगदुद्धरणगुणसंकीर्तनरूपं मंगलं विरचितवान् अनेन मंगला-
चरणेनोपास्योपासकभेदावस्थायामपि उपास्ययोर्हिरहयोरभेदैनैवोगासनमास्ति-
लश्रेयः ॥ प्राप्तिसाधनत्वेन श्रुतिस्मृतीतिहासपुराणप्रसिद्धमिति ज्ञेयं ।

बुधोहुंदिर्नाम्ना जगति विदितो लक्षणसुधी ।

मणेः श्रीमव्यासान्वयजलाधिचंद्रस्य तनयः

स्फुटं सांगं व्याख्यन्नयगुणविदस्त्रयंबकविभो-
र्नियोगापौदार्थं बुधवरमुदे नाटकमिदं ॥ १ ॥

इति श्रीहुंदिव्यासविरचिते मुद्राराक्षसव्याख्याने सप्तमोक्तः

अब चतुर्थोङ्के कविरञ्जुततरचाणक्यनीतिविषयस्वयंविधानक्षेशमनुभाव्य
प्रमोदभरमनुभवंतः सरसाः सहृदया जगति दुर्लभा इति मन्वानः स्वयमेव
स्वीयनाटकसंविधानक्षेशं राक्षसवचनव्याजेन प्रस्तोति स्म

कायोंपक्षेयमादौं तनुमपि रचयस्तस्यं विस्तारमिच्छन्
 बीजानां गर्भितानां फलमतिगदनं गृहमुद्देदयंश्च ।
 कुर्वन्तु द्वया विमर्शं प्रसृतमपि उनः । संहरन्कार्यजातं ।
 कर्त्तव्यान् (ना)टकानामिममनुभवति क्लेशमस्मद्विधो वा ।
 एवं नाटकीय चतुःषष्ठ्यचंगलक्षणानुसरणकविहृदयाभिमतार्थविष्करणप्रयासोपि
 व्याख्यातुरनु मोदयितव्यः । सहदैर्यरिति प्रार्थयामः
 कर्त्तैतन्नाटकस्याद्युतरसविलस्तंविधागप्रवर्णिः
 क्लेशं चाणक्यनीतौ बहुविधमतनोल्लक्षणायैर्वचोभिः ।
 ततल्लक्ष्ये तदंगानुसरणविविधविविधक्लेशसमस्मद्विधानां
 राजश्री व्यर्वकायानुमति सुविहित वीक्ष्य तुष्यन्तु सत्तः ॥ ३ ॥
 समाप्तोयं ग्रंथः ॥ संवत् ॥ १८९६ ॥ का शुभमस्तु ।
 ॥ कल्याणमस्तु ॥

References.—1 MSS—Aufrecht i 461^b; ii, 106^b; iii, 99^b. See also Keith, I. O. Cat. Vol. II, pt. ii Nos. 7366-70.

This commentary is published in the *Bombay Sanskrit Series*, No. XXVII, by K. T. Telang in 1884 and revised by V. S. Ghate in 1918.

मुद्राराक्षस
with टीका

Mudrārāksasa with commentary

No. 181

548.
1891-95.

Size.— $11\frac{1}{2}$ in. by 5 in.

Extent.—77 leaves; 4-6 lines to a page; 36 letters to a line. (text)
" " " " 40 " " " (comm.)

Description.—Country paper; Devanāgari characters; old in appearance; hand-writing, clear and legible but not uniform; portion marked with red pigment and corrections made with yellow; complete.

Age.—Samvat 1895.

Author of the text.— Viśākhadatta.

“ “ comm.—Dhuṇḍiraja.

Begins.— (text) fol. 102^a

श्रीगणेशाय नमः ॥

धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175.

,, (com.) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सिंद्रारुण etc. as in No. 180

fol. 3^a अथेदं नाटकं etc., up to शिवाया इयमुक्ति
as in No. 180

fol. 23^a इति श्रीवृंदाराजव्यासयज्वरिरचिते
मुद्राराक्षसव्यायस्याने प्रथमोक्तः १

fol. 33^b इति... गर्भसंधिरुपो द्वितीयोक्तः २

Ends.— (text) fol. 76^a

चाणक्यः भो राजन् चंद्रगुप्त etc. up to शिश्रिये भूतधात्री
as in No. 175.

Ends.— (com.) fol. 77^a

नाटकसमाप्तौ च etc. up to बुधवरसुदे नाटकमिदं
as in No. 180.

followed by इति श्रीदुष्टिव्यासविरचिते मुद्राराक्षसव्यायाने सप्त-
मोक्तः ॥ ७ ॥

then अत्र चतुर्थेष्वै च etc. up to तुष्यतु संतः
as in No. 180

followed by संवत् १८९५ आषाढ कृष्ण तिथौ च १२ ॥

References.— See No. 80.

मुद्राराक्षस
with टीका

No. 182

Mudrārāksasa
with commentary

440.
1887-91.

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent.— 77 leaves; 10-13 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; hand-writing, clear, legible and uniform; comm. written in margin also; comm. above and below the text; complete.

Age.—Sārvat 1890.

Author of the text.—Viśākhadatta.

„ „ comm.—Dhūṇḍirāja.

Begins.—(text) fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः

धन्या केयं स्थिता ते etc. as in No. 175.

„ — (com.) fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सिंदूरारुण etc. as in No. 180.

fol. 3^a अथेदं नाटकं etc. up to शिवाया इयमुक्ति

as in No. 180.

fol. 23^a इति श्रीअंकयज्वप्रभुवर्याश्रितं दुष्टिराजव्यासयज्वविरचिते
मुद्राराक्षस्याख्यायने प्रथमोंकः १

fol. 33^b इतिः... गर्भसंधिरूपे द्वितीयोंकः २

Ends.—(text) fol. 76^a

चाणक्यः भो राजन् चद्रघुप etc. up to पार्थिवश्चद्रघुपः १९

as in No. 175.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे इति श्रीमन्महाराजपदभाजः पृथोः
सुनुना श्रीबिशाखदत्तमहाकविना विरचिते मुद्राराक्षसनाटके सप्तमोंकः ७
समाप्तं चेदं नाटकं

Ends.—(com.) fol. 77^a

नाटक समाप्तौ च etc. up to बुधवरमिदे नाटकमिदं १ as in No.
180 followed by इति श्रीदुष्टिव्यासविरचिते मुद्राराक्षसव्याख्यायने
सप्तमोंकः ७

Then अत्र चतुर्थेङ्के etc. up to तुष्यंतु संतः १

as in No. 180

followed by संवत् १८९० कार्त्तिक शुक्ल १० बृहस्पत.

References.—See No. 180.

मुद्राराक्षस टीका

called

मुद्रादीपिका

No. 183

Mudrārākṣasatikā

called

Mudrādīpikā

328.

1884-86.

Size.— 15 in. $6\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 42 leaves; 13 lines to a page; 58 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; white in appearance; hand-writing, clear, legible and uniform; incomplete, being broken off in the middle of the 7th act, the Ms is very incorrect.

The Ms is almost complete except for the last few verses which render some information about the author. These verses are to be seen in the I. O. Ms No. 4170

Age.— Does not appear to be very old.

Auther.— Graheśvara.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीहयग्रीवाय नमः ॥

त्रैलोक्यरंगभूमिसकलगुणवत्ता नायिका शैलपुत्री
व्योमैवानं धि(नान्तर्विता)नं निजवसनवसनवरं वायभांडं कपालं
आनंदप्राप्तिभूत्रैः (मुच्चैः)कलिकलुषहतेर्यस्य लाभो जना-
स्वा(स्था)णुर्विश्वैकटश्वा सकपटनरना...नं कोकः पुनातु १

नत्वा शंकरचरणं स्तुत्वा साधुनुदीनमहात्म्यान्

कुरुत ग्रहेश्वराख्यो मुद्राया दीपिकायत्नान् (त) ॥ ७ ॥

इह स्वलु ग्रंथारंभे मंगलाचरणेन समाप्तिरुद्देश्या नाटकग्रंथोनभे विशिष्य
सकलनाटकार्थनिर्वचनं संक्षेपेण नादीश्लोक एव यदि भवति तदा सामान्यतो
विशेषनश्वयंधशुद्धि रसिदिना भवति etc.

fol. 13^a इति श्रीमहोपाध्यायश्रीग्रहेश्वरविरचितायां मुद्रादीपिकायां
ग्रंथमोक्तः

fol. 16^b इति द्वितीयोक्तः

Ends.—abruptly fol. 42^b

साधनामप्यसाधो उचितपदविधौ दक्षतामादधानो
नीत्या देव्या भवान्यपरिगतहृदयः सर्वकर्मकृष्ट(श्वा)

The following lines, wanting in the present Ms. are to be seen in the I. O. Ms. No. 4170:—

कारुण्याहृष्टचेता निजहितपरिताहा निताप्युचितश्रीः (!)
श्रीमान्देवो महेषः प्रभवतु लक्षितामष्टसिद्धश्चिराय ॥
देशो श्रीतीरभुक्तौ स(सु)दिमलमतिश्वक्रपाणिर्गुणाद्यः
श्रीवत्सस्तत्त्वतोऽभूत्ययविनयमयस्तत्र(०स्तन्त्र)विद्यः कवीन्द्रः
तत्पुत्रः ख्यातकीर्तिः कविद्वरगणितः श्रीजयादित्यधीरः
श्रीदेवस्तत्त्वतोऽभूतदुचित(त)नयः पण्डितो रामशार्मा ॥
सिद्धेश्वरस्तत्त्वयोऽप्यतोऽभूद् द्विजनन्दवर्गे गणितप्रतिष्ठः ।
तत्पुत्रुरानग्रशिरा गुरुभ्यो ग्रहेश्वरः सन्धयमार्गसेवी
तेनेयं रचितोच्चैर्यत्नान्मुद्राख्यनाटके टीका
इति महोपाध्यायश्रीग्रहेश्वररचितायां सप्तमोऽङ्कः ॥ ख्यातःपृथुतरयशा
दुर्लभो नाम विप्रः ॥

References.—1 MSS.—Aufrecht, ii, 106^b; iii, 99^b.

This commentary is described in the I. O. Cat. Pt. VII. No. 4170. Cf. also Mad. Des. Cat. Vol. XXI. No. 12623.

मुद्राराक्षस-
प्राकृतच्छाया

No. 184

Mudrārāksasa-
prākṛtachāya

453.

1884-87.

Size.—11 $\frac{4}{5}$ in. by 4 $\frac{1}{6}$ in.

Extent.—15 leaves; 9 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.—Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; hand-writing, clear, legible and uniform; complete.

Age.—A modern copy.

Author.—Keśavopādhyāya.

Begins.— fol. 1

॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नवा श्रीमद्भूगेशस्य चरणौ सद्गुरोरपि ॥

कुरुते केशवो मुद्राराक्षसप्राकृतछविं ॥ १ ॥

नटी वाक्यछाया ॥ आर्य इयमस्मि आज्ञानियोगेन मामार्यः । अनु-
गृणहातु �etc.fol. 4^b इति छायायां प्रथमोक्तः ॥ ४ ॥fol. 6^a इति द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥Ends.— fol. 15^a

आनालोच्य व्याख्यां प्रतिमनधिगम्यापि च परां

विशुद्धां सूलस्य स्वमतिपरिणामावधिकृतः ॥

अमोचंतं संतो निजहृदि विभाव्याथ विद्वधाः

कदाचिंश्चस्तंस्याद्विगतमपि वा पूरयत तत् ॥ १ ॥

इति । श्रीमद्भाबुरायापरपर्यायकेशवोपाध्यायकल्पियां मुद्राराक्षस
नाटकप्राकृतछायायां सप्तमोक्तः समाप्तः ॥ श्रीकृष्णापर्णमस्तु ॥ ४ ॥

मुद्राराक्षसछाया

Mudrārākṣasachāyā

No. 185

217.

Visrāma (i).

Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 4 leaves; 10 lines to a page; 48 letters to a line.

Description.— Modern paper; Devanāgarī characters; hand-writing, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; incomplete.

Age.— A modern copy.

Author.— Not mentioned.

This is a fragment of a drama the name of which is not mentioned. The characters are Draupadi, Bhānumati, Rākṣasi, Aijuna, etc. the name मुद्राराक्षस is written upon the fly-leaf. Aufrecht wrongly mentions the work as Mudrārākṣasanaṭakachāyā.

Begins.— fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ।

नेपथ्ये ॥ समाश्वासितु ॥ भट्टिणी ॥ चेटी अपनेष्यति ॥ ते मन्युरित्य-
तुवधकुरवैरः कुमारस्थीमसेनः ॥, etc.

fol. 2^a प्रथमोक्तः

fol. 2^b इति द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 4^b

राक्षसः अरेवसागंधे एत्र घटोत्कच शोकसंतमहृदयां स्वामिनीं हिंदंवा-
देवीं प्रक्षितुं गतोस्मि ॥

राक्षसी ॥ रुधिरपियश्वापि स्वामित्या हिंदि ॥

मुद्रितकुमुदचन्द्र

Mudritakumudacandra

No. 186

475.

1899-1915.

Size.— 10 in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 12 leaves; 15-16 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines; square blank spaces in the centre of folios; red pigment used for marking the portion and red ink for colophons of every act; complete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Yaśascandra, son of Padmacandra, grandson of Dhānadeva of the Dharakaṭa family who was the minister of a prince of Śākambhari in Sapādalakṣa (cf. A. B. Keith, Sanskrit drama p. 260).

Subject.— The play describes the controversy which took place in A. D. 1124 between the Śvetāmbar Jaina teacher Deva Sūri and the Digambara Kūmudachandra, in which the latter was silent.

Beginings.— fol. 1^b

॥ ६० ॥ ३० नमः सर्वज्ञाय ।

अयः कुद्गलमांसलां विजगतः कुर्वतु वांछालतां ।

व्याख्याभूमिज्ञुषः शशांकसुहृदो वीरस्य दंतविषः ।

दृष्ट्यहुर्मतदंतिकुंभदलने क्रीडां समातत्वता ।

कीर्णाः केशरिणेव लांछनसुवा मुक्तामणिश्रेण्यः ॥ १ ॥

नायने सूत्रधारः ।

मूत्र मारिष अस्त्यभिनवोक्तिमंगीतरंगितरसनिसंब-

निर्भरणं मुद्रितकुमुद्वचंद्रं नाम प्रकरणं ॥ पारिकोऽस्य
कविः ।

सूत्र ते स्मैर्बुद्धिसुधारसव्यतिकरैः शाकंमरी चूसुजो ॥

येनास्यां भुवि चेतसोप्यविषयामस्युन्नतिं लंभिताः ॥

स श्रीधर्कटवंशवारिधिषुधाराविर्जगद्विश्वृतो ॥

यस्य श्रीधनदेव इत्यभिधया स्वयातः पिता भूत्पितुः etc.

... ...कर्त्तानेकप्रबंधानां स्तोत्रप्रकरणे कविः

अतन्द्रकाव्यसुद्रासु यद्याश्चंद्र इति श्रुतः ॥ ७ ॥

fol. 3^b प्रथमोक्तः ॥ ८ ॥fol. 6^a द्वितीयोक्तः ॥Ends.— fol. 12^aराजा देवसूर्यं प्रति । प्रतिवादिमद्जरापनोदधत्वतरेश्रीदेवसुरेलंकुरुष्व
वसति । कृतमंगलाचारः प्रतीक्षेत श्राद्धवर्गाभवदागमनं ।राजा प्रतीहारं च प्रति । समादिश्यतां । महोत्सवा पौरलोको वयं योगीन्
कलामनुशीलयाम इति निःक्रान्ताः सर्वे पंचमोऽकः समर्थितः समाहिते
मुद्रितकुमुद्वचंद्र नाम नाटकं ॥ ८ ॥References.— Cf. A. B. Keith-Sanskrit Drama, p. 260. He refers
to an edition printed at Benares in Virasamivat 2432.

मृच्छकटिकवृत्ति

No. 187

Size.— 12 $\frac{3}{5}$ in. by 5 in.

Extent.— 30 leaves ; 11 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; blue in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; yellow pigment used only in one or two places for corrections ; complete ; the Ms is a bound copy.

Age.— A modern copy.

Author.— Pṛthvidhara.

Subject.— A short commentary containing explanations of difficult words and passages in the Mṛcchakaṭika of Śūdraka.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

मृच्छकटिकप्रकरणे यहुर्बोधं पदं किञ्चिद् ॥

विवृतिः (१) तस्य स्वधिया क्रियते सम्भिर्लोकनीयैषा ॥ १ ॥

प्रकरणं चेदं ॥ तथा च तल्लक्षणं ॥ यत्र कविरात्मबुद्ध्या वस्तुशरीरं च
नायकं चैव ॥ विरचयति समुत्पाद्य तत्र ज्ञेयं प्रकरणं नाम ॥ चतमो वृत्तयः
पञ्चसंध्योष्टरव्याहायः ॥ प्रकरणत्वात्प्रसिद्धनायकं विहाय कल्पितवणिङ्गनायकं ॥
विविधाद्याच रसाः ॥ etc.fol. 11^a इति महोपाध्यायश्रीपृथ्वीधरकृतमृच्छकाविवृतौ न्यासार्पणो
नाम प्रथमोक्तः ॥ छ ॥fol. 14^a द्युतकसंवाहको नाम द्वितीयोक्तः ॥Ends.— fol. 30^b

किं एतत्किमेतदिति शब्दां कूरः कलकलः

पुस्तकांतरपाठदर्शनव्याख्या अहमेवेति पर्यवस्थापन-
माचार इति कृत्वा स्वयमेव क्षमोहमिति भावः

दिउणतलद्विष्णुणतरः अचलां पृथ्वी ॥

॥ मृच्छकटीकविवृत्तिरियं गणपतिचितांतपारपर्यंता
पृथ्वीधरकृतिरूपनयतु संतोषं कृति ससुद्रे ॥

॥ इति श्रीरामदेवकारिता मृच्छकटी(क)वृत्ति समाप्तः । छ ॥

References.— 1 MSS.—Aufrecht, i 465; ii, 107^b.

Mṛcchakaṭikavṛtti

149.

1866-68.

मृच्छकटिकटीका

No. 188

Size.— $12\frac{1}{2}$ in. by $7\frac{3}{5}$ in.

Extent.—14 leaves; 19-20 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.—Modern paper; Devanāgarī characters; hand-writing, small but very clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; considerable portion of one side of folios moth-eaten; the Ms is a bound copy; complete; incorrect.

Author.—A modern copy.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

शेषुषी प्रौढजीवातुर्विद्विर्षुच्छकेटके ।

पृथ्वीधरैश्विकर्षिर्द्विर्गणेशो गण्यते युरुः ॥

तथा बालानां सुखबोधाय युरुणां वचनं शुभं ॥

लिख्यते गहनेऽप्यत्र हेरम्बावनतिस्थिरैः ॥

प्रकरणं चेदं etc. as in No. 187

fol. 6^b इति महोपाध्यायश्रीपृथ्वीधरकृत मृच्छकटिकाविवृतौ न्यासा-
र्ध्यो नाम प्रथमोंक ॥ छ ॥fol. 8^a शूलिकरसंवाहको नाम द्वितीयोंकः ॥ छ ॥Ends.—fol. 14^a

जयति सर्वशुतकर्षणेन वर्द्धतां तदनुजयति आमसात् करोति शेषभूतां
पुष्यदायमानां युग्मभूताभिति केचित् । उस्तकांतरपाटदर्शनव्याख्या । आचार
इति कृत्वा स्वयमेव मोहं इति भावः दिष्टता भो इति प्रहर्षिरायामूढाकारे
गुष्टिकांवति सृष्टं दत्तं । एवं दटमित्यर्थस्तु विउनदयं । द्विउणतरा अवला
पृथ्वी ॥

मृच्छकटिकाविवृतिरियं गणपतिचितामपारपर्यंता ।

पृथ्वीधरकृतिनुपतनयतु संतोषं कृति समुदे ॥ छ ॥ छ ॥

इति स महोपाध्यायश्रीपृथ्वीधरकृतमृच्छकटिकाविवृतौ दशमांक ॥

छ ॥ इति मिथिलीधरपतिश्रीमद्रामार्सिहेदं ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

References.—See No. 187.

मृच्छकटिकाविवृत्ति

No. 189.

Size.— $12\frac{3}{5}$ in by $5\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 27 leaves ; 11 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; yellow pigment frequently used for corrections ; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Pr̥thvīdhara.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

शैस्त्री प्रौढजीवात् etc. as in No. 188

fol. 11^a इति महोपाध्यायश्रीपृथ्वीधरकृतमृच्छकटिकाविवृत्तौ न्यास-
र्यणो नाम प्रथमांकः ॥ छ ॥fol. 14^a शूतिकरसंबाहको नाम द्वितीयोऽङ्कः ॥ छ ॥Ends.— fol. 27^bजयते सर्वद्युतकर्षणेन वर्द्धतां etc. up to संतोषं कृति सम्पूर्णे ॥ छ ॥
as in No. 188followed by इति महोपाध्यायश्रीपृथ्वीधरकृतमृच्छकटिकाविवृत्तौ
दशमांक ॥ छ ॥ इति मिथिलाधिपतिश्रीमद्रामसिंहदेव ॥ छ ॥

References.— See No. 187.

रत्नावली

No. 190

Size.— $12\frac{1}{2}$ in. by 4 in.

Extent.— 30 leaves ; 9 lines to a page ; 45-50 letters to a line.

Rātnāvalī

455.

1884-87.

Description.—Modern paper with water-marks; Devanagari characters; hand-writing clear and legible; Sanskrit rendering for Prākṛt written between the lines; folios numbered in both margins; complete.

Age.—A modern copy.

Author.—Śrī Harṣa.

Subject.—A drama in four acts. The plot is based upon the story of the marriage of king Udayana with Vāsavadatta.

Begins. fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः श्रीरामचंद्राय नमः

पादाश्रिथतया छ्रुः स्तनभरेणानीतया नग्रतां

शंभोः सस्पृहलोचनव्रयपथं यांत्या तदाराधने

द्रीमत्या शिरसीहितः सपुलकस्वेदोद्भ्रमोक्तंपया

विचिलिष्यत् कुमुमांजलिर्गिरिजया क्षिप्त्वेऽतेर पातु वः १

नांचते सुवधारः अलमतिविस्तरेण आद्याहं वसंतोत्सवे सबहुमानं आहुय
नानादिक्षेशादागतेन राजः श्रीहर्षदेवस्य पादप्रस्त्रजीवीना राजसमृहेनोक्तः
यथासाक्षमत्स्वामिना श्रीहर्षदेवेनापूर्ववस्तुस्त्रियालंकृता रत्नावली नाम
नाटिका कृतेत्यस्माभिः (श्रोत्रपरंस्यया श्रुता न च प्रयोगतो दृष्टा तत्स्येव
राजः सकलजनहृदयालादिनो बहुमानादस्मादु चानुग्रहद्वद्यथा यथावस्तु-
प्रयोगेण नाटयितव्येति etc.

fol. 7^a रत्नावल्यां प्रथमोक्तः ॥ १ ॥

fol. 15^b रत्नावल्यां द्वितीयोक्तः ॥ ७ ॥

fol. 22^a रत्नावल्यां तृतीयोक्तः ॥

Ends.—fol. 29^b

तथापिदमस्तु ॥ भरतवाक्यं

उर्वासुद्वामसंस्थां जनयतु विसृजन्वासवो वृष्टिमिष्ट

सिष्टै(तुष्ट्वे)स्त्रैविपानां विदधतु विधिवत्प्रियोणानं विप्रमुख्याः ॥

आकल्पांतं च भूयात्समुपचितसुखदसंगमः सज्जनानां

निःशेषा यांतु शांतिं पिशुनजनगिरो दुर्जया वज्रलेपाः ॥ १५ ॥

इति निःक्रांता सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोङ्कः ॥ नाटिका समाप्ता ॥

श्रीराम जयराम ॥ ७ ॥

References.—1 MSS.—A—Aufrecht's Catalogue Catalogorum:—i, 492^a ii, 115^a; iii, 105.

B—Descriptive Catalogues:—I. O. Cat. Pt. VII. Nos. 4159-60 Mad. Cat. Vol. XXI Nos. 12629-31.

A. B. Keith—Sanskrit Drama pp. 171-3.

(2) Printed Editions:—Repeatedly printed. Translation by H. H. Wilson.

रत्नावली

Ratnāvāli

No. 191

398.

1884-87.

Size.—10 $\frac{1}{3}$ in. by 4 $\frac{1}{5}$ in.

Extent.—23 leaves; 9 lines to a page; 54 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing small, clear and legible but not uniform; borders ruled in two double black lines; red pigment used for marking certain words and letters and colophons; folios numbered in both the margins; folio 2 missing; some edges slightly moth-eaten; fol. 24 torn; incomplete.

Age.—Appears to be old.

Author.—Śrī Harṣa.

Begins.—fol. 1^b

॥ ६० ३० नमः श्रीगणपतिसारदाभ्यां ॥

॥ पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 6^b प्रथमोऽकः समाप्तः

fol. 13^b द्वितीयोऽकः समाप्तः ॥

fol. 18^b तृतीयोऽकः समाप्तः ॥

Ends.—(abruptly) fol. 24^b

वास । सस्मितं । अज छुडंजेव किं न भणासि जं विशाहे हि से ।
रायणावलिति ।

References.—See No. 190.

रत्नावली

No. 192

Size.— $10\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 11 leaves; 18 lines to a page; 60 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing small, uniform but not clear and legible; borders ruled in double black lines; some blank space left in the middle of each folio; occasional marginal notes; slightly moth-eaten; edges of some folios worn out; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.— fol. 1^a

॥६०॥

पादाग्रस्थितया etc., as in No. 190.

fol. 3^a प्रथमोऽकः ॥fol. 6^a द्वितीयोऽकः ॥fol. 8^b तृतीयोऽकः ॥Ends.— fol. 11^a

तथापीदमस्तु ॥

उद्धीसुद्वामसस्यां etc. up to पिशुनजनवचो वर्जनाद्वज्जलेषं ॥१॥

as in No. 190.

followed by इति निःक्रांताः सर्वे चतुर्थोऽङ्कः समाप्तः ॥

इति निवसति मेरुः शश्वरो भूधराणा—

मिह विनिहितभाराः सागराः सप्त चैते ।

धृतमस्तिलमनतं नागराजं नग्रद्व... ॥

नस्वर एनरीष्टक स्थानमस्मद्विधानां ॥ १ ॥

काच्चिद्विषानविनिता निदाषे गगासमभ्येत्य लुधासवर्णो ।

आदाय तद्वारि करद्वयेन विलोक्यती न पापो किमेतत् ॥ २ ॥

रत्नावलीनाटिका समाप्ता ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥

References.— See No. 190.

Ratnāvalī

334.

1884-86.

रत्नावली

Ratnāvalī

No. 193

630.

1882-83.

Size.— $10\frac{1}{3}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 25 leaves; 13 lines to a page; 32-34 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgari characters; hand-writing clear, legible but not uniform; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both the margins, some additional portion on folios 3, 4, 5, 6; complete.

Age.— Śaka 1749.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीमद्वेदव्यासाय नमः ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 6^a प्रथमोङ्कः ॥fol. 11^b द्वितीयोङ्कः ॥fol. 18^a तृतीयोङ्कः ॥Ends.— fol. 25^a

तथापीदमस्तु

उन्नीमुहामशष्यां etc. up to पिशुनजनवचो वर्जनाद्वज्जलेपं ॥ २१ ॥
as in No. 190.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ चतुर्थोऽङ्कः ॥

इति श्रीपांडितशिरोमणि कविराजेन श्रीहृषेण विरचिता रत्नावली
नाम नाटीका समाप्ता ॥ छ ॥इदं उस्तकं आत्मारामविश्वामित्रोपाभिधस्य ॥ स्वार्थं परोपकारार्थं
चास्तु ॥ लेखकपाठकयोः शुभं भवतु कल्याणं चास्तु ॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ शके १७४९ सर्वजिदव्वे तपसः शुक्लनवम्यां यरौ
समाप्तंOn fol. 25^b we have

॥ इति श्रीहृषेण रत्नावली नाटिका समाप्ता ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

No. 194

Size.— 12½ in. by 5 in.

Extent.— 29 leaves ; 10 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; whitish in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; red pigment used for marking the portion; edges of some folios worn out; complete.

Age.— Not very old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 6^a इति श्रीहर्षकविराजविरचितायां रत्नावलयां प्रथमोंकः ॥ १ ॥fol. 14^a इति रत्नावलयां नाटिकायां द्वितीयोंकः ॥fol. 21^a इति रत्नावलयां नाटिकायां तृतीयोंकः ॥Ends.— fol. 29^a

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं ॥

उद्धीमुह्यामसस्यां etc. up to पिशुनजनगिरो दुर्जया वज्रलेपाः ॥ ७६
as in No. 190.followed by इति निक्रांताः सर्वे ॥ इति श्रीहर्षकविराजविरचितायां
रत्नावलीनाटिकायां चतुर्थोऽङ्कः समाप्तः ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तुः ॥ ८७ ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

No. 195

Size.— 9 in. by 4 in.

Extent.— 47 leaves ; 8-10 lines to a page ; 25-28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters : hand-writing legible, but neither uniform nor clear ; borders ruled in double black lines ; red pigment used ; occasional marginal notes ; edges of folios worn out ; complete.

Age.— Samvat 1654.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.— fol. 1^b

॥ ५० । ३० नमो श्रीगणेशाय ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ।
पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 10^b रत्नावली नाम प्रधाननाटिकायां प्रथमोऽकः ॥fol. 23^b „ „ „ „ द्वितीयोऽकः ॥ २ ॥fol. 33^b „ „ „ „ तृतीयोऽकः ॥Ends.— fol. 46^b

तथापीदमस्तु ।

उर्वीमुहामसर्या etc. up to पिशुनजनवचो वर्जनाद्वज्जलेपं ॥
as in No. 190.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥

रत्नावली नाम प्रधाननाटिकायां चतुर्थोऽङ्कः ॥

समाप्तेयं रत्नावली नाम प्रधाननाटिका ॥ श्रीस्वस्ति ॥

संवत् १६५४ वर्षे आषाढमासे शुक्लपक्षे द्वितीयायां तिथौ रविवासरे
श्रीमत्कनीजग्नामनिवासिना भटुहरजीमृतसूरजीकेन रत्नावली नामनाटि-
काऽलेपि ॥ शुभं भवतु ॥

References.— See No. 190.

Ratnāvali

71.

1889-70.

रत्नावली

No. 196

Size.—9 $\frac{1}{4}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.—36 leaves; 11 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear and legible; borders ruled in double black lines; red pigment used; yellow pigment used for corrections; fol. 33 repeated; additional portion in the margins; white chalk used on fol. 32^b; edges worn out; complete.

Age.—Appears to be old.

Author.—Śrī Harṣa.

Begins. fol. 1^b

॥ ३० नमः श्रीकृष्णाय ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 8^b रत्नावली नाम प्रधाननाटिकायां प्रथमोऽकः ॥fol. 19^b इति... द्वितीयोऽकःfol. 27^a इति... तृतीयोऽकः ॥Ends.—fol. 35^a

तथापीद्दमस्तु ।

उर्वीमुद्वामसस्यां etc. up to विशुनजनवचो वर्जनाद्वालेपं ॥

as in No. 190.

followed by इति रत्नावलीनाटिकायां चतुर्थोऽङ्कः ॥

संपूर्णेयं रत्नावलीनाटिका ॥ ग्रन्थायं ७५० ॥ छ ॥

References.—See No. 190.

Ratnāvalī

194.

1879-80.

रत्नावली

Ratnāvali

No. 197

432.

1892-95.

Size. — $10\frac{2}{3}$ in. by $5\frac{1}{8}$ in

Extent.— 35 leaves; 11 lines to a page, 30-32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgari characters; old in appearance; hand-writing bold, legible but not quite clear on some folios; borders ruled in double black lines; the first colophon written in red ink; edges of folios worn out; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीकृष्णः शरणं मम ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 8^b प्रथमोऽकः ॥fol. 18^b द्वितीयोऽकः ॥fol. 26^a तृतीयोऽकःEnds.— fol. 35^a

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं ॥

उर्वासुदामसस्यां etc. up to पिशुनजनगिरो दुर्जया वञ्चलेपाः ॥

as in No. 190.

followed by ॥ इति निष्क्रान्ताः सर्वे चतुर्थोऽङ्कः ॥

इति श्रीहर्षदेवम् कृतिरियं रत्नावली संमाप्ता ॥

लिखिता विशिष्टविशेषज्ञेव ॥ श्रीकृष्णः शरणं ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

No. 198

Size.— 8 $\frac{4}{5}$ in. by 4 $\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 71 leaves; 7-8 lines to page; 22-25 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgari characters; old in appearance; hand-writing bold, clear and legible; borders ruled in red lines; red pigment used; yellow pigment used for corrections; fol. 35 missing; fol. 45 repeated; edges of some folios moth-eaten; complete.

Age.— Saṁvat 1707.

Author.— Śri Harṣa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीरामाय नमः ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 16^b प्रथमोक्तःfol. 35^a द्वितीयोक्तः ।fol. 50^b तृतीयोक्तः ।Ends.— fol. 70^a

तथापीदमस्तु

उवर्णसुद्धामस्त्वा etc. up to विशुनजनवचो वर्जनाद्वाग्नेयः ॥ २२॥

as in No. 190.

followed by

जीवाग्रं विरमतु तपस्यज्यतामस्थिकोशो

भूयादेषः स्तव तु नरसावस्तु कापालिकस्य ।

तत्राप्येवं वरदभवतोभ्यर्थे मे यथा स्या—

त्कंठे कंठो हृदि वहदयं गंडयोग्निलेखं ॥ २३ ॥

इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ इति श्रीहर्षदेवविरचिता रत्नावलीनाटिका संपूर्णा ॥

संवत् १७०७ वर्षे भाद्रपदमासि लृष्णपक्षे चतुर्थ्यां रविवासरे लिखितेयं
रत्नावली नाम नाटिका ॥ ४ ॥

याद्वशं पुस्तके etc. कोपो न कार्यः खलु लेखकेत्र ॥ शुभमस्तु

भवान्याः प्रसादात्

References.— See No. 190.

Ratnāvali

452.
1887-91.

Ratnāvali

रत्नावली

No. 199

Size.— $12\frac{1}{2}$ in. by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 29 leaves; 14 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.— Modern paper with water marks; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in two double red lines; red pigment used; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins; edges moth-eaten; complete.

Age.— Śake 1769.

Author.— Śri Harṣa.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ रत्नावली नाम नाटिकाप्रारंभः ॥

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 7^a इति रत्नावल्यां प्रथमोऽकः ॥ १ ॥fol. 15^b रत्नावल्यां द्वितीयोऽकः ॥fol. 22^b रत्नावल्यां तृतीयोऽकः ॥Ends.— fol. 29^a.

तथापीदमस्तु ॥ भरतवाक्यं ।

उर्ध्वमुद्दामस्यां etc. up to पिण्डुनजनगिरो दुर्जया वञ्चलेपाः ॥ १५ ॥

as in No. 190.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोऽकः ॥ रत्नावली समाप्ता on fol. 29^b we have

इदं पुस्तकं रानडे इत्युपनामकं शामारायांगजेन विष्णुना पुण्याख्यपत्तने लेख-कस्य हस्तेन लेखितं ॥ शके १७६९ प्लवंगाव्दे ज्येष्ठे भानुतिथौ इन्द्रवासरे समाप्तं ॥

अनित्यानि शरीराणि विभवो नैव शाश्वतः ॥

नित्यं सन्निहितो मृत्युः कर्तव्यो धर्मसंग्रहः ॥ १ ॥

श्री श्री ॥ रामप्रसन्न ॥

इति रत्नावली नाटिका समाप्ता ॥

References.— See No. 190.

Ratnāvalī

481.

1899-1915.

रत्नावली

No. 200

Size.— $13\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.—59 leaves; 7 lines to a page; 40-42 letters to a line.

Description.—Modern paper with water marks; Devanāgarī characters; hand-writing, clear, legible and uniform; red pigment used; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins; folios 9 and 10 of part (ii) repeated; fol. 13^b of part ii blank; Sanskrit rendering of Prākrit passages given at the end; complete. The Ms consists of two parts. Part I (folios 1 to 43) containing text and Part II (folios 1 to 13) containing the Sanskrit rendering of Prākṛta passages.

Age.—A modern copy.

Author.—Śri Harṣa.

Begins.—fol. 1^a (of Part I)

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥
 पादायस्थितय इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां प्रथमोक्तः ॥ १ ॥
 fol. 9^a रत्नावल्यां प्रथमोक्तः ॥ १ ॥
 fol. 22^a रत्नावल्यां द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥
 fol. 32^a रत्नावल्यां तृतीयोक्तः ॥ ३ ॥
 Ends.—fol. 43^b (of Part I)
 तथापीदमस्तु भरतवाक्यं
 उर्वासुहामसस्यां इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोक्तः ॥ ४ ॥
 उर्वासुहामसस्यां इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोक्तः ॥ ५ ॥
 उर्वासुहामसस्यां इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोक्तः ॥ ६ ॥
 उर्वासुहामसस्यां इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोक्तः ॥ ७ ॥
 उर्वासुहामसस्यां इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोक्तः ॥ ८ ॥
 उर्वासुहामसस्यां इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोक्तः ॥ ९ ॥
 उर्वासुहामसस्यां इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोक्तः ॥ १० ॥
 उर्वासुहामसस्यां इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोक्तः ॥ ११ ॥
 उर्वासुहामसस्यां इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोक्तः ॥ १२ ॥
 उर्वासुहामसस्यां इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोक्तः ॥ १३ ॥

Ends.—fol. 43^b (of Part I)

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं

उर्वासुहामसस्यां इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ पिशुनजनगिरो दुर्जया वज्रलेपा ॥ १५ ॥

as in No. 190.
 followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥ रत्नावल्यां चतुर्थोक्तः ॥ नाटिका
 समाप्ता ॥ श्रीरामचंद्रापर्णमस्तु ॥ श्रीजगद्वा प्रसन्न ॥ ८ ॥

Part II—Begins—

श्रीगणेशाय नमः ॥
 नटी ॥ आर्युत्र इयमस्मि आशातपव्याप्तिः को नियोग अनुष्ठीयता-
 मिति ॥

न० ॥ आर्य निष्ठिवतं इदानीमसि त्वं तत्किमर्थं न वृत्यसि etc.

fol. 4^a इति प्रथमोक्तःfol. 10^a द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

fol. 12^b (10^b) इति तृतीयोँकः ॥

Ends.—fol. 13^a (of Part II)

वा. । एहि रत्नावलि एहि इदानीमपि ते अनुरूपं भवतु ।
वा. । आर्यपुत्र एतां रत्नावलीं प्रतीछ । वा. । आर्यपुत्र दूरे खलु
एतस्याः ज्ञातिकुलं तत्था कुरुष्व यथा बंधुजनं न स्मरेदिति ।
वि. । हीहि भोजयतु २ भवान् पृथ्वीखलु इदानीं हरते गता ॥

References.— See No. 190.

रत्नावली

No. 201

Ratnāvalī

170.
1902-1907.

Size.— 12 $\frac{3}{4}$ in. by 4 in.

Extent.— 67 leaves ; 8-9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Modern blue paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; edges of some folios moth-eaten ; complete.

Age.— Saṁvat 1914 ; Śaka 1779.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ अथ रत्नावलि प्रारंभः ॥

नान्दी

पादाग्रस्थितया etc. as in No. 190.

fol. 34^b इति द्वितोऽकः समाप्तः

fol. 49^b इति तृतीयोऽकः

Ends— fol. 66^b

तथापीदमस्तु भरतवाक्यं ॥

उद्वर्णसुहामशस्यां etc. up to पिशुनजनगिरो दुर्जया वज्रलेपाः ॥

as in No. 190

followed by इति निष्क्रिताः सर्वे ३५

इति श्रीहर्षदेवस्य कृतिरियं रत्नावली समाप्ता ३५

श्रीमाहाराजाधिराजवेदशास्त्रसंपन्नगुरुकृष्णशास्त्रीचरणार्चिदेभ्यो नमः ॥
 श्री ॥ श्री ॥ छ ॥ श्रीशुरुभ्यो नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 श्रीगुरुदत्तत्रयेन्मः समत १९१४ स० १७७३ तीथौ १ सनवासरे माहे माघ
 शूधप्रतिपदा सनवासरे तदीने लीखितं नरसिंहात्मजसहदेवेन ॥ श्रीरस्तु ॥
 ॥ श्रीपरब्रह्मणे नमः ॥ अनुमान प्र० उपमान प्र० प्रत्यक्ष प्र० शब्द प्र०
 समव प्र० अनुपलविधि प्र० अर्थापत्ति प्र० अयतीहा प्र० ॥ दोष ॥ अमप्रमा-
 दकरणापाटव

References.— See No. 190.

रत्नावली

No. 202

Size.— $8\frac{3}{5}$ in. by $3\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 38 leaves ; 8 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; red pigment used ; yellow pigment used for corrections ; folio 1 missing ; edges worn out ; folio 2 and folio 10 being torn, pasted with paper-slips ; incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.— abruptly fol. 2^a

द्विजवृषभा निरुपद्रवा भवंतु ॥

जयति च पृथिवी समृद्धसत्या प्रतंतु चंद्रवुनरेन्द्रचंद्रः ॥ ४ ॥

नांयंते सूत्रधारः etc. as in No. 190.

fol. 10^b प्रथमोङ्कः ॥

fol. 22^a द्वितीयोङ्कः ॥

fol. 31^a तृतीयोङ्कः ॥

Ratnāvalī

762.

188-४२.

Ends.— abruptly fol. 39^b

अथवा । किं ६ क्रियते । इद्वशमत्यंतमाननीयेषि निरनुबंधवित्तिस्वामि-
भक्तिवत् । अयं च देवः । यावदुपसर्प्यमि । उपसृत्य । जयतु २ दे...

References.— See No. 190.

रत्नावली Ratnāvalī

प्राकृतच्छाया prākṛtachchhāyā

No. 203

456.
1884-87.

Size.— 12¹/₂ in. by 5 in.

Extent.— 13 leaves; 10 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgari characters; hand-writing clear, legible and uniform; red pigment used for marking the portion; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both the margins; incomplete.

Age.— Not very old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणपतये नमः ॥

नटी ॥ आर्युत्र इयमस्मि ॥ आज्ञापयत्वार्यः ॥ को नियोगः अनुष्टीय-
तामिति ॥ etc.

fol. 3^b प्रथमोक्तः ॥ छ ॥

fol. 8^a इति श्रीहृष्टकविराजविरचितायां रत्नावलीनाटिकाछायायां
द्वितीयोक्तः ॥

fol. 11^b इति रत्नावलीनाटिकाछायायां तृतीयोक्तः

Ends.— abruptly fol. 13^b

विदू० ॥ प्रथममेव ज्ञातं मया न खलु सामान्यजनस्येद्वशः प्रतिष्ठंदो
भवति ।

रत्नावली ॥ कृतपराधा खलवहं देवयाः न शक्नोमि स्तुतं दर्शयितुं ॥

वास० ॥ एहि २ अतिनिष्ठुरे इदानीं प्रियभगिनिस्ते

रत्नावलीप्राकृतव्याख्या

No. 204

Ratnāvaliprakṛtvākhyā

763.

1886-92.

Size.— 9 in. $4\frac{1}{3}$ in.

Extent.— 13 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; whitish in appearance; hand-writing small, uniform but not quite clear; borders ruled in double black lines; the foios have no uniformity in size; folios 1-3 missing; complete.

Age.— Not very old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— abruptly fol. 4^a

नेन पिशुनजनहृदयकुटिलेन दंदकाष्टेन परिपक्वमिव कपित्थफलमस्माद्।
 कुलपादपादाहृत्पातयिष्यामि । etc.
 fol. 6^b इति द्वितीयोङ्कः ॥
 fol. 12^a इति तृतीयोङ्कः ॥

Ends.— fol. 16^a

आर्यपुत्र दूरे खलिवदं मातुकुलं तत्था कुरुत्व यथा वंधुजनो न स्मरति ।
 हाहा इति । हाहा भोः जयतु २ भवान् । पृथिवी खलिवदानीं हस्तेगता । प्रय-
 स्यस्या पृथिवीलाभेनापि न तथा तव संतोषो भूतो यथा एतलाभेनेत्यर्थः
 एतावतं कालं राज्यं व्यर्थमेव । इदानीं मे सफलं यत्रेतादृशी कांता भुज्यत
 इति वा ॥ इति श्रीरत्नावलीप्राकृतव्याख्या समाप्ता ॥ शुभमस्तु लेखक-
 पाठकयोः ॥ श्रीशिवो

रम्भामञ्जरी

with

टिप्पण

No. 205

Size.— $12\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.—11 leaves; 12 lines to a page; 50-52 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; hand-writing clear, legible, uniform, and very closely written; borders ruled in triple yellow lines; red pigment used; Tippaṇaka in the margins as well as above and below the text; square blank spaces left in the middle of each folio; complete; this is a पञ्चपाठी Ms.

Age.—Sarīvat 1535.

Author.—Nayacandra.

Begins—(text) fol. 1^a

॥ ५० ॥ श्रीसारदायै न भः ॥

दंष्ट्राग्रोधृतपंक्पिंडवदियं विश्वासमस्ताप्यहो

गच्छंती प्रलयं वराहवपुषा येनोददेधीयत ।

देवः श्रीकुचकुभपत्ररचनाचातुर्यचितामणिः

स श्रेयांसि चरीकरीतु कृतिनां कल्याणकोटीश्वरः ॥ १

शिरामधीश्वरीं स्मृत्वा स्मेरकास्मीरवासिनीं ।

प्रबंधं जैव्रचंद्रस्य वच्चिम सज्जनवल्लभं ॥ २ etc.

Begins—(Tippaṇaka) fol. 1^a

पुर्वं यस्मि प्रस्तावे दृष्टा तदाकामस्य दशैवदशांपुंसः उत्पन्ना । एषा
मां मिलिष्यति तुन । परं यदा नेत्रविभागे न दृष्टं तदा इति ज्ञानं मा मिलि-
ष्यति

दंष्ट्राग्रेणोधृतः यं पिंडो दंष्ट्राग्रोधृतपंक्पिंडस्तद्वत् १

किं विशिष्टो देवः श्रीकुचकुभपत्ररचनाचातुर्यचितामणिः । etc.

fol. 8^a प्रथमं जवनिकांतरंfol. 9^b द्वितीयं जवनिकांतरं

Ends.— (text) fol. 11^a

राजा ॥ कोमलतरकरकमलावलंबनयत्नेन प्राप्यतां ॥
देवी । अंतरंतःपुर ॥ वयमपि प्रातः कृत्यं सूचयित्वा स्वसूत्रं साधयामः ॥
इति निःक्रांताः सर्वे । तृतीयं जवनिकांतं ॥
समाप्ता रंभामंजरी नाम नाटिका ॥ कृतिरियं संस्कृतकवित्वनलिनी-
वनदिनकरस्य प्राकृतकवित्व मालतीमधुकरस्य महाकवेः श्रीनयचंद्रस्य ॥
शुभमस्तु ॥

माघः स्फुर्जर्जन्निदाधः सकविरपि पविर्भारविः कालिदासः ।
प्रभस्य वारिवलासः समभवदचलश्वचलः साक्षे युक्तौ ।
एको हर्षः प्रकर्षदवतरति सतां चेतसि श्राकशशाधायाः ।
सधीर्चीं काव्यवीर्चीं रचयति सचिरां श्रीनयेदूकर्वीद्रो ॥ १ ॥
आसीद्रुतेः कृतग्नः कृयमाणग्नस्तु सांप्रतं दृष्टः ।
इति मे मनसि वितर्को मविताः लोकाकथं भविता ॥ १ ॥
सं १५३५ वर्षे सुणिणयकीयणा यो इणीणयरम...सारंभामंजरी
लिहिदा अप्यहिए ॥ सुभं भोदु ॥ श्री ॥

Ends.— Tippaṇaka fol. 11^a

पूर्वस्यां दिशि प्रस्थिता वर्द्धमानान्मिदं संध्यारागं पश्यते ॥ उप्येक्षते
सूर्यसिंहेन निहितस्य तिमिरकिरिणः गजस्य रुधिरप्रवाहमिव ॥

References.— Aufrecht records only two MSS of this work out of
which the present MS is one.

राधामाधव

Rādhamādhava

No. 206

474.

1895-1902.

Size.— 11 in. by 6 in.

Extent.— 30 leaves; 13-14 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and right hand edges in single; yellow pigment used for corrections; the left hand edges of all folios moth-eaten; folio 1 missing; complete.

Age.— Saṁvat 1784.

Author.— Not mentioned.

Begins.— abruptly fol. 2^a

निकुञ्जमंदिरस्य नवतमालदलकोमलश्यामलकलेवरस्य नवजलधरस्तुरदं
वरविशुत्कदंबिडंबिनिविडनितंबिंबावलंविपीतांवरस्य etc.

fol. 6^b इति राधामाधवनामधेयनाटके सुग्रहमाधवो नाम प्रथमोक्तः ॥

fol. 11^b इति राधामाधवनामधेयनाटके विद्वधमाधवो नाम द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 30^b

इतीदमस्तु माटशीनां

इन्द्रारण्ये शारण्ये मधुरिमगरिमस्यामविश्रामधाम-

श्रीमच्छ्रारविंदश्यातवदि घनश्यामहेमाभिरामं ।

कंदपर्णदोलमंदं मधुरमधुरस्मेरवंदं सुकुदं

निष्पदनंदमंदं स्मरमय च्चसुधया राधया गधयामः ।

इति ताः सर्वा निष्क्रान्ताः । उबलोपि निष्क्रान्तः ॥

इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥

समुन्मीलकीलांबुदसमुदयश्यामलतनु-

निमीलं नीलेदीवरवदनवंशीनवरवः ।

निरूजन्मंजीरस्मरस्मरलीलापरिभवः ।

सतृष्णः श्रीकृष्णो विषयसृगतृष्णां हरतु वः ॥ ७

इति श्रीराधामाधवनामधेयनाटके सानंदगोविंदो नाम सप्तमोक्तः ॥ ७

समाप्तश्यायं ग्रथसंदर्भः । संख्या १००० श्लोक । संवत् १७८४ समये माघ-
शुक्लप्रत्यदायां श्रीशिवपुर्यो मध्ये लिपितम् ॥ समाप्तम् ॥

रामायण

Rāmāyana

No. 207

343.

1884-86.

Size.— 10 $\frac{1}{2}$ in. by 4 in.

Extent.— 77 leaves ; 11 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; hand-writing clear, legible and uniform, borders ruled with single thick red lines; blank spaces in the middle of each folio; edges worn out and slightly torn; folios 1-5, 18, 39, 40, 71, 73, 87 missing; in complete.

The Ms appears to be a part of some other Ms as it contains Nos. 175, 196 etc. on the folios.

Age.—Sāṁvat 1537.

Author.—Somesvara deva.

Begins.—(abruptly) fol. 175^a (6^a)

हरिदन्त किमस्माभिरिह प्रतिविधातव्यं । पश्य ।
 बालोऽपि प्रबलां निनाय विलयं यः क्रीडया ताडकां-
 चक्रे दूरमुदस्तमरतक्तया राहुं सुवाहुं च यः ॥
 यः कोदंडमस्वंडयन्मस्तरिपोर्यात् निहंतु स्थितः
 काकुस्थोऽस्ति स एव संप्रति पुनः सन्व्यस्तशस्त्रा वयं । etc.

fol. 191^a (22^a) द्वितीयोङ्कः

fol. 202^a (33^a) तृतीयोङ्कः

Ends.—fol. 256^a (87^a)

आसीद्धूमी…जरो गूर्जराणां पूजापादं श्रीकुमारः उरोधाः ॥
 यः प्राकारः पुण्यसंरक्षणार्थं विप्राकारः कल्पितो वे...साक्षा ॥
 यः कर्मणि च पद्मणांश्वतनुते तद्भूषुवः स्वस्त्रयं
 कीर्तिर्यस्य वरास्य निर्मलरुचिर्नो जातु ॥ विन्हुंचति
 शस्त्रा विःकृतिरध्वे च युधिवश्लाघ्योजिह्विते यतः
 सूवं यस्य हृदि स्फुरत्यविरतं ब्राह्म च राज्यस्य च
 अरुंध ॥ तीवं कांतास्य । पत्युराज्ञामरुंधती ।
 अभूदभियया लक्ष्मीः साक्षालूक्ष्मीरिचि क्षितौ ॥
 तदंगजः स्वांगजललूक्ष्मप्रयुक्तया प्रार्थनया प्रणुन्नः ।
 चकार सोमेश्वरदेव नामा स (रा ?)मायणं नाटकस्वमेतत् ॥
 प्रायो वयं वेदविचारपारवद्येन नाथेन तथाभियुक्ताः ॥
 दुर्गेव माग्रे तद...प्रदत्ताः नोपैक्षणीयाः कविभिः छलंतः ॥ श्री ॥
 स्वरित श्रीसंवत् १५३७ वर्षे माघ वदि २ द्वितीया...शुक्र ४ दिने ॥
 अयेह श्री ॥ अहिमदावादवास्तव्ये मध्ये ॥ ...श्रीहमील ॥...श्री...ज्ञानपठना

॥ परोपकाराय ॥ मोदज्ञातीय द्वेराठतलस्तु...लाकेन पुस्तकमिदं लिखितं ॥
कल्याणमस्तुः ॥ लेषकपाठकयोः शुभं भवतुः ॥

यादृशं पुस्तकं etc.....मम दोषो न दीयते ॥ १

वनितानरप्रतिकर्यवपाणं ॥ अभिनवुमही । अलिउदउभाणं ॥ सुघटं
सुभटपणि चतुरसुजाणं ॥ सुखसुखसुंदरनहीविनाणं ॥ २ ॥ राजाद्विराजगुञ्जर-
नरेंद्रविश्वातय ॥ तसाह । श्रीमहमूदभमूपावश्रीआवाससुतबुझाव...॥ वदनि
मानि मदनावतार मग्नी ॥ जयसंधिं ॥ उहुविश्वओपम...व्यञ्जंवरअप्यइपरा
पत्तनीपरिविविधरुचिना प्रौढमन । करिथ्य ॥

मही अलिसाखुमेह उत्तरादिशि इउ नयै । कनक सरीसीदिहबुझाम सह-
जिइ वरसुण ॥...वमस्तु सर्वजगतः

परहतनिरता भवतु भूतगणाः दोषाः प्रयांतु नाशं ।

सर्वत्र जनः सुखी भवतुः ॥ ५...चक्षुंमद्राक्षीति छटं तु लिखितं मया
इति मन्त्रानमेगालीं माहुः पुस्तकवांचका ॥ ६ ॥ शुभं भवतु ॥

References.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 524^a; Aufrecht
refers to only two Ms. viz. Oppert 6175 and Peters. 3,
396 which is the present Ms.

लटकमेलननाटक

No. 208

Size.— 15 in. by 6 $\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 7 leaves; 15 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Modern country paper; Devanāgarī characters;
hand-writing, clear, legible and uniform; complete.

Age.— Samvat 1940 (= A. D. 1884).

Author.— Śaṅkhadharā.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

गौरीचूंबनचंचलं etc. as in No. 89.

Latakamelananāṭaka

87.

A. 1883-84.

Ends--- fol 82^b

चुंबतः सरसीमुखां बुजवन् etc. up to निश्वलं चंद्रचूडः ७४
as in No. 89.

followed by इति निष्क्रान्ताः सर्वे ॥

इति श्रीकविराजशांखधरविरचिते लटकमेलकनाटकं समाप्तं
लिखितं नानुरामब्राह्मनपठनात् ॥ संवत् १९४० का

References.— See No. 89.

ललितमाधव
with टीका

No. 209

Lalitamādhava
with tīkā

433.
1892-95.

Size.— $14\frac{1}{5}$ in. by $7\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 85 leaves ; 8-9 lines to a page ; 52 letters to a line (text).

7-8 „ „ „ „ 60 „ „ „ (com.).

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting, clear, legible and bold for the text and small for the comm. ; portion marked with red pigment while corrections made with yellow ; complete.

The work was composed in Śaka 1459 i. e. A. D.
1537.

Age.— The Ms is old.

Author (of the text.) -- Rūpagosvāmin.

„ („, comm.) — Not mentioned. Aufrecht gives the name of the commentator as Nārāyaṇa who was the pupil of Rūpagosvāmin.

Subject.— A play in ten acts describing Krisṇa's life and amours at Vṛndāvana.

Begins.—(text) fol. 1^b

ॐ श्रीकृष्णाय नमः ॥

सुररिपुसुद्धशासुरोजकोकाम्भुखकमलानि च खेदयन्नसंडः

चिरमविलभुहचकोरनदं दिशतु मुकुदयशःशशी सुरं वः १

अपि च अष्टौ प्रोक्ष्य दिग्गंगनाधनरसः पत्रांकुराणां श्रिया

कुर्वन्मंगुलताभरस्य च सदा रामावलीमंडन

यः पीने हृदि भानुजामतुलभां चंद्राकृतिं चोजवलां

रुधानः क्रमते तमत्र मुदिरं लृष्णं नमस्कुर्महे २ etc.

, — (Com.) fol. 1^b

श्रीविंदावनेशौ जयतां

वंदेहै श्रीगुरोः श्रीगुतपदकमलं श्रीगुरुन्वैष्णवांश्व

श्रीरूपं सायजातं सहगणरप्तुनाथान्वितं तं सजीवं

सादृतं सावधृतं परिजनसहितं श्रीकृष्णचैतन्यदेवं

श्रीराधाकृष्णपादानसहगणलिता श्रीविशाखान्वितांश्व ३ etc.

fol. 13^b सायमुत्सवो नाम प्रथमोऽकः १

fol. 21^c शंखचूडवधो नाम द्वितीयोऽकः २

fol. 29^b उन्मत्तराधिको नाम तृतीयोऽकः ३

Ends.— (text) fol. 84^b

तथापीदमस्तु

चिरादाशामात्रं त्वयि विरचयंतः स्थिरधियो

विदध्युर्ये वासं मधुरिमगभीरे मधुरे

दधानः कैशोरे वयसि सखि तां गोकुलपते

प्रयेयथारतेषां परिचयमवदयं नयनयोः ७५

किं च यांते लीलापदपरिमलोद्वारिवन्यापरीता

धन्या क्षोणी विलसति वृतामाधुरी मायुरीभिः

तत्रास्माभिश्वद्वृलपशुपीभावमुग्यांतगाभिः

संवीतस्वं कलयवदनोल्लासिवेणुर्विहारं ७६

कृष्णः प्रिये तथारतु तदेहि स्वसुस्तवाभ्यर्थनाम वंध्यांकरवावेति सधैराहृते
निष्क्रान्तः ७७

इति निष्क्रान्तः सर्वे पूर्णमनोरथो नाम दशमोऽकः ॥

नाटके समुचितामपीश्वरः रवैरमप्रकटयन्तुशान्तां

अत्र मन्मथमनोहरो हरिर्लीलया ललितभावमाययौ १

समाप्तमिदं ललितमाधवाख्यं नाटकमिति
 पूर्णं कला चतुःषट्चालक्षणैर्भूषणै
 भजंतु श्रितगांधर्वं धीराः ललितमाधवं १
 नदेषु वेदेषु द्विमिते शकादे शुक्रस्य मासस्य तिथौ चतुर्थ्यौ
 दिने दिनेशस्य हरिं प्रणम्य समाययं भद्रवने प्रबंधं
 तटस्थेनापि गंभीरे रसस्रोतसि यन्मया
 सर्वतो मुखमाकीर्णे तक्षमध्ये मनीषिण इति ३

Ends.—(com.) fol. 85^a

भद्रवने प्रबंधललितमाधवनाटकं हरिं प्रणम्याहं समापयं तत्र शकाद्वा-
 नाह नंदनवद्युपंचाङ्गंदुएकं १४५९ अंकस्य वामागतिरित्यत एव चतुर्दशसहस्र
 एकोनषष्ठिवर्षसंख्यके शुक्रस्य जैष्टस्य मासस्य चतुर्थ्यौ तिथौ दिनेशस्य स्तर्य-
 स्य वारे तटस्थेनापि मया गंभीरे रसस्रोतसि सर्वतः सर्वव्र सुखं यदाकीर्णे
 प्रसारितं पक्षे सर्वतोमुखं जनं यत आकीर्णे तन्मनीषिणः क्षमध्ये गंभीरस-
 मयनदां प्रवेशासामर्थ्यान् तटस्थितेन मया तत्रस्थं वसं अस्मिन् ग्रंथे लिखन-
 द्वारा सर्वजनगोचरीकरणरूपं यत्प्रसारितं तत्पक्षे रसमयनदाजलं प्रणालिका-
 द्वारा यत्र तत्र नयनम् ३५ इति श्रीललितमाधवटीका समाप्ताः १ हस्ताक्षर
 गोपालदासस्य पौष्ट्रकां द्वादश्यां शनिवाससे लिखितं मथुराक्षेत्रे १

References.— 1 Aufrecht i, 542^b; ii 128^a; iii, 115^a. For described MSS cf. I. O. Cat. Pt. VII. No. 4179.

2 A. B. Keith— Sanskrit Drama, p. 247.

3 Printed Editions.— The text was published by Ramanarayana Vidyaratna, with notes and Bengali translation at Murshidabad, 1880.

ललितमाधव
with टीका

No. 210

Size.—12 in. by 5³ in.

Extent.— 90 leaves; 8-10 lines to a page; 45 letters to a line (text.)

8-10 ; ; ; ; ; ; ; ; ; ; (com.)

Lalitamādhava
with ṭīkā

565.
1891-95.

Description.— Country paper ; Bengālī characters ; yellowish in appearance ; hand-writing of the text bold, of the com. small, legible but not uniform ; yellow pigment used for corrections ; text in the middle with the commentary above and below it ; red pigment used for marking the portion : complete.

Age.— Appears fairly old.

Author (of the text).— Rūpagosvāmin.

„ („ , comm.).— Not mentioned.

Begins—(text) fol. 1^a

श्रीराधाविनोददेवो जयति ॥
 सुररिपुषुद्वशामुरोजकेकिन्
 मुख्यकमलानि च स्वेदयन्नस्तपणः
 चिरमस्तिलसुहृद्वकोरनन्दी
 दिशतु सुकुन्दयशाशशी सुदं वः ॥ १ ॥

,,— Com. fol. 1^a श्रीभागवतोक्तकृष्णस्तु भगवान् स्वयमित्यादिना ऐश्वर्यादिभिः पद्मभिः परिपूर्णस्य स्वयं भगवतः श्रीकृष्णस्य मल्लानामशनिर्वृणां नरवरः स्त्रीणां स्मरो मूर्तिमान् इत्यादि श्रीभागवतपद्येन तथा रसो वै सः इत्यादिश्चातिवाक्येन वृत्तस्य etc.

Ends—(text.) fol. 81^a

इति निष्क्रान्ताः सर्वे । पूर्णमनोरथो नाम दशमोऽकः

After 2 benedictory stanzas—

नन्देषुवेदेन्दुमिते (१४५९) शकाब्दे

शुक्रस्य मासस्य तिथौ चतुर्थर्याम् ।

दिने दिनेशस्य हरिं प्रणस्य

समापयं भद्रवने प्रबन्धम् ॥

तटस्थेनापि गंभीरे रसन्नोतसि यन्मया ।

सर्वतोमुख्यमाकीर्ण तत्क्षमध्वं मनीषिणः ॥

श्रीदृन्दावनेश्वरीप्राणेशाय नमः ॥ श्रीराधाविनोददेवो जयति ॥

,, — Com. गंभीरसमयनयां प्रवेशासामर्थ्यात् तटस्थितेन मया तत्रस्थं रसं अस्मिन् ग्रन्थे लिखनद्वारा सर्वजनगोचरीकरणस्वपं यन्प्रसारितं तत् । पक्षे रसमय-नया जलं प्रणालिकाद्वारा यत्र तत्र नयनम् । इति श्रीललितमाधवटीका समाप्ता श्रीहरये नमः ॥

References.— See No. 209.

वसन्ततिलक (भाण)

No. 211

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $5\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 26 leaves ; 11 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines ; some folios are yellow in appearance ; edges of folios slightly worn-ont ; complete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Varada.

Subject.— A short play in one act describing the love story of Vasantasenā, a dancing girl and of a Brahmin of Kañci.

Begins.— fol. 1^b

३० श्रीगणेशाय नमः

जयंति जगतां मातुः स्तनकुंकुमर्विदवः ॥

मुकुंदाश्लेषसंक्रांतकौस्तुभश्रीविडंविनः ॥ १ ॥

अपि च क्रीडाभिन्नहिरण्यशुक्रिकुहरे रक्तात्मनावस्थितान्

हारं हारमपूर्वकुमरसानव्याजसिद्धान्नावैः ॥

वीरश्रीकृचकुंभसीमिन लिखतो देवस्य पत्रावली

स्तत्कालोचितभाववंधमधुरं मंदस्मितं पातु नः ॥ २ ॥

नांदयंते सूत्रधारः

...

कांचापुर कविरथ्द्वरदार्यनामा सूनुः सुदर्शनयुरोर्धटिका शतस्य ॥
वेदांततर्कविविधार्थविचारदक्षो वात्स्यो वसंततिलकं सबभाण भाणं ॥३॥
सभाणः सहदयरंजकः सुप्रयोग इत्यहमपि तमेव प्रयुञ्जानः सामाजिका-
नुपतिष्ठे ॥ etc.

Ends.— fol. 25^b

किं च
कटकेषु जयन्तु भूपतीनां कवयः कांक्षितकल्पपादपानां
वचसां वलमानदिव्यगंधैर्मधुरस्यांदिमन...निंगुफैः ४३
तथापीदमस्तु भरतवाक्यं
अनवेश्य चरित्रमंगनानामथ...अनुरागमक्त्राविमं
वहंती चिरमुहुरासय चिन्तजन्मलक्ष्मीः ४४
कांचीपुरीमधिवसन्कमनीयभूमा कामस्य एष वरदः कमलालयायाः
आकल्पयन्वसुमती मनुकल्पमेनां कल्पद्रुमो जयति कश्चन मानवानां ४५

References.— (1) MSS.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 556^a; ii, 131^b; iii, 118^a.

Descriptive Catalogues— I. O. Cat. No. 4198; Mad. Des. Cat. XXI Nos. 12644-58; A. S. B. Cat. VII. No. 5338.

(2) Printed Editions—Printed at Calcutta and Madras.

वसुमतिचित्रसेन

Vasumaticitrasena

No. 212

48.

1898-99.

Size.— 9 in. by 3 $\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 70 leaves; 8-10 lines to a page; 28-34 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear and legible; borders ruled in double black lines; edges worn out; folios slightly moth-eaten; complete; incorrect in many places.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Appayadikṣita.

Begins.--fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

स्वयं प्रसन्नां विरचय्य साहितीं अताद्विदेषि द्रविडाभकाय यः ।

अदत्तकीर्ति कविलोकलिप्सितां तमेव वंदे हृदि सुंदरेश्वरं ।

नांदंते सूत्रधारः ।

नेपथ्याभिमुखमवलोक्य मारिष इतस्तावत् । प्रविश्य परिपाश्वकः ।
 भाव अयमस्मि । आदिष्टोरिस्म हालास्य पतिसेवामसमागैतस्सामाजिकैः । यथा
 अस्ति खलु भरद्वाजकुलजलधिकलानिधे श्रीकंठमतप्रतिष्ठापयितुरशेषविद्वद्वरो-
 रप्पयदीक्षितस्य पौत्रः कविद्वुधकंठीरवनीलकंठमस्विसोदर्यतानुगुणसाहिति
 संप्रदायः कविरप्पयदीक्षितो नाम । यस्य स दुष्टंतचरितरुक्मणीपरिणय-
 नालंकारतिलकादि काव्यनाटकालंकार प्रबंधनिर्मातापिना कविरप्पयदीक्षित
 अरिष्टयते सरसकविरितिः सर्वलोकैः तेन निर्वतं वसुमतीचित्रसेनीयं नाम नट-
 कमभिनीयतामिति etc.

fol. 12^b प्रथमोंकः ॥ छ ॥ ३०fol. 21^a द्वितीयोंकः ॥ छ ॥Ends.— fol. 70^a

व्युत्पन्नास्तु भवन्तु वाननुतस्सर्वे च भाव्यं स्थिरं
 विद्यास्थानेषु सर्वेष्वापि गुरुपद्वीं नाटकांते च काव्ये
 निर्मातृत्वं विवादे प्रतिकथमुखस्तंभमुख्याधिकारं ।
 ये ये वांच्छंति ते ते श्रुणु बुधकवेच्चीलकंठाधरीदो-
 दिश्यत्वं यातयद्वा सकृदपि सविधं तस्य तद्वेशमनोवा ॥ छ ॥

इति निष्क्रान्तो सर्वे षष्ठोंकः ॥ छ ॥ इति श्रीमद्भरद्वाजकुलजलधिकौस्तुभ
 श्रीकंठमतप्रतिष्ठापन्नाचार्य चतुरिकशतप्रबंधनिवाहधूर्वहोम व्रतापाजि श्री-
 देपायदीक्षितसोदर्यश्रीमदाचादीक्षितपौत्रेणाप्यदीक्षितामजेनाप्ययदीक्षि-
 तेन विरचितं वसुमतीचित्रेसनन्नाम नाटकं संपूर्णं ॥ छ ॥ श्रीगोपीजनवल्ल-
 भाय नमः

वसुमतिपरिणय

No. 213

Size.— 12 $\frac{3}{5}$ in. by 5 in.

Extent.— 53 leaves; 9 lines to a page; 44 letters to a line.

Description.— Modern paper; Devanāgarī characters; white in appearance; hand-writing, beautiful, clear, legible and uniform; yellow pigment occasionally used for corrections; complete.

The Ms is a bound copy and contains another work viz. माहिषशतकम्.

Age.— A modern copy.

Author.— Jagannātha.

Begins— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामाय नमः ॥
 ॥ श्रीमन्नचंद्रकलावत्सरूपया सेतुं विद्यायाणि वे
 जित्वा पंक्तिसुखं रणे वसुमती कन्या समेतो मुदा ॥
 साम्राज्यं प्रतिपद्य नीतिनिरतः एष्णन् प्रजावन्धजा
 देवो सौगुणभूषणो वितरतु श्रेयांसि भूयांसि वः ॥ १ ॥
 नायंते सूत्रधारः ॥
 fol. 10^a इति जगन्नाथर्थपंडितकृतौ वसुमतीपरिणये निसिलगुणशृंगाटके
 नाटके प्रस्तुतीतिर्नाम प्रथमोंकः ॥

fol 20^a इति दोषनिरासो नाम द्वितीयोंकः ॥Ends.— fol. 53^a

विवेक० ॥ देव किं ते भूयः प्रियमुपहरतु देवी ॥ राजा ॥ सानंदं ॥ मंत्रिन्
 किमितोपि प्रियतरमस्ति मे । यतः ॥

जितों सौदुर्दृतः समितियवनानामधिपति—
 वैशो जज्ञे पृथ्वी चतुरुदधिवेलावलयिता ॥
 जयत्येकच्छ्रवं जगति मम साम्राज्यमधुना
 प्रिया चेयं लब्धा प्रथितकुलजाता वसुमती ॥ ३७ ॥
 तथापीदमस्तु ॥ भरतवाक्यं ॥

मोदंतां शिथिलीभवत्वलजनं वर्णाद्विजन्मादयः
स्वैरोन्मीलितसस्यजातसुभगं वर्षेतु वर्षाधनाः ॥
वीरोदामरसुधीयहेषु विहृतिं बध्नातु लोकप्रसू—
राचंद्राकर्मयं सुखी विजयतां बालाजिरायप्रभुः ॥ ३८ ॥

इति निजकांतः सर्वे ॥ इति जगन्नाथपंडितकृतावभिनवे वसुमतीपरिणये
निखिलरसशुंगाटके नाटके परितुष्टनायको नाम पंचमोक ॥ समाप्तमेदं रूपकं
॥ ७ ॥ आबर्देकर इत्युपनामकेन आत्मारामेण लिखितं ॥ ७ ॥ ग्रंथसंख्या
१४०३ ॥

This is the only Ms. referred to by Aufrecht in his catalogus catalogorum.

विक्रमोर्वशीय

Vikramorvaśīya

No. 214

406.

1884-87.

Size.— $9\frac{1}{2}$ in. by 4 in.

Extent.— 27 leaves; 14-15 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing closely written but clear and legible; borders of folios ruled in single and double black lines; red pigment used for marking only upto first five folios; complete.

This Ms was used by Prof. S. P. Pandit for his edition of Vikramorvaśīya. The Ms contains the following endorsement on the fly-leaf—"Ms marked *u* in my edition. S. P. Pandit Surat 26th April A. D. 1874. ".

Age.— Saṁvat 1732.

Author.— Kālidāsa.

Subject.— A well-known drama by Kālidāsa in five acts.

Begins.— fol. 1^b

शंकराय नमः ॥

वेदांतेषु यमाहुरेकेषु रुपं व्याप्यस्थितं रोदसी
यस्मिन्नीश्वर इत्यनन्यविषयः शब्दो यथार्थाक्षरः ।
अंतर्यश्च सुमुक्षुभिर्नियमितप्राणादिभिर्मृग्यते
सस्थाणः स्थिरभक्तियोगसुलभो निःश्रेयसायास्तु वः । १ ।

नांदंते मूवधारः । नेपथ्याभिसुखमवलोक्य । मारिष इतस्तावत् । प्रविद्य
पारिपाश्वकः । भाव अयमस्मि ।
सूत्र । मारिष बहुशः परिषदा पूर्वेणां कवीनां दृष्टः प्रयोगवंधः ।
सोहमय कालिदासग्रथितं विक्रमोर्वशीयं नाम ओटकं अपूर्वं प्रयोक्ष्ये । etc.
fol. 4^b प्रथमोक्तः ॥
fol. 10^a द्वितीयोक्तः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 27^a

नार । भो राजन् किं ते भूयः प्रियमुपकरोतु पाकशासनः । अतः परमपि प्रिय-
मस्ति यदि भवान् पाकशासनः प्रसादं करोति ततः ।

परस्प रविरांधिन्योरेकसंश्रयद्वूर्लभं ।

संगतं श्रीसरस्वत्योद्द्यादुद्धतये सतां । २४ ।

अपि च । सर्वस्तरतु दुर्गाणि सर्वो भद्राणि पद्यतु ।

सर्वः कामानवाप्नोतु सर्वः सर्वत्र नंदतु । २५ ।

इति निःकांताः सर्वे पंचमोक्तः ॥ इति सन्मिश्रश्रीकविकालिदासकृतौ
विक्रमोर्वशीयं नाम्नि ओटके पंचमोक्तः समाप्तः । समाप्तमिदं ओटकम् ॥

करणुणमुनिभू १७३२ मिते च वर्षे भृगुदिवसे मधुमासिके सदाशिवेन ।

युगकु १४ मितातिथौ हि कृष्णपक्षे लिखितमिदं खलु विक्रमोर्वशीयम् ॥ १ ॥

References.— (1) MSS.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum— i, 569^b; ii 134^b; iii, 120^b. This work is described in various Catalogues.

(2) Printed Editions— 1 with टीका of रङ्गनाथ, published by the Nirnaya Sagar Press, Bombay; 2 ed. by M. R. Kale; 3 ed. by S. P. Pandit; 4 ed. with notes and translation by Prof. R. D. Karmarkar; 5 ed. by Ramanatha Tarkaratna; 6 Spanish trans. by Ayuso. D.; 7 French trans. by Foucaun, 1879. etc.

Description.—Palm-leaf *Telugu* characters; hand-writing clear, and uniform; letters inscribed on the leaves; holes on leaves for the strings to pass through; the Ms contains acts 1 and 2 both incomplete.

Age.—Does not appear very old.

Author.—Kalidāsa.

विक्रमोर्बशीयम् ।

Begins.—श्रीमते रामानुजाय नमः ।

वेदान्तेषु यमाहुरेके पुरुषं व्याप्य स्थितं रोदसी

यस्मिनीश्वर इत्यनन्य विषयशब्दोयथार्थाक्षरः ।

अन्तर्यश्वसुमुक्तुभिर्नियमितप्राणादिभिर्मृग्यते

स स्थाणु स्थिरभक्तियोगसुलभो निश्रेयसायास्तु नः ।

नांदन्ते सूत्रधारः । नेपथ्याभिसुखमवलोक्य । मारिष इतस्तावत् प्रविष्य

परिपर्श्विकः । भाव एषोस्मि । सूत्रधारः । मारिष बहुशस्तु परिषदा पूर्वेषां

कवीनां दृष्टः प्रयोग प्रवन्धः । तावदहं विक्रमोर्बशीयं नाम नाटकं प्रयोक्ष्ये ।

तदुच्यतां पात्रवर्गः स्वेषु स्वेषु विषयेषु अवहितैर्भवितव्यमिति । पारिपार्श्विकः

यदाज्ञापयति भावः । निष्क्रान्तः ।

Ends.—स्वामिन्नासंभाविता यथा त्वयानुकरे...था अनुरक्तस्य यदि नाम तदोपरिनमे । परिलितपारिजातकुसुमशयनी यमिहास्ति किं नंदनवनवाता अपि अत्युत्ता-शरीरके ।

उर्वशी । किणुखु सवदभणसि । किं तु खलु सांप्रतं भणति । चित्रणं भणितं एवकमलमिणाठा अमाणेहि अंगोहि । ननु भणितमेव कमलमृणाठा-यमानैरंगेः । विद्व । दिठिया मणेखु बुसुसिदेण संथिवाअणं उवळं घ भवदा इदानी संसासणं । दिष्ट्या खलु बुसुक्षितेन मया स्वस्ति वाचनमिव उपलब्धं भवता समाश्वनं । राजा । समाश्वसनमिति किमुच्यते । तुल्यानुरागपिण्डुनं ललितार्थवंधं पत्रे निवेनेशितमुदा.

References.—See No. 214.

विदग्धमाधव

Vidagdhamādhava

No. 216

188.

1875-76.

Size.—13 $\frac{3}{4}$ in by 6 in.

Extent.—61 leaves; 12 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Smooth country paper ; Kāśmīri devanāgarī characters ; hand-writing bold, clear legible and uniform ; no borders for folios ; yellow pigment used for corrections ; complete.

The work seems to have been composed in Saṁvat 1579 i. e. A. D. 1523. The present Ms does not contain the Nandi which is found in other Mss.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Rūpagoswāmin.

Subject.— A drama illustrative of krishnā's life and amours, in seven acts.

Begins.— fol. 1^b

अलमतिविस्तरेण भो भो समाकर्ष्यतां अद्याहं स्वप्रान्तरे
समादिष्टोस्मि भक्तावतारेण भगवता श्रीशंकरदेवेन etc.

fol. 6^a इति विद्गधमाधवे वेण्व(ण)नाटविलासो नाम प्रथमोङ्कः ॥ १ ॥

fol. 21^a इति विद्गधमाधवे नाटके मन्मथलेखो नाम द्वितीयोङ्कः २

Ends.— fol. 61^a

किं च ॥

अन्तःकन्दलितादरः श्रुतिपुरीमुद्घाटयन्सेवते
यस्ते गोकुलकेलिनिर्मलस्वधासिंधूत्थ विन्दूनपि ॥
राधामाधविकामधो मधुरिमस्वाराज्यमस्यार्जय
नसाधीयान्भवदीयपादकमले प्रेमोर्मिरुन्मीलितु ॥

कृष्णः ॥ स्मित्वा भगवति तथास्तु ॥ तदेहि गोदोहावसरे मामप्रेक्ष्य
चिन्तायिष्यन्तौ पितराविलम्बं गोकुलं प्रविष्य नन्दयिष्याम इति निष्क्रान्ता:
सर्वे ॥ गौरीरीर्थविहारो नाम । सप्तमोङ्कः ॥ ७ ॥ समाप्तमिदं विद्गधमाधवं
नाम नाटकं

राधाविलासवीताङ्कुं चतुषषट्कलाधरम् ।
विद्गधमाधवं साधु शीयलन्तु विचक्षणाः ॥
नन्दसिंहन्दु(न्धु)रबाणेन्दुसांख्ये संवत्सरे गते
विद्गधमाधवं नाम नाटकं गोकुले कृतम् ॥
श्रीमन्महाकविस्तृपविरचितं नाटकमिदम् ॥ शिवम् ॥

References.—(1) MSS.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum:—i, 512^b; ii 135^b; iii 121^a.

Descriptive Catalogues:—I. O. Cat. Pt. VII No. 4177-78 Mad. Des. Cat. vol. XXI No. 12678.

A. B. Keith's Sanskrit Drama p. 247.

(2) Printed Editions.—Printed in the Kāvyamālā series.

विदग्धमाधव

No. 217

Vidagdhamādhava

167.

1882-83.

Size.—12 in. by 5 in.

Extent.—10 leaves; 9 lines to a page; 42 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines with a thick red line between them; some folios have yellow appearance; edges worn out and moth-eaten; folios 1-67 and 77 missing; complete.

Age.—The Ms appears to be old.

Author.—Rūpa-gosvāmin.

Begins.—abruptly fol. 68^a

उमिए चिट्ठ २ सुष्णांतुह घरंगदु अलयणी आई गिलिस्सं ॥ etc.

Ends.—fol. 78^b

कि चि ॥

अन्तः कंदलितादरः etc. up to गोकुलं प्रविश्य नंदयामा इति निष्क्रान्तः as in No. 216.

followed by श्री ॥ इति(निष्क्रान्तः) सर्वे गौरीतीर्थविहारो नाम सप्तमोऽकं ॥ ७ ॥

राधाविलासवीतांकं etc. up to शीलयंतु विचक्षणाः ॥ १ ॥ as in No. 216.

followed by समाप्तमिदं श्रीविदग्धमाधवं नाम नाटकम् ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॥ राम ॥

References.—See No. 216.

विद्गधमाधव

with

टीका

No. 218

Vidagdhamādhāva

with

Tīkā

465.

1887-91.

Size.— $12\frac{3}{5}$ in. by $6\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 101 leaves; 8-10 lines to a page; 35 letters to a line text

6-7 „ „ „ „ 40 „ „ „ com.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled with double red lines and edges in single; portion marked with red ink; yellow pigment used for corrections; white chalk also used; folios numbered in both the margins; text in the middle with the commentary above and below it; edges slightly moth-eaten; complete.

Age.— Fairly old.

Author (of the text.) — Rūpa-goswāmin.

„ (of the com.) — Not mentioned.

Begins— (text) fol. 1^b

श्रीकृष्णाय नमः ।
 सुधानां चांद्रीणामपि मधुरिमोन्माददमना-
 दधानाराधादिप्रणयघनसरैः सुरभितां ॥
 समंतात् संतापेद्गमविषमसंसारसरणी
 प्रणीतां ते तृष्णां हरतु हरिलीला शिखरिणी ॥ १ ॥ etc.

Begins.— (Com.) fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ तैर्दशनीयावयवैरुदारविलासाहासेक्षितवामसूक्तै
 हृतात्मनोहृतप्राणांश्च भक्तिरनिच्छतो मे गतिमन्मी प्रश्नःक(?)
 इति श्रीभागवतीय पद्यनिबद्धप्रसिद्धार्थक तत् शब्दनिर्दिश्चै-
 यैरेव दर्शनीयावययो दारविलासादिभिर्हृतमनः । etc.

fol. 17^b वेणुनादविलासो नाम प्रथमोऽकः ॥ १ ॥fol. 33^a मन्मथलेखो नाम द्वितीयोऽकः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 100^b

किं च

अंतः कंदलितादरः etc. up to नाटकं गोकुलेष्ठं ॥
as in No. 216.

followed by शांतश्रियः परमा भागवताः समंतद्वैगुण्यपुंजमपि सद्गुणतं
नयन्ति ॥ दोषावलीमपरितापि तथा मदृनि ज्योतीषि विष्णुपदभांजि विश्ववयन्ति
॥ १४८९ ॥ अत्र ग्रंथे श्लोकसंस्थ्या ॥ २१७ ॥ श्रीराधाकृष्णौ जयजयः ॥

Ends.— (com.) fol. 100^b

यशोदा माता यस्य हंत हर्षे हे राधिकारूपमाधविकायाः मधोवसंत-
स्वरूपं साधीयान् साधुतरः अतिशयतरो वा ॥ ११ ॥ १०० ॥ रामाय नमः ॥
॥ श्रीकृष्णाय तुभ्यं नमः ॥ नंदनवं सिंधुरा अष्टौ बाणाः पंच इन्दुरेकः ॥ एव-
मंकस्य वामा गतिरित्यनुसारेण ज्ञेया अंकाः ॥ १५८९ ॥ समाप्तश्वायं वि-
द्वग्न्यमाधवः ॥ श्रीराधाकृष्णौ जयजयः ॥ गोपीनाथजीसाहायः ॥

References.— See No. 216.

विद्धशालभाज्ञिका

Viddhaśālabhañjikā

No. 219

168.

1882-83.

Size.— 10 in. by 4 in.

Extent.— 14 leaves; 12-13 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing small, but clear and legible; borders ruled in double red lines; red pigment used; additional portion in the margins; left-hand edges slightly worn out; last leaf slightly torn; incomplete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Rājaśekhara.

Subject.—The drama is based upon the love story of the king of the kerala country and Mṛgāṅkāvalī, daughter of candra-varman, king of Lāṭapura.

Begins.—fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कुलयुरुरबलानं केलिदीक्षाप्रदाने परमसुहृदनंगो गोहिणीवल्लभस्य ॥
अपि कुषुमपृष्ठकैदेवदेवस्य जेता जयति सुरतलीलानाटिका सूत्रधारः ॥ १ ॥

नांदंते सूत्रधारः ॥ नेपथ्याभिषुखमवलोक्य ॥ त जाने कः एनरव श्रीयुवराज
परिषदादेशः ॥

सू० ॥ आकर्ण्य यायावरेण दौहिकिना कविराजशेखरेण विरचितायां विद्व-
शालभंजिका नाम्न्या नाटिकायां वस्तुपक्षेषो गीयते ॥ विभाव्य ॥ तन्मन्ये
तदभिनये श्रीयुवराजदेवस्य परिषदा देशस्तदहसपि महामविगो भागुरायणस्य
प्रतीकवृत्या शिष्यविविहितनाम्नोंतिवासिनो हरदतस्य भूमिकां संपादयामि ॥ etc.

fol. 7^a प्रथमोंकः

fol. 11^a द्वितीयोंकः

Ends.—(abruptly) fol. 14^b

एनर्नेपथ्ये ॥ यं पूर्वं यवसूचिसूत्रसुहृदो येकेत ॥ etc.

References.—Mss—Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 573^a
ii, 135^b; iii, 129^a.

Cf. I. O. Cat. pt. VII, No. 4164 and A. B. Keith (I. O. Cat.) No. 7383; also see Mad. Des. Cat. Vol. XXI, No. 12680 for described Mss.

A. B. Keith— Sanskrit Drama, pp. 232, 234, 235.

Published at Poona, 1886 and trans. by L. H. Gray, J. A. O. S. xxvii, 1ff.

विद्धशालभास्त्रिका

No. 220

Viddhaśālabhañjikā

516.
1887-91.Size.— $7\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{3}$ in.

Extent.—49 leaves; 10-12 lines to a page; 25 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; very old in appearance; hand-writing legible but not quite clear; borders ruled in double black lines; folios considerably damaged; worn out and moth-eaten; complete.

Age.—The Ms. appears to be very old.

Author.—Rājaśekhara.

Begins.—fol. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्ये नमः ॥ श्रीरस्तु ॥

कुलयुरुरवलानां etc. as in No. 219.

fol. 12^b प्रथमोऽकः ॥fol. 21^b द्वितीयोऽकः ॥ ४ ॥ श्री ॥Ends.—fol. 49^a

तथापीदमस्तु ॥

वामांगं पृथुलस्तनस्तबकितं यावद्भवानीपते—

लंक्ष्मीकंटकरग्रहव्यसनता यावच्च दोषाणां हरेः ॥

यावच्च प्रतिसामसारणविधिव्यग्रौ करौ ब्रह्मण—

स्थेयासुः श्रुतिसूक्तिलेह्मघवस्तावत्सतां सूक्तयः ॥ १ ॥

इति निष्क्रान्ताः सर्वे । चतुर्थोऽङ्कः ॥ १ ॥

References.—See No. 219

विद्यापरिणय

No. 221

Size— $11\frac{3}{5}$ in. by $5\frac{2}{5}$ in.; $12\frac{1}{5}$ in. by 6 in.

Extent.— 47 leaves; 12 lines to a page, 34 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible; no border-lines for folios; red pigment used; edges of some folios slightly worn out; complete.

Age.— Saṁvat 1915.

Author.— Ānandarāyamakhī.

Subject.— An allegorical drama the plot of which is the marriage between the Jīvātman and Vidyā.

Begins.— fol. 1^a

ॐ ॥ सत्यज्ञानसुखाद्योपि बहुधा रूपाणि विश्वचिरा-
 दप्रज्ञेयविलासवैभवनिजाविद्याविद्येयीकृतः ॥
 आनंदानिवषयोदिताननुभवं भूयः स्वया विद्यया
 प्रश्लिष्टः परमार्थभोगसुदितः पायाङ्गुमायाः पतिः ॥ १ ॥

...
 नांयंते सूत्रधारः ॥ नेपथ्याभिसुखमवलोक्य ॥ मारिष इतस्तावत् ॥
 प्रविद्यश्च परिपार्श्विकः ॥ भाव एषोस्मि ॥

...
 परिपार्श्विकः । कं एुनः प्रबंधमवलंब्य ॥
 सूत्र० । नन्वस्ति मम वशे सकलशमधननजनहृदयानदसुष्टुप्ताटकं
 विद्यापरिणयनं नाम नवीनं नाटकं ॥
 परिपार्श्विकः । कस्तस्य प्रबंधस्य कविः
 ॥ सूत्र ॥ विद्वत्कविकल्पतरुरानंदरायमस्तीः ॥ etc.

fol. 9^b विद्यापरिणये नाटके प्रथमोंकः समाप्ताः ॥fol. 12^b विद्यापरिणये द्वितीयोंकः समाप्ताः ॥Ends.— fol. 47^b

तथापीदमस्तु ॥

अस्तु स्वस्ति जगत्रयाय जगतीं रक्षतु भूमीभुजो
 धर्मोऽवै यथा भवतु भुविनः सर्वेषि गोद्राङ्गाः ॥
 पर्जन्याङ्गमस्वक्रमेण जगतश्वकं तदा वर्ततां

विद्वांसो विजयी भवतु भगवद्दक्ष्या त्रयी वर्द्धतां ॥ ३७ ॥

इति निष्क्रान्ताः सर्वे सप्तमोऽः समाप्तोयं ग्रंथः ॥

सं. १९१५ का

References.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 574^b; ii, 136^a; iii, 121^b.

Cf. Mad. Des. Cat. vol. XXI No. 12682.

Printed in Kāvyamālā Series.

विवेकचन्द्रोदय

Vivekacandrodaya

No. 222

31.

1872-73.

Size.— 9 in. by 4 in.

Extent.— 32 leaves; 6 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing bold, clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and single yellow lines; edges slightly moth-eaten; yellow pigment used for corrections; marginal notes fol. 6 repeated; complete.

Age.— Saṁvat 1819; Śaka 1685.

Author.— Śiva.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सिंदूरसुतियुतदानगंधलुभ्यद्भूंगालिशुतितिगीतचित्रकीर्तिः ।

सेत्यश्रीरभिमतसिद्ध्ये सुरैर्यः सस्तान्नः सकलसुखाय सिंधुरास्यः । १ ।

नांयंते सूत्रधारः ॥ भो भो विदग्धाः श्रुणुत सावधानाः । अद्य खलु
महाराजाधिराजेन समाहूय समादिष्टोस्मि श्रीमता भूपालेन । यद्यं श्रीमद्भ-
गवद्गुणानुवादपूर्वकं राजनीत्यनुगतधर्मशास्त्रानुसारिणा नाटकीयप्रबंधेना-
नुरंजनीया इति । तदधुना शैलूपुण्डिगवानाहूय नेपथ्यसाधनानि विधाय श्री-
रुक्मिणीहरणकौतुककथाप्रस्तावशालिना विवेकचन्द्रोदयनाम्ना नाटकीय
प्रबंधेनानुरंजयितुं सज्जनसमाजं नृपतिलकं च प्रवृत्ता: स्मेति नेपथ्याभिष्टुत-
मवलोक्य ॥ ॥ भो भो कुशीलवा: सज्जी शूरेहागच्छतु ॥ etc.

fol. 6^a इति रुक्मिण्याहरणे नाट्ये विवेकचंद्रोदये नाम्नि प्रथमोक्तः शिवरचिते
कारिते दृतः ॥ ॥ इति कथासुखप्रस्तावशाली प्रथमोक्तः ॥ ॥ १ ॥

fol. 14^b इति द्वितीयोक्तः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 22^a

अस्तु स्वस्ति महीसुजे परिजनाः संतु प्रसन्नाननाः
संतुष्टाः सदनं प्रयांतु युग्मनः शंसंतु संतः कृतिं ।
श्रीताट्कश्चित्तरुक्तिमणीपरिणयक्रीडाकथाऽभिस्थया
सस्थ्याऽलिङ्ग्य सरस्वती शिवकवे: सानंदमाक्रीडतां । १ ।

कथां भरतशास्त्रीयनाट्यसंदर्भगर्भितां ।
प्रदद्यौर्तदेष्वभीक्षणं पदयतामैद्रजालिकः ॥ २ ॥
ततो निष्कांताः सर्वे ॥ ॥ इति रुक्मिण्याहरणे नाट्ये
विवेकचंद्रोदये नाम्नि तुयोक्तः शिवरचिते कारिते दृतः ॥
॥ संपूर्ण श्रीयुग्मोः कृपया ॥

On the fly leaf—

विलसति शके मंदातंकाधिकोदक वर्तके
जगति जयर्तीद्रामे मा जिति क्षितिपोत्तमे ।
कलिमलभिदे कृष्णक्रीडाकथोत्कटनाटकं
कविवरपदाव्यृ न्यस्तं शिवेन विशुद्धये ॥ १ ॥

संवत् १८१९ शके १६४५ मंदातंकाधिकोदक इति

इति श्रीविवेकचंद्रोदय नाम नाटिका
॥ अथ शाकुंतलास्थ्यनाटिकायाः मंगलाचरणश्लोकप्रारंभः ॥

Then follows the verse या सृष्टिः etc. from शाकुंतल.

On fol. 1^a we have—

अथेयं विवेकचंद्रोदया नाम्नी नाटिका ॥ श्री ॥
श्रीगुरुचरणारकि(विं)दक्मलसरोजयोर्जयति ।
अमुमहं पुरः परस्यसि देवदारुं पुत्री कृतेशौ वृषभध्वजेन
यो हेमकुंभस्तनविश्रतानां स्कंदस्य पातुःपयषां रसजः

References.— Aufrecht refers to this Ms only.

वेणीसंहार

No. 223

Size.— 12 $\frac{3}{8}$ in. by 4 in.

Extent.— 54 leaves ; 9 lines to a page ; 45-50 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; marginal additions on several folios ; colophons marked with red pigment ; white chalk used for corrections ; complete.

The Ms. is written by one Triyambaka.

Age.— A Modern copy.

Author.— Nārāyaṇa Bhaṭṭa.

Subject.— A well-known drama by Bhaṭṭa Nārāyaṇa in six acts. Draupadi vowed never to tie her hair until the insult, she suffered at the hands of Duṣ्यāsana was avenged. Bhīma killed Duṣ्यāsana and Draupadī braided her hair with his blood. The drama is based upon that incident.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीरामाय नमः ॥
 निषिद्धैरप्येभिर्णुलितमकरंदो मधुकैः
 करैरिदोरंतः छुरित इव संभिन्नसुकुलः
 विधत्तां सिद्धिं नो नयनसुभगामस्य सदसः
 प्रकीर्णः पुष्पाणां हरिचरणयोरंजलिरयं ॥ १ ॥

...

...

...

नांदंते सूत्रधारः ॥ अलमतिप्रसंगेन ॥
 श्रवणांजलिपुटपेयं विरचितवान् भारतामस्यमृतं यः ॥
 तमहमरागमतृष्णं कृष्णद्वैपायनं वंदे ॥ ७ ॥
 तद्वंतः परिषद्ग्रेसराः विज्ञाप्य नः किंचिदस्ति ॥
 कुसुमांजलिरपर इव प्रकीर्णने काव्यबंध एषोत्र ॥
 मधुलिह इव मधुविद्वन्वरतानपि भजत युणलेशान् ॥ ८ ॥

तदिदं कवेर्षग्राजलःमणो भट्टनारायणस्य कृतिः वेणीसंहारं नाम
नाटकं प्रयोक्तुमुद्यता वर्यं ॥ तदत्र कविपरिश्रिमातुरोधाद्वा उदात्तकथावस्तुगौर-
वाद्वा नवनाटककुतूहलाद्वा भवद्विरवधानं दीयमानमध्यर्थये ॥ etc.
fol. 7^b इति वेणीसंहारनाम नाटके प्रथमोक्तः ॥
fol. 16^b इति वेणीसंहारनाटके द्वितीयोक्तः ॥

Ends.— fol. 54^a

तथापि प्रीतश्वेद्गवांस्तदिदमस्तु ॥ भरतवाक्यं ॥
अकृपणमतिः कामं जीवाज्जनः पुरुषायुषं
भवतु च भवद्वकिद्वैधं विना उरुषोत्तमे ॥
दयितभुवनो विद्वद्वधुरुणेषु विशेषवित
सततसुकृतीभ्यादभ्युपः प्रसाधितमंडलः ॥ ४५ ॥

इति वेणीसंहारनाटके पष्ठोक्तः ॥ ॥ इदं नाटकं व्यंचकेन स्वहस्तेन
विद्यास्थाने वर्णकृतौ भाद्रपदे सिते सप्तम्यायां प्रथमे यामे मंदे लिखितं समा-
तिमगमत् ॥

References.— (1) MSS.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
i, 603^b; ii 144, 227^a; iii, 126^b.

Descriptive Catalogues :— I. O. Cat. Pt. VII Nos. 4171-72; Mad. Des. Cat. Vol. XXI. Nos. 12691-4; A. B. Keith (I. O. Cat.). Nos. 7384-6 and 8195. etc.

Cf. Keith's Sanskrit Drama, pp. 212-19.

(2) Printed Editions :— Ed. Nirṇaya Sagar Press Bombay with the comm. of जगद्वर; ed. by B. T. Dravid with notes; Sanskrit comm. बालबोधिनी by अप्याशास्त्री राशिवडेकर and Eng. notes by Prof. K. N. Dravid; Ed. by M. R. Kale; trans. S. M. Tagore, Calcutta, 1880. etc.

वेणीसंहारण

No. 224

Size.— 9 $\frac{4}{5}$ in. by 4 $\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 51 leaves; 11 lines to a page; 35 letters to a line.

Venīsāṁvaraṇa

352.
1884-86.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः ; hand-writing bold, clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; red pigment used for marking the portion ; folio 1 missing ; almost complete.

Age.— Samvat 1703 ; Śaka 1568.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.— (abruptly) fol. 2^a

... च नाटक कृत्वा दुदात्तकथावस्तुगैरवाच्च ।

भवद्विवधानं दीयमानमध्यर्थ्ये । etc.

fol. 7^a वेणीसंवरणनामिन नाटके प्रथमोङ्कः ॥ १ ॥ छ ॥

fol. 15^a इति... द्वितीयोङ्कः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 52^a

प्रसन्नतरश्वेष्टगवान् तदिदं भवतु ।

अकृपणमतिः etc. up to प्रसाधितमङ्गलः । ४२

as in No. 223

followed by

इदं च विद्यधिवेकदुर्मनसा प्रलिपितनेन कविना ।

काव्यालापसुभाषितव्यसनिनस्ते राजहंसा गतः ।

तागोष्ट्यः क्षयमागता गुणलवश्लाघः प्रवादः सतां ।

सालंकाररसप्रसन्नमधुराकारः कवीनां गिरः

शांतिं प्रापुरवाप दुर्जनगणो वाक्याटवी सांप्रतं ॥ ४३ ॥

इति निःक्रांता सर्वे ॥ छ ॥ इति वेणीसंवरणनामिन नाटके षष्ठोङ्कः

॥ छ ॥ ॥ समाप्तं चेदं कविमृगांकभद्रश्रीनारायणस्य कृतिरभिनवं वेणी-
संवरणनाम नाटकं ॥ छ ॥ ॥ संवत् १७०३ वर्षे शाके १५६८ प्रवर्न-
माने अश्वनमासे कृष्णपक्षे चतुर्दश्यां तिथौ भौमवासरे राजनगरस्थितेन
हरनिदास्थेन वेणीसंवरण नाम नाटकं लिखितं स्वावलोकनाय तथा परो-
पकृत्यै ॥ ग्रन्थाश्रं १३२२

प्रथम अंक पत्र ६

द्वितीय अंक पत्र ८

तृतीय अंक पत्र १०

चतुर्थ अंक पत्र ६

पंचम अंक पत्र ६

षष्ठ अंक पत्र १४

सर्व पत्र ग्रंथना ५२

॥ वेणीसंवरण नाटक पत्र ५२ संपूर्ण ॥ अंक ६ ॥ ७ ॥

References.— See No. 223.

वेणीसंवरण

Venisamvaraṇa

No. 225

434.
1892-95.Size.— $10\frac{1}{3}$ in. by $4\frac{1}{10}$ in.

Extent.— 72 leaves ; 10 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; old in appearance; hand-writing small, legible but not quite clear; borders ruled in double black lines; red pigment used for colophons; fol. 52 completely blank; complete.

Age.— Samvat 1475.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

जयति स नाभिर्जगतां स्वनाभिरन्नोद्धवजगद्वीजः ।

दामोदरो निजोदरगहरनिक्षिप्तजगदंडः ॥ १ ॥

अपि च ॥

जयति स भगवान्कृष्णः शेते यः शेषभोगशाश्यायां ।

मध्ये पयः पयोप्रेस्पर इवाभिनिधिः कृष्णः ॥ २ ॥

नायते सूत्रधारः etc. as is No. 223.

fol. 10^a प्रथमोक्तः ॥fol. 19^b इति द्वितीयोक्तः ॥Ends—fol. 71^b

तथापि etc. up to प्रस्थितमंडलः ॥ as in No. 223

followed by कृष्णः ॥ ॥ एवमस्त्वति निष्क्रांताः सवैः ॥ षष्ठोङ्कः ॥
 समाप्त वेणीसंवरणं नाम नाटकं ॥ ॥ शुभं भवतु ॥
 यादृशं पुस्तके दृष्टं । तादृशं लिखितं मया ।
 यदि शुद्धमशुद्धं वा । मम दोषो न दीयते ॥
 संवत् १४७५ वर्षे मार्गशुद्धि वेणीसंवरणं नाम । नाटकं लिखितं मया
 पञ्चसप्तमे वर्षे मार्गसीर्षे डरे दिने
 भगोवारेश्विनक्षवे ॥ दीप (?) संज्ञके ॥ १ ॥
 संवत् १४७५ वर्षे मार्गसीर्षे शुद्धि ११ सुके* ॥ ॥ ॥ ॥
 जय हरविजय राज्ये ॥ आमात्यस्य यं पञ्च*... ॥ ॥ ॥ नाकस्य ॥
 आत्मपठनार्थं परार्थं च । वेणीसंवरणं नाम नाटकंलेष्यां चक्रे ॥ मंगलं
 भगवान् विष्णु ॥ मंगलं मधुसूदन ॥ मंगलं पुङ्गरीकाक्ष ॥ मंगलायतनो हरिः ॥

References.— See No. 223.

* Letters cannot be deciphered.

वेणीसंहार

No. 226

Venīsaṁhāra

519.

1887-91.

Size.— 9 in. by 4 in.

Extent.— 78 leaves ; 8 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing clear legible and uniform : some folios have yellow appearance ; fol. 14 missing ; almost complete.

Age.— Saṁvat 1858.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

निषिद्धैरव्येभि etc. as in No. 223.

fol. 9^a प्रथमोंक ॥ ८ ॥

fol. 21^a द्वितीयोंक ॥

Ends.— fol. 79^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमंडलः ॥

as in No. 223

followed by एवमस्त्विति निष्क्रांताः सर्वे षष्ठोङ्कः ॥ समाप्तमिदं वेणी-
संहार नाम नाटकं ॥ शुभं भवतु ॥ संवत् १८५८ सन् १२०८ कुआर(?) बदी
२ षष्ठः जादसं पुस्तकं दध्रा ताटूशं लिख्यतं मया अतिसुधममसुधनं च वा म
दोस न दीयते ॥ रामसरनकाएस्थ ॥ जैतपुरामे वागे स्वरिभवानिजिको निकटः
शुभः श्रीरामचंद्राय नमः ॥

References.— See No. 223.

वेणीसंहार

No. 227

Size.— $13\frac{1}{10}$ in. by $4\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 47 leaves ; 9 lines to a page ; 50-52 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; handwriting small but beautiful, clear, legible, and uniform ; borders ruled in double red lines ; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins;—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223

fol. 7^a प्रथमोङ्कः

fol. 13^b द्वितीयोङ्कः ॥

Ends.— fol. 47^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमंडलः as is No. 223

followed by ॥ कृष्णः ॥ एवमस्त्विति निष्क्रांताः सर्वे षष्ठोङ्कः ॥ सूगराज-
लक्ष्मणभट्टनारायणकृतं चेदं ॥ ॥ वेणीसंहारनाटकं संपूर्णं ॥ श्री-
कृष्णार्पणमस्तु ॥

References.— See No. 223.

Venīsaṁhāra

214.

Viśrāma (i).

वेणीसंवरण

No. 228

Size.—9 $\frac{3}{4}$ in. by 4 $\frac{2}{5}$ in.

Extent.—35 leaves; 16-17 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राः; old in appearance; hand-writing small but clear and legible; red pigment used; edges of some folios worn out; complete.

Age.—Sāṁvat 1532.

Author.—Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins,—fol. 1^b

॥ श्रीगणपतिर्जयति ।
 कालिदीजलकालकालियकुलक्रीडाविनाशैविणा
 हृष्टारिष्टकठोरकंठवलना विश्लिष्टकं...ज ॥
 रोहक्तेशिकिशोरदंतपदवी कृष्णेन उष्णातु वो
 दोषाद्वद्वरदैयदर्पदलनद्वारेण दामोदरः ॥ १ ॥

नांयंते सूत्रधारः etc. as in No. 223.

fol. 5^b इति श्रीवेणीसंवरणनाटके प्रथमोऽकः ॥fol. 11^b इति... द्वितीयोऽकः ॥ ७ ॥Ends.—fol. 35^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमंडल ॥ ४७ ॥

as in No. 223.

followed by कृष्णः । एवमस्त्वति निष्क्रान्ताः सर्वे ।

इति श्रीवेणीसंवरणनाम्नि नाटके भट्टनारायणकौ पट्टोऽकः ॥ ७
 शुभं भवतु एवमस्तु स्वस्ति संवत् १५३२ वर्षे शाके १३ भाद्रपदे शुक्लपक्षे ।
 एकादश्यां । बद्रपावसतिः उदीचज्ञातीय श्रीधरतनुजनिः विद्वज्जनन्वरणसरोज
 मकरदेपनीवी नृसिंहः स्वार्थे परोपकृत्यै च यशसे वेणीसंवरणं नाटकं
 लिलिखे । चिरं नंदतु ॥

References.—See No. 223.

वेणीसंहार

No. 229

Size.— $11\frac{1}{10}$ in. by $5\frac{2}{5}$ in.

Extent.—56 leaves; 13 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgari characters; old in appearance; handwriting legible but not uniform and sometimes not quite clear; borders ruled in double red lines; yellow pigment used for corrections; fol. 2 considerably damaged; almost every folio more or less moth-eaten, complete.

Age.—Appears to be old.

Author.—Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.—fol. 1^a

श्रीगणेशाय नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223.

fol. 10^a इति वेणीसंहारनाटके प्रथमोङ्कः ॥fol. 18^b (द्वि)तिर्योङ्कः ॥Ends.—fol. 56^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमण्डलः ॥

as in No. 223.

followed by वासु. ॥ एवमस्तु ॥ इति निष्क्रान्ताः सर्वैः ॥

इति षष्ठोङ्कः ॥ इति महाकविश्रीभट्टनारायणविरचितं वेणीसंहारं
नाम नाटकं संपूर्णम् ॥ छ छ

References.—Same as in No. 223.

वेणीसंहार

No. 230

Size.— $9\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.—70 leaves; 10-12 lines to a page; 32 letters to a line.

Venīsamhāra

485

1895-1902.

71.

1871-72.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing bold, clear and legible; borders ruled in double black lines; red pigment used; edges of some folios worn out; complete.

Age.—Saṁvat 1747.

Author.—Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ भवान्यै नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223.

fol. 9^b प्रथमोङ्कः ॥

fol. 19^b द्वितीयोङ्कः ॥ छ ॥

Ends.—fol. 70^a

प्रीतश्वेतगवान् तदिदमस्तु भगतवाक्यं

अकृपणमतिः etc, up to प्रसाधितमंडलः ॥

as in No. 223.

followed by एवमस्विति निष्क्रान्ताः सर्वे षष्ठोङ्कः ॥

इति श्रीनारायणभट्टविरचितं वेणीसंहरणं नाम नाटकं समाप्तं ॥

संवत् १७४७ वर्षे अश्वनवदि १ । चंद्रे नागपुरस्थितेन... अध्ययनार्थे भल्लपुर-
कृतनिकेतनेन भट्टश्रीयद्वारामात्मजेन देवरामेणालेखि पुस्तकमिदं

References.—See No. 223.

वेणीसंहार

Venīsaṁhāra

No. 231

792.

1886-92.

Size.—9 $\frac{3}{4}$ in by 4 in.

Extent.—19 leaves; 11 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear and legible; borders ruled in single black lines; edges of folios worn out.

The Ms. contains acts 1 and 2 and some portion of the 3rd act.

Age.—Appears to be old.

Author.—Bṛhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीउमापतये नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223

fol. 7^b इति प्रथमोऽकः ॥

fol. 15^b द्वितीयोऽकः समाप्त ॥ छ ॥

Ends.—(abruptly) fol. 19^b

किं तातस्य दुरात्मना परिमुषमभ्यः

References.—See No. 223.

वेणीसंहार

Venīsaṁhāra

No. 232

791.

1886-92.

Size.—9 $\frac{2}{3}$ in. by 4 in.

Extent.—73 leaves; 8-9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.—Country paper: Devanāgarī characters: hand-writing clear and legible but not uniform; borders ruled in single and double black lines; red pigment used; yellow pigment used for corrections; folio No. 8 repeated; complete.

Age.—Sāṁvat 1799.

Author.—Bṛhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय ननः ॥ भवान्यै नमः ॥

निषिद्धैरप्येभि etc. as in No. 223.

fol. 10^a प्रथमोऽकं समाप्तः ॥ ॥ छ ॥

fol. 20^b द्वितीयोऽकः ॥

Ends.—fol. 72^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमंडलः ॥

as in No. 223

followed by कृष्णः ॥ एवमस्तिवति निष्कांतः सर्वे पष्टोऽकः ॥ सुग्राज-
लक्ष्मभद्रनारायणकृतं चेदं ॥

॥ घलां ग्रामस्थित अध्यारूजयशंकरेण लिखितमिदं वेणीसंहारनाम-
नाटकं ॥ संवत् १७९९ ना मार्गशीर्ष सित ११ एकादश्यां समाप्तिमगात ॥
श्री ॥ १ ॥ ॥ १ ॥

References.— See No. 223.

वेणीसंहार

No. 233

Venīsaṁhāra

491.

1899-1915.

Size.— 11 in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 45 leaves ; 10 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; all the folios moth-eaten ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhaṭṭa Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1^b

गणपति पाहि मां दीनं ॥

निष्ठैरप्येभि etc. as in No. 223

fol. 6^a पथमोङ्कः

fol. 12^b द्वितीयोङ्कः ॥

Ends.— fol. 45^a

तथापि etc. up to प्रसाधितमंडलः as in No. 223.

followed by एवमस्त्वति निष्क्रान्ताः सर्वे षष्ठोङ्कः समाप्तमिदं वेणीसंहारं
नाम नाटकं ॥ ॥ श्रीरामकृष्णाय नमः ॥

References.— See No. 223.

वेणीसंहार

No. 234

Size.— 11 in. $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 65 leaves ; 9 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled with triple black lines ; red pigment used ; yellow pigment used for corrections ; almost all folios worn out and moth-eaten ; fol. 62 missing ; fol. No. 14 repeated ; fol. 64 considerably damaged ; fol. 1 and fol. 65 pasted with paper slips ; almost complete.

Age.— Saṁvat 1710.

Author.— Nārāyaṇa Bhaṭṭa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणपतये नमः ॥ भवान्यै नमः ॥

निषिद्धैर्येभि etc. as in No. 223

fol. 8^b प्रथमैकः ॥fol. 17^b द्वितीयैकः ॥Ends.— fol. 65^a

तथापि श्रीश्वेतद्गवांस्तदिदमस्तु भरतवाक्यं ।

अकृपणमतिः etc. up to प्रसाधितमण्डलः । as in No. 223

followed by एवमस्तिवति निष्क्रान्ताः सर्वे पष्ठैकः ॥ मृगराजलक्ष्मी नारायणभट्टरचितं वेणीसंहारं नाम नाटकं समाप्तं ॥ ॥ छ ॥ संदत 1710 वर्षे पोससुदि १ दीतवारदेने उस्तकं लषायीतं भट्टर्च्छुनाथलक्ष्मिं जोसीमकु तस्य युत्र रघुनाथेन लषि...ग्राममध्ये वास्तव्यं ॥ छ ॥ सुभं भवतु ॥ श्री ॥ छ ॥ राम ॥ ॥ छ

References.— See No. 223.

वेणीसंहारटीका

Veṇīsaṁhāratīkā

No. 235

493.

1899-1915.

Size.— $12\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{4}{5}$ in.

Extent.—31 leaves; 12-13 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing legible and uniform but not quite clear; borders ruled in two double black lines; folios are extremely moth-eaten and many letters have disappeared; left-hand edges of the first three folios are considerably injured; red pigment used for colophons of every act; folio 31 pasted with paper-slips; complete; the Ms is very incorrect.

The last few verses at the end give the genealogy of the commentator.

Age.—Appears to be old.

Author.—Jagaddhara.

Subject.—A commentary on Veṇīsaṁhāra by Jagaddhara.

Begins.—fol. 1^b

...णेशाय नमः ॥

कंठस्थाहिमणीविभूषितत्त्वं राजजटापल्लवो
 हृष्णन्मालिसू(सु)धाकरैककुसुमस्तपंचशास्वाश्रयः ।
 स्थासालु(में)फलदस्तु...मधिक गौरीमुखेष्टु इ(इ)व—
 त्पीयूषद्रवपानदोहदवशाक्तल्पदुमत्वं वहन् १
 गुरुपदेशमासाय विभाव्य निषुणां हृदो
 श्रीजगद्गृहीरेण टिष्पणी क्रियते शु(भा) २ etc.

fol. 9^a प्रथमोक्तः ॥fol. 13^b द्वितीयोक्तः ॥Ends.—fol. 31^b

टीकेयं विमलांगं नेव रहिता दोषै(रशेषै)तरत-
 स्तामेतामधिक्भूयंतु कतिम(न)स्तेभ्यो नमः सर्वदा ।
 यदि भवति मदीयं ग्रथमध्ये प्रमादः
 क्वचिदिपि स महिस्ता(मन) शोधनीयो महद्विः
 स्वलति गमनकारी प्रायशो नात्र चित्रं
 भवति च यद्यहस्तालंबनोपि प्रकादः ॥

असूत यं.....गुणीशो नानाशुणाहन्ता दमयंति कापि
 जगद्वरं तस्य कृतौ व्यरंसीत्पृष्ठोयमंको वरटिप्पने(ग)त्र ॥
 इति महामहोपाध्यायधर्माधिकारि श्रीजगद्वरकृतौ वेणीसंहारटीका-
 यां षष्ठोकः समाप्तः ॥ शुममस्तु शंकरप्रसादात्(त)

References.— i Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— i, 603 ; ii 144^a, 227^a. For other MSS of this commentary. cf. Mad. Des. Cat. Vol. XXI No. 12695 and also I. O. Cat. Part VII. No. 4173.

Published by the Nirnay Sagar Press, Bombay.

वेणीसंहार
 (प्राकृतचाचाया)

No. 236

Venīsamhāra
 (Prākṛtachāyā)

469.
 1887-91.

Size.— $10\frac{1}{3}$ in. by $3\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 8 leaves ; 10 lines to a page ; 50-52 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing legible but not quite clear ; edges of folios worn out ; red and yellow pigment used ; borders ruled in double black lines.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

यत्प्राकृतमतिगहनं वेणीसंहारनाटकस्थिति तत्
 विव्रियते मरवाण्या वाण्याः पदपंकजं नत्वा ॥ १ ॥
 समाश्वासितु भर्तुपत्नी अपनेष्यति ते मन्युं
 नित्यामुवद्वकुरुवैः कुमारभीमसेनः ॥ etc.

fol. 2^a प्रथमोक्तः ॥

fol. 3^b हितीयोऽकः ॥

Ends.—fol. 8^b

द्रौ. महाराज किमिदं वर्तते नाथ स्वयं किल मे केशाः संयमितव्याः
न युक्तं ॥

षण्मतनाटक

No. 237

Sañmatanāṭaka

 437.
 1892-95.
Size.—11 $\frac{2}{3}$ in. by 4 $\frac{3}{5}$ in.

Extent.—38 leaves; 9 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.—Thin country paper; Devanāgarī characters; white in appearance; hand-writing bold, clear, legible and uniform; fol. 16 half-blank; yellow pigment occasionally used for corrections; complete.

Age.—Does not appear to be very old.

Author.—Jayantabhaṭṭa.

Begins.—fol. 1^b

॥ एर्दू ० ॥

तदू ब्रह्म वः क्रमविनश्यनायाविद्यमुद्योततां स्फुरदमंदनवाभिनंदम् ।
संचित्यराद्वृतरणोन्मुख एव यत्र शास्यन्ति कांतविषयांतरभोगवांछाः ।
नांयंते सूत्रधारः

...मारिष । भग्नमुनिनोपादिष्टे दशरूपकप्रयोगे किल कृतश्रमा वयं अय
चात्र भवतः शैशव एव व्याकरणविवरणाद्वृत्तिकार इति प्रथितापरनाम्नो
भट्टजयंतस्य शिष्यपरिषदाहमाज्ञासो यथास्मद्युरोः कृतिरभिनवमागमडंबरं
नाम किमपि रूपकं प्रयोक्तव्यमिति

fol. 9^b प्रथमोक्तः ॥fol. 17^b द्वितीयोक्तः ॥

Ends.—fol. 38^a

आर्य । धैर्यराशे तदेहि वयमपीदानीं यथा दृत्तं स्वामिने निवेदयामः
॥ छ ॥ इति निष्क्रियताः सर्वे । चतुर्योऽङ्कः ॥ समाप्तं ॥ संपूर्णं ॥ ॥ श्री ॥

References.—This is the only Ms recorded by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum iii, 141^a.

सान्द्रकुतूहल

Sāndrakutūhala

No. 238

365.
1884-85.

Size.—14 $\frac{1}{2}$ in. by 5 $\frac{1}{3}$ in.

Extent.—23 leaves; 10 lines to a page; 55 letters to a line.

Description.—Modern paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; complete.

Age.—Satiyat 1943.

Author.—Kṛṣṇadatta.

Subject.—A prahasana in four acts.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥

ब्रजगोपवधुरहस्करं चरणांभाजज्ञुण महस्करं
यदुवशमहायशस्करं हरिमीडे नवनीततस्करम् १
वंदे श्रीमतिसप्तसिन्ननया गोथःस्थलीगोकुल-
ग्रामांतर्गतनंदगोपधवलप्रासादशाहांगणे
निःशां(कं)निजबालकेलिरचनायोग्यैव्यवयस्यैः सम-
नृथंतं ब्रजवासिचंद्रवदना प्रस्तोभिर्त माधवम् २ etc.

fol. 8^b इति श्रीमत्सांद्रकुतूहलनाम्नि नाटके कविकृष्णदत्तकृते प्रथ-
मोक्तः पूर्तिमैतृ

fol. 12^b इति... द्वितीयोक्तः समाप्तिमगच्छत्

Ends.— fol. 23^a

दोषाकर० पापसंभाषणे न स्वयं पापिष्ठो भवति उक्तं च कथापि खलु पापा-
नामलमश्रेयसे यत इति भाणित्वा सर्वे निःक्रांताः ० इति श्रीमद्विद्वज्जमनोरंजन-
सांद्रकुतुहलनाम्नि प्रहसनकविकृष्णदन्तक्षते चतुर्थोङ्कः पूर्तिमैतृ

विद्वन्मनोरंजनकृत्वाविवं चतुर्थमिरंकैः परिशोभमानं
सन्नाटकं सांद्रकुतुहलाख्यं चकार कीर्त्यै कविकृष्णदन्तः १
यस्यास्ते वाग्नदेति प्रथितजनपदेवामठीयाख्यसेष्टो
यं माता नंददेवी तनयमजनयस्त्वीसदारामभर्तुः
साहस्रौदीच्यजातिय इह सुविदितो द्वालवाणीयजोशी-
त्याविश्यतावटंको जयति कृतिरियं कृष्णदन्तस्य तस्य २

प्रथितजनपदेऽभूद्वाग्नदेत्याख्यया यो
द्विजवररघुरामस्वामठीयाख्यसेष्टे
कृतजनकविशेषो द्वालवाणीयजोशी
त्यभिलसद्वटंकः ख्यातकृष्णाविग्रोत्रः ३
सष्टुदजनि सहस्रौदीच्यजातेस्तनूजो
द्विकृतपितृविशेषतस्य पीतांवराख्यः
विविधगुणगणाद्यो लोकमान्यो मनस्वी
सुगमनिगममार्गः सद्गृहस्थाग्राण्यः ४
अभवदचलदासस्तस्य पुत्रो महीया-
नकृतपितृविशेषो वाल्पनष्टावतातः
अपर इह कनीयानौकुलाख्यस्तु हित्वा-
पितृगृहस्थ गंगापारवासं-चकार ५
वितयमभवदरय ज्यायसो देहजानां
प्रथमजशिवरामं श्रीसदाराममध्यं
तदनुजरणछोडं विष्वमीषु प्रगल्मः
कृतजनकविशेषे श्रीसदाराम आसीत् ६
अभवत्रितये च यो महीयान्शिवरामो विधियोगतोऽनपत्यः
रणछोडसुतो वभवतुद्दौर्मुखुनाथाभिधरामचंद्रसंज्ञौ ७
द्वितयमभवदस्य श्रीसदारामनाम्नः
कृतजनकविशेषं उत्तर्योर्वितिसाध्वोः
गिरेवग्धरदासः कृष्णदन्तो महीया-
नितरतदुन्जन्मा कानजस्थितनाम ८
अभवतनयोस्य सन्मतिर्गिरिधारीत्यभिधानवान्कृती
पुरतोपि भवत्वनारतं मम वंशो भुवि पुत्रपौत्रवान् ९

श्रीरस्तु वाग्जडशब्दस्यार्थो विधीयते
 जनवाक जडा भवति यत्वतापतः
 स च वाग्जडोर्थमिति यत्समासजं
 अपहाय वाचि जड इत्यनेकधा कथयत्यतद्गुणविदो द्विषत्या १०
 नवांवराष्ट्रापदभूषिता समा मा माधवो निर्मलपक्षसंयुतः
 एकातिथिश्चेष्टतमालुमंगला तेनेन्वहं स्वां कृतितामिमामिह
 अयं श्लोको व्यर्थः संवत्सरपक्षेण भगवत्पक्षेण च संवत् १९४३ चैत्रशुक्ला
 द्वितीयायां तिथौ २ ज. भौम्यवासरे लिखितं नानुरामब्राह्मणदाधिचक्कुलोत्पन्ने
 श्री(शु)भू भूयात् ॥

सीतास्वर्यंवर

Sītāsvayamvara

No 239

174.
1882-83.Size.— 8 $\frac{3}{4}$ in. by 4 in.

Extent.— 3 leaves ; 9 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; not very old in appearance ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in three red lines ; red pigment used.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥
 आद्विपात्परतोप्यमी नृपतयः सर्वे समभ्यागताः
 कन्धेयं कलधौतकोमलहाचिः कीर्तिश्व लाभास्पदं ॥
 ना कुष्टं न च टंकितं न नमितं स्थानाच्च नोच्चालितं
 केनापी दमहो महद्वलुरिदं नीवी(वी)रस्तुर्वितलं ॥ १ ॥ etc.

Fnds.— fol. 13^b

भग्ने द्वृतेशचापे उलकितजनके कौशिके संप्रहृष्टे
 सद्ग्रीडे राजव्रं(वं)दे व्रजति निजनिजं स्थानमप्राप्तकाले ॥

मालामाधत्तकंठे वृपतितनया कामिनिभिर्वता(तां)गि
 सत्रीडा लोकरम्या सितमधुरमुखि तस्य सास्याद्वैभूत्यै ॥ १७ ॥
 इति सीतास्वयंवरपूर्णे ॥ शुक्रतीर्थमध्ये व्यासबालमुकुंदात्मजेन
 दुर्लभरामेण लिखितोयं ग्रंथः ॥ आत्मपठनार्थे ॥ श्री ॥ छ छ ॥

हास्यचूडामणि

Hāsyacūḍāmaṇi

No. 240

269.
1880-81.Size.— 10 $\frac{1}{2}$ in. by 4 $\frac{2}{3}$ in.

Extent.— 13 leaves; 13 lines to a page; 34 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing, clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; square blanks in the centre of folios; complete; folios slightly moth-eaten.

The present Ms contains two acts while according to A. B. Keith the work has only one act.

Age.— Appears to be old.

Author.— Vatsarāja.

Subject.— A farce in two acts in which an Acārya styled Jñānarāśi and his pupil play many tricks and fooleries.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६० ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥
 कल्याणंतिरंब्बवः पृथुजटाजूटाय विस्तारिण—
 स्ते चूडाशशिनः शिरः सुरधुनीधारानुकाराः कराः
 यानुव्रेक्ष्यमदोषभारविधुरे मुङ्डारदंडं तृष्ण
 हेरंबे घटयत्यनारतमभृदुल्लासिहासोहरः २
 अपि च भूयिष्ठाः परिरंभकेलिषु भुजाः सोत्कंठमालोकते
 नेत्राणि प्रचुराणि चुबनविधौ भूयांसि वक्त्राणि ते

इत्थंशूरिवधूविलासघटना सज्जस्य का हन्तव—
 प्रोक्त क्रोधविसद्येति शिवया स्मेरो हरः पातु वः २
 नांयंते सूत्रधारः नभोऽवलोक्य अये विभातैव शर्वरी
 प्रतीचीमवलोक्य अहह समय एव सर्वे शोभते etc.

fol. 7^a प्रथमोंकः

Ends.—fol. 13^b

तथापीदमस्तु

अवनिमवनिपालाः पालयन्तुप्रकामं
 विदधतु शुभदृष्टिं दत्तमोदाः पयोदाः
 भवतु भवतु लोकः शोकवैदेशिकात्मा
 रंजति र...णलेपा शेष्वरध्यानधन्यः ॥ ८ ॥
 कृतिरिय महाराजश्रीपरमहिंदेवस्थामात्यस्य महाकवे श्रीवत्सराजस्य
 छ हास्यचूडामणिनामकं प्रहसनं समाप्तमिति ग्रंथाग्रं ३७२ श्री श्री

References.— See A. B. Keith : Sanskrit Drama, p. 265.

APPENDIX I

INDEX OF AUTHORS

N. B.—(1) Anonymous works are not included in this appendix,
 (2) The numbers denote the Serial Nos. of the works described and
 not the pages.

Amareśvara : Dhūrtavidambana	86
Ānandarāyamakhī : Vidyāpariṇaya	221
Anantadeva : Kṛṣṇabhakticandrikā	59-64
Appayadikṣīta : Vasumaticitrasena	212
Balabhadra Miśra : Com. on Mahānāṭaka	148-49
Bāṇabhaṭṭa : Pārvatīpariṇaya	97
Bhāradvāja : Kāleyakutūhala	58
Bhāṣa : Mantrāṇka Nāṭaka	132
Bhaṭṭa Nārāyaṇa : Veṇisarīnhāra	223-34
Bhavabhūti : Mahāvīracarita	150-52
„ : Mālatīmādhava	153-156
„ : Uttararāmacarita	39
Bhavāniśāṅkara : Arthatīpikā, com. on Dharmavijaya	82-85
Bhūbhāṭṭa (?) : Aṅgadānāṭaka	1
Bhūdeva Śukla : Dharmavijaya	81-83
Dāmodara : Kāṁsavadha	42
Dhaneśvara : Yaśodarpaṇikā, a com. on Anarghyarāghava	...	18
Dharānanda : a small com. on Mālatīmādhava	...	162-63
Dharma, son of Parvateśvara : Narakāsuravadhavyāyoga	90
Dharmasūri : Narakāsuravijaya	91
Dhunḍirāja : com. on Mudrārākṣasa	180-182
Gaṇeśa, son of Viśvanātha Dikṣīta :—Ciccandrikā, a com. on Prabodhacandrodaya	113-116

Graheśvara : Mudrādīpikā, a com. on Mudrārākṣasa 183
Hanumat, in the recension of Dāmodara Miśra :	
Mahānāṭaka or Hanumanāṭaka	134, 136-142
Harṣa (Śrī) : Nāgānanda 92
,, , : Ratnāvalī 190-202
Jagaddhara : com. on Veṇīśamīhāra 235
Jagaddhara : com. on Mālatīmādhava of Bhavabhūti 157-161
Jagannātha : Vasumatipariṇaya 213
,, Son of Pitambara : Atandracandrikā 3
Jayadeva : Prasannarāghava 124-28
Jayantabhaṭṭa : Śaṇmatanāṭaka 237
Jinaharṣagaṇi : com. on Anarghyarāghava 17
Jyotirīśvara Kavīśekhara : Dhūrtasamāgama 87
Kadamba Rāmakṛṣṇa : Aditikuṇḍalāharaṇa 4, 5
Kalidāsa : Abhijñānaśākuntala 19-31
,, : Mālavikāgnimitra 166-67
,, : Vikramorvaśīya 214-15
Kāñcana : Dhanañjayavijaya 78-80
Kaśīraja : Mukundānandabhbhaṇa 172-73
Keśavopādhyāya : Mudrārakṣasaprākṛtachāyā 184
Kṛṣṇadatta : Sāndrakutūhala 238
Kṛṣṇamiśra : Prabodhacandrodaya 98-112
Kṛṣṇapāṇḍita : Kāṁśavadha 40, 41, 43
Kṣemīśvara : Caṇḍakauśika 65-69
Madhusūdana (Editor) : Hanumanāṭaka	
also called Mahānāṭaka 135
Mohanadāsa : Bhāvārthadīpikā, com. on Mahānāṭaka 143-146
Murāri, son of Vardhamāna and Tantumati :	
Anarghyarāghava 6-8

Naracandrasūrī, pupil of Maladhārī : Glossary on the drama Anarghyarāghava of Murāri	15-16
Nayacandra : Rambhāmañjari	205
Nilakanṭha kavi : Kalyāṇasaugandhika	57
Pralhādanadeva Paramāra : Pārthaparākrama	94-96
Premarāja : Bhāṣya karpūrakusuma, com. on Karpūramañjari of Rājaśekhara	51-52
Prthvīdhara : Mṛcchakaṭikavṛtti	187-89
Rāghavabhaṭṭa : Arthadyotanikā, com. on Abhijñānaśākuntala	33-34
Rāghavendra-Sarasvatī : Kāvyakaumudi, com. on Mahānāṭaka of Hanūmat Dāmodara Miśra	147
Rajaśekhara : Karpūramañjari	46, 49, 50
,, : Karpūramañjarināṭikā	55
,, : Viddhaśālabhañjikā	219-20
Rāmadāsa Dīkṣita : Prakāśa, a com. on Prabodha-candrodaya of Kṛṣṇamiśra	117-123
Ravidāsa : Mithyājñānakhaṇḍana	168-171
Rucipatyupādhyāya : com. on Anarghyarāghava	9-14
Rūpagosvāmin : Vidagdhamādhava	216-18
,, : Lalitamādhava	209-210
,, : Dānakelikaumudi	70
Śaktibhadra : Āścaryacūḍāmaṇi	38
Sāmarāja Dīkṣita : Dāmacarita	71
Śāṅkhadhara : Naṭakamelana	88-89,
,, or Laṭakamelananāṭaka	208
Śiva : Vivekacandrodaya	222
Śivajyotirvid : Muṇḍitaprahasana	174
Someśvaradeva : Rāmāyaṇa	207
Subhaṭṭa : Dutāṅgada	72-77

Trivikrama (ascribed to) : Pañcāyudhaprapañcabhāṇa	93
Vāmanācārya (?) : Karpūramañjari	47
,, (?) : Rajaśekhara : Karpūramañjari	48
Varada : Vasantatilaka (bhāṇa)	211
Vāsudeva : Com. on Karpūramañjari of Rajaśekhara	53-54
Vatsarāja : Hāsyacūḍāmaṇi	240
Viśākhadatta : Mudrārākṣasa	175-79
Viśvanāthacakravartin : Com. on Dānakelikauḍī	70
Yaśaścandra, son of Padmacandra, grandson of		
Dhanadeva : Mudritakumudacandra	.	186

APPENDIX II

INDEX OF WORKS

N. B.— The figures refer to the Serial Nos. of the works described and not to the pages.

Abhijñānaśākuntala, by Kālidāsa	19-30
,, — prākṛtachāyā	35-37
,, with Tippaṇa	31
Abhijñānaśākuntalaṭippaṇa	32
Abhijñānaśākuntalaṭīkā called Arthadyotanikā, by		
Rāghavabhaṭṭa	33-34
Aditikuṇḍalāharapaṇa, by Kadamba Rāmakṛṣṇa	4-5
Anarghayarāghava, by Murāri, son of Vardhamāna and		
Tantumati	6-8
,, with com. by Rucipatyupādhyāya	9
,, with Tippaṇaka, by Naracandrasūri, pupil		
of Maladhhāri	15
Anarghyarāghavaṭīkā, by Jinaharṣagani	17
,, by Naracandrasūri	16
,, by Rucipati Upādhyāya	10-14
,, called Yaśodarpaṇīkā, by Dhaneśvara	18
Āṅgadañāṭaka, by Bhūbhāṭṭa	1
Āṅguliyakāṇkavyākhyāna from Abhiṣekanāṭaka	2
Āścaryacūḍāmaṇi, by Śaktibhadra	38
Atandracandrikā, by Jagannātha	3
Bhāṇañāṭaka	129
Caṇḍakauśika, by Kṣemīśvara	65-69
Dāmacarita, by Sāmarāja Dikṣīta	71
Dānakelikaumudi, by Rūpagoswāmin with commentary		
by Viśvanāṭhacakravartin	70
Dhanañjayavijaya, by Kāñcana	78-80

Dharmavijaya, by Bhûdeva Śukla	81
,, with com. Arthadîpikâ, by Bhavâniśaṅkara	82-83
Dharmavijayâtikâ, called Arthadîpikâ, by Bhavâniśankara...	84-85
Dhûrtasamâgama, by Jyotirîśvara Kaviśekhara	87
Dhûrtaviḍambana, by Amareśvara	86
Dûtâṅgada, by Subhaṭa	72-76
,, with com. in Gujarâti	77
Hanumannâṭaka also called Mahânâṭaka, edited by		
Madhusûdana	135
Hâsyacûdâmaṇi, by Vatsarâja	240
Kâleyakutûhala, by Bhâradvâja	58
Kalyâñasaugandhika, by Nilakanṭha Kavi	57
Kâṁsavadha, by Kṛṣṇapañḍita	40-41
,, by Dâmodara (?)	42
,, with a gloss, by Kṛṣṇapañḍita	43
Kâṁsavadhaṭikâ called Padakaumudi	44
,,	45
Karpûramañjari, by Râjaśekhara	49-50
,, by Vâmanâcârya (?)	47-48
,, with Bhâṣya Karpûrakusuma, by		
Prêmarâja	51-52
,, with Châyâ in Sanskrit, by Râjaśekhara....	46
,, with com. by Vâsudeva	53-54
Karpûramañjarîchâyâ	56
Karpûramañjarînâṭikâ, by Râjaśekhara	55
Kṛṣṇabhakticandrikâ, by Anantadeva son of Āpadeva	59-64
Lalitamâdhava with com., text by Rûpagosvâmin	209-210
Laṭakamelanâṭaka, by Saṅkhadhara	208
Mâdanasañjîvana	131
Mahânâṭaka or Hanumannâṭaka, by Hanumat		
,, in the Recension of Damodara Miśra	134
,, by Hanumat-Dâmodara Miśra	136-140, 142
,,	141

Mahānāṭaka with com. Bhāvārthadīpikā, by Mohanadāsa...	143-46
,, with com. Kāvyakaumudi, by Rāghavendra	
Saraswati 147
,, with com., by Balabhadra Miśra 148-49
Mahāvīracarita, by Bhavabhūti 150-52
Malatīmādhava, by Bhavabhūti 153-56
,, with com., by Jagaddhara 157-58
Malatīmādhavaprākṛtachāyā 165
Malatīmādhavaprākṛtvivṛtti 164
Malatīmādhavasāmikṣiptatippaṇa, by Dharānanda 162-63
Malatīmādhavaṭīkā, by Jagaddhara 159-61
Malavikāgnimitra, by Kālidāsa 166-67
Mantrañkanāṭaka, by Bhāsa 132
Mantrāñkaṭīkā 133
Mattavilāsaprahasanaṭīkā 130
Mithyajñānakhaṇḍana, by Ravidāsa 168-71
Mṛcchakaṭīkavṛtti, by Pṛthvīdhara 187-189
Mudrārakṣasa, by Viśākhadatta 175-79
,, with com. by Dhūṇḍirāja 180-82
Mudrārakṣasachāyā 185
Mudrārakṣasaprākṛtachāyā, by Keśavopādhyāya 184
Mudrārakṣasāṭīkā called Mudrādīpikā, by Graheśvara 183
Mudritakumudacandra, by Yaśascandra, son of	
Padmacandra 186
Mukundānandabhbāṇa, by Kāśīrāja 172-73
Muṇḍitaprahasana, by Śivajyotirvid 174
Nāgānanda, by Śrī Harṣa 92
Narakāsuravadvahavyāyoga, by Dhārma, son of	
Parvateśvara 90
Narakāsuravijaya, by Dharmasūri 91
Naṭakamelakaprahasana, by Śāṅkhadhara 89
Naṭakamelana, by Śāṅkhadhara 88
Pañcāyudhaprapañcabhbāṇa, ascribed to Trivikrama 93

Pārthaparākrama, by Pralhādanadeva Paramāra	94-96
Pārvatīpariṇaya, by Bāṇabhaṭṭa	97
Prabodhacandrodaya, by Kṛṣṇamīśra	98-112
,, with com. Ciccandrikā, by Gaṇeśa		
son of Viśvanātha Dikṣita	113-115
,, with Prakāśa by Rāmadāsa Dikṣita	117-122
Prabodhacandrodayaṭikā called Ciccandrikā, by Gaṇeśa	116
,, called Prakāśa, by Rāmadāsa	123
Prasannarāghava, by Jayadeva	124-28
Rādhāmādhava	206
Rāmāyaṇa, by Someśvaradeva	207
Rambhāmañjari with Tippaṇa, by Nayacandra	205
Ratnāvalī, by Śrī Harṣa	190-202
Ratnāvaliprākṛtachāyā	203
Ratnāvaliprākṛtavyākhyā	204
Sāndrakutūhala, by Kṛṣṇadatta	238
Śaṇmatanāṭaka, by Jayantabhaṭṭa	237
Sītāsvayamīvara	239
Uttararāmacarita, by Bhavabhūti	39
Vasantatilaka (bhāṇa), by Varada	211
Vasumatičitrasena, by Appayadikṣita	212
Vasumatipariṇaya, by Jagannātha	213
Venisaṁhāra, by Nārāyaṇa Bhaṭṭa	223-34
Venisaṁhāraprākṛtachāyā	236
Venisaṁhāraṭikā, by Jagaddhara	235
Vidagdhamādhava, by Rūpagosvāmin	216-17
,, with com.	218
Viddhaśālabhañjikā, by Rājaśekhara	219-20
Vidyāpariṇaya, by Ānandarāyamakhī	221
Vikramorvaśīya, by Kālidāsa	214-15
Vivekacandrodaya, by Śīva	222

APPENDIX III

CORRESPONDENCE TABLE

(Old) Ms. No.	New Serial No.	(Old) Ms. No.	New Serial No.
Collection of 1866-68		19	80
120	4	20	94
125 (i)	167	21	89
125 (ii)	65	31	222
142	128	32	152
145	153	Collection of 1873-74	
146	157		
147	161	22	49
148 (ii)	213	23	51
149	187	37	95
150	188	Collection of 1874-75	
152	150		
156	34	11	41
Collection of 1868-69		12	45
		13	44
44	189	15	76
Collection of 1869-70		Collection of 1875-76	
37	75	104	5
55	117	116	58
67	160	148	97
71	195	152	112
Collection of 1870-71		188	216
		193	25
33	164	209	146
Collection of 1871-72		210	139
60	142	Collection of 1879-80	
71	230		
Collection of 1872-73		177	43
		191	93
15	39	194	196
16	42	200	32

(Old) Ms. No.	New Serial No.	Old) Ms. No.	New Serial No.
Collection of A 1879-80			
71	228	205 210 214 216	171 40 227 175
Collection of 1880-81			
238	15	217	185
239	16	219	172
242	56	224	120
248	81	225	82
249	84	239	98
255	118	240	8
269	240		
Collection of 1882-83			Collection of 1884-86
149	107	278 294	53 60
167	217	299	69
167 (a)	125	306	77
168	219	307	74
174	239	326	140
418	48	328	183
419	47	334	192
624	90	335	205
630	193	343	207
Collection of 1883-84		352 365	224 238
77	100		
78	119		Collection of 1884-87
87	27	318	6
96	148	319	18
650	137	353	66
Collection of A 1883-84		362	73
71	3	363	72
80	87	377	103
83	174	378	121
87	208	386	155
Viśrāma (i)		387	156
204	14	398	191

Correspondence Table of MSS.

301

(Old) Ms. No.	New Serial No.	(Old) Ms. No.	New Serial No.
406	214	404	70
409	31	408	88
426	7	426	106
427	10	432	141
428	11	437	158
432	59	438	162
441	91	439	169
445	105	440	182
446	109	441	13
447	116	452	198
448	124	465	218
451	165	469	236
452	177	472	36
453	184	485	135
454	194	493	62
455	190	503	122
456	203	510	170
463	24	511	173
466	149	516	220
Collection of 1886-92		519	226
655	17	521	23
662	54	522	33
710	85	523	35
728	96	Collection of 1891-95	
730	111	508	71
731	110	510	86
762	202	526	99
763	204	527	102
785	221	545	159
791	232	547	178
792	231	548	181
826	134	565	210
827	143	583	20
Collection of 1887-91		584 (a)	21
380	63	544 (b)	22

(Old) Ms. No.	New Serial No.	(Old) Ms. No.	New Serial No.
Collection of 1892-95		470	131
423	50	471	151
424	46	473	166
425	114	474	168
426	126	475	186
427	127	481	199
430	163	484	211
431	180	490	234
432	197	491	233
433	209	492	223
434	225	493	235
436	61	505	147
437	237	506	138
438	700		52
439	144	Collection of 1902-07	
Collection of 1895-98	145	144	9
354	145		28
369	154	152	64
	12	158	67
Collection of 1895-1902	160		79
422	167		179
442	55	168	176
459	68	169	200
460	104	170	201
474	115	181	136
485	206	Collection of 1907-15	
Collection of 1898-99	229	69	1
34	79		37
48	80		26
51	101	Collection of 1919-24	
52	212	73	2
Collection of 1899-1915	29	77	38
452	30	79	57
453	92		113
455	78	94	129
463	83	96	130
464	92	98	133
	123	97	132
	108	103	215
		106	79

ERRATA

Page	For	Read
12	Edds	Ends
19	hand-writiug	handwriting
32	as in	as in No 19
46	Inseribed	Inscribed
48	Harwaad	Harward
74	as in No. 50	as in No. 59
102	Description-Sec No 248 of 1880-81	See No 81
147	Ends (text)	Ends (com.)
158	use	used
160	103 of 1919-24	97 of 1919-24
181	Begins (text)	Ends (text)
207	carelass	careless
213		Insert— “ Ends fol. 49 ^b ” before चां भो राजन्
216	autor	author
218		Insert : “Begins : (com. fol. 1 ^b) ” before श्रीगणेशाय नमः
220	appearance	appearance
227	Begings	Begins
229	Author	Age
,,		Insert— “Author—Prthvidhara”
232	appearance	Appearance
236	1889	1869
245	foios	folios
272	वैणीसवरण	वैणीसंवरण
283	Auther	Author
286	1884-85	1884-86

